

Πράξεις Ἀποστόλων

Τὸν μὲν πρῶτον λόγον ἐποίησάμην περὶ πάντων, ὦ¹ **1**

Θεόφιλε,² ὃν ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς ποιεῖν τε καὶ διδάσκειν,

ἄχρι³ ἥς ἡμέρας, ἐντειλάμενος⁴ τοῖς ἀποστόλοις διὰ **2**

πνεύματος ἁγίου οὓς ἐξελέξατο,⁵ ἀνελήφθη⁶ οἷς καὶ **3**

παρέστησεν⁷ ἑαυτὸν ζῶντα μετὰ τὸ παθεῖν⁸ αὐτὸν ἐν

πολλοῖς τεκμηρίοις,⁹ δι' ἡμερῶν τεσσαράκοντα¹⁰

ὁπτανόμενος¹¹ αὐτοῖς, καὶ λέγων τὰ περὶ τῆς

βασιλείας τοῦ θεοῦ. Καὶ συναλιζόμενος¹² παρήγγειλεν **4**

αὐτοῖς ἀπὸ Ἱεροσολύμων μὴ χωρίζεσθαι,¹⁴ ἀλλὰ

περιμένειν¹⁵ τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρός, Ἦν

ἠκούσατέ μου: ὅτι Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, **5**

ὁμοῖς δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν πνεύματι ἁγίῳ οὐ μετὰ

πολλὰς ταύτας ἡμέρας.

¹ ὦ, Oh! omega. ² Θεόφιλος, ου, ό, Theophilus. ³ ἄχρι, as far as, up to (gen). ⁴ ἐντέλλομαι, command, give orders. ⁵ ἐκλέγομαι, choose, elect. ⁶ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ⁷ παρίστημι, be present, stand by. ⁸ πάσχω, suffer, am acted upon. ⁹ τεκμήριον, ου, τό, proof, sign. ¹⁰ τεσσαράκοντα, forty, 40. ¹¹ ὁπτάνομαι, appear, am seen. ¹² συναλίζομαι, assemble, gather together. ¹³ παραγγέλλω, order, command. ¹⁴ χωρίζω, separate, depart. ¹⁵ περιμένω, wait for.

Οἱ μὲν οὖν συνελθόντες¹ ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες, 6

Κύριε, εἰ ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ ἀποκαθιστάνεις² τὴν

βασιλείαν τῷ Ἰσραήλ; Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς, Οὐχ 7

ὑμῶν ἐστιν γινῶναι χρόνους ἢ καιροὺς οὓς ὁ πατὴρ

ἔθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ. Ἀλλὰ λήψεσθε δύναμιν, 8

ἐπελθόντος³ τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐφ' ὑμᾶς· καὶ

ἔσεσθέ μοι μάρτυρες⁴ ἐν τε Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐν πάσῃ

τῇ Ἰουδαίᾳ⁵ καὶ Σαμαρείᾳ,⁶ καὶ ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς. 9

Καὶ ταῦτα εἰπὼν, βλεπόντων αὐτῶν ἐπήρθη,⁷ καὶ

νεφέλῃ⁸ ὑπέλαβεν⁹ αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν. 10

Καὶ ὡς ἀτενίζοντες¹⁰ ἦσαν εἰς τὸν οὐρανόν,

πορευομένου αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο

παρειστήκεισαν¹¹ αὐτοῖς ἐν ἐσθῇτι¹² λευκῇ,¹³ οἱ καὶ 11

εἶπον, Ἄνδρες Γαλιλαῖοι,¹⁴ τί ἐστήκατε ἐμβλέποντες¹⁵

εἰς τὸν οὐρανόν; Οὗτος ὁ Ἰησοῦς, ὁ ἀναληφθεὶς¹⁶ ἀφ'

ὑμῶν εἰς τὸν οὐρανόν, οὕτως ἐλεύσεται ὃν τρόπον¹⁷

¹ συνέρχουμαι, come together, come or go with. ² ἀποκαθίστημι, restore, give back. ³ ἐπέρχουμαι, come to or upon, approach. ⁴ μάρτυς, υὸς, ὁ, witness. ⁵ Ἰουδαία, ας, ἡ, Judea. ⁶ Σαμάρεια, ας, ἡ, Samaria. ⁷ ἐπαίρω, lift up, raise. ⁸ νεφέλη, ης, ἡ, cloud. ⁹ ὑπολαμβάνω, take up, receive. ¹⁰ ἀτενίζω, gaze, stare. ¹¹ παρίστημι, be present, stand by. ¹² ἐσθῆς, ἡτος, ἡ, clothing. ¹³ λευκός, white, bright. ¹⁴ Γαλιλαῖος, Galilean. ¹⁵ ἐμβλέπω, look at, look into. ¹⁶ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ¹⁷ τρόπος, ου, ὁ, manner, way.

ἐθεάσασθε¹ αὐτὸν πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν.

Τότε ὑπέστρεψαν² εἰς Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ ὄρους τοῦ 12

καλουμένου Ἐλαιῶνος,³ ὃ ἐστὶν ἐγγὺς⁴ Ἱερουσαλήμ,

σαββάτου ἔχον ὁδόν. Καὶ ὅτε εἰσῆλθον, ἀνέβησαν εἰς 13

τὸ ὑπερῶν⁵ οὗ⁶ ἦσαν καταμένοντες,⁷ ὃ τε Πέτρος καὶ

Ἰάκωβος⁸ καὶ Ἰωάννης καὶ Ἀνδρέας,⁹ Φίλιππος¹⁰ καὶ

Θωμᾶς,¹¹ Βαρθολομαῖος¹² καὶ Ματθαῖος,¹³ Ἰάκωβος⁸

Ἀλφαίου¹⁴ καὶ Σίμων ὁ Ζηλωτής,¹⁵ καὶ Ἰούδας¹⁶

Ἰακώβου.⁸ Οὗτοι πάντες ἦσαν προσκαρτεροῦντες¹⁷ 14

ὁμοθυμαδὸν¹⁸ τῇ προσευχῇ¹⁹ καὶ τῇ δεήσει,²⁰ σὺν

γυναιξίν καὶ Μαρίᾳ τῇ μητρὶ τοῦ Ἰησοῦ, καὶ σὺν τοῖς

ἀδελφοῖς αὐτοῦ.

¹ θεάομαι, look at, behold. ² ὑποστρέφω, return, turn back. ³ ἐλαιῶν, ὠνος, ὅ, olive grove, olive orchard. ⁴ ἐγγύς, near.

⁵ ὑπερῶν, ου, τό, upper story, room upstairs. ⁶ οὗ, where, when. ⁷ καταμένω, stay, live. ⁸ Ἰάκωβος, James, Jacob. ⁹

Ἀνδρέας, ου, ὁ, Andrew. ¹⁰ Φίλιππος, ου, ὁ, Philip. ¹¹ Θωμᾶς, ἄ, ὁ, Thomas. ¹² Βαρθολομαῖος, ου, ὁ, Bartholomew.

¹³ Ματθαῖος, ου, ὁ, Matthew. ¹⁴ Ἀλφαῖος, ου, ὁ, Alphaeus. ¹⁵ ζηλωτής, οὗ, ὁ, Zealot, zealot. ¹⁶ Ἰούδας, α, ὁ, Judas,

Judah. ¹⁷ προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ¹⁸ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ¹⁹ προσευχή,

ἦς, ἡ, prayer, place for prayer. ²⁰ δεήσις, εως, ἡ, entreaty, prayer.

Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἀναστὰς Πέτρος ἐν μέσῳ 15

τῶν μαθητῶν εἶπεν – ἦν τε ὄχλος ὀνομάτων ἐπὶ τὸ

αὐτὸ ὡς ἑκατὸν¹ εἴκοσι² – Ἄνδρες ἀδελφοί, ἔδει 16

πληρωθῆναι τὴν γραφὴν ταύτην, ἣν προεῖπεν³ τὸ

πνεῦμα τὸ ἅγιον διὰ στόματος Δαυὶδ περὶ Ἰούδα,⁴ τοῦ

γενομένου ὁδηγοῦ⁵ τοῖς συλλαβοῦσιν⁶ τὸν Ἰησοῦν. 17

Ὅτι κατηριθμημένος⁷ ἦν σὺν ἡμῖν, καὶ ἔλαχεν⁸ τὸν

κληρὸν⁹ τῆς διακονίας¹⁰ ταύτης – Οὗτος μὲν οὖν 18

ἐκτήσατο¹¹ χωρίον¹² ἐκ μισθοῦ¹³ τῆς ἀδικίας,¹⁴ καὶ

πρηνῆς¹⁵ γενόμενος ἐλάκησεν¹⁶ μέσος, καὶ ἐξεχύθη¹⁷

πάντα τὰ σπλάγχνα¹⁸ αὐτοῦ. Καὶ γνωστὸν¹⁹ ἐγένετο 19

πᾶσιν τοῖς κατοικοῦσιν²⁰ Ἱερουσαλὴμ, ὥστε κληθῆναι

τὸ χωρίον¹² ἐκεῖνο τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ²¹ αὐτῶν

Ἀκελδαμά, τοῦτ' ἔστιν, χωρίον¹² αἵματος – 20

Γέγραπται γὰρ ἐν βιβλῳ²² Ψαλμῶν,²³ Γενηθήτω ἡ

¹ ἑκατόν, hundred, 100. ² εἴκοσι, twenty, 20. ³ προλέγω, say beforehand, forewarn. ⁴ Ἰούδας, α, δ, Judas, Judah. ⁵ ὁδηγός, οὔ, δ, leader, guide. ⁶ συλλαμβάνω, take, conceive. ⁷ καταριθμέω, count, number among. ⁸ λαγχάνω, chose by lot, receive. ⁹ κλήρος, ου, δ, lot, portion. ¹⁰ διακονία, ας, ή, waiting at table, service. ¹¹ κτάομαι, acquire, win. ¹² χωρίον, ου, τό, place, field. ¹³ μισθός, ου, δ, wages, reward. ¹⁴ ἀδικία, ας, ή, unrighteousness. ¹⁵ πρηνής, forward, prostrate. ¹⁶ λίσσω, burst asunder with a loud noise. ¹⁷ ἐκχέω, pour out, shed. ¹⁸ σπλάγχνα, ων, τά, bowels, compassion. ¹⁹ γνωστός, known, acquaintance. ²⁰ κατοικέω, inhabit, dwell. ²¹ διάλεκτος, ου, ή, speech, language. ²² βιβλος, ου, ή, book, scroll. ²³ ψαλμός, ου, δ, song of praise, psalm.

ἔπαυλις¹ αὐτοῦ ἔρημος,² καὶ μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν³ ἐν
 αὐτῇ· καί, Τὴν ἐπισκοπὴν⁴ αὐτοῦ λάβοι ἕτερος. Δεῖ 21
 οὖν τῶν συνελθόντων⁵ ἡμῖν ἀνδρῶν ἐν παντὶ χρόνῳ ἐν
 ᾧ εἰσῆλθεν καὶ ἐξῆλθεν ἐφ' ἡμᾶς ὁ κύριος Ἰησοῦς, 22
 ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ βαπτίσματος⁶ Ἰωάννου, ἕως τῆς
 ἡμέρας ἧς ἀνελήφθη⁷ ἀφ' ἡμῶν, μάρτυρα⁸ τῆς
 ἀναστάσεως⁹ αὐτοῦ γενέσθαι σὺν ἡμῖν ἓνα τούτων. 23
 Καὶ ἔστησαν δύο, Ἰωσήφ τὸν καλούμενον Βαρσαβᾶν,
 ὃς ἐπεκλήθη¹¹ Ἰούστος,¹² καὶ Ματθίαν.¹³ Καὶ 24
 προσευξάμενοι εἶπον, Σὺ κύριε καρδιογνώστα¹⁴
 πάντων, ἀνάδειξον¹⁵ ὃν ἐξελέξω,¹⁶ ἐκ τούτων τῶν δύο
 ἓνα λαβεῖν τὸν κλῆρον¹⁷ τῆς διακονίας¹⁸ ταύτης καὶ 25
 ἀποστολῆς,¹⁹ ἐξ ἧς παρέβη²⁰ Ἰούδας,²¹ πορευθῆναι εἰς
 τὸν τόπον τὸν ἴδιον. Καὶ ἔδωκαν κλήρους¹⁷ αὐτῶν, καὶ 26
 ἔπεσεν ὁ κλῆρος¹⁷ ἐπὶ Ματθίαν,¹³ καὶ

¹ ἔπαυλις, εως, ἡ, homestead, residence. ² ἔρημος, ου, ἡ, wilderness, desert. ³ κατοικέω, inhabit, dwell. ⁴ ἐπισκοπή, ἡς, ἡ, visitation, overseeing. ⁵ συνέρχομαι, come together, come or go with. ⁶ βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ⁷ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ⁸ μάρτυς, υρος, ὁ, witness. ⁹ ἀνάστασις, εως, ἡ, resurrection, rising again. ¹⁰ Βαρσαββᾶς, ᾱ, ὁ, Barsabbas. ¹¹ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ¹² Ἰούστος, ου, ὁ, Justus. ¹³ Ματθίας, α, ὁ, Matthias. ¹⁴ καρδιογνώστης, ου, ὁ, knower of hearts. ¹⁵ ἀναδείκνυμι, show clearly, reveal. ¹⁶ ἐκλέγομαι, choose, elect. ¹⁷ κλῆρος, ου, ὁ, lot, portion. ¹⁸ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ¹⁹ ἀποστολή, ἡς, ἡ, apostleship, commission. ²⁰ παραβαίνω, go aside, transgress. ²¹ Ἰούδας, α, ὁ, Judas, Judah.

συγκατεψηφίσθη¹ μετὰ τῶν ἑνδεκα² ἀποστόλων.

Καὶ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι³ τὴν ἡμέραν τῆς **2**

Πεντηκοστῆς,⁴ ἦσαν ἅπαντες⁵ ὁμοθυμαδὸν⁶ ἐπὶ τὸ
αὐτό. Καὶ ἐγένετο ἄφνω⁷ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἦχος⁸ ὥσπερ⁹ **2**

φερομένης πνοῆς¹⁰ βιαίας,¹¹ καὶ ἐπλήρωσεν ὅλον τὸν
οἶκον οὗ¹² ἦσαν καθήμενοι. Καὶ ὤφθησαν αὐτοῖς **3**

διαμεριζόμεναι¹³ γλῶσσαι ὡσεὶ¹⁴ πυρός, ἐκάθισέν¹⁵ τε
ἐφ' ἓνα ἕκαστον αὐτῶν. Καὶ ἐπλήσθησαν¹⁶ ἅπαντες⁵ **4**

πνεύματος ἁγίου, καὶ ἤρξαντο λαλεῖν ἐτέραις
γλώσσαις, καθὼς τὸ πνεῦμα ἐδίδου αὐτοῖς
ἀποφθέγγεσθαι.¹⁷

Ἦσαν δὲ ἐν Ἱερουσαλὴμ κατοικοῦντες¹⁸ Ἰουδαῖοι, **5**

ἄνδρες εὐλαβεῖς,¹⁹ ἀπὸ παντὸς ἔθνους τῶν ὑπὸ τὸν

οὐρανόν. Γενομένης δὲ τῆς φωνῆς ταύτης, συνήλθεν²⁰ **6**

¹ συγκαταψηφίζω, am voted or classed with. ² ἑνδεκα, eleven, 11. ³ συμπληρώω, fulfill, be swamped. ⁴ πεντηκοστή, ἡς, ἡ, Pentecost. ⁵ ἅπας, each, every. ⁶ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ⁷ ἄφνω, suddenly. ⁸ ἦχος, οὐς, ὁ, noise, sound. ⁹ ὥσπερ, just as, even as. ¹⁰ πνοή, ἡς, ἡ, wind, breath. ¹¹ βίαος, violent, forcible. ¹² οὗ, where, when. ¹³ διαμερίζω, divide, distribute. ¹⁴ ὡσεὶ, like, about. ¹⁵ καθίζω, seat, sit. ¹⁶ πλήθω, fill. ¹⁷ ἀποφθέγγομαι, declare, utter. ¹⁸ κατοικέω, inhabit, dwell. ¹⁹ εὐλαβής, devout, God-fearing. ²⁰ συνέρχομαι, come together, come or go with.

τὸ πλῆθος¹ καὶ συνεχύθη,² ὅτι ἤκουον εἷς ἕκαστος τῇ
 ἰδίᾳ διαλέκτῳ³ λαλούντων αὐτῶν. Ἐξίσταντο⁴ δὲ ⁷
 πάντες καὶ ἐθαύμαζον,⁵ λέγοντες πρὸς ἀλλήλους, Οὐκ
 ἰδοὺ πάντες οὗτοί εἰσιν οἱ λαλοῦντες Γαλιλαῖοι;⁶ Καὶ ⁸
 πῶς ἡμεῖς ἀκούομεν ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ³ ἡμῶν
 ἐν ᾗ ἐγεννήθημεν; Πάρθοι⁷ καὶ Μῆδοι⁸ καὶ Ἑλαμίται,⁹ ⁹
 καὶ οἱ κατοικοῦντες¹⁰ τὴν Μεσοποταμίαν,¹¹ Ἰουδαίαν
 τε καὶ Καππαδοκίαν,¹³ Πόντον¹⁴ καὶ τὴν Ἀσίαν,¹⁵ ¹⁰
 Φρυγίαν¹⁶ τε καὶ Παμφυλίαν,¹⁷ Αἴγυπτον¹⁸ καὶ τὰ
 μέρη¹⁹ τῆς Λιβύης²⁰ τῆς κατὰ Κυρήνην,²¹ καὶ οἱ
 ἐπιδημοῦντες²² Ῥωμαῖοι,²³ Ἰουδαῖοί τε καὶ προσήλυτοι,
 Κρήτες²⁵ καὶ Ἄραβες,²⁶ ἀκούομεν λαλούντων αὐτῶν ¹¹
 ταῖς ἡμετέραις²⁷ γλώσσαις τὰ μεγαλεῖα²⁸ τοῦ θεοῦ. ¹²
 Ἐξίσταντο⁴ δὲ πάντες καὶ διηπόρουν,²⁹ ἄλλος πρὸς

¹ πλῆθος, ους, τό, multitude. ² συγχέω, confuse, confound. ³ διάλεκτος, ου, ή, speech, language. ⁴ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ⁵ θαυμάζω, am amazed, marvel at. ⁶ Γαλιλαῖος, Galilean. ⁷ Πάρθος, ή, Parthian. ⁸ Μῆδος, ου, δ, Mede. ⁹ Ἑλαμίτης, ου, δ, Elamites, Elamite. ¹⁰ κατοικέω, inhabit, dwell. ¹¹ Μεσοποταμία, ας, ή, Mesopotamia. ¹² Ἰουδαία, ας, ή, Judea. ¹³ Καππαδοκία, ας, ή, Cappadocia. ¹⁴ πόντος, ου, ό, sea, Pontus. ¹⁵ Ἀσία, ας, ή, Asia. ¹⁶ Φρυγία, ας, ή, Phrygia. ¹⁷ Παμφυλία, ας, ή, Pamphylia. ¹⁸ Αἴγυπτος, ου, ή, Egypt. ¹⁹ μέρος, ους, τό, part, portion. ²⁰ Λιβύη, ης, ή, Libya, Africa. ²¹ Κυρήνη, ης, ή, Cyrene. ²² ἐπιδημέω, visit, live in a place. ²³ Ῥωμαῖος, ου, ό, Roman, Roman citizen. ²⁴ προσήλυτος, ου, ό, proselyte, convert. ²⁵ Κρής, ητός, ό, Cretan. ²⁶ Ἄραβ, βος, ό, Arab, Arabian. ²⁷ ἡμέτερος, our, our own. ²⁸ μεγαλεῖος, greatness, magnificence. ²⁹ διαπορέω, be greatly perplexed or at a loss.

ἄλλον λέγοντες, Τί ἂν θέλοι τοῦτο εἶναι; Ἅτεροι δὲ 13

χλευάζοντες¹ ἔλεγον ὅτι Γλεύκου² μεμεστωμένοι³
εἰσίν.

Σταθεῖς δὲ Πέτρος σὺν τοῖς ἑνδεκα,⁴ ἐπῆρεν⁵ τὴν φωνὴν 14

αὐτοῦ, καὶ ἀπεφθέγγετο⁶ αὐτοῖς, Ἄνδρες Ἰουδαῖοι,

καὶ οἱ κατοικοῦντες⁷ Ἱερουσαλὴμ ἅπαντες,⁸ τοῦτο

ὑμῖν γνωστὸν⁹ ἔστω, καὶ ἐνωτίσασθε¹⁰ τὰ ῥήματά μου.

Οὐ γάρ, ὥς ὑμεῖς ὑπολαμβάνετε,¹¹ οὗτοι μεθύουσιν:¹² 15

ἔστιν γὰρ ὥρα τρίτη τῆς ἡμέρας: ἀλλὰ τοῦτό ἐστιν τὸ 16

εἰρημένον διὰ τοῦ προφήτου Ἰωήλ, Καὶ ἔσται ἐν ταῖς 17

ἐσχάταις ἡμέραις, λέγει ὁ θεός, ἐκχεῶ¹³ ἀπὸ τοῦ

πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα: καὶ

προφητεύουσιν¹⁴ οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες¹⁵

ὑμῶν, καὶ οἱ νεανίσκοι¹⁶ ὑμῶν ὁράσεις¹⁷ ὄψονται, καὶ

οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν ἐνύπνια¹⁸ ἐνυπνιασθήσονται:¹⁹ 18

¹ χλευάζω, mock, scoff. ² γλεύκος, οὐς, τό, sweet new wine, sweet wine. ³ μεστόω, fill. ⁴ ἑνδεκα, eleven, 11. ⁵ ἐπαίρω, lift up, raise. ⁶ ἀποφθέγγομαι, declare, utter. ⁷ κατοικέω, inhabit, dwell. ⁸ ἅπας, each, every. ⁹ γνωστός, known, acquaintance. ¹⁰ ἐνωτίζομαι, give ear, hearken. ¹¹ ὑπολαμβάνω, take up, receive. ¹² μεθύω, be drunken, am drunk. ¹³ ἐκχεῶ, pour out, shed. ¹⁴ προφητεύω, prophesy, foretell. ¹⁵ θυγάτηρ, τρως, ἡ, daughter. ¹⁶ νεανίσκος, οὐ, ὁ, youth, young man. ¹⁷ ὄρασις, εως, ἡ, vision, appearance. ¹⁸ ἐνύπνιον, οὐ, τό, dream, vision. ¹⁹ ἐνυπνιάζομαι, dream.

καί γε¹ ἐπὶ τοὺς δούλους μου καὶ ἐπὶ τὰς δούλας² μου
ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐκχεῶ³ ἀπὸ τοῦ πνεύματός
μου, καὶ προφητεύσουσιν.⁴ Καὶ δώσω τέρατα⁵ ἐν τῷ 19
οὐρανῷ ἄνω,⁶ καὶ σημεία ἐπὶ τῆς γῆς κάτω,⁷ αἷμα καὶ
πῦρ καὶ ἀτμίδα⁸ καπνοῦ·⁹ ὁ ἥλιος¹⁰ μεταστραφήσεται 20
εἰς σκότος,¹² καὶ ἡ σελήνη¹³ εἰς αἷμα, πρὶν¹⁴ ἢ ἔλθειν
τὴν ἡμέραν κυρίου τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ·¹⁵ καὶ 21
ἔσται, πᾶς ὃς ἂν ἐπικαλέσῃται¹⁶ τὸ ὄνομα κυρίου
σωθήσεται. Ἄνδρες Ἰσραηλῖται,¹⁷ ἀκούσατε τοὺς 22
λόγους τούτους· Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον,¹⁸ ἄνδρα ἀπὸ
τοῦ θεοῦ ἀποδεδειγμένον¹⁹ εἰς ὑμᾶς δυνάμεσιν καὶ
τέρασιν⁵ καὶ σημείοις, οἷς ἐποίησεν δι' αὐτοῦ ὁ θεὸς ἐν
μέσῳ ὑμῶν, καθὼς καὶ αὐτοὶ οἶδατε, τούτον τῇ 23
ὥρισμένη²⁰ βουλῇ²¹ καὶ προγνώσει²² τοῦ θεοῦ ἔκδοτον
λαβόντες, διὰ χειρῶν ἀνόμων²⁴ προσπῆξαντες²⁵

¹ γέ, indeed, at least. ² δούλη, ης, ἡ, female slave, bondwoman. ³ ἐκχέω, pour out, shed. ⁴ προφητεύω, prophesy, foretell. ⁵ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ⁶ ἄνω, up, above. ⁷ κάτω, down, below. ⁸ ἀτμίς, ἴδος, ἡ, vapor, breath. ⁹ καπνός, οὔ, ὁ, smoke. ¹⁰ ἥλιος, ου, ὁ, sun, sunlight. ¹¹ μεταστρέφω, change, turn (about). ¹² σκότος, ους, τό, darkness. ¹³ σελήνη, ης, ἡ, moon. ¹⁴ πρὶν, before, formerly. ¹⁵ ἐπιφανής, splendid, glorious. ¹⁶ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ¹⁷ Ἰσραηλίτης, ου, ὁ, Israelite. ¹⁸ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ¹⁹ ἀποδείκνυμι, exhibit, display. ²⁰ ὀρίζω, mark off by boundaries, determine. ²¹ βουλή, ης, ἡ, counsel, purpose. ²² πρόγνωσις, εως, ἡ, foreknowledge, predetermination. ²³ ἐκδοτος, given up, delivered up. ²⁴ ἄνομος, lawless, without law. ²⁵ προσπῆγνυμι, fasten to (a cross), fasten to.

ἀνείλετε:¹ ὃν ὁ θεὸς ἀνέστησεν, λύσας² τὰς ὠδίνας³ 24
 τοῦ θανάτου, καθότι⁴ οὐκ ἦν δυνατόν⁵ κρατεῖσθαι⁶
 αὐτὸν ὑπ' αὐτοῦ. Δαυὶδ γὰρ λέγει εἰς αὐτόν, 25
 Προωρώμην⁷ τὸν κύριον ἐνώπιόν μου διὰ παντός: ὅτι
 ἐκ δεξιῶν μου ἐστίν, ἵνα μὴ σαλευθῶ:⁸ διὰ τοῦτο 26
 εὐφράνθην⁹ ἡ καρδία μου, καὶ ἠγαλλιάσατο¹⁰ ἡ
 γλῶσσά μου: ἔτι δὲ καὶ ἡ σάρξ μου κατασκηνώσει¹¹
 ἐπ' ἐλπίδι: ὅτι οὐκ ἐγκαταλείψεις¹² τὴν ψυχὴν μου εἰς 27
 Ἄδου,¹³ οὐδὲ δώσεις τὸν ὅσιόν¹⁴ σου ἰδεῖν διαφθοράν.¹⁵ 28
 Ἐγνώρισάς¹⁶ μοι ὁδοὺς ζωῆς: πληρώσεις με
 εὐφροσύνης¹⁷ μετὰ τοῦ προσώπου σου. Ἄνδρες 29
 ἀδελφοί, ἐξὸν¹⁸ εἰπεῖν μετὰ παρρησίας¹⁹ πρὸς ὑμᾶς
 περὶ τοῦ πατριάρχου²⁰ Δαυὶδ, ὅτι καὶ ἐτελεύτησεν²¹
 καὶ ἐτάφη,²² καὶ τὸ μνήμα²³ αὐτοῦ ἐστὶν ἐν ἡμῖν ἄχρι
 τῆς ἡμέρας ταύτης. Προφήτης οὖν ὑπάρχων, καὶ 30

¹ ἀναιρέω, take up, kill. ² λύω, untie, loose. ³ ὠδὴν, ἵνος, ἡ, birth pang, agony. ⁴ καθότι, according as, because. ⁵ δυνατός, powerful, possible. ⁶ κρατέω, grasp, lay hold of. ⁷ προορώω, see before, foresee. ⁸ σαλεύω, shake, excite. ⁹ εὐφραίνω, rejoice, cheer. ¹⁰ ἀγαλλιάω, rejoice, am full of joy. ¹¹ κατασκηνόω, cause to dwell, settle. ¹² ἐγκαταλείπω, leave behind, forsake. ¹³ Ἄδης, οὐ, ὅ, Hades. ¹⁴ ὅσιος, righteous, pious. ¹⁵ διαφθορά, ἀς, ἡ, decay, corruption. ¹⁶ γνωρίζω, make known, declare. ¹⁷ εὐφροσύνη, ης, ἡ, gladness, joy. ¹⁸ ἐξεστίν, it is lawful, it is permitted. ¹⁹ παρρησία, ας, ἡ, boldness, confidence. ²⁰ πατριάρχης, ου, ὁ, patriarch. ²¹ τελευτάω, die, end. ²² θάπτω, bury. ²³ μνήμα, τος, τό, grave, tomb.

εἰδὼς ὅτι ὅρκῳ¹ ὤμοσεν² αὐτῷ ὁ θεός, ἐκ καρποῦ τῆς
 ὀσφύος³ αὐτοῦ τὸ κατὰ σάρκα ἀναστήσειν τὸν
 χριστόν, καθίσει⁴ ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, προῖδων⁵ 31
 ἐλάλησεν περὶ τῆς ἀναστάσεως⁶ τοῦ χριστοῦ, ὅτι οὐ
 κατελείφθη⁷ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς Ἄδου,⁸ οὐδὲ ἡ σὰρξ
 αὐτοῦ εἶδεν διαφθοράν.⁹ Τοῦτον τὸν Ἰησοῦν 32
 ἀνέστησεν ὁ θεός, οἱ πάντες ἡμεῖς ἐσμεν μάρτυρες.¹⁰ 33
 Τῇ δεξιᾷ οὖν τοῦ θεοῦ ὑψωθείς,¹¹ τὴν τε ἐπαγγελίαν
 τοῦ ἁγίου πνεύματος λαβὼν παρὰ τοῦ πατρός, ἐξέχεεν
 τοῦτο ὃ νῦν ὑμεῖς βλέπετε καὶ ἀκούετε. Οὐ γὰρ 34
 Δαυὶδ ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανούς, λέγει δὲ αὐτός, Εἶπεν
 ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου, Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν 35
 θῶ τοὺς ἐχθρούς¹³ σου ὑποπόδιον¹⁴ τῶν ποδῶν σου. 36
 Ἀσφαλῶς¹⁵ οὖν γινωσκέτω πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ, ὅτι καὶ
 κύριον καὶ χριστόν αὐτὸν ὁ θεὸς ἐποίησεν, τοῦτον τὸν
 Ἰησοῦν ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε.¹⁶

¹ ὅρκος, ου, ὁ, oath. ² ὀμνύω, swear, take an oath. ³ ὀσφύς, ὤος, ἡ, waist, hip. ⁴ καθίζω, seat, sit. ⁵ προοράω, see before, foresee. ⁶ ἀνάστασις, εως, ἡ, resurrection, rising again. ⁷ καταλείπω, leave, leave behind. ⁸ Ἄδης, ου, ὁ, Hades. ⁹ διαφθορά, ᾤς, ἡ, decay, corruption. ¹⁰ μάρτυς, υρος, ὁ, witness. ¹¹ ὑψόω, lift up, exalt. ¹² ἐκχέω, pour out, shed. ¹³ ἐχθρός, hating, enemy (as a noun). ¹⁴ ὑποπόδιον, ου, τό, footstool. ¹⁵ ἀσφαλῶς, safely, securely. ¹⁶ σταυρώω, crucify.

Ἀκούσαντες δὲ κατενύγησαν¹ τῇ καρδίᾳ, εἰπόν τε πρὸς 37

τὸν Πέτρον καὶ τοὺς λοιποὺς ἀποστόλους, Τί

ποιήσομεν, ἄνδρες ἀδελφοί; Πέτρος δὲ ἔφη πρὸς 38

αὐτούς, Μετανοήσατε,² καὶ βαπτισθήτω ἕκαστος

ὑμῶν ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ χριστοῦ εἰς ἄφεσιν³

ἁμαρτιῶν, καὶ λήψεσθε τὴν δωρεὰν⁴ τοῦ ἁγίου

πνεύματος. Ὑμῖν γάρ ἐστιν ἡ ἐπαγγελία, καὶ τοῖς 39

τέκνοις ὑμῶν, καὶ πᾶσιν τοῖς εἰς μακράν,⁵ ὅσους ἂν

προσκαλέσῃται⁶ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν. Ἐτέροις τε 40

λόγοις πλείοσιν διεμαρτύρετο⁷ καὶ παρεκάλει λέγων,

Σώθητε ἀπὸ τῆς γενεᾶς⁸ τῆς σκολιᾶς⁹ ταύτης. Οἱ μὲν 41

οὖν ἀσμένως¹⁰ ἀποδεξάμενοι¹¹ τὸν λόγον αὐτοῦ

ἐβαπτίσθησαν: καὶ προσετέθησαν¹² τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ

ψυχὰι ὥσει¹³ τρισχίλια.¹⁴ Ἦσαν δὲ 42

προσκαρτεροῦντες¹⁵ τῇ διδαχῇ¹⁶ τῶν ἀποστόλων καὶ

τῇ κοινωνίᾳ,¹⁷ καὶ τῇ κλάσει¹⁸ τοῦ ἄρτου καὶ ταῖς

¹ κατανύσσομαι, be pierced, stabbed. ² μετανοέω, repent, change my mind. ³ ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness. ⁴ δωρεά, ἄς, ἡ, gift, free gift. ⁵ μακρός, long, far distant. ⁶ προσκαλέω, summon. ⁷ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ⁸ γενεά, ἄς, ἡ, generation. ⁹ σκολιός, crooked, unscrupulous. ¹⁰ ἀσμένως, gladly, joyfully. ¹¹ ἀποδέχομαι, receive gladly, welcome. ¹² προστίθιμι, add, add to. ¹³ ὥσει, like, about. ¹⁴ τρισχίλιοι, three thousand, 3000. ¹⁵ προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ¹⁶ διδασχῇ, ἡς, ἡ, teaching, instruction. ¹⁷ κοινωνία, ἄς, ἡ, fellowship, contribution. ¹⁸ κλάσις, εως, ἡ, breaking, fracturing.

προσευχαῖς.¹

Ἐγένετο δὲ πάσῃ ψυχῇ φόβος,² πολλά τε τέρατα³ καὶ 43

σημεῖα διὰ τῶν ἀποστόλων ἐγένετο. Πάντες δὲ οἱ 44

πιστεύοντες ἦσαν ἐπὶ τὸ αὐτό, καὶ εἶχον ἅπαντα⁴

κοινά,⁵ καὶ τὰ κτήματα⁶ καὶ τὰς ὑπάρξεις⁷ ἐπίπρασκον, 45

καὶ διεμερίζον⁸ αὐτὰ πᾶσιν, καθότι¹⁰ ἂν τις χρειάν¹¹

εἶχεν. Καθ' ἡμέραν τε προσκαρτεροῦντες¹² 46

ὁμοθυμαδὸν¹³ ἐν τῷ ἱερῷ, κλώντές¹⁴ τε κατ' οἶκον

ἄρτον, μετελάμβανον¹⁵ τροφῆς¹⁶ ἐν ἀγαλλιάσει¹⁷ καὶ

ἀφελότητι¹⁸ καρδίας, αἰνοῦντες¹⁹ τὸν θεόν, καὶ ἔχοντες 47

χάριν πρὸς ὅλον τὸν λαόν. Ὁ δὲ κύριος προσετίθει²⁰

τοὺς σωζομένους καθ' ἡμέραν τῇ ἐκκλησίᾳ.

¹ προσευχή, ἥς, ἡ, prayer, place for prayer. ² φόβος, ου, ὁ, fear, terror. ³ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ⁴ ἅπας, each, every. ⁵ κοινός, common, unclean. ⁶ κτήμα, ος, τό, possession, piece of property. ⁷ ὑπαρξίς, εως, ἡ, existence, subsistence. ⁸ πιπράσκω, sell. ⁹ διαμερίζω, divide, distribute. ¹⁰ καθότι, according as, because. ¹¹ χρεία, ας, ἡ, need, necessity. ¹² προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ¹³ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ¹⁴ κλάω, break. ¹⁵ μεταλαμβάνω, partake of, share. ¹⁶ τροφή, ἥς, ἡ, food, nourishment. ¹⁷ ἀγαλλίασις, εως, ἡ, delight, great joy. ¹⁸ ἀφελότης, ητος, ἡ, sincerity, simplicity. ¹⁹ αἰνέω, praise. ²⁰ προστίθηναι, add, add to.

Ἐπὶ τὸ αὐτὸ δὲ Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἀνέβαινον εἰς τὸ 3

ἱερὸν ἐπὶ τὴν ὥραν τῆς προσευχῆς¹ τὴν ἐνάτην.² Καὶ 2

τις ἀνὴρ χωλὸς³ ἐκ κοιλίας⁴ μητρὸς αὐτοῦ ὑπάρχων

ἐβαστάζετο·⁵ ὃν ἐτίθουν καθ' ἡμέραν πρὸς τὴν θύραν⁶

τοῦ ἱεροῦ τὴν λεγομένην Ὠραίαν,⁷ τοῦ αἰτεῖν

ἐλεημοσύνην⁸ παρὰ τῶν εἰσπορευομένων⁹ εἰς τὸ ἱερόν.

Ὃς ἰδὼν Πέτρον καὶ Ἰωάννην μέλλοντας εἰσιέναι¹⁰ 3

εἰς τὸ ἱερόν, ἠρώτα ἐλεημοσύνην.⁸ Ἀτενίσας¹¹ δὲ 4

Πέτρος εἰς αὐτὸν σὺν τῷ Ἰωάννῃ, εἶπεν, Βλέψον εἰς

ἡμᾶς. Ὁ δὲ ἐπεῖχεν¹² αὐτοῖς, προσδοκῶν¹³ τι παρ' 5

αὐτῶν λαβεῖν. Εἶπεν δὲ Πέτρος, Ἀργύριον¹⁴ καὶ 6

χρυσίον¹⁵ οὐχ ὑπάρχει μοι· ὃ δὲ ἔχω, τοῦτό σοι δίδωμι.

Ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου,¹⁶

ἔγειραι καὶ περιπάτει. Καὶ πιάσας¹⁷ αὐτὸν τῆς δεξιᾶς 7

χειρὸς ἤγειρεν· παραχρῆμα¹⁸ δὲ ἐστερεώθησαν¹⁹ αὐτοῦ

¹ προσευχή, ἡς, ἡ, prayer, place for prayer. ² ἕνατος, ninth. ³ χωλός, lame, deprived of a foot. ⁴ κοιλία, ας, ἡ, belly, womb. ⁵ βαστάζω, bear, carry. ⁶ θύρα, ας, ἡ, door, gate. ⁷ ὡραίος, beautiful, fair. ⁸ ἐλεημοσύνη, ἡς, ἡ, alms, alms-giving. ⁹ εἰσπορεύομαι, enter, journey into. ¹⁰ εἰσείμι, enter, go in. ¹¹ ἀτενίζω, gaze, stare. ¹² ἐπέχω, hold fast, hold toward. ¹³ προσδοκῶ, wait for, look for. ¹⁴ ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ¹⁵ χρυσίον, ου, τό, gold, golden ornament. ¹⁶ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ¹⁷ πιάζω, take, lay hold of. ¹⁸ παραχρῆμα, immediately, instantly. ¹⁹ στερεώω, make firm, strengthen.

αἱ βάσεις¹ καὶ τὰ σφυρά.² Καὶ ἐξαλλόμενος³ ἔστη καὶ 8
 περιεπάτει, καὶ εἰσῆλθεν σὺν αὐτοῖς εἰς τὸ ἱερόν,
 περιπατῶν καὶ ἀλλόμενος⁴ καὶ αἰνῶν⁵ τὸν θεόν. Καὶ 9
 εἶδεν αὐτὸν πᾶς ὁ λαὸς περιπατοῦντα καὶ αἰνοῦντα⁵
 τὸν θεόν· ἐπεγίνωσκόν⁶ τε αὐτὸν ὅτι οὗτος ἦν ὁ πρὸς 10
 τὴν ἐλεημοσύνην⁷ καθημένος ἐπὶ τῇ Ὠραίᾳ⁸ πύλῃ⁹
 τοῦ ἱεροῦ· καὶ ἐπλήσθησαν¹⁰ θάμβους¹¹ καὶ ἐκστάσεις
 ἐπὶ τῷ συμβεβηκότι¹³ αὐτῷ.

Κρατοῦντος¹⁴ δὲ τοῦ ἰαθέντος¹⁵ χωλοῦ¹⁶ τὸν Πέτρον καὶ 11
 Ἰωάννην, συνέδραμεν¹⁷ πρὸς αὐτοὺς πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ τῇ
 στοᾷ¹⁸ τῇ καλουμένῃ Σολομώντος,¹⁹ ἔκθαμβοι.²⁰ 12
 Ἰδὼν δὲ Πέτρος ἀπεκρίνατο πρὸς τὸν λαόν, Ἄνδρες
 Ἰσραηλῖται,²¹ τί θαυμάζετε²² ἐπὶ τούτῳ, ἢ ἡμῖν τί
 ἀτενίζετε,²³ ὥς ἰδίᾳ δυνάμει ἢ εὐσεβείᾳ²⁴ πεποιηκόσιν

¹ βάσις, εως, ἡ, foot. ² σφυρόν, οὔ, τό, ankle bone. ³ ἐξάλλομαι, leap up. ⁴ ἄλλομαι, leap, spring up. ⁵ αἰνέω, praise. ⁶ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ⁷ ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, alms, alms-giving. ⁸ ὡραῖος, beautiful, fair. ⁹ πύλη, ης, ἡ, gate, porch. ¹⁰ πλήθω, fill. ¹¹ θάμβος, ους, τό, amazement, astonishment. ¹² ἐκστασις, εως, ἡ, bewilderment, ecstasy. ¹³ συμβαίνω, come together, come to pass. ¹⁴ κρατέω, grasp, lay hold of. ¹⁵ ἰάομαι, heal. ¹⁶ χωλός, lame, deprived of a foot. ¹⁷ συντρέχω, run together, go with. ¹⁸ στοά, ᾶς, ἡ, portico, colonnade. ¹⁹ Σολομών, ωνος, ὁ, Solomon. ²⁰ ἐκθαμβος, utterly astonished, full of amazement. ²¹ Ἰσραηλίτης, ου, ὁ, Israelite. ²² θαυμάζω, am amazed, marvel at. ²³ ἀτενίζω, gaze, stare. ²⁴ εὐσέβεια, ας, ἡ, godliness, piety.

τοῦ περιπατεῖν αὐτόν; Ὁ θεὸς Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ 13

Ἰακώβ, ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ἐδόξασεν τὸν

παῖδα¹ αὐτοῦ Ἰησοῦν: ὃν ὑμεῖς μὲν παρεδώκατε, καὶ

ἡρνήσασθε² αὐτὸν κατὰ πρόσωπον Πιλάτου,

κρίναντος ἐκείνου ἀπολύειν. Ὑμεῖς δὲ τὸν ἅγιον καὶ 14

δίκαιον ἡρνήσασθε,² καὶ ἡτήσασθε ἄνδρα φονέα³

χαρισθῆναι⁴ ὑμῖν, τὸν δὲ ἀρχηγόν⁵ τῆς ζωῆς 15

ἀπεκτείνετε: ὃν ὁ θεὸς ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, οὗ ἡμεῖς

μάρτυρές⁶ ἐσμεν. Καὶ ἐπὶ τῇ πίστει τοῦ ὀνόματος 16

αὐτοῦ, τοῦτον ὃν θεωρεῖτε καὶ οἶδατε ἐστερέωσεν⁷ τὸ

ὄνομα αὐτοῦ: καὶ ἡ πίστις ἡ δι' αὐτοῦ ἔδωκεν αὐτῷ

τὴν ὀλοκληρίαν⁸ ταύτην ἀπέναντι⁹ πάντων ὑμῶν. Καὶ 17

νῦν, ἀδελφοί, οἶδα ὅτι κατὰ ἄγνοιαν¹⁰ ἐπράξατε,¹¹

ὥσπερ¹² καὶ οἱ ἄρχοντες¹³ ὑμῶν. Ὁ δὲ θεὸς ἂ 18

προκατήγγειλεν¹⁴ διὰ στόματος πάντων τῶν

προφητῶν αὐτοῦ, παθεῖν¹⁵ τὸν χριστόν, ἐπλήρωσεν

¹ παῖς, ὁ, male or female child, servant. ² ἀρνέομαι, deny, repudiate. ³ φονεύς, ἑως, ὁ, murderer. ⁴ χαρίζομαι, give freely, forgive. ⁵ ἀρχηγός, οὗ, ὁ, founder, leader. ⁶ μάρτυς, υἱός, ὁ, witness. ⁷ στερεόω, make firm, strengthen. ⁸ ὀλοκληρία, ας, ἡ, wholeness, completeness. ⁹ ἀπέναντι, over against, before. ¹⁰ ἄγνοια, ας, ἡ, ignorance. ¹¹ πράσσω, do, perform. ¹² ὥσπερ, just as, even as. ¹³ ἄρχων, οντος, ὁ, ruler, prince. ¹⁴ προκαταγγέλλω, foretell, announce beforehand. ¹⁵ πάσχω, suffer, am acted upon.

οὕτως. Μετανοήσατε¹ οὖν καὶ ἐπιστρέψατε,² εἰς τὸ 19
ἐξαλειφθῆναι³ ὑμῶν τὰς ἁμαρτίας, ὅπως ἂν ἔλθωσιν
καιροὶ ἀναψύξεως⁴ ἀπὸ προσώπου τοῦ κυρίου, καὶ 20
ἀποστείλῃ τὸν προκεχειρισμένον⁵ ὑμῖν χριστὸν
Ἰησοῦν· ὃν δεῖ οὐρανὸν μὲν δέξασθαι ἄχρι⁶ χρόνων 21
ἀποκαταστάσεως⁷ πάντων, ὧν ἐλάλησεν ὁ θεὸς διὰ
στόματος πάντων τῶν ἁγίων αὐτοῦ προφητῶν ἀπ’
αἰῶνος. Μωσῆς μὲν γὰρ πρὸς τοὺς πατέρας εἶπεν ὅτι 22
Προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐκ τῶν
ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ· αὐτοῦ ἀκούσεσθε κατὰ πάντα
ὅσα ἂν λαλήσῃ πρὸς ὑμᾶς. Ἔσται δέ, πᾶσα ψυχή, 23
ἥτις ἐὰν μὴ ἀκούσῃ τοῦ προφήτου ἐκείνου,
ἐξολοθρευθήσεται⁸ ἐκ τοῦ λαοῦ. Καὶ πάντες δὲ οἱ 24
προφήται ἀπὸ Σαμουὴλ καὶ τῶν καθεξῆς,⁹ ὅσοι
ἐλάλησαν, καὶ κατήγγειλαν¹⁰ τὰς ἡμέρας ταύτας. 25
Ὑμεῖς ἐστε υἱοὶ τῶν προφητῶν, καὶ τῆς διαθήκης¹¹ ἧς

¹ μετανοέω, repent, change my mind. ² ἐπιστρέφω, turn to, return. ³ ἐξαλείφω, wipe out, erase. ⁴ ἀνάψυξις, εὐωχία, ἡ, recovery of breath, refreshing. ⁵ προχειρίζομαι, determine, appoint. ⁶ ἄχρι, as far as, up to (gen). ⁷ ἀποκατάστασις, εὐωχία, ἡ, restoration, restitution. ⁸ ἐξολοθρεύω, destroy utterly, annihilate. ⁹ καθεξῆς, successively, in order. ¹⁰ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹¹ διαθήκη, ἡς, ἡ, covenant, will.

διέθετο¹ ὁ θεὸς πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, λέγων πρὸς
 Ἀβραάμ, Καὶ ἐν τῷ σπέρματί² σου ἐνευλογηθήσονται
 πᾶσαι αἱ πατριαί⁴ τῆς γῆς. Ὑμῖν πρῶτον ὁ θεός, 26
 ἀναστήσας τὸν παῖδα⁵ αὐτοῦ Ἰησοῦν, ἀπέστειλεν
 αὐτὸν εὐλογοῦντα⁶ ὑμᾶς, ἐν τῷ ἀποστρέφειν⁷ ἕκαστον
 ἀπὸ τῶν πονηριῶν⁸ ὑμῶν.

Λαλούντων δὲ αὐτῶν πρὸς τὸν λαόν, ἐπέστησαν⁹ αὐτοῖς 4
 οἱ ἱερεῖς¹⁰ καὶ ὁ στρατηγός¹¹ τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ
 Σαδδουκαῖοι,¹² διαπονούμενοι¹³ διὰ τὸ διδάσκειν 2
 αὐτοὺς τὸν λαόν, καὶ καταγγέλλειν¹⁴ ἐν τῷ Ἰησοῦ τὴν
 ἀνάστασιν¹⁵ τῶν νεκρῶν. Καὶ ἐπέβαλον¹⁶ αὐτοῖς τὰς 3
 χεῖρας, καὶ ἔθεντο εἰς τήρησιν¹⁷ εἰς τὴν αὔριον¹⁸ ἦν
 γὰρ ἑσπέρα¹⁹ ἤδη. Πολλοὶ δὲ τῶν ἀκουσάντων τὸν 4
 λόγον ἐπίστευσαν· καὶ ἐγενήθη ὁ ἀριθμὸς²⁰ τῶν
 ἀνδρῶν ὥσει²¹ χιλιάδες²² πέντε.²³

¹ διατίθεμαι, appoint, make. ² σπέρμα, τος, τό, seed, offspring. ³ ἐνευλογέω, bless. ⁴ πατριαί, αἱ, ἡ, lineage, family. ⁵ παῖς, ὁ, male or female child, servant. ⁶ εὐλογέω, bless. ⁷ ἀποστρέφω, turn away, turn back. ⁸ πονηρία, ας, ἡ, iniquity, wickedness. ⁹ ἐπίστημι, stand over, come upon. ¹⁰ ἱερεὺς, ἐως, ὁ, priest. ¹¹ στρατηγός, οὔ, ὁ, commander, general. ¹² Σαδδουκαῖος, ου, ὁ, Sadducee. ¹³ διαπονέομαι, be annoyed, disturbed. ¹⁴ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹⁵ ἀνάστασις, εως, ἡ, resurrection, rising again. ¹⁶ ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ¹⁷ τήρησις, εως, ἡ, imprisonment, keeping. ¹⁸ αὔριον, tomorrow. ¹⁹ ἑσπέρα, ας, ἡ, evening. ²⁰ ἀριθμός, οὔ, ὁ, number, total. ²¹ ὥσει, like, about. ²² χιλιάς, ἄδος, ἡ, thousand. ²³ πέντε, five, 5.

Ἐγένετο δὲ ἐπὶ τὴν αὔριον¹ συναχθῆναι αὐτῶν τοὺς 5
 ἄρχοντας² καὶ πρεσβυτέρους καὶ γραμματεῖς εἰς
 Ἱερουσαλὴμ, καὶ Ἄνναν³ τὸν ἀρχιερέα, καὶ Καϊάφαν,⁴ 6
 καὶ Ἰωάννην, καὶ Ἀλέξανδρον,⁵ καὶ ὅσοι ἦσαν ἐκ
 γένους⁶ ἀρχιερατικοῦ.⁷ Καὶ στήσαντες αὐτοὺς ἐν μέσῳ 7
 ἐπυνθάνοντο,⁸ Ἐν ποίᾳ⁹ δυνάμει ἢ ἐν ποίῳ⁹ ὀνόματι
 ἐποιήσατε τοῦτο ὑμεῖς; Τότε Πέτρος πλησθεὶς¹⁰ 8
 πνεύματος ἁγίου εἶπεν πρὸς αὐτούς, Ἄρχοντες² τοῦ
 λαοῦ καὶ πρεσβύτεροι τοῦ Ἰσραὴλ, εἰ ἡμεῖς σήμερον¹¹ 9
 ἀνακρινόμεθα¹² ἐπὶ εὐεργεσίᾳ¹³ ἀνθρώπου ἀσθενοῦς,¹⁴
 ἐν τίνι οὗτος σέσωσται: γνωστὸν¹⁵ ἔστω πᾶσιν ὑμῖν 10
 καὶ παντὶ τῷ λαῷ Ἰσραὴλ, ὅτι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ
 χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου,¹⁶ ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε,¹⁷ ὃν
 ὁ θεὸς ἡγείρεν ἐκ νεκρῶν, ἐν τούτῳ οὗτος παρέστηκεν
 ἐνώπιον ὑμῶν ὑγιής.¹⁹ Οὗτός ἐστιν ὁ λίθος ὁ 11

¹ αὔριον, tomorrow. ² ἄρχων, onτος, ὁ, ruler, prince. ³ Ἄννας, α, ὁ, Annas. ⁴ Καϊάφας, α, ὁ, Caiaphas. ⁵ Ἀλέξανδρος, ου, ὁ, Alexander. ⁶ γένος, ους, τό, race, kind. ⁷ ἀρχιερατικός, highpriestly, high priestly. ⁸ ἐπυνθάνομαι, inquire, ask. ⁹ ποῖος, what sort of? what? of what sort. ¹⁰ πλήθω, fill. ¹¹ σήμερον, today, now. ¹² ἀνακρίνω, examine, inquire into. ¹³ εὐεργεσία, ας, ἡ, good deed, good action. ¹⁴ ἀσθενής, weak, infirm. ¹⁵ γνωστός, known, acquaintance. ¹⁶ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ¹⁷ σταυρώω, crucify. ¹⁸ παρίστημι, be present, stand by. ¹⁹ ὑγιής, whole, healthy.

ἐξουθενηθεὶς¹ ὑφ' ὑμῶν τῶν οἰκοδομούντων,² ὁ
γενόμενος εἰς κεφαλὴν γωνίας.³ Καὶ οὐκ ἔστιν ἐν 12
ἄλλῳ οὐδενὶ ἢ σωτηρία:⁴ οὔτε γὰρ ὄνομά ἐστιν ἕτερον
τὸ δεδομένον ἐν ἀνθρώποις, ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς.

Θεωροῦντες δὲ τὴν τοῦ Πέτρου παρρησίαν⁵ καὶ 13
Ἰωάννου, καὶ καταλαβόμενοι⁶ ὅτι ἄνθρωποι
ἀγράμματοί⁷ εἰσιν καὶ ἰδιῶται,⁸ ἐθαύμαζον,⁹
ἐπεγίνωσκόν¹⁰ τε αὐτοὺς ὅτι σὺν τῷ Ἰησοῦ ἦσαν. Τὸν 14
δὲ ἄνθρωπον βλέποντες σὺν αὐτοῖς ἐστῶτα τὸν
τεθεραπευμένον,¹¹ οὐδὲν εἶχον ἀντειπεῖν.¹² 15
Κελεύσαντες¹³ δὲ αὐτοὺς ἔξω τοῦ συνεδρίου¹⁴
ἀπελθεῖν, συνέβαλλον¹⁵ πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες, Τί 16
ποιήσομεν τοῖς ἀνθρώποις τούτοις; Ὅτι μὲν γὰρ
γνωστὸν¹⁶ σημεῖον γέγονεν δι' αὐτῶν, πᾶσιν τοῖς
κατοικοῦσιν¹⁷ Ἱερουσαλὴμ φανερόν,¹⁸ καὶ οὐ

¹ ἐξουθενέω, despise, ignore. ² οἰκοδομέω, build up, construct. ³ γωνία, ας, ἡ, angle, corner. ⁴ σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance. ⁵ παρρησία, ας, ἡ, boldness, confidence. ⁶ καταλαμβάνω, overtake, apprehend. ⁷ ἀγράμματος, uneducated, illiterate. ⁸ ἰδιώτης, ου, ὁ, unskilled or ungifted person, amateur. ⁹ θαυμάζω, am amazed, marvel at. ¹⁰ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ¹¹ θεραπεύω, heal, care for. ¹² ἀντιλέγω, speak against, oppose. ¹³ κελεύω, order, command. ¹⁴ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ¹⁵ συμβάλλω, discuss, consider. ¹⁶ γνωστός, known, acquaintance. ¹⁷ κατοικέω, inhabit, dwell. ¹⁸ φανερός, manifest, apparent.

δυνάμεθα ἀρνήσασθαι.¹ Ἄλλ' ἵνα μὴ ἐπὶ πλεῖον 17

διανεμηθῇ² εἰς τὸν λαόν, ἀπειλῇ³ ἀπειλησόμεθα⁴

αὐτοῖς μηκέτι⁵ λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ μηδενὶ

ἀνθρώπων. Καὶ καλέσαντες αὐτούς, παρήγγειλαν⁶ 18

αὐτοῖς τὸ καθόλου⁷ μὴ φθέγγεσθαι⁸ μηδὲ διδάσκειν

ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ δὲ Πέτρος καὶ Ἰωάννης 19

ἀποκριθέντες πρὸς αὐτοὺς εἶπον, Εἰ δίκαιόν ἐστιν

ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ὑμῶν ἀκούειν μᾶλλον ἢ τοῦ θεοῦ,

κρίνατε. Οὐ δυνάμεθα γὰρ ἡμεῖς, ἃ εἶδομεν καὶ 20

ἠκούσαμεν, μὴ λαλεῖν. Οἱ δὲ προσαπειλησάμενοι⁹ 21

ἀπέλυσαν αὐτούς, μηδὲν εὐρίσκοντες τὸ πῶς

κολάσσονται¹⁰ αὐτούς, διὰ τὸν λαόν, ὅτι πάντες

ἐδόξαζον τὸν θεὸν ἐπὶ τῷ γεγονότι. Ἐτῶν¹¹ γὰρ ἦν 22

πλείονων τεσσαράκοντα¹² ὁ ἄνθρωπος ἐφ' ὃν ἐγεγόνει

τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς ἰάσεως.¹³

¹ ἀρνεομαι, deny, repudiate. ² διανέμω, distribute, spread. ³ ἀπειλή, ἤς, ἦ, threat, threatening. ⁴ ἀπειλέω, threaten, warn. ⁵ μηκέτι, no longer. ⁶ παραγγέλλω, order, command. ⁷ καθόλου, entirely, completely. ⁸ φθέγγομαι, utter, speak. ⁹ προσαπειλέω, utter additional threats. ¹⁰ κολάζω, penalize, punish. ¹¹ ἔτος, οὗς, τό, year. ¹² τεσσαράκοντα, forty, 40. ¹³ ἴασις, εὖς, ἦ, healing, cure.

Ἀπολυθέντες δὲ ἦλθον πρὸς τοὺς ἰδίους, καὶ ἀπήγγειλαν 23

ὅσα πρὸς αὐτοὺς οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι

εἶπον. Οἱ δὲ ἀκούσαντες ὁμοθυμαδὸν² ἦραν φωνὴν 24

πρὸς τὸν θεόν, καὶ εἶπον, Δέσποτα,³ σὺ ὁ θεὸς ὁ

ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν

καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· ὁ διὰ στόματος Δαυὶδ παιδός⁴ 25

σου εἰπών, Ἵνα τί ἐφρύαξαν⁵ ἔθνη, καὶ λαοὶ

ἐμελέτησαν⁶ κενά;⁷ Παρέστησαν⁸ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, 26

καὶ οἱ ἄρχοντες⁹ συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦ

κυρίου, καὶ κατὰ τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ· συνήχθησαν γὰρ 27

ἐπ' ἀληθείας ἐπὶ τὸν ἅγιον παῖδά⁴ σου Ἰησοῦν, ὃν

ἔχρισας,¹⁰ Ἡρώδης¹¹ τε καὶ Πόντιος¹² Πιλάτος, σὺν

ἔθνεσιν καὶ λαοῖς Ἰσραὴλ, ποιῆσαι ὅσα ἡ χεὶρ σου καὶ 28

ἡ βουλή¹³ σου προώρισεν¹⁴ γενέσθαι. Καὶ τὰ νῦν, 29

κύριε, ἔπιδε¹⁵ ἐπὶ τὰς ἀπειλὰς¹⁶ αὐτῶν, καὶ δὸς τοῖς

δούλοις σου μετὰ παρρησίας¹⁷ πάσης λαλεῖν τὸν

¹ ἀπαγγέλλω, announce, report. ² ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ³ δεσπότης, ου, ὁ, master, lord. ⁴ παῖς, ὁ, male or female child, servant. ⁵ φρυάσσω, be arrogant, haughty. ⁶ μελετάω, take care, take pains with. ⁷ κενός, empty, vain. ⁸ παρίστημι, be present, stand by. ⁹ ἀρχων, οντος, ὁ, ruler, prince. ¹⁰ χρίω, anoint. ¹¹ Ἡρώδης, ου, ὁ, Herod. ¹² Πόντιος, ου, ὁ, Pontius. ¹³ βουλή, ῆς, ἡ, counsel, purpose. ¹⁴ προορίζω, predetermine, foreordain. ¹⁵ ἐπείδεν, looked upon, regarded. ¹⁶ ἀπειλή, ῆς, ἡ, threat, threatening. ¹⁷ παρρησία, ας, ἡ, boldness, confidence.

λόγον σου, ἐν τῷ τὴν χεῖρά σου ἐκτείνειν¹ σε εἰς ἱάσιν,² 30

καὶ σημεῖα καὶ τέρατα³ γίνεσθαι διὰ τοῦ ὀνόματος

τοῦ ἁγίου παιδός⁴ σου Ἰησοῦ. Καὶ δεηθέντων⁵ αὐτῶν 31

ἐσαλεύθη⁶ ὁ τόπος ἐν ᾧ ἦσαν συνηγμένοι, καὶ

ἐπλήσθησαν⁷ ἅπαντες⁸ πνεύματος ἁγίου, καὶ ἐλάλουν

τὸν λόγον τοῦ θεοῦ μετὰ παρρησίας.⁹

Τοῦ δὲ πλήθους¹⁰ τῶν πιστευσάντων ἦν ἡ καρδιά καὶ ἡ 32

ψυχὴ μία: καὶ οὐδὲ εἷς τι τῶν ὑπαρχόντων αὐτῶν

ἔλεγεν ἴδιον εἶναι, ἀλλ' ἦν αὐτοῖς ἅπαντα⁸ κοινά.¹¹ Καὶ 33

μεγάλῃ δυνάμει ἀπεδίδουν¹² τὸ μαρτύριον¹³ οἱ

ἀπόστολοι τῆς ἀναστάσεως¹⁴ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, χάρις

τε μεγάλη ἦν ἐπὶ πάντας αὐτούς. Οὐδὲ γὰρ ἐνδεής¹⁵ 34

τις ὑπῆρχεν ἐν αὐτοῖς: ὅσοι γὰρ κτήτορες¹⁶ χωρίων¹⁷ ἢ

οἰκιῶν ὑπῆρχον, πωλοῦντες¹⁸ ἔφερον τὰς τιμὰς¹⁹ τῶν

πιπρασκομένων,²⁰ καὶ ἐτίθουν παρὰ τοὺς πόδας τῶν 35

¹ ἐκτείνω, stretch forth, stretch out. ² ἱάσις, εὐω, ἡ, healing, cure. ³ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ⁴ παῖς, ὁ, male or female child, servant. ⁵ δέομαι, ask, request. ⁶ σαλεύω, shake, excite. ⁷ πλήθω, fill. ⁸ ἅπας, each, every. ⁹ παρρησία, ας, ἡ, boldness, confidence. ¹⁰ πλῆθος, ους, τό, multitude. ¹¹ κοινός, common, unclean. ¹² ἀποδίδωμι, give back, pay. ¹³ μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ¹⁴ ἀνάστασις, εως, ἡ, resurrection, rising again. ¹⁵ ἐνδεής, poor, needy. ¹⁶ κτήτωρ, ορος, ὁ, owner, possessor. ¹⁷ χωρίον, ου, τό, place, field. ¹⁸ πωλέω, sell. ¹⁹ τιμή, ἡς, ἡ, honor, price. ²⁰ πιπράσκω, sell.

ἀποστόλων: διεδίδωτο¹ δὲ ἐκάστῳ καθότι² ἂν τις
χρεῖαν³ εἶχεν.

Ἰωσῆς⁴ δέ, ὁ ἐπικληθεὶς⁵ Βαρνάβας⁶ ἀπὸ τῶν 36
ἀποστόλων – ὃ ἐστίν, μεθερμηνεούμενον,⁷ υἱὸς
παρακλήσεως⁸ – Λευΐτης,⁹ Κύπριος¹⁰ τῷ γένει,¹¹ 37
υὑάρχοντος αὐτῷ ἀγροῦ,¹² πωλήσας¹³ ἤνεγκεν τὸ
χρῆμα,¹⁴ καὶ ἔθηκεν παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων.

Ἄνῃρ δέ τις Ἀνανίας¹⁵ ὀνόματι, σὺν Σαπφείρῃ¹⁶ τῇ 5
γυναικὶ αὐτοῦ, ἐπώλησεν¹³ κτῆμα,¹⁷ καὶ ἐνοσφίσατο¹⁸ 2
ἀπὸ τῆς τιμῆς,¹⁹ συνειδυίας²⁰ καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ,
καὶ ἐνέγκας μέρος²¹ τι παρὰ τοὺς πόδας τῶν
ἀποστόλων ἔθηκεν. Εἶπεν δὲ Πέτρος, Ἀνανία,¹⁵ διὰ τί 3
ἐπλήρωσεν ὁ Σατανᾶς²² τὴν καρδίαν σου, ψεύσασθαι²³
σε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, καὶ νοσφίσασθαι¹⁸ σε ἀπὸ τῆς

¹ διὰ δίδωμι, distribute, give. ² καθότι, according as, because. ³ χρεῖα, ας, ἡ, need, necessity. ⁴ Ἰωσῆς, ἡτος, ὁ, Joses. ⁵ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ⁶ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ⁷ μεθερμηνεύω, translate, interpret. ⁸ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ⁹ Λευΐτης, ου, ὁ, Levite. ¹⁰ Κύπριος, ου, ὁ, Cyprian, Cypriote. ¹¹ γένος, ους, τό, race, kind. ¹² ἀγρός, ου, ὁ, field, farm. ¹³ πωλέω, sell. ¹⁴ χρῆμα, τος, τό, wealth, money. ¹⁵ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ¹⁶ Σαπφείρη, ης, ἡ, Sapphira. ¹⁷ κτῆμα, ος, τό, possession, piece of property. ¹⁸ νοσφίζω, rob, set apart. ¹⁹ τιμή, ης, ἡ, honor, price. ²⁰ σύννοια, know, be conscious of. ²¹ μέρος, ους, τό, part, portion. ²² Σατανᾶς, ᾱ, ὁ, Satan, adversary. ²³ ψεύδομαι, lie.

τιμῆς¹ τοῦ χωρίου;² Οὐχὶ μένον σοὶ ἔμενεν, καὶ 4
 πραθὲν³ ἐν τῇ σῇ⁴ ἐξουσίᾳ ὑπῆρχεν; Τί ὅτι ἔθου ἐν τῇ
 καρδίᾳ σου τὸ πρᾶγμα⁵ τοῦτο; Οὐκ ἐψεύσω⁶
 ἀνθρώποις, ἀλλὰ τῷ θεῷ. Ἀκούων δὲ ὁ Ἀνανίας⁷ τοὺς 5
 λόγους τούτους, πεσὼν ἐξέψυξεν.⁸ καὶ ἐγένετο φόβος⁹
 μέγας ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα. Ἀναστάντες 6
 δὲ οἱ νεώτεροι¹⁰ συνέστειλαν¹¹ αὐτόν, καὶ
 ἐξενέγκαντες¹² ἔθαψαν.¹³

Ἐγένετο δὲ ὡς ὥρων τριῶν διάστημα,¹⁴ καὶ ἡ γυνὴ 7
 αὐτοῦ μὴ εἰδυῖα τὸ γεγονός εἰσῆλθεν. Ἀπεκρίθη δὲ 8
 αὐτῇ ὁ Πέτρος, Εἰπέ μοι, εἰ τοσούτου¹⁵ τὸ χωρίον²
 ἀπέδοσθε;¹⁶ Ἡ δὲ εἶπεν, Ναί,¹⁷ τοσούτου.¹⁵ Ὁ δὲ 9
 Πέτρος εἶπεν πρὸς αὐτήν, Τί ὅτι συνεφωνήθη¹⁸ ὑμῖν
 πειράσαι¹⁹ τὸ πνεῦμα κυρίου; Ἰδού, οἱ πόδες τῶν
 θαψάντων¹³ τὸν ἄνδρα σου ἐπὶ τῇ θύρᾳ,²⁰ καὶ

¹ τιμή, ἥς, ἡ, honor, price. ² χωρίον, ου, τό, place, field. ³ πειράσκω, sell. ⁴ σός, your, yours. ⁵ πρᾶγμα, τος, τό, deed, matter. ⁶ ψεύδομαι, lie. ⁷ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ⁸ ἐκψύχω, expire, breathe one's last. ⁹ φόβος, ου, ὁ, fear, terror. ¹⁰ νέος, new, young. ¹¹ συστέλλω, limit, shorten. ¹² ἐκφέρω, carry out, bring forth. ¹³ θάπτω, bury. ¹⁴ διάστημα, τος, τό, interval, interval of time. ¹⁵ τοσούτος, so great, so much. ¹⁶ ἀποδίδωμι, give back, pay. ¹⁷ ναί, yes, truly. ¹⁸ συμφωνέω, agree with, agree together. ¹⁹ πειράζω, test, tempt. ²⁰ θύρα, ας, ἡ, door, gate.

ἐξοίσουσιν¹ σε. Ἔπεσεν δὲ παραχρῆμα² παρὰ τοὺς 10
 πόδας αὐτοῦ, καὶ ἐξέψυξεν³. εἰσελθόντες δὲ οἱ
 νεανίσκοι⁴ εὗρον αὐτὴν νεκράν, καὶ ἐξενέγκαντες¹
 ἔθαψαν⁵ πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς. Καὶ ἐγένετο φόβος⁶ 11
 μέγας ἐφ' ὅλην τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς
 ἀκούοντας ταῦτα.

Διὰ δὲ τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων ἐγένετο σημεῖα καὶ 12
 τέρατα⁷ ἐν τῷ λαῷ πολλά: καὶ ἦσαν ὁμοθυμαδὸν⁸
 ἅπαντες⁹ ἐν τῇ στοᾷ¹⁰ Σολομώντος.¹¹ Τῶν δὲ λοιπῶν 13
 οὐδεὶς ἐτόλμα¹² κολλᾶσθαι¹³ αὐτοῖς, ἀλλ' ἐμεγάλυνεν
 αὐτοὺς ὁ λαός: μᾶλλον δὲ προσετίθεντο¹⁵ πιστεύοντες 14
 τῷ κυρίῳ, πλήθη¹⁶ ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν: ὥστε 15
 κατὰ τὰς πλατείας¹⁷ ἐκφέρειν¹ τοὺς ἀσθενεῖς,¹⁸ καὶ
 τιθέναι ἐπὶ κλινῶν¹⁹ καὶ κραββάτων,²⁰ ἵνα ἐρχομένου
 Πέτρου κἂν²¹ ἡ σκιὰ²² ἐπισκιάσῃ²³ τινὶ αὐτῶν. 16

¹ ἐκφέρω, carry out, bring forth. ² παραχρῆμα, immediately, instantly. ³ ἐκψύχω, expire, breathe one's last. ⁴ νεανίσκος, ου, ό, youth, young man. ⁵ θάπτω, bury. ⁶ φόβος, ου, ό, fear, terror. ⁷ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ⁸ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ⁹ ἅπας, each, every. ¹⁰ στοά, ᾱς, ἡ, portico, colonnade. ¹¹ Σολομών, ωνος, ό, Solomon. ¹² τολμάω, dare, endure. ¹³ κολλάω, glue, cleave. ¹⁴ μεγαλύνω, make or declare great, enlarge. ¹⁵ προστίθμι, add, add to. ¹⁶ πλήθος, ους, τό, multitude. ¹⁷ πλατεῖα, ας, ἡ, street. ¹⁸ ἀσθενής, weak, infirm. ¹⁹ κλίνη, ης, ἡ, couch, bed. ²⁰ κράβαττος, ου, ό, mattress, pallet. ²¹ κἂν, and if, even if. ²² σκιά, ᾱς, ἡ, shadow, thick darkness. ²³ ἐπισκιάζω, overshadow, envelop.

Συνήρχετο¹ δὲ καὶ τὸ πλῆθος² τῶν περίξ³ πόλεων εἰς
 Ἱερουσαλήμ, φέροντες ἀσθενεῖς⁴ καὶ ὀχλουμένους⁵
 ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων,⁶ οἵτινες ἐθεραπεύοντο⁷
 ἅπαντες.⁸

Ἄναστās δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ πάντες οἱ σὺν αὐτῷ – ἡ 17
 οὐσα αἵρεσις⁹ τῶν Σαδδουκαίων¹⁰ – ἐπλήσθησαν¹¹
 ζήλου,¹² καὶ ἐπέβαλον¹³ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τοὺς 18
 ἀποστόλους, καὶ ἔθεντο αὐτοὺς ἐν τηρήσει¹⁴ δημοσίᾳ.¹⁵
 Ἄγγελος δὲ κυρίου διὰ τῆς νυκτὸς ἤνοιξεν τὰς θύρας¹⁶ 19
 τῆς φυλακῆς,¹⁷ ἐξαγαγών¹⁸ τε αὐτοὺς εἶπεν, 20
 Πορεύεσθε, καὶ σταθέντες λαλεῖτε ἐν τῷ ἱερῷ τῷ λαῷ
 πάντα τὰ ῥήματα τῆς ζωῆς ταύτης. Ἀκούσαντες δὲ 21
 εἰσῆλθον ὑπὸ τὸν ὄρθρον¹⁹ εἰς τὸ ἱερόν, καὶ ἐδίδασκον.
 Παραγενόμενος²⁰ δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ,
 συνεκάλεσαν²¹ τὸ συνέδριον²² καὶ πᾶσαν τὴν

¹ συνέρχομαι, come together, come or go with. ² πλῆθος, οὗς, τό, multitude. ³ περίξ, all around, in the vicinity. ⁴ ἀσθενής, weak, infirm. ⁵ ὀχλέω, trouble, torment. ⁶ ἀκάθαρτος, unclean, impure. ⁷ θεραπεύω, heal, care for. ⁸ ἅπας, each, every. ⁹ αἵρεσις, εὖς, ἡ, choice, faction. ¹⁰ Σαδδουκαῖος, οὗ, ὁ, Sadducee. ¹¹ πλήθω, fill. ¹² ζήλος, οὗ, ὁ, zeal, jealousy. ¹³ ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ¹⁴ τηρήσις, εὖς, ἡ, imprisonment, keeping. ¹⁵ δημόσιος, public, publicly. ¹⁶ θύρα, ας, ἡ, door, gate. ¹⁷ φυλακή, ῆς, ἡ, guard, prison. ¹⁸ ἐξάγω, lead out. ¹⁹ ὄρθρος, οὗ, ὁ, daybreak, dawn. ²⁰ παραγίνεσθαι, come, arrive. ²¹ συγκαλέω, call together. ²² συνέδριον, οὗ, τό, council, Sanhedrin.

γερουσίαν¹ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, καὶ ἀπέστειλαν εἰς τὸ
 δεσμωτήριον,² ἀχθῆναι αὐτούς. Οἱ δὲ ὑπηρέται³ 22
 παραγενόμενοι⁴ οὐχ εὔρον αὐτούς ἐν τῇ φυλακῇ⁵
 ἀναστρέψαντες⁶ δὲ ἀπήγγειλαν,⁷ λέγοντες ὅτι Τὸ μὲν 23
 δεσμωτήριον² εὔρομεν κεκλεισμένον⁸ ἐν πάσῃ
 ἀσφαλείᾳ,⁹ καὶ τοὺς φύλακας¹⁰ ἐστῶτας πρὸ¹¹ τῶν
 θυρῶν·¹² ἀνοιζαντες δέ, ἔσω¹³ οὐδὲνα εὔρομεν. Ὡς δὲ 24
 ἤκουσαν τοὺς λόγους τούτους ὁ τε ἱερεὺς¹⁴ καὶ ὁ
 στρατηγὸς¹⁵ τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, διηπόρουν¹⁶
 περὶ αὐτῶν, τί ἂν γένοιτο τοῦτο. Παραγενόμενος⁴ δὲ 25
 τις ἀπήγγειλεν⁷ αὐτοῖς ὅτι Ἰδού, οἱ ἄνδρες οὓς ἔθεσθε
 ἐν τῇ φυλακῇ⁵ εἰσὶν ἐν τῷ ἱερῷ ἐστῶτες καὶ
 διδάσκοντες τὸν λαόν. Τότε ἀπελθὼν ὁ στρατηγὸς¹⁵ 26
 σὺν τοῖς ὑπηρέταις³ ἤγαγεν αὐτούς, οὐ μετὰ βίας,¹⁷
 ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν λαόν, ἵνα μὴ λιθασθῶσιν.¹⁸ 27

¹γερουσία, ας, ἡ, council of elders, body of elders. ²δεσμωτήριον, ου, τό, prison, jail. ³υπηρέτης, ου, ὁ, servant, assistant. ⁴παραγίνομαι, come, arrive. ⁵φυλακή, ἡς, ἡ, guard, prison. ⁶ἀναστρέφω, return, live. ⁷ἀπαγγέλλω, announce, report. ⁸κλείω, shut, shut up. ⁹ἀσφάλεια, ας, ἡ, certainty, security. ¹⁰φύλαξ, ακος, ὁ, guard, sentinel. ¹¹πρὸ, before (gen), before. ¹²θύρα, ας, ἡ, door, gate. ¹³ἔσω, within, inside. ¹⁴ἱερεὺς, ἑως, ὁ, priest. ¹⁵στρατηγός, οὔ, ὁ, commander, general. ¹⁶διαπορέω, be greatly perplexed or at a loss. ¹⁷βία, ας, ἡ, strength, force. ¹⁸λιθάζω, throw stones, stone.

Ἀγαγόντες δὲ αὐτοὺς ἔστησαν ἐν τῷ συνεδρίῳ.¹ Καὶ
ἐπηρώτησεν αὐτοὺς ὁ ἀρχιερεύς, λέγων, Οὐ 28
παραγγελία² παρηγγείλαμεν³ ὑμῖν μὴ διδάσκειν ἐπὶ
τῷ ὀνόματι τούτῳ; Καὶ ἰδοὺ πεπληρώκατε τὴν
Ἱερουσαλὴμ τῆς διδαχῆς⁴ ὑμῶν, καὶ βούλεσθε⁵
ἐπαγαγεῖν⁶ ἐφ' ἡμᾶς τὸ αἷμα τοῦ ἀνθρώπου τούτου. 29
Ἀποκριθεὶς δὲ Πέτρος καὶ οἱ ἀπόστολοι εἶπον,
Πειθαρχεῖν⁷ δεῖ θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις. Ὁ θεὸς τῶν 30
πατέρων ἡμῶν ἤγειρεν Ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς
διεχειρίσασθε,⁸ κρεμάσαντες⁹ ἐπὶ ξύλου.¹⁰ Τούτον ὁ 31
θεὸς ἀρχηγὸν¹¹ καὶ σωτῆρα¹² ὕψωσεν¹³ τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ,
δοῦναι μετάνοιαν¹⁴ τῷ Ἰσραὴλ καὶ ἄφεσιν¹⁵ ἁμαρτιῶν.
Καὶ ἡμεῖς ἐσμεν αὐτοῦ μάρτυρες¹⁶ τῶν ῥημάτων 32
τούτων, καὶ τὸ πνεῦμα δὲ τὸ ἅγιον, ὃ ἔδωκεν ὁ θεὸς
τοῖς πειθαρχοῦσιν⁷ αὐτῷ.

¹ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ² παραγγελία, ας, ή, instruction, command. ³ παραγγέλλω, order, command. ⁴ διδαχή, ής, ή, teaching, instruction. ⁵ βούλομαι, wish, will. ⁶ ἐπάγω, bring upon. ⁷ πειθαρχέω, obey authority, obey one in authority. ⁸ διαχειρίζομαι, lay violent hands on, put to death. ⁹ κρεμάννυμι, hang, hang up. ¹⁰ ξύλον, ου, τό, wood, tree. ¹¹ ἀρχηγός, οῦ, ὁ, founder, leader. ¹² σωτήρ, ήρος, ὁ, savior, deliverer. ¹³ ὑψόω, lift up, exalt. ¹⁴ μετάνοια, ας, ή, repentance, change of mind. ¹⁵ ἄφεσις, εως, ή, release, forgiveness. ¹⁶ μάρτυς, υρος, ὁ, witness.

Οἱ δὲ ἀκούοντες διεπρίοντο,¹ καὶ ἐβουλεύοντο² ἀνελεῖν³ 33

αὐτούς. Ἀναστὰς δέ τις ἐν τῷ συνεδρίῳ⁴ Φαρισαῖος, 34

ὀνόματι Γαμαλιήλ,⁵ νομοδιδάσκαλος,⁶ τίμιος⁷ παντὶ

τῷ λαῷ, ἐκέλευσεν⁸ ἔξω βραχύ⁹ τι τοὺς ἀποστόλους

ποιῆσαι. Εἶπέν τε πρὸς αὐτούς, Ἄνδρες Ἰσραηλίται,¹⁰ 35

προσέχετε¹¹ ἑαυτοῖς ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις τούτοις, τί

μέλλετε πράσσειν.¹² Πρὸ¹³ γὰρ τούτων τῶν ἡμερῶν 36

ἀνέστη Θευδᾶς,¹⁴ λέγων εἶναί τινα ἑαυτόν, ᾧ

προσεκλήθη¹⁵ ἀριθμὸς¹⁶ ἀνδρῶν ὥσει¹⁷ τετρακοσίων:¹⁸

ὅς ἀνηρέθη,³ καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ

διελύθησαν¹⁹ καὶ ἐγένοντο εἰς οὐδέν. Μετὰ τοῦτον 37

ἀνέστη Ἰούδας²⁰ ὁ Γαλιλαῖος²¹ ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς

ἀπογραφῆς,²² καὶ ἀπέστησεν²³ λαὸν ἱκανὸν²⁴ ὀπίσω²⁵

αὐτοῦ: κάκεῖνος²⁶ ἀπώλετο, καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο

αὐτῷ διεσκορπίσθησαν.²⁷ Καὶ τὰ νῦν λέγω ὑμῖν, 38

¹ διαπρίω, cut to the quick. ² βουλεύω, deliberate, take counsel. ³ ἀναιρέω, take up, kill. ⁴ συνέδριον, οὐ, τό, council, Sanhedrin. ⁵ Γαμαλιήλ, ὁ, Gamaliel. ⁶ νομοδιδάσκαλος, οὐ, ὁ, teacher of the law. ⁷ τίμιος, precious, honorable. ⁸ κελεύω, order, command. ⁹ βραχύς, short, little. ¹⁰ Ἰσραηλίτης, οὐ, ὁ, Israelite. ¹¹ προσέχω, take head of, attend to. ¹² πράσσω, do, perform. ¹³ πρό, before (gen), before. ¹⁴ Θευδᾶς, ᾧ, ὁ, Theudas. ¹⁵ προσκαλέω, summon. ¹⁶ ἀριθμός, οὐ, ὁ, number, total. ¹⁷ ὥσει, like, about. ¹⁸ τετρακόσιοι, four hundred, 400. ¹⁹ διαλύω, break up, disperse. ²⁰ Ἰούδας, α, ὁ, Judas, Judah. ²¹ Γαλιλαῖος, Galilean. ²² ἀπογραφή, ἧς, ἡ, census, registration. ²³ ἀφίστημι, withdraw, depart. ²⁴ ἱκανός, sufficient, able. ²⁵ ὀπίσω, behind, after (gen). ²⁶ κάκεῖνος, and he, and she. ²⁷ διασκορπίζω, scatter, separate.

ἀπόστητε¹ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τούτων, καὶ ἐάσατε²
αὐτούς· ὅτι ἐὰν ᾗ ἐξ ἀνθρώπων ἡ βουλὴ³ ἢ τὸ ἔργον
τούτο, καταλυθήσεται·⁴ εἰ δὲ ἐκ θεοῦ ἐστίν, οὐ 39
δύνασθε καταλῦσαι⁴ αὐτό, μήποτε⁵ καὶ θεομάχοι⁶
εὗρεθῇτε. Ἐπίσθησαν δὲ αὐτῷ· καὶ προσκαλεσάμενοι 40
τοὺς ἀποστόλους, δείραντες⁸ παρήγγειλαν⁹ μὴ λαλεῖν
ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἀπέλυσαν αὐτούς. Οἱ 41
μὲν οὖν ἐπορεύοντο χαίροντες ἀπὸ προσώπου τοῦ
συνεδρίου,¹⁰ ὅτι ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἰησοῦ
κατηξιώθησαν¹¹ ἀτιμασθῆναι.¹² Πᾶσάν τε ἡμέραν, ἐν 42
τῷ ἱερῷ καὶ κατ' οἶκον, οὐκ ἐπαύοντο¹³ διδάσκοντες
καὶ εὐαγγελιζόμενοι Ἰησοῦν τὸν χριστόν.

Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ταύταις, πληθυνόντων¹⁴ τῶν 6
μαθητῶν, ἐγένετο γογγυσμὸς¹⁵ τῶν Ἑλληνιστῶν¹⁶
πρὸς τοὺς Ἑβραίους,¹⁷ ὅτι παρεθεωροῦντο¹⁸ ἐν τῇ

¹ ἀφίστημι, withdraw, depart. ² ἐάω, permit, allow. ³ βουλὴ, ἡς, ἡ, counsel, purpose. ⁴ καταλύω, destroy, lodge. ⁵ μήποτε, never, lest perchance. ⁶ θεομάχος, fighting against God. ⁷ προσκαλέω, summon. ⁸ δέρω, beat, flay. ⁹ παραγγέλλω, order, command. ¹⁰ συνέδριον, συ, τό, council, Sanhedrin. ¹¹ καταξιόω, consider worthy, deem worthy. ¹² ἀτιμάζω, dishonor, disgrace. ¹³ παύω, cause to cease. ¹⁴ πληθύνω, multiply, increase. ¹⁵ γογγυσμός, συ, ό, grumbling, murmuring. ¹⁶ Ἑλληνιστής, συ, ό, Hellenist, Greek. ¹⁷ Ἑβραῖος, συ, ό, Hebrew. ¹⁸ παραθεωρέω, overlook, neglect.

διακονίᾳ¹ τῇ καθημερινῇ² αἱ χήραι³ αὐτῶν. 2

Προσκαλεσάμενοι⁴ δὲ οἱ δώδεκα τὸ πλῆθος⁵ τῶν

μαθητῶν, εἶπον, Οὐκ ἄρεστόν⁶ ἐστὶν ἡμᾶς,

καταλείψαντας⁷ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, διακονεῖν⁸

τραπέζαις.⁹ Ἐπισκέψασθε¹⁰ οὖν, ἀδελφοί, ἄνδρας ἐξ 3

ὑμῶν μαρτυρουμένους ἐπτά, πλήρεις¹¹ πνεύματος

ἁγίου καὶ σοφίας, οὓς καταστήσωμεν¹² ἐπὶ τῆς χρείας

ταύτης. Ἡμεῖς δὲ τῇ προσευχῇ¹⁴ καὶ τῇ διακονίᾳ¹ τοῦ 4

λόγου προσκαρτερήσομεν.¹⁵ Καὶ ἤρρεσεν¹⁶ ὁ λόγος 5

ἐνώπιον παντὸς τοῦ πλῆθους⁵ καὶ ἐξελέξαντο¹⁷

Στέφανον,¹⁸ ἄνδρα πλήρης¹¹ πίστεως καὶ πνεύματος

ἁγίου, καὶ Φίλιππον,¹⁹ καὶ Πρόχορον,²⁰ καὶ Νικάνορα,

καὶ Τίμωνα,²² καὶ Παρμενᾶν,²³ καὶ Νικόλαον²⁴

προσήλυτον²⁵ Ἀντιοχέα,²⁶ οὓς ἔστησαν ἐνώπιον τῶν 6

¹ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ² καθημερινός, daily. ³ χήρα, ας, ἡ, widow. ⁴ προσκαλέω, summon. ⁵ πλῆθος, ους, τό, multitude. ⁶ ἄρεστός, pleasing, desirable. ⁷ καταλείπω, leave, leave behind. ⁸ διακονέω, serve, minister. ⁹ τράπεζα, ης, ἡ, table. ¹⁰ ἐπισκέπτομαι, visit, have a care for. ¹¹ πλήρης, full. ¹² καθίστημι, set, constitute. ¹³ χρεία, ας, ἡ, need, necessity. ¹⁴ προσευχή, ῆς, ἡ, prayer, place for prayer. ¹⁵ προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ¹⁶ ἠρέσκω, please, serve. ¹⁷ ἐκλέγομαι, choose, elect. ¹⁸ στέφανος, ου, ὁ, crown, garland. ¹⁹ Φίλιππος, ου, ὁ, Philip. ²⁰ Πρόχορος, ου, ὁ, Prochorus. ²¹ Νικάνωρ, ορος, ὁ, Nicanor. ²² Τίμων, ωνος, ὁ, Timon. ²³ Παρμενᾶς, ᾶ, ὁ, Parmenas. ²⁴ Νικόλαος, ου, ὁ, Nicolaus. ²⁵ προσήλυτος, ου, ὁ, proselyte, convert. ²⁶ Ἀντιοχεύς, έως, ὁ, Antiochene, Antiochian.

ἀποστόλων· καὶ προσευξάμενοι ἐπέθηκαν¹ αὐτοῖς τὰς
χεῖρας.

Καὶ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἡϋξάνεν,² καὶ ἐπληθύνετο³ ὁ 7
ἀριθμός⁴ τῶν μαθητῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ σφόδρα,⁵
πολύς τε ὄχλος τῶν ἱερέων⁶ ὑπήκουον⁷ τῇ πίστει.

Στέφανος⁸ δὲ πλήρης⁹ πίστεως καὶ δυνάμεως ἐποίει 8
τέρατα¹⁰ καὶ σημεῖα μεγάλα ἐν τῷ λαῷ. Ἀνέστησαν δέ 9
τινες τῶν ἐκ τῆς συναγωγῆς τῆς λεγομένης
Λιβερτίνων,¹¹ καὶ Κυρηναίων,¹² καὶ Ἀλεξανδρέων,¹³
καὶ τῶν ἀπὸ Κιλικίας¹⁴ καὶ Ἀσίας,¹⁵ συζητοῦντες¹⁶ τῷ
Στεφάνῳ.⁸ Καὶ οὐκ ἴσχυον¹⁷ ἀντιστῆναι¹⁸ τῇ σοφίᾳ καὶ 10
τῷ πνεύματι ᾧ ἐλάλει. Τότε ὑπέβαλον¹⁹ ἄνδρας 11
λέγοντας ὅτι Ἀκηκόαμεν αὐτοῦ λαλοῦντος ῥήματα
βλάσφημα²⁰ εἰς Μωσῆν καὶ τὸν θεόν. Συνεκίνησάν²¹ 12

¹ ἐπιτίθημι, lay upon, put. ² αὐξάνω, cause to grow, increase. ³ πληθύνω, multiply, increase. ⁴ ἀριθμός, οὐ, ὁ, number, total. ⁵ σφόδρα, exceedingly, greatly. ⁶ ἱερεύς, ἑως, ὁ, priest. ⁷ ὑπακούω, obey, listen. ⁸ στέφανος, ου, ὁ, crown, garland. ⁹ πλήρης, full. ¹⁰ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ¹¹ Λιβερτίνος, ου, ὁ, freedman. ¹² Κυρηναῖος, ου, ὁ, Cyrenian, belonging to Cyrene. ¹³ Ἀλεξανδρεύς, ἑως, ὁ, Alexandrian. ¹⁴ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ¹⁵ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹⁶ συζητέω, discuss, dispute. ¹⁷ ἰσχύω, be strong, able. ¹⁸ ἀντίστημι, resist, oppose. ¹⁹ ὑποβάλλω, instruct privately. ²⁰ βλάσφημος, blasphemous, slanderous. ²¹ συγκινέω, stir up, move.

τε τὸν λαὸν καὶ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς
 γραμματεῖς, καὶ ἐπιστάντες¹ συνήρπασαν² αὐτόν, καὶ
 ἤγαγον εἰς τὸ συνέδριον,³ ἔστησάν τε μάρτυρας⁴ 13
 ψευδεῖς⁵ λέγοντας, Ὁ ἄνθρωπος οὗτος οὐ παύεται⁶
 ῥήματα βλάσφημα⁷ λαλῶν κατὰ τοῦ τόπου τοῦ ἁγίου
 καὶ τοῦ νόμου· ἀκηκόαμεν γὰρ αὐτοῦ λέγοντος ὅτι 14
 Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος⁸ οὗτος καταλύσει⁹ τὸν τόπον
 τοῦτον, καὶ ἀλλάξει¹⁰ τὰ ἔθνη¹¹ ἃ παρέδωκεν ἡμῖν
 Μωσῆς. Καὶ ἀτενίσαντες¹² εἰς αὐτὸν ἅπαντες¹³ οἱ 15
 καθεζόμενοι¹⁴ ἐν τῷ συνεδρίῳ,³ εἶδον τὸ πρόσωπον
 αὐτοῦ ὥσει¹⁵ πρόσωπον ἀγγέλου.

Εἶπεν δὲ ὁ ἀρχιερεὺς, Εἰ ἄρα¹⁶ ταῦτα οὕτως ἔχει; Ὁ δὲ 7

ἔφη,

¹ ἐφίστημι, stand over, come upon. ² συναρπάζω, seize, drag away. ³ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ⁴ μάρτυς, υρος, ὁ, witness. ⁵ ψευδής, false, lying. ⁶ παύω, cause to cease. ⁷ βλάσφημος, blasphemous, slanderous. ⁸ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ⁹ καταλύω, destroy, lodge. ¹⁰ ἀλλάσσω, change, alter. ¹¹ ἔθνος, ους, τό, custom. ¹² ἀτενίζω, gaze, stare. ¹³ ἅπας, each, every. ¹⁴ καθέζομαι, sit down, am sitting. ¹⁵ ὥσει, like, about. ¹⁶ ἄρα, so? (introduces a question).

Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατε. Ὁ θεὸς τῆς
 δόξης ὤφθη τῷ πατρὶ ἡμῶν Ἀβραὰμ ὄντι ἐν τῇ
 Μεσοποταμίᾳ,¹ πρὶν² ἢ κατοικῆσαι³ αὐτὸν ἐν Χαρράν,
 καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν, Ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς σου καὶ ἐκ
 τῆς συγγενείας⁵ σου, καὶ δεῦρο⁶ εἰς γῆν ἣν ἄν σοι δείξω.
 Τότε ἐξελθὼν ἐκ γῆς Χαλδαίων⁸ κατώκησεν³ ἐν
 Χαρράν·⁴ κακεῖθεν,⁹ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν πατέρα
 αὐτοῦ, μετόκισεν¹⁰ αὐτὸν εἰς τὴν γῆν ταύτην εἰς ἣν
 ὑμεῖς νῦν κατοικεῖτε·³ καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ
 κληρονομίαν¹¹ ἐν αὐτῇ, οὐδὲ βῆμα¹² ποδός· καὶ
 ἐπηγγείλατο¹³ δοῦναι αὐτῷ εἰς κατάσχεσιν¹⁴ αὐτήν,
 καὶ τῷ σπέρματι¹⁵ αὐτοῦ μετ' αὐτόν, οὐκ ὄντος αὐτῷ
 τέκνου. Ἐλάλησεν δὲ οὕτως ὁ θεός, ὅτι ἔσται τὸ
 σπέρμα¹⁵ αὐτοῦ πάροικον¹⁶ ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ,¹⁷ καὶ
 δουλώσουσιν¹⁸ αὐτὸ καὶ κακώσουσιν,¹⁹ ἔτη²⁰

¹ Μεσοποταμία, ας, ἡ, Mesopotamia. ² πρὶν, before, formerly. ³ κατοικέω, inhabit, dwell. ⁴ Χαρράν, ἡ, Haran. ⁵ συγγένεια, ας, ἡ, kinship, relatives. ⁶ δεῦρο, until now, come here! ⁷ δείκνυμι, show, point out. ⁸ Χαλδαῖος, ου, ὁ, Chaldean. ⁹ κακεῖθεν, and thence, and from there. ¹⁰ μετοικίζω, remove to another place of habitation. ¹¹ κληρονομία, ας, ἡ, inheritance. ¹² βῆμα, τος, τό, judgment seat. ¹³ ἐπαγγέλλομαι, promise, profess. ¹⁴ κατάσχεσις, εως, ἡ, possession, holding fast. ¹⁵ σπέρμα, τος, τό, seed, offspring. ¹⁶ πάροικος, ου, ὁ, alien, stranger. ¹⁷ ἀλλότριος, strange, foreign. ¹⁸ δουλώω, enslave, bring under subjection. ¹⁹ κακώω, mistreat, harm. ²⁰ ἔτος, ους, τό, year.

τετρακόσια.¹ Καὶ τὸ ἔθνος, ὧς ἐὰν δουλεύσωσιν,² κρινῶ 7
 ἐγώ, εἶπεν ὁ θεός· καὶ μετὰ ταῦτα ἐξελεύσονται, καὶ
 λατρεύουσιν³ μοι ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. Καὶ ἔδωκεν 8
 αὐτῷ διαθήκην⁴ περιτομῆς·⁵ καὶ οὕτως ἐγέννησεν τὸν
 Ἰσαάκ, καὶ περιέτεμεν⁶ αὐτὸν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ·⁷ καὶ
 ὁ Ἰσαὰκ τὸν Ἰακώβ, καὶ ὁ Ἰακώβ τοὺς δώδεκα
 πατριάρχας.⁸ Καὶ οἱ πατριάρχαι⁸ ζηλώσαντες⁹ τὸν 9
 Ἰωσήφ ἀπέδοντο¹⁰ εἰς Αἴγυπτον·¹¹ καὶ ἦν ὁ θεὸς μετ'
 αὐτοῦ, καὶ ἐξείλετο¹² αὐτὸν ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων¹³ 10
 αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ χάριν καὶ σοφίαν ἐναντίον¹⁴
 Φαραῶ¹⁵ βασιλέως Αἰγύπτου,¹¹ καὶ κατέστησεν¹⁶
 αὐτὸν ἡγούμενον¹⁷ ἐπ' Αἴγυπτον¹¹ καὶ ὅλον τὸν οἶκον
 αὐτοῦ. Ἦλθεν δὲ λιμὸς¹⁸ ἐφ' ὅλην τὴν γῆν Αἰγύπτου¹¹ 11
 καὶ Χαναάν,¹⁹ καὶ θλίψις¹³ μεγάλη· καὶ οὐχ εὗρισκον
 χορτάσματα²⁰ οἱ πατέρες ἡμῶν. Ἀκούσας δὲ Ἰακώβ 12

¹ τετρακόσιοι, four hundred, 400. ² δουλεύω, serve, am a slave. ³ λατρεύω, serve, worship. ⁴ διαθήκη, ης, ἡ, covenant, will. ⁵ περιτομή, ἥς, ἡ, circumcision. ⁶ περιτέμνω, circumcize, circumcise. ⁷ ὀγδοος, eighth. ⁸ πατριάρχης, ου, ὁ, patriarch. ⁹ ζηλώω, be zealous, am jealous. ¹⁰ ἀποδίδωμι, give back, pay. ¹¹ Αἴγυπτος, ου, ἡ, Egypt. ¹² ἐξαίρέω, take out, deliver. ¹³ θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ¹⁴ ἐναντίον, in the sight of, before. ¹⁵ Φαραῶ, ὁ, Pharaoh. ¹⁶ καθίστημι, set, constitute. ¹⁷ ἡγέομαι, lead, be chief. ¹⁸ λιμός, οὔ, ὁ, hunger, famine. ¹⁹ Χαναάν, ἡ, Canaan. ²⁰ χορτάσμα, τος, τό, food, sustenance.

ὄντα σίτα¹ ἐν Αἰγύπτῳ,² ἐξαπέστειλεν³ τοὺς πατέρας
 ἡμῶν πρῶτον. Καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ⁴ ἀνεγνωρίσθη⁵ 13
 Ἰωσήφ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, καὶ φανερόν⁶ ἐγένετο τῷ
 Φαραῷ⁷ τὸ γένος⁸ τοῦ Ἰωσήφ. Ἀποστείλας δὲ Ἰωσήφ 14
 μετεκαλέσατο⁹ τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἰακώβ, καὶ πᾶσαν
 τὴν συγγένειαν,¹⁰ ἐν ψυχαῖς ἐβδομήκοντα¹¹ πέντε.¹² 15
 Κατέβη δὲ Ἰακώβ εἰς Αἴγυπτον,² καὶ ἐτελεύτησεν¹³
 αὐτὸς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν: καὶ μετετέθησαν¹⁴ εἰς 16
 Συχέμ,¹⁵ καὶ ἐτέθησαν ἐν τῷ μνήματι¹⁶ ὃ ὠνήσατο¹⁷
 Ἀβραὰμ τιμῆς¹⁸ ἀργυρίου¹⁹ παρὰ τῶν υἱῶν Ἐμμὸρ²⁰
 τοῦ Συχέμ.¹⁵ Καθὼς δὲ ἤγγιζεν²¹ ὁ χρόνος τῆς 17
 ἐπαγγελίας ἧς ὤμοσεν²² ὁ θεὸς τῷ Ἀβραάμ, ἠϋξήσεν²³
 ὁ λαὸς καὶ ἐπληθύνθη²⁴ ἐν Αἰγύπτῳ,² ἄχρι²⁵ οὗ ἀνέστη 18
 βασιλεὺς ἕτερος, ὃς οὐκ ᾔδει τὸν Ἰωσήφ. Οὗτος 19
 κατασφισάμενος²⁶ τὸ γένος⁸ ἡμῶν, ἐκάκωσεν²⁷ τοὺς

¹ σίτος, ου, ό, wheat, grain. ² Αἴγυπτος, ου, ή, Egypt. ³ ἐξαποστέλλω, send forth. ⁴ δεύτερος, second. ⁵ ἀναγνωρίζω, make known to again. ⁶ φανερός, manifest, apparent. ⁷ Φαραῷ, ό, Pharaoh. ⁸ γένος, ους, τό, race, kind. ⁹ μετεκαλέω, send for. ¹⁰ συγγένεια, ας, ή, kinship, relatives. ¹¹ ἐβδομήκοντα, seventy, 70. ¹² πέντε, five, 5. ¹³ τελευτάω, die, end. ¹⁴ μετατίθηναι, transfer, change. ¹⁵ Συχέμ, ό, Shechem. ¹⁶ μνήμα, τος, τό, grave, tomb. ¹⁷ ὠνόμαυ, buy, purchase. ¹⁸ τιμή, ης, ή, honor, price. ¹⁹ ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ²⁰ Ἐμμὸρ, ό, Hamor. ²¹ ἤγγιζω, come near, approach. ²² ὀμνύω, swear, take an oath. ²³ αὐξάνω, cause to grow, increase. ²⁴ πληθύνω, multiply, increase. ²⁵ ἄχρι, as far as, up to (gen). ²⁶ κατασφίζομαι, take advantage of by cunning. ²⁷ κακῶω, mistreat, harm.

πατέρας ἡμῶν, τοῦ ποιεῖν ἔκθετα¹ τὰ βρέφη² αὐτῶν,
 εἰς τὸ μὴ ζωογονεῖσθαι.³ Ἐν ᾧ καιρῷ ἐγεννήθη Μωσῆς, 20
 καὶ ἦν ἀστεῖος⁴ τῷ θεῷ: ὃς ἀνετράφη⁵ μῆνας⁶ τρεῖς ἐν
 τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς. Ἐκτεθέντα⁷ δὲ αὐτόν, ἀνείλετο⁸ ἡ 21
 θυγάτηρ⁹ Φαραώ,¹⁰ καὶ ἀνεθρέψατο⁵ αὐτὸν ἑαυτῇ εἰς
 υἱόν. Καὶ ἐπαιδεύθη¹¹ Μωσῆς πάσῃ σοφίᾳ Αἰγυπτίων: 22
 ἦν δὲ δυνατὸς¹³ ἐν λόγοις καὶ ἔργοις. Ὡς δὲ 23
 ἐπληροῦτο αὐτῷ τεσσαρακονταετῆς¹⁴ χρόνος, ἀνέβη
 ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἐπισκέψασθαι¹⁵ τοὺς ἀδελφούς
 αὐτοῦ τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ. Καὶ ἰδὼν τινα ἀδικούμενον, 24
 ἡμύνατο¹⁷ καὶ ἐποίησεν ἐκδίκησιν¹⁸ τῷ
 καταπονουμένῳ,¹⁹ πατάξας²⁰ τὸν Αἰγύπτιον: 25
 ἐνόμιζεν²¹ δὲ συνιέναι²² τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ ὅτι ὁ
 θεὸς διὰ χειρὸς αὐτοῦ δίδωσιν αὐτοῖς σωτηρίαν: 23 οἱ δὲ
 οὐ συνῆκαν. 22 Τῇ τε ἐπιούσῃ²⁴ ἡμέρᾳ ὤφθη αὐτοῖς 26

¹ ἔκθετος, exposed, abandoned. ² βρέφος, οὐς, τό, unborn or a newborn child, baby. ³ ζωογονέω, preserve alive. ⁴ ἀστεῖος, handsome, well-bred. ⁵ ἀνατρέφω, nurture, care for. ⁶ μῆν, ὁ, month, certainly. ⁷ ἐκτίθηναι, declare, explain. ⁸ ἀναιρέω, take up, kill. ⁹ θυγάτηρ, τρὸς, ἡ, daughter. ¹⁰ Φαραώ, ὁ, Pharaoh. ¹¹ παιδεύω, teach, educate. ¹² Αἰγύπτιος, Egyptian. ¹³ δυνατός, powerful, possible. ¹⁴ τεσσαρακονταετής, forty years of age. ¹⁵ ἐπισκέπτομαι, visit, have a care for. ¹⁶ ἀδικέω, do wrong, harm. ¹⁷ ἀμύνομαι, help, defend. ¹⁸ ἐκδίκησις, εὖς, ἡ, vengeance, vindication. ¹⁹ καταπονέω, wear down, oppress. ²⁰ πατάσσω, strike, smite. ²¹ νομίζω, suppose, think. ²² συνίημι, understand, consider. ²³ σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance. ²⁴ ἐπιούσα, ρς, ἡ, next day.

μαχομένοις,¹ καὶ συνήλασεν² αὐτοὺς εἰς εἰρήνην,
 εἰπών, Ἄνδρες, ἀδελφοί ἐστε ὑμεῖς· ἵνα τί ἀδικεῖτε³
 ἀλλήλους; Ὁ δὲ ἀδικῶν³ τὸν πλησίον⁴ ἀπώσατο⁵ 27
 αὐτόν, εἰπών, Τίς σε κατέστησεν⁶ ἄρχοντα⁷ καὶ
 δικαστὴν⁸ ἐφ' ἡμᾶς; Μὴ ἀνελεῖν⁹ με σὺ θέλεις, ὃν 28
 τρόπον¹⁰ ἀνείλες⁹ χθὲς¹¹ τὸν Αἰγύπτιον;¹² Ἐφυγεν¹³ δὲ 29
 Μωσῆς ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ, καὶ ἐγένετο πάροικος¹⁴ ἐν
 γῇ Μαδιάμ,¹⁵ οὗ¹⁶ ἐγέννησεν υἱοὺς δύο. Καὶ 30
 πληρωθέντων ἐτῶν¹⁷ τεσσαράκοντα,¹⁸ ὤφθη αὐτῷ ἐν
 τῇ ἐρήμῳ¹⁹ τοῦ ὄρους Σινᾶ ἄγγελος κυρίου ἐν φλογί²⁰
 πυρὸς βᾶτου.²¹ Ὁ δὲ Μωσῆς ἰδὼν ἐθαύμαζεν²² τὸ 31
 ὄραμα·²³ προσερχομένου δὲ αὐτοῦ κατανοῆσαι,²⁴
 ἐγένετο φωνὴ κυρίου πρὸς αὐτόν, Ἐγὼ ὁ θεὸς τῶν 32
 πατέρων σου, ὁ θεὸς Ἀβραὰμ καὶ ὁ θεὸς Ἰσαὰκ καὶ ὁ
 θεὸς Ἰακώβ. Ἐντρομος²⁵ δὲ γενόμενος Μωσῆς οὐκ

¹ μάχομαι, fight, quarrel. ² συνελάνω, compel, urge. ³ ἀδικέω, do wrong, harm. ⁴ πλησίον, near, neighbor (as a noun). ⁵ ἀπωθέω, push or thrust away, reject. ⁶ καθίστημι, set, constitute. ⁷ ἄρχων, ὄντος, ὁ, ruler, prince. ⁸ δικαστής, οὗ, ὁ, judge. ⁹ ἀναιρέω, take up, kill. ¹⁰ τρόπος, ου, ὁ, manner, way. ¹¹ χθὲς, yesterday. ¹² Αἰγύπτιος, Egyptian. ¹³ φεύγω, flee, escape. ¹⁴ πάροικος, ου, ὁ, alien, stranger. ¹⁵ Μαδιάμ, ὁ, Midian. ¹⁶ οὗ, where, when. ¹⁷ ἔτος, ους, τό, year. ¹⁸ τεσσαράκοντα, forty, 40. ¹⁹ ἔρημος, ου, ἡ, wilderness, desert. ²⁰ φλόξ, φλογός, ἡ, flame. ²¹ βᾶτος, ου, ὁ, bath (a liquid measure). ²² θαυμάζω, am amazed, marvel at. ²³ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ²⁴ κατανοέω, observe, understand. ²⁵ ἐντρομος, terrified, trembling.

ἐτόλμα¹ κατανοῆσαι.² Εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ κύριος, Λύσον³ 33
 τὸ ὑπόδημα⁴ τῶν ποδῶν σου· ὁ γὰρ τόπος ἐν ᾧ
 ἔστηκας γῆ ἁγία ἐστίν. Ἰδὼν εἶδον τὴν κάκωσιν⁵ τοῦ 34
 λαοῦ μου τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ,⁶ καὶ τοῦ στεναγμοῦ⁷ αὐτῶν
 ἤκουσα· καὶ κατέβην ἐξελεῖσθαι⁸ αὐτούς· καὶ νῦν
 δεῦρο,⁹ ἀποστελῶ σε εἰς Αἴγυπτον.⁶ Τοῦτον τὸν 35
 Μωσῆν ὃν ἡρνήσαντο¹⁰ εἰπόντες, Τίς σε κατέστησεν¹¹
 ἄρχοντα¹² καὶ δικαστήν,¹³ τοῦτον ὁ θεὸς ἄρχοντα¹² καὶ
 λυτρωτὴν¹⁴ ἀπέστειλεν ἐν χειρὶ ἀγγέλου τοῦ
 ὀφθέντος αὐτῷ ἐν τῇ βάτῳ.¹⁵ Οὗτος ἐξήγαγεν¹⁶ 36
 αὐτούς, ποιήσας τέρατα¹⁷ καὶ σημεῖα ἐν γῇ Αἰγύπτῳ⁶
 καὶ ἐν Ἐρυθρᾷ¹⁸ θαλάσσῃ, καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ¹⁹ ἔτη²⁰
 τεσσαράκοντα.²¹ Οὗτός ἐστιν ὁ Μωσῆς ὁ εἰπὼν τοῖς 37
 υἱοῖς Ἰσραὴλ, Προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει κύριος ὁ
 θεὸς ἡμῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ. Οὗτός ἐστιν 38

¹ τολμάω, dare, endure. ² κατανοέω, observe, understand. ³ λύω, untie, loose. ⁴ ὑπόδημα, τος, τό, sandal, shoe. ⁵ κάκωσις, εως, ἡ, mistreatment, oppression. ⁶ Αἴγυπτος, ου, ἡ, Egypt. ⁷ στεναγμός, οὔ, ὁ, groan, groaning. ⁸ ἐξαίρῶ, take out, deliver. ⁹ δεῦρο, until now, come here! ¹⁰ ἀρνέομαι, deny, repudiate. ¹¹ καθίστημι, set, constitute. ¹² ἄρχων, οντος, ὁ, ruler, prince. ¹³ δικαστής, οὔ, ὁ, judge. ¹⁴ λυτρωτής, οὔ, ὁ, redeemer, deliverer. ¹⁵ βάτος, ου, ὁ, bath (a liquid measure). ¹⁶ ἐξάγω, lead out. ¹⁷ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ¹⁸ ἐρυθρός, red. ¹⁹ ἐρημος, ου, ἡ, wilderness, desert. ²⁰ ἔτος, ους, τό, year. ²¹ τεσσαράκοντα, forty, 40.

ὁ γενόμενος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν τῇ ἐρήμῳ μετὰ τοῦ
ἀγγέλου τοῦ λαλοῦντος αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ καὶ τῶν
πατέρων ἡμῶν: ὃς ἐδέξατο λόγον ζῶντα δοῦναι ἡμῖν: 39
ὃ οὐκ ἠθέλησαν ὑπήκοοι¹ γενέσθαι οἱ πατέρες ἡμῶν,
ἀλλ' ἀπώσαντο,² καὶ ἐστράφησαν³ τῇ καρδίᾳ αὐτῶν
εἰς Αἴγυπτον,⁴ εἰπόντες τῷ Ἀαρών, Ποίησον ἡμῖν 40
θεοὺς οἱ προπορεύσονται⁵ ἡμῶν: ὁ γὰρ Μωσῆς οὗτος,
ὃς ἐξήγαγεν⁶ ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου,⁴ οὐκ οἶδαμεν τί
γέγονεν αὐτῷ. Καὶ ἐμοσχοποίησαν⁷ ἐν ταῖς ἡμέραις 41
ἐκεῖναις, καὶ ἀνήγαγον⁸ θυσίαν⁹ τῷ εἰδώλῳ,¹⁰ καὶ
εὐφραίνοντο¹¹ ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν. 42
Ἔστρεψεν³ δὲ ὁ θεός, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς
λατρεύειν¹² τῇ στρατιᾷ¹³ τοῦ οὐρανοῦ: καθὼς
γέγραπται ἐν βίβλῳ¹⁴ τῶν προφητῶν, Μὴ σφάγια¹⁵
καὶ θυσίας⁹ προσηνέγκατέ¹⁶ μοι ἔτη¹⁷ τεσσαράκοντα¹⁸
ἐν τῇ ἐρήμῳ,¹⁹ οἶκος Ἰσραὴλ; Καὶ ἀνελάβετε²⁰ τὴν 43

¹ ὑπήκοος, obedient, listening to. ² ἀπωθέω, push or thrust away, reject. ³ στρέφω, turn, am converted. ⁴ Αἴγυπτος, ου, ἡ, Egypt. ⁵ προπορεύομαι, go on before, precede. ⁶ ἐξάγω, lead out. ⁷ μοσχοποιέω, make a calf, make a model of a calf. ⁸ ἀνάγω, lead up, restore. ⁹ θυσία, ας, ἡ, sacrifice. ¹⁰ εἶδωλον, ου, τό, image, idol. ¹¹ εὐφραίνω, rejoice, cheer. ¹² λατρεύω, serve, worship. ¹³ στρατιά, ας, ἡ, host, army. ¹⁴ βιβλος, ου, ἡ, book, scroll. ¹⁵ σφάγιον, ου, τό, victim, offering. ¹⁶ προσφέρω, bring to, offer. ¹⁷ ἔτος, ους, τό, year. ¹⁸ τεσσαράκοντα, forty, 40. ¹⁹ ἔρημος, ου, ἡ, wilderness, desert. ²⁰ ἀναλαμβάνω, take up, raise.

σκηνην¹ τοῦ Μολόχ,² καὶ τὸ ἄστρον³ τοῦ θεοῦ ὑμῶν
 Ῥεμφάν,⁴ τοὺς τύπους⁵ οὓς ἐποιήσατε προσκυνεῖν
 αὐτοῖς· καὶ μετοικιῶ⁶ ὑμᾶς ἐπέκεινα⁷ Βαβυλῶνος.⁸ Ἡ 44
 σκηνη¹ τοῦ μαρτυρίου⁹ ἦν τοῖς πατράσιν ἡμῶν ἐν τῇ
 ἐρήμῳ,¹⁰ καθὼς διετάξατο¹¹ ὁ λαλῶν τῷ Μωσῇ,
 ποιῆσαι αὐτὴν κατὰ τὸν τύπον⁵ ὃν ἐωράκει. Ἦν καὶ 45
 εἰσήγαγον¹² διαδεξάμενοι¹³ οἱ πατέρες ἡμῶν μετὰ
 Ἰησοῦ ἐν τῇ κατασχέσει¹⁴ τῶν ἐθνῶν, ὧν ἐξῶσεν¹⁵ ὁ
 θεὸς ἀπὸ προσώπου τῶν πατέρων ἡμῶν, ἕως τῶν
 ἡμερῶν Δαυὶδ· ὃς εὔρεν χάριν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, καὶ 46
 ἡγήσατο εὐρεῖν σκηνῶμα¹⁶ τῷ θεῷ Ἰακώβ. Σολομών¹⁷ 47
 δὲ ὠκοδόμησεν¹⁸ αὐτῷ οἶκον. Ἄλλ' οὐχ ὁ ὑψιστος¹⁹ ἐν 48
 χειροποίητοις²⁰ ναοῖς²¹ κατοικεῖ,²² καθὼς ὁ προφήτης
 λέγει, Ὁ οὐρανός μοι θρόνος, ἡ δὲ γῆ ὑποπόδιον²³ τῶν 49
 ποδῶν μου· ποῖον²⁴ οἶκον οἰκοδομήσετε¹⁸ μοι; λέγει

¹ σκηνη, ἡς, ἡ, tent, tabernacle. ² Μολόχ, ὁ, Moloch. ³ ἄστρον, ου, τό, star. ⁴ Ῥεμφάν, ὁ, Rephan, Saturn. ⁵ τύπος, ου, ὁ, mark, example. ⁶ μετοικίω, remove to another place of habitation. ⁷ ἐπέκεινα, farther on, beyond. ⁸ Βαβυλῶν, Babylon. ⁹ μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ¹⁰ ἐρημος, ου, ἡ, wilderness, desert. ¹¹ διατάσσω, command, give orders to. ¹² εἰσάγω, lead in, bring in. ¹³ διαδέχομαι, receive in turn, receive in my turn. ¹⁴ κατάσχεσις, εως, ἡ, possession, holding fast. ¹⁵ ἐξώθew, drive out, run aground. ¹⁶ σκηνῶμα, τος, τό, tent, dwelling. ¹⁷ Σολομών, ωνος, ὁ, Solomon. ¹⁸ οἰκοδομέω, build up, construct. ¹⁹ ὑψιστος, highest, most high. ²⁰ χειροποίητος, made by hand, done or made with hands. ²¹ ναός, ου, ὁ, temple, shrine. ²² κατοικέω, inhabit, dwell. ²³ ὑποπόδιον, ου, τό, footstool. ²⁴ ποῖος, what sort of? what? of what sort.

κύριος· ἢ τίς τόπος τῆς καταπαύσεώς¹ μου; Οὐχὶ ἡ 50

χείρ μου ἐποίησεν ταῦτα πάντα;

Σκληροτράχηλοι² καὶ ἀπερίτμητοι³ τῇ καρδίᾳ καὶ τοῖς 51

ὠσίν,⁴ ὑμεῖς ἀεὶ⁵ τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ ἀντιπύπτετε·⁶

ὥς οἱ πατέρες ὑμῶν, καὶ ὑμεῖς. Τίνα τῶν προφητῶν 52

οὐκ ἐδίωξαν⁷ οἱ πατέρες ὑμῶν; Καὶ ἀπέκτειναν τοὺς

προκαταγγεῖλانتας⁸ περὶ τῆς ἐλεύσεως⁹ τοῦ δικαίου,

οὗ νῦν ὑμεῖς προδότες¹⁰ καὶ φονεῖς¹¹ γεγέννησθε· οἵτινες 53

ἐλάβετε τὸν νόμον εἰς διαταγὰς¹² ἀγγέλων, καὶ οὐκ

ἐφυλάξατε.¹³

Ἀκούοντες δὲ ταῦτα, διεπρίοντο¹⁴ ταῖς καρδίαις αὐτῶν, 54

καὶ ἔβρυχον¹⁵ τοὺς ὀδόντας¹⁶ ἐπ' αὐτόν. Ὑπάρχων δὲ 55

πλήρης¹⁷ πνεύματος ἁγίου, ἀτενίσας¹⁸ εἰς τὸν οὐρανόν,

εἶδεν δόξαν θεοῦ, καὶ Ἰησοῦν ἐστῶτα ἐκ δεξιῶν τοῦ

¹ κατάπαυσις, εως, ἡ, rest, resting. ² σκληροτράχηλος, stiff-necked, stubborn. ³ ἀπερίτμητος, uncircumcised, stubborn. ⁴ οὖς, ους, τό, ear. ⁵ ἀεὶ, always, ever. ⁶ ἀντιπύπτω, resist, oppose. ⁷ διώκω, pursue, persecute. ⁸ προκαταγγέλλω, foretell, announce beforehand. ⁹ ἐλευσις, εως, ἡ, coming, arrival. ¹⁰ προδότης, ου, ό, betrayer, traitor. ¹¹ φονεύς, έως, ό, murderer. ¹² διαταγή, ἡς, ἡ, ordinance, direction. ¹³ φυλάσσω, guard, keep. ¹⁴ διαπρίω, cut to the quick. ¹⁵ βρύχω, gnash, grind or gnash. ¹⁶ ὀδούς, ό, tooth. ¹⁷ πλήρης, full. ¹⁸ ἀτενίζω, gaze, stare.

θεοῦ, καὶ εἶπεν, Ἴδού, θεωρῶ τοὺς οὐρανοὺς 56

ἀνεωγμένους, καὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν

ἐστῶτα τοῦ θεοῦ. Κράξαντες δὲ φωνῇ μεγάλῃ, 57

συνέσχον¹ τὰ ὧτα² αὐτῶν, καὶ ὥρμησαν³ ὁμοθυμαδὸν⁴

ἐπ' αὐτόν: καὶ ἐκβαλόντες ἔξω τῆς πόλεως, 58

ἐλιθοβολοῦν: ⁵ καὶ οἱ μάρτυρες ⁶ ἀπέθεντο⁷ τὰ ἱμάτια

παρὰ τοὺς πόδας νεανίου⁸ καλουμένου Σαύλου.⁹ Καὶ 59

ἐλιθοβολοῦν⁵ τὸν Στέφανον,¹⁰ ἐπικαλούμενον¹¹ καὶ

λέγοντα, Κύριε Ἰησοῦ, δέξαι τὸ πνεῦμά μου. Θεὸς δὲ 60

τὰ γόνατα,¹² ἔκραξεν φωνῇ μεγάλῃ, Κύριε, μὴ στήσης

αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην. Καὶ τοῦτο εἰπὼν

ἐκοιμήθη.¹³

Σαῦλος⁹ δὲ ἦν συνευδοκῶν¹⁴ τῇ ἀναιρέσει¹⁵ αὐτοῦ. 8

Ἐγένετο δὲ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ διωγμὸς¹⁶ μέγας ἐπὶ

τὴν ἐκκλησίαν τὴν ἐν Ἱεροσολύμοις: πάντες δὲ

¹ συνέχω, hold fast, oppress. ² οὖς, ους, τό, ear. ³ ὁρμάω, hasten on, rush. ⁴ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ⁵ λιθοβολέω, pelt with stones, stone. ⁶ μάρτυς, υρὸς, ὁ, witness. ⁷ ἀποτίθημι, put off, lay aside. ⁸ νεανίας, ου, ὁ, young adult, young man. ⁹ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ¹⁰ στέφανος, ου, ὁ, crown, garland. ¹¹ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ¹² γόνυ, ατος, τό, knee. ¹³ κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ¹⁴ συνευδοκέω, consent, approve. ¹⁵ ἀναίρεσις, εως, ἡ, murder, killing. ¹⁶ διωγμός, οῦ, ὁ, persecution.

διεσπάρησαν¹ κατὰ τὰς χώρας² τῆς Ἰουδαίας³ καὶ
 Σαμαρείας,⁴ πλὴν⁵ τῶν ἀποστόλων. Συνεκόμισαν⁶ δὲ 2
 τὸν Στέφανον⁷ ἄνδρες εὐλαβεῖς,⁸ καὶ ἐποίησαντο
 κοπετόν⁹ μέγαν ἐπ' αὐτῷ. Σαῦλος¹⁰ δὲ ἐλυμαίνετο¹¹ 3
 τὴν ἐκκλησίαν, κατὰ τοὺς οἴκους εἰσπορευόμενος,¹²
 σύρων¹³ τε ἄνδρας καὶ γυναῖκας παρεδίδου εἰς
 φυλακὴν.¹⁴

Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες¹ διήλθον,¹⁵ εὐαγγελιζόμενοι 4
 τὸν λόγον. Φίλιππος¹⁶ δὲ κατελθὼν¹⁷ εἰς πόλιν τῆς 5
 Σαμαρείας,⁴ ἐκήρυσεν αὐτοῖς τὸν χριστόν. 6
 Προσεῖχόν¹⁸ τε οἱ ὄχλοι τοῖς λεγομένοις ὑπὸ τοῦ
 Φιλίππου¹⁶ ὁμοθυμαδόν,¹⁹ ἐν τῷ ἀκούειν αὐτοὺς καὶ
 βλέπειν τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει. Πολλῶν γὰρ τῶν 7
 ἐχόντων πνεύματα ἀκάθαρτα,²⁰ βοῶντα²¹ φωνῇ
 μεγάλη ἐξήρχετο: πολλοὶ δὲ παραλελυμένοι²² καὶ

¹ διασπεύω, scatter, scatter like seed. ² χώρα, ας, ἡ, land, region. ³ Ἰουδαία, ας, ἡ, Judea. ⁴ Σαμάρεια, ας, ἡ, Samaria. ⁵ πλὴν, however, but. ⁶ συγκομίζω, bring in, bury. ⁷ στέφανος, ου, ὁ, crown, garland. ⁸ εὐλαβής, devout, God-fearing. ⁹ κοπετός, ου, ὁ, mourning, lamentation. ¹⁰ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ¹¹ λυμαίνομαι, ravage, destroy. ¹² εἰσπορεύομαι, enter, journey into. ¹³ σύρω, draw, drag. ¹⁴ φυλακή, ἡς, ἡ, guard, prison. ¹⁵ διέρχομαι, cross over, pass through. ¹⁶ Φίλιππος, ου, ὁ, Philip. ¹⁷ κατέρχομαι, come down, go down. ¹⁸ προσέχω, take head of, attend to. ¹⁹ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ²⁰ ἀκάθαρτος, unclean, impure. ²¹ βοᾶω, cry aloud, shout. ²² παραλύω, relax, enfeeble.

χωλοὶ¹ ἐθεραπεύθησαν.² Καὶ ἐγένετο χαρὰ μεγάλη ἐν 8
τῇ πόλει ἐκείνῃ.

Ἄνῃρ δέ τις ὀνόματι Σίμων προϋπήρχεν³ ἐν τῇ πόλει 9
μαγεύων⁴ καὶ ἐξιστῶν⁵ τὸ ἔθνος τῆς Σαμαρείας,⁶
λέγων εἶναί τινα ἑαυτὸν μέγαν· ὃ προσεῖχον⁷ ἀπὸ 10
μικροῦ⁸ ἕως μεγάλου, λέγοντες, Οὗτός ἐστιν ἡ
δύναμις τοῦ θεοῦ ἡ μεγάλη. Προσεῖχον⁷ δὲ αὐτῷ, διὰ 11
τὸ ἰκανῶ⁹ χρόνῳ ταῖς μαγείαις¹⁰ ἐξεστακέναι⁵ αὐτούς. 12
Ὅτε δὲ ἐπίστευσαν τῷ Φιλίππῳ¹¹ εὐαγγελιζομένῃ τὰ
περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ ὀνόματος Ἰησοῦ
χριστοῦ, ἐβαπτίζοντο ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες. Ὁ δὲ 13
Σίμων καὶ αὐτὸς ἐπίστευσεν, καὶ βαπτισθεὶς ἦν
προσκαρτερῶν¹² τῷ Φιλίππῳ·¹¹ θεωρῶν τε δυνάμεις
καὶ σημεῖα γινόμενα, ἐξίστατο.⁵

¹ χωλός, lame, deprived of a foot. ² θεραπεύω, heal, care for. ³ προϋπάρχω, exist before, have been already. ⁴ μαγεύω, practice magic. ⁵ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ⁶ Σαμάρεια, ας, ἡ, Samaria. ⁷ προσέχω, take head of, attend to. ⁸ μικρός, small, little. ⁹ ἰκανός, sufficient, able. ¹⁰ μαγεία, ας, ἡ, magic. ¹¹ Φίλιππος, ου, ὁ, Philip. ¹² προσκαρτερέω, continue in or with, persist.

Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἐν Ἱεροσολύμοις ἀπόστολοι ὅτι 14

δέδεκται ἡ Σαμάρεια¹ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, ἀπέστειλαν

πρὸς αὐτοὺς τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην· οἵτινες 15

καταβάντες προσηύξαντο περὶ αὐτῶν, ὅπως λάβωσιν

πνεῦμα ἅγιον· οὐπω² γὰρ ἦν ἐπ' οὐδενὶ αὐτῶν 16

ἐπιπεπτωκός,³ μόνον δὲ βεβαπτισμένοι ὑπῆρχον εἰς

τὸ ὄνομα τοῦ χριστοῦ Ἰησοῦ. Τότε ἐπετίθουν⁴ τὰς 17

χειρας ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐλάμβανον πνεῦμα ἅγιον. 18

Θεασάμενος⁵ δὲ ὁ Σίμων ὅτι διὰ τῆς ἐπιθέσεως⁶ τῶν

χειρῶν τῶν ἀποστόλων δίδεται τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον,

προσῆνεγκεν⁷ αὐτοῖς χρήματα,⁸ λέγων, Δότε καὶ μοι 19

τὴν ἐξουσίαν ταύτην, ἵνα ὥς ἐὰν ἐπιθῶ⁴ τὰς χεῖρας,

λαμβάνῃ πνεῦμα ἅγιον. Πέτρος δὲ εἶπεν πρὸς αὐτόν, 20

Τὸ ἀργύριόν⁹ σου σὺν σοὶ εἶη εἰς ἀπώλειαν,¹⁰ ὅτι τὴν

δωρεάν¹¹ τοῦ θεοῦ ἐνόμισας¹² διὰ χρημάτων⁸ κτᾶσθαι.¹³

Οὐκ ἔστιν σοι μερίς¹⁴ οὐδὲ κλῆρος¹⁵ ἐν τῷ λόγῳ 21

¹ Σαμάρεια, ας, ἡ, Samaria. ² οὐπω, not yet. ³ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ⁴ ἐπιτίθῃμι, lay upon, put. ⁵ θεάομαι, look at, behold. ⁶ ἐπιθεσις, εως, ἡ, laying on, assault. ⁷ προσφέρω, bring to, offer. ⁸ χρήμα, τος, τό, wealth, money. ⁹ ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ¹⁰ ἀπώλεια, ας, ἡ, destruction, ruin. ¹¹ δωρεά, ας, ἡ, gift, free gift. ¹² νομίζω, suppose, think. ¹³ κτάομαι, acquire, win. ¹⁴ μερίς, ἴδος, ἡ, part, portion. ¹⁵ κλῆρος, ου, ὁ, lot, portion.

τούτω. Ἡ γὰρ καρδία σου οὐκ ἔστιν εὐθεῖα¹ ἐνώπιον
 τοῦ θεοῦ. Μετανόησον² οὖν ἀπὸ τῆς κακίας³ σου 22
 ταύτης, καὶ δεήθητι⁴ τοῦ θεοῦ, εἰ ἄρα⁵ ἀφεθήσεται σοι
 ἡ ἐπίνοια⁶ τῆς καρδίας σου. Εἰς γὰρ χολὴν⁷ πικρίας⁸ 23
 καὶ σύνδεσμον⁹ ἀδικίας¹⁰ ὁρῶ σε ὄντα. Ἀποκριθεὶς δὲ 24
 ὁ Σίμων εἶπεν, Δεήθητέ⁴ ὑμεῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν
 κύριον, ὅπως μὴδὲν ἐπέλθῃ¹¹ ἐπ' ἐμὲ ὧν εἰρήκατε.
 Οἱ μὲν οὖν διαμαρτυράμενοι¹² καὶ λαλήσαντες τὸν 25
 λόγον τοῦ κυρίου, ὑπέστρεψαν¹³ εἰς Ἱερουσαλήμ,
 πολλὰς τε κώμας¹⁴ τῶν Σαμαρειτῶν¹⁵ εὐηγγελίσαντο.
 Ἄγγελος δὲ κυρίου ἐλάλησεν πρὸς Φίλιππον,¹⁶ λέγων, 26
 Ἀνάστηθι καὶ πορεύου κατὰ μεσημβρίαν¹⁷ ἐπὶ τὴν
 ὁδὸν τὴν καταβαίνουσαν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Γάζαν¹⁸
 αὕτη ἐστὶν ἔρημος.¹⁹ Καὶ ἀναστὰς ἐπορεύθη· καὶ ἰδοὺ, 27

¹ εὐθύς, immediately, at once. ² μετανόω, repent, change my mind. ³ κακία, ας, ἡ, malice, evil. ⁴ δέομαι, ask, request. ⁵ ἄρα, so? (introduces a question). ⁶ ἐπίνοια, ας, ἡ, thought, intention. ⁷ χολή, ἡς, ἡ, a bitter herb, gall. ⁸ πικρία, ας, ἡ, bitterness. ⁹ σύνδεσμος, ου, ὁ, bond, fetter. ¹⁰ ἀδικία, ας, ἡ, unrighteousness. ¹¹ ἐπέρχομαι, come to or upon, approach. ¹² διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ¹³ ὑποστρέφω, return, turn back. ¹⁴ κώμη, ης, ἡ, village. ¹⁵ Σαμαρείτης, ου, ὁ, Samaritan. ¹⁶ Φίλιππος, ου, ὁ, Philip. ¹⁷ μεσημβρία, ας, ἡ, midday, noon. ¹⁸ γάζα, ης, ἡ, treasure, Gaza. ¹⁹ ἔρημος, ου, ἡ, wilderness, desert.

ἄνθρωπος Αἰθίοψ¹ εὐνοῦχος² δυνάστης³ Κανδάκης⁴ τῆς
 βασιλείας⁵ Αἰθιοπῶν,¹ ὃς ἦν ἐπὶ πάσης τῆς γάζης⁶
 αὐτῆς, ὃς ἐληλύθει προσκυνήσων εἰς Ἱερουσαλήμ, ἦν 28
 τε ὑποστρέφων⁷ καὶ καθήμενος ἐπὶ τοῦ ἄρματος⁸
 αὐτοῦ, καὶ ἀνεγίνωσκεν⁹ τὸν προφήτην Ἡσαΐαν.¹⁰ 29
 Εἶπεν δὲ τὸ πνεῦμα τῷ Φίλιππῳ,¹¹ Πρόσελθε καὶ
 κολλήθητι¹² τῷ ἄρματι⁸ τούτῳ. Προσδραμὼν¹³ δὲ ὁ 30
 Φίλιππος¹¹ ἤκουσεν αὐτοῦ ἀναγινώσκοντος⁹ τὸν
 προφήτην Ἡσαΐαν,¹⁰ καὶ εἶπεν, Ἄρα¹⁴ γε¹⁵ γινώσκεις ἀ
 ἀναγινώσκεις;¹⁶ Ὁ δὲ εἶπεν, Πῶς γὰρ ἂν δυναίμην, 31
 ἐὰν μή τις ὁδηγήσῃ¹⁷ με; Παρεκάλεσέν τε τὸν
 Φίλιππον¹¹ ἀναβάντα καθίσαι¹⁸ σὺν αὐτῷ. Ἡ δὲ 32
 περιοχὴ¹⁹ τῆς γραφῆς ἣν ἀνεγίνωσκεν⁹ ἦν αὕτη, Ὡς
 πρόβατον²⁰ ἐπὶ σφαγὴν²¹ ἤχθη, καὶ ὡς ἀμνὸς²²
 ἐναντίον²³ τοῦ κείροντος²⁴ αὐτὸν ἄφωνος,²⁵ οὕτως οὐκ

¹ Αἰθίοψ, στος, ὁ, Ethiopian. ² εὐνοῦχος, ου, ὁ, eunuch, keeper of the bed-chamber. ³ δυνάστης, ου, ὁ, ruler, sovereign. ⁴ Κανδάκη, ης, ἡ, Candace. ⁵ βασιλίσσα, ης, ἡ, queen. ⁶ γάζα, ης, ἡ, treasure, Gaza. ⁷ ὑποστρέφω, return, turn back. ⁸ ἄρμα, τος, τό, chariot. ⁹ ἀναγινώσκω, read. ¹⁰ Ἡσαΐας, ου, ὁ, Isaiah. ¹¹ Φίλιππος, ου, ὁ, Philip. ¹² κολλάω, glue, cleave. ¹³ προστρέχω, run up to, run to. ¹⁴ ἄρα, so? (introduces a question). ¹⁵ γέ, indeed, at least. ¹⁶ ἀναγινώσκω, you read. ¹⁷ ὁδηγέω, lead, guide. ¹⁸ καθίζω, seat, sit. ¹⁹ περιοχή, ης, ἡ, passage (of written text). ²⁰ πρόβατον, ου, τό, sheep. ²¹ σφαγή, ης, ἡ, slaughter, sacrifice. ²² ἀμνός, οῦ, ὁ, lamb. ²³ ἐναντίον, in the sight of, before. ²⁴ κείρω, shear, cut off. ²⁵ ἄφωνος, speechless, mute.

ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ. Ἐν τῇ ταπεινώσει¹ αὐτοῦ ἡ 33
 κρίσις² αὐτοῦ ἤρθη, τὴν δὲ γενεάν³ αὐτοῦ τίς
 διηγῆσεται;⁴ Ὅτι αἵρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ. 34
 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εὐνοῦχος⁵ τῷ Φίλιππῳ⁶ εἶπεν, Δέομαι
 σου, περὶ τίνος ὁ προφήτης λέγει τοῦτο; Περὶ ἑαυτοῦ,
 ἢ περὶ ἐτέρου τινός; Ἀνοίξας δὲ ὁ Φίλιππος⁶ τὸ στόμα 35
 αὐτοῦ, καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς γραφῆς ταύτης,
 εὐηγγελίσατο αὐτῷ τὸν Ἰησοῦν. Ὡς δὲ ἐπορεύοντο 36
 κατὰ τὴν ὁδόν, ἦλθον ἐπὶ τι ὕδωρ· καὶ φησιν ὁ
 εὐνοῦχος,⁵ Ἰδοὺ, ὕδωρ· τί κωλύει⁸ με βαπτισθῆναι; 37
 Καὶ ἐκέλευσεν⁹ στήναι τὸ ἄρμα:¹⁰ καὶ κατέβησαν
 ἀμφότεροι¹¹ εἰς τὸ ὕδωρ, ὃ τε Φίλιππος⁶ καὶ ὁ
 εὐνοῦχος:⁵ καὶ ἐβάπτισεν αὐτόν. Ὅτε δὲ ἀνέβησαν ἐκ 39
 τοῦ ὕδατος, πνεῦμα κυρίου ἥρπασεν¹² τὸν Φίλιππον:⁶
 καὶ οὐκ εἶδεν αὐτόν οὐκέτι¹³ ὁ εὐνοῦχος,⁵ ἐπορεύετο
 γὰρ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ χαίρων. Φίλιππος⁶ δὲ εὐρέθη εἰς 40

¹ ταπεινώσις, εως, ἡ, humiliation, humble state. ² κρίσις, εως, ἡ, judgment, judging. ³ γενεά, ἄς, ἡ, generation. ⁴ διηγέομαι, relate fully, relate in full. ⁵ εὐνοῦχος, ου, ὁ, eunuch, keeper of the bed-chamber. ⁶ Φίλιππος, ου, ὁ, Philip.
⁷ δέομαι, ask, request. ⁸ κωλύω, forbid, hinder. ⁹ κελεύω, order, command. ¹⁰ ἄρμα, τος, τό, chariot. ¹¹ ἀμφότεροι, both, both of two. ¹² ἄρπάζω, seize, snatch. ¹³ οὐκέτι, no longer, no more.

Ἀζωτον:¹ καὶ διερχόμενος² εὐηγγελίζετο τὰς πόλεις
πάσας, ἕως τοῦ ἔλθεῖν αὐτὸν εἰς Καισάρειαν.³

Ὁ δὲ Σαῦλος⁴ ἔτι ἐμπνέων⁵ ἀπειλῆς⁶ καὶ φόνου⁷ εἰς τοὺς 9
μαθητὰς τοῦ κυρίου, προσελθὼν τῷ ἀρχιερεῖ, 2
ἡτήσατο παρ' αὐτοῦ ἐπιστολὰς⁸ εἰς Δαμασκὸν⁹ πρὸς
τὰς συναγωγάς, ὅπως ἐάν τινες εὕρῃ τῆς ὁδοῦ ὄντας
ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας, δεδεμένους¹⁰ ἀγάγῃ εἰς
Τερουσαλήμ. Ἐν δὲ τῷ πορεύεσθαι, ἐγένετο αὐτὸν 3
ἐγγίζειν¹¹ τῇ Δαμασκῷ:⁹ καὶ ἐξαίφνης¹² περιήστραψεν
αὐτὸν φῶς ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ: καὶ πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν, 4
ἤκουσεν φωνὴν λέγουσαν αὐτῷ, Σαούλ, Σαούλ, τί με
διώκεις;¹⁴ Εἶπεν δέ, Τίς εἶ, κύριε; Ὁ δὲ κύριος εἶπεν, 5
Ἐγώ εἰμι Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις:¹⁴ ἀλλὰ ἀνάστηθι καὶ 6
εἴσελθε εἰς τὴν πόλιν, καὶ λαληθήσεται σοι τί σε δεῖ
ποιεῖν. Οἱ δὲ ἄνδρες οἱ συνοδεύοντες¹⁵ αὐτῷ 7

¹ Ἀζωτος, ου, ἡ, Azotus, Ashdod. ² διέρχομαι, cross over, pass through. ³ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ⁴ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ⁵ ἐμπνέω, breathe, inspire. ⁶ ἀπειλή, ἡς, ἡ, threat, threatening. ⁷ φόνος, ου, ὁ, murder, slaughter. ⁸ ἐπιστολή, ἡς, ἡ, letter, dispatch. ⁹ Δαμασκός, οῦ, ἡ, Damascus. ¹⁰ δέω, bind, tie. ¹¹ ἐγγίζω, come near, approach. ¹² ἐξαίφνης, suddenly, unexpectedly. ¹³ περιαστρέπτω, shine around, flash around. ¹⁴ διώκω, pursue, persecute. ¹⁵ συνοδεύω, travel together with, journey with.

εἰστήκεισαν ἐνεοί,¹ ἀκούοντες μὲν τῆς φωνῆς, μηδέν
 δὲ θεωροῦντες. Ἠγέρθη δὲ ὁ Σαῦλος² ἀπὸ τῆς γῆς· 8
 ἀνεωγμένων τε τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, οὐδέν αὖτις ἔβλεπεν,
 χειραγωγοῦντες³ δὲ αὐτὸν εἰσήγαγον⁴ εἰς Δαμασκόν.⁵ 9
 Καὶ ἦν ἡμέρας τρεῖς μὴ βλέπων, καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐδὲ
 ἔπιεν.

Ἦν δέ τις μαθητὴς ἐν Δαμασκῷ⁵ ὀνόματι Ἀνανίας,⁶ καὶ 10
 εἶπεν πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος ἐν ὁράματι,⁷ Ἀνανία.⁶ Ὁ δὲ
 εἶπεν, Ἰδοὺ ἐγώ, κύριε. Ὁ δὲ κύριος πρὸς αὐτόν, 11
 Ἀναστὰς πορεύθητι ἐπὶ τὴν ῥύμην⁸ τὴν καλουμένην
 Εὐθείαν,⁹ καὶ ζήτησον ἐν οἰκίᾳ Ἰούδα¹⁰ Σαῦλον²
 ὀνόματι, Ταρσέα:¹¹ ἰδοὺ γὰρ προσεύχεται, καὶ εἶδεν ἐν 12
 ὁράματι⁷ ἄνδρα ὀνόματι Ἀνανίαν⁶ εἰσελθόντα καὶ
 ἐπιθέντα¹² αὐτῷ χεῖρα, ὅπως ἀναβλέψῃ.¹³ Ἀπεκρίθη δὲ 13
 Ἀνανίας,⁶ Κύριε, ἀκήκοα ἀπὸ πολλῶν περὶ τοῦ

¹ ἐνεός, speechless, dumb. ² Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ³ χειραγωγέω, lead by the hand. ⁴ εἰσάγω, lead in, bring in. ⁵ Δαμασκός, οὐ, ἡ, Damascus. ⁶ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ⁷ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ⁸ ῥύμη, ης, ἡ, narrow street, lane. ⁹ εὐθύς, immediately, at once. ¹⁰ Ἰούδας, α, ὁ, Judas, Judah. ¹¹ Ταρσεύς, ἑως, ὁ, Tarsian, belonging to Tarsus. ¹² ἐπιτίθῃμι, lay upon, put. ¹³ ἀναβλέπω, look up, receive sight.

ἄνδρὸς τούτου, ὅσα κακὰ ἐποίησεν τοῖς ἁγίοις σου ἐν
 Ἱερουσαλὴμ· καὶ ὧδε ἔχει ἐξουσίαν παρὰ τῶν ¹⁴
 ἀρχιερέων, δῆσαι¹ πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους² τὸ
 ὄνομά σου. Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος, Πορεύου, ¹⁵
 ὅτι σκευὸς³ ἐκλογῆς⁴ μοι ἐστὶν οὗτος, τοῦ βαστάσαι⁵
 τὸ ὄνομά μου ἐνώπιον ἐθνῶν καὶ βασιλέων, υἱῶν τε
 Ἰσραὴλ· ἐγὼ γὰρ ὑποδείξω⁶ αὐτῷ ὅσα δεῖ αὐτὸν ὑπὲρ ¹⁶
 τοῦ ὀνόματός μου παθεῖν.⁷ Ἀπῆλθεν δὲ Ἀνανίας⁸ καὶ ¹⁷
 εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ ἐπιθεὶς⁹ ἐπ' αὐτὸν τὰς
 χεῖρας εἶπεν, Σαοὺλ ἀδελφέ, ὁ κύριος ἀπέσταλκέν με,
 ὁ ὀφθεὶς σοι ἐν τῇ ὁδῷ ἧ ἥρχου, ὅπως ἀναβλέψῃς¹⁰ καὶ
 πλησθῇς¹¹ πνεύματος ἁγίου. Καὶ εὐθέως ἀπέπεσον¹² ¹⁸
 ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὥσει¹³ λεπίδες,¹⁴ ἀνέβλεψέν
 τε καὶ ἀναστὰς ἐβαπτίσθη, καὶ λαβὼν τροφήν¹⁵ ¹⁹
 ἐνίσχυσεν.¹⁶

¹ δέω, bind, tie. ² ἐπικαλέω, call upon, invoke. ³ σκευός, ους, τό, vessel, goods (plural). ⁴ ἐκλογή, ἡς, ἡ, (divine) selection, choice. ⁵ βαστάζω, bear, carry. ⁶ ὑποδείκνυμι, show, indicate. ⁷ πάσχω, suffer, am acted upon. ⁸ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ⁹ ἐπιτίθημι, lay upon, put. ¹⁰ ἀναβλέπω, look up, receive sight. ¹¹ πληθω, fill. ¹² ἀποπίπτω, fall, fall off. ¹³ ὥσει, like, about. ¹⁴ λεπίς, ἴδος, ἡ, scale (of a fish), scale. ¹⁵ τροφή, ἡς, ἡ, food, nourishment. ¹⁶ ἐνισχύω, strengthen, invigorate.

Ἐγένετο δὲ ὁ Σαῦλος¹ μετὰ τῶν ἐν Δαμασκῷ² μαθητῶν
 ἡμέρας τινάς. Καὶ εὐθέως ἐν ταῖς συναγωγαῖς 20
 ἐκήρυσσεν τὸν χριστόν, ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ
 θεοῦ. Ἐξίσταντο³ δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες καὶ ἔλεγον, 21
 Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ πορθήσας⁴ ἐν Ἱερουσαλὴμ τοὺς
 ἐπικαλουμένους⁵ τὸ ὄνομα τοῦτο, καὶ ὧδε εἰς τοῦτο
 ἐλήλυθεν ἵνα δεδεμένους⁶ αὐτοὺς ἀγάγῃ ἐπὶ τοὺς
 ἀρχιερεῖς; Σαῦλος¹ δὲ μᾶλλον ἐνεδυναμοῦτο,⁷ καὶ 22
 συνέχυνεν⁸ τοὺς Ἰουδαίους τοὺς κατοικοῦντας⁹ ἐν
 Δαμασκῷ,² συμβιβάζων¹⁰ ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ χριστός.

Ὡς δὲ ἐπληροῦντο ἡμέραι ἱκαναί,¹¹ συνεβουλεύσαντο¹² 23
 οἱ Ἰουδαῖοι ἀνελεῖν¹³ αὐτόν: ἐγνώσθη δὲ τῷ Σαύλῳ¹ ἡ 24
 ἐπιβουλὴ¹⁴ αὐτῶν. Παρετήρουν¹⁵ τε τὰς πύλας¹⁶
 ἡμέρας τε καὶ νυκτός, ὅπως αὐτὸν ἀνέλωσιν:¹³ 25
 λαβόντες δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ νυκτός, καθήκαν¹⁷ διὰ

¹ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ² Δαμασκός, οῦ, ἡ, Damascus. ³ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ⁴ πορθέω, destroy, lay waste. ⁵ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ⁶ δέω, bind, tie. ⁷ ἐνδυναμόω, strengthen, empower. ⁸ συγχέω, confuse, confound. ⁹ κατοικέω, inhabit, dwell. ¹⁰ συμβιβάζω, hold together, instruct. ¹¹ ἱκανός, sufficient, able. ¹² συμβουλεύω, plot, advise. ¹³ ἀναίρω, take up, kill. ¹⁴ ἐπιβουλὴ, ἥς, ἡ, plot, plot against. ¹⁵ παρατηρέω, watch closely, observe scrupulously. ¹⁶ πύλη, ἧς, ἡ, gate, porch. ¹⁷ καθίημι, let down, lower.

τοῦ τείχους,¹ χαλάσαντες² ἐν σπυρίδι.³

Παραγενόμενος⁴ δὲ ὁ Σαῦλος⁵ ἐν Ἱερουσαλὴμ, ἐπειράω⁶ ²⁶

κολλᾶσθαι⁷ τοῖς μαθηταῖς· καὶ πάντες ἐφοβοῦντο

αὐτόν, μὴ πιστεύοντες ὅτι ἐστὶν μαθητής. Βαρνάβας⁸ ²⁷

δὲ ἐπιλαβόμενος⁹ αὐτὸν ἤγαγεν πρὸς τοὺς

ἀποστόλους, καὶ διηγήσατο¹⁰ αὐτοῖς πῶς ἐν τῇ ὁδῷ

εἶδεν τὸν κύριον, καὶ ὅτι ἐλάλησεν αὐτῷ, καὶ πῶς ἐν

Δαμασκῷ¹¹ ἐπαρρησιάσατο¹² ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ

Ἰησοῦ. Καὶ ἦν μετ' αὐτῶν εἰσπορευόμενος¹³ εἰς ²⁸

Ἱερουσαλὴμ, καὶ παρρησιαζόμενος¹² ἐν τῷ ὀνόματι

τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, ἐλάλει τε καὶ συνεζήτει¹⁴ πρὸς τοὺς ²⁹

Ἑλληνιστάς·¹⁵ οἱ δὲ ἐπεχείρουν¹⁶ αὐτὸν ἀνελεῖν.¹⁷ ³⁰

Ἐπιγνόντες¹⁸ δὲ οἱ ἀδελφοὶ κατήγαγον¹⁹ αὐτὸν εἰς

Καισάρειαν,²⁰ καὶ ἐξαπέστειλαν²¹ αὐτὸν εἰς Ταρσόν.²² ³¹

¹ τεῖχος, οὐς, τό, wall. ² χαλάω, slacken, let down. ³ σπυρίς, ἰδος, ἡ, large basket, plaited basket. ⁴ παραγίνομαι, come, arrive. ⁵ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ⁶ πειράω, try, attempt. ⁷ κολλᾶω, glue, cleave. ⁸ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ⁹ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ¹⁰ διηγέομαι, relate fully, relate in full. ¹¹ Δαμασκός, οὐ, ἡ, Damascus. ¹² παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ¹³ εἰσπορεύομαι, enter, journey into. ¹⁴ συζητέω, discuss, dispute. ¹⁵ Ἑλληνιστής, οῦ, ὁ, Hellenist, Greek. ¹⁶ ἐπιχειρέω, endeavor, attempt. ¹⁷ ἀναρέω, take up, kill. ¹⁸ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ¹⁹ κατὰγω, bring down, lead down. ²⁰ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ²¹ ἐξαποστέλλω, send forth. ²² Ταρσός, οὐ, ἡ, Tarsus.

Αἱ μὲν οὖν ἐκκλησίαι καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας¹ καὶ
Γαλιλαίας καὶ Σαμαρείας² εἶχον εἰρήνην
οἰκοδομούμεναι,³ καὶ πορευόμεναι τῷ φόβῳ⁴ τοῦ
κυρίου καὶ τῇ παρακλήσει⁵ τοῦ ἁγίου πνεύματος
ἐπληθύνοντο.⁶

Ἐγένετο δὲ Πέτρον διερχόμενον⁷ διὰ πάντων κατελθεῖν⁸ 32
καὶ πρὸς τοὺς ἁγίους τοὺς κατοικοῦντας⁹ Λύδδαν.¹⁰ 33
Εὗρεν δὲ ἐκεῖ ἄνθρωπόν τινα Αἰνέαν¹¹ ὀνόματι, ἐξ
ἐτῶν¹² ὀκτῶ¹³ κατακείμενον¹⁴ ἐπὶ κρᾶββάτῳ,¹⁵ ὃς ἦν
παραλελυμένος.¹⁶ Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Πέτρος, Αἰνέα,¹¹ 34
ἰᾶταί¹⁷ σε Ἰησοῦς ὁ χριστός: ἀνάστηθι καὶ στρώσον¹⁸
σεαυτῷ.¹⁹ Καὶ εὐθέως ἀνέστη. Καὶ εἶδον αὐτὸν πάντες 35
οἱ κατοικοῦντες⁹ Λύδδαν¹⁰ καὶ τὸν Ἀσσάρωνα,²⁰
οἵτινες ἐπέστρεψαν²¹ ἐπὶ τὸν κύριον.

¹ Ἰουδαία, ας, ἡ, Judea. ² Σαμάρεια, ας, ἡ, Samaria. ³ οἰκοδομέω, build up, construct. ⁴ φόβος, ου, ὁ, fear, terror. ⁵ παρακλήσις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ⁶ ἐπληθύνω, multiply, increase. ⁷ διέρχομαι, cross over, pass through. ⁸ κατέρχομαι, come down, go down. ⁹ κατοικέω, inhabit, dwell. ¹⁰ Λύδδα, Lydda, Diospolis. ¹¹ Αἰνέας, ου, ὁ, Aeneas. ¹² ἔτος, ους, τό, year. ¹³ ὀκτῶ, eight, 8. ¹⁴ κατάκειμαι, lie down, lie sick. ¹⁵ κρᾶββατος, ου, ὁ, mattress, pallet. ¹⁶ παραλύω, relax, enfeeble. ¹⁷ ἰάομαι, heal. ¹⁸ στρωννύω, spread, furnish. ¹⁹ σεαυτοῦ, yourself, of you. ²⁰ Ἀσσαρών, ου, ὁ, Sharon, Saron. ²¹ ἐπιστρέφω, turn to, return.

Ἐν Ἰόππῃ¹ δέ τις ἦν μαθήτρια² ὀνόματι Ταβηθά,³ ἥ 36

διερμηνευομένη⁴ λέγεται Δορκάς·⁵ αὕτη ἦν πλήρης⁶

ἀγαθῶν ἔργων καὶ ἐλεημοσυνῶν⁷ ὧν ἐποίει. Ἐγένετο 37

δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀσθενήσασαν⁸ αὐτὴν

ἀποθανεῖν· λούσαντες⁹ δὲ αὐτὴν ἔθηκαν ἐν ὑπερώῳ.¹⁰ 38

Ἐγγύς¹¹ δὲ οὔσης Λύδδης¹² τῇ Ἰόππῃ,¹ οἱ μαθηταὶ

ἀκούσαντες ὅτι Πέτρος ἐστὶν ἐν αὐτῇ, ἀπέστειλαν

πρὸς αὐτόν, παρακαλοῦντες μὴ ὀκνήσαι¹³ διελθεῖν¹⁴

ἕως αὐτῶν. Ἀναστὰς δὲ Πέτρος συνῆλθεν¹⁵ αὐτοῖς· ὃν 39

παραγενόμενον¹⁶ ἀνήγαγον¹⁷ εἰς τὸ ὑπερῶν,¹⁰ καὶ

παρέστησαν¹⁸ αὐτῷ πᾶσαι αἱ χήραι¹⁹ κλαίουσαι²⁰ καὶ

ἐπιδεικνύμεναι²¹ χιτῶνας²² καὶ ἱμάτια ὅσα ἐποίει μετ’

αὐτῶν οὔσα ἡ Δορκάς.⁵ Ἐκβαλὼν δὲ ἔξω πάντας ὁ 40

Πέτρος θείς τὰ γόνατα²³ προσηύξατο· καὶ ἐπιστρέψας

πρὸς τὸ σῶμα, εἶπεν, Ταβηθά,³ ἀνάστηθι. Ἡ δὲ

¹ Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ² μαθήτρια, ας, ἡ, female disciple, female student. ³ Ταβηθά, ἡ, Tabitha, antelope. ⁴ διερμηνεύω, translate, interpret. ⁵ Δορκάς, ἄδος, ἡ, Dorcas. ⁶ πλήρης, full. ⁷ ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, alms, alms-giving. ⁸ ἀσθενέω, be weak, sick. ⁹ λούω, bathe, wash. ¹⁰ ὑπερῶν, ου, τό, upper story, room upstairs. ¹¹ ἐγγύς, near. ¹² Λύδδα, Lydda, Diospolis. ¹³ ὀκνέω, hesitate, delay. ¹⁴ διέρχομαι, cross over, pass through. ¹⁵ συνέρχομαι, come together, come or go with. ¹⁶ παραγίνομαι, come, arrive. ¹⁷ ἀνάγω, lead up, restore. ¹⁸ παρίστημι, be present, stand by. ¹⁹ χήρα, ας, ἡ, widow. ²⁰ κλαίω, weep, weep for. ²¹ ἐπιδείκνυμι, show, prove. ²² χιτῶν, ὄνος, ὁ, tunic, garment. ²³ γόνυ, ατος, τό, knee. ²⁴ ἐπιστρέφω, turn to, return.

ἤνοιξεν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς· καὶ ἰδοῦσα τὸν
 Πέτρον, ἀνεκάθισεν.¹ Δοὺς δὲ αὐτῇ χεῖρα, ἀνέστησεν 41
 αὐτήν· φωνήσας² δὲ τοὺς ἀγίους καὶ τὰς χήρας,³
 παρέστησεν⁴ αὐτὴν ζῶσαν. Γνωστὸν⁵ δὲ ἐγένετο καθ' 42
 ὅλης τῆς Ἰόππης,⁶ καὶ πολλοὶ ἐπίστευσαν ἐπὶ τὸν
 κύριον. Ἐγένετο δὲ ἡμέρας ἱκανὰς⁷ μέιναι αὐτὸν ἐν 43
 Ἰόππῃ⁶ παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ.⁸

Ἄνῃρ δέ τις ἦν ἐν Καισαρείᾳ⁹ ὀνόματι Κορνήλιος,¹⁰ 10
 ἑκατοντάρχης¹¹ ἐκ σπείρης¹² τῆς καλουμένης
 Ἰταλικῆς,¹³ εὐσεβὴς¹⁴ καὶ φοβούμενος τὸν θεὸν σὺν 2
 παντὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ποιῶν τε ἐλεημοσύνας¹⁵ πολλὰς
 τῷ λαῷ, καὶ δεόμενος¹⁶ τοῦ θεοῦ διὰ παντός. Εἶδεν ἐν 3
 ὁράματι¹⁷ φανερώς,¹⁸ ὥσει¹⁹ ὥραν ἐνάτην²⁰ τῆς ἡμέρας,
 ἄγγελον τοῦ θεοῦ εἰσελθόντα πρὸς αὐτόν, καὶ εἰπόντα
 αὐτῷ, Κορνήλιε.¹⁰ Ὁ δὲ ἀτενίσας²¹ αὐτῷ καὶ ἔμβορος 4

¹ ἀνακαθίζω, sit up. ² φωνέω, call, crow. ³ χήρα, ας, ἡ, widow. ⁴ παρίστημι, be present, stand by. ⁵ γνωστός, known, acquaintance. ⁶ Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ⁷ ἱκανός, sufficient, able. ⁸ βυρσεύς, έως, ό, tanner. ⁹ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ¹⁰ Κορνήλιος, ου, ό, Cornelius. ¹¹ ἑκατοντάρχης, centurion. ¹² σπείρα, ης, ἡ, cohort. ¹³ Ἰταλικός, Italian. ¹⁴ εὐσεβής, pious, devout. ¹⁵ ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, alms, alms-giving. ¹⁶ δέομαι, ask, request. ¹⁷ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ¹⁸ φανερώς, openly, publicly. ¹⁹ ὥσει, like, about. ²⁰ ἑνατος, ninth. ²¹ ἀτενίζω, gaze, stare. ²² ἔμβορος, terrified, frightened.

γενόμενος εἶπεν, Τί ἐστίν, κύριε; Εἶπεν δὲ αὐτῷ, Αἱ
 προσευχαί¹ σου καὶ αἱ ἐλεημοσύναι² σου ἀνέβησαν εἰς
 μνημόσυνον³ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. Καὶ νῦν πέμψον εἰς 5
 Ἰόππην⁴ ἄνδρας, καὶ μετάπεμψαι⁵ Σίμωνα τὸν
 ἐπικαλούμενον⁶ Πέτρον: οὗτος ξενίζεται⁷ παρά τινι 6
 Σίμωνι βυρσεῖ,⁸ ᾧ ἐστὶν οἰκία παρὰ θάλασσαν. Ὡς δὲ 7
 ἀπῆλθεν ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν τῷ Κορνηλίῳ,⁹ φωνήσας
 δύο τῶν οἰκετῶν¹¹ αὐτοῦ, καὶ στρατιώτην¹² εὐσεβῆ¹³
 τῶν προσκαρτερούντων¹⁴ αὐτῷ, καὶ ἐξηγησάμενος¹⁵ 8
 αὐτοῖς ἅπαντα,¹⁶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὴν Ἰόππην.⁴

Τῇ δὲ ἐπαύριον,¹⁷ ὁδοιπορούντων¹⁸ ἐκείνων καὶ τῇ πόλει 9
 ἐγγιζόντων,¹⁹ ἀνέβη Πέτρος ἐπὶ τὸ δῶμα²⁰
 προσεύξασθαι, περὶ ὥραν ἑκτην:²¹ ἐγένετο δὲ 10
 πρόσπεινος,²² καὶ ἤθελεν γεύσασθαι:²³

¹ προσευχή, ἡς, ἡ, prayer, place for prayer. ² ἐλεημοσύνη, ἡς, ἡ, alms, alms-giving. ³ μνημόσυνον, ου, τό, memory, memorial. ⁴ Ἰόππη, ἡς, ἡ, Joppa. ⁵ μεταπέμπω, send for, summon. ⁶ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ⁷ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ⁸ βυρσεύς, ἑως, ὁ, tanner. ⁹ Κορνήλιος, ου, ὁ, Cornelius. ¹⁰ φωνέω, call, crow. ¹¹ οἰκέτης, ου, ὁ, house servant, household servant. ¹² στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ¹³ εὐσεβής, pious, devout. ¹⁴ προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ¹⁵ ἐξηγέομαι, explain, describe. ¹⁶ ἅπας, each, every. ¹⁷ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ¹⁸ ὁδοιπορέω, travel, be on the way. ¹⁹ ἐγγίζω, come near, approach. ²⁰ δῶμα, τος, τό, house, housetop. ²¹ ἕκτος, sixth. ²² πρόσπεινος, hungry, very hungry. ²³ γεύομαι, taste, experience.

παρασκευάζοντων¹ δὲ ἐκείνων, ἐπέπεσεν² ἐπ' αὐτὸν
 ἔκστασις,³ καὶ θεωρεῖ τὸν οὐρανὸν ἀνεωγμένον, καὶ 11
 καταβαῖνον ἐπ' αὐτὸν σκεῦός⁴ τι ὡς ὀθόνην⁵ μεγάλην,
 τέσσαρσιν⁶ ἀρχαῖς δεδεμένον,⁷ καὶ καθιέμενον⁸ ἐπὶ τῆς
 γῆς: ἐν ᾧ ὑπῆρχεν πάντα τὰ τετράποδα⁹ τῆς γῆς καὶ 12
 τὰ θηρία¹⁰ καὶ τὰ ἑρπετὰ¹¹ καὶ τὰ πετεινὰ¹² τοῦ
 οὐρανοῦ. Καὶ ἐγένετο φωνὴ πρὸς αὐτόν, Ἀναστάς, 13
 Πέτρε, θύσον¹³ καὶ φάγε. Ὁ δὲ Πέτρος εἶπεν, 14
 Μηδαμῶς,¹⁴ κύριε: ὅτι οὐδέποτε¹⁵ ἔφαγον πᾶν κοινὸν¹⁶
 ἢ ἀκάθαρτον.¹⁷ Καὶ φωνὴ πάλιν ἐκ δευτέρου¹⁸ πρὸς 15
 αὐτόν, Ἄ ὁ θεὸς ἐκαθάρισεν,¹⁹ σὺ μὴ κοίνου.²⁰ Τοῦτο 16
 δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρίς:²¹ καὶ πάλιν ἀνελήφθη²² τὸ σκεῦός⁴
 εἰς τὸν οὐρανόν.

¹ παρασκευάζω, prepare, make ready. ² ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ³ ἔκστασις, εως, ή, bewilderment, ecstasy. ⁴ σκεῦος, ους, τό, vessel, goods (plural). ⁵ ὀθόνη, ης, ή, linen cloth, sheet. ⁶ τέσσαρες, four, 4. ⁷ δέω, bind, tie. ⁸ καθίημι, let down, lower. ⁹ τετράπους, four-footed animal, four-footed. ¹⁰ θηρίον, ου, τό, wild beast, animal. ¹¹ ἑρπετόν, οὔ, τό, creeping thing, reptile. ¹² πετεινόν, ου, τό, bird. ¹³ θύω, sacrifice, kill. ¹⁴ μηδαμῶς, by no means, no. ¹⁵ οὐδέποτε, never. ¹⁶ κοινός, common, unclean. ¹⁷ ἀκάθαρτος, unclean, impure. ¹⁸ δεῦτερος, second. ¹⁹ καθαρίζω, cleanse, make clean. ²⁰ κοινῶ, make common, defile. ²¹ τρίς, thrice, three times. ²² ἀναλαμβάνω, take up, raise.

Ὡς δὲ ἐν ἑαυτῷ διηπόρει¹ ὁ Πέτρος τί ἂν εἴη τὸ ὄραμα² δ 17

εἶδεν, καὶ ἰδοῦ, οἱ ἄνδρες οἱ ἀπεσταλμένοι ἀπὸ τοῦ

Κορνηλίου,³ διερωτήσαντες⁴ τὴν οἰκίαν Σίμωνος,

ἐπέστησαν⁵ ἐπὶ τὸν πυλῶνα,⁶ καὶ φωνήσαντες⁷ 18

ἐπυνθάνοντο⁸ εἰ Σίμων, ὁ ἐπικαλούμενος⁹ Πέτρος,

ἐνθάδε¹⁰ ξενίζεται.¹¹ Τοῦ δὲ Πέτρου διενθυμουμένου 19

περὶ τοῦ ὁράματος,² εἶπεν αὐτῷ τὸ πνεῦμα, Ἰδοῦ,

ἄνδρες ζητοῦσίν σε. Ἀλλὰ ἀναστὰς κατὰβηθι, καὶ 20

πορεύου σὺν αὐτοῖς, μὴδὲν διακρινόμενος:¹² διότι¹³

ἐγὼ ἀπέσταλκα αὐτούς. Καταβὰς δὲ Πέτρος πρὸς 21

τοὺς ἄνδρας εἶπεν, Ἰδοῦ, ἐγὼ εἰμι ὃν ζητεῖτε: τίς ἢ

αἰτία¹⁴ δι' ἣν πάρεστε;¹⁵ Οἱ δὲ εἶπον, Κορνήλιος³ 22

ἐκατοντάρχης,¹⁶ ἀνὴρ δίκαιος καὶ φοβούμενος τὸν

θεόν, μαρτυρούμενός τε ὑπὸ ὄλου τοῦ ἔθνους τῶν

Ἰουδαίων, ἐχρηματίσθη¹⁷ ὑπὸ ἀγγέλου ἁγίου

μεταπέμψασθαι¹⁸ σε εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἀκοῦσαι

¹ διαπορέω, be greatly perplexed or at a loss. ² ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ³ Κορνήλιος, ου, ὁ, Cornelius. ⁴ διερωτάω, ask about, learn by inquiry. ⁵ ἐπίστημι, stand over, come upon. ⁶ πυλῶν, ὠνος, ὁ, vestibule, gateway. ⁷ φωνέω, call, crow. ⁸ ἐπυνθάνομαι, inquire, ask. ⁹ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ¹⁰ ἐνθάδε, within, here. ¹¹ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ¹² διακρίνω, discriminate, judge. ¹³ διότι, because, on this account. ¹⁴ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ¹⁵ πάρεμι, be present, have arrived. ¹⁶ ἐκατοντάρχης, centurion. ¹⁷ χρηματίζω, instruct, reveal. ¹⁸ μεταπέμπω, send for, summon.

ρήματα παρὰ σοῦ. Εἰσκαλεσάμενος¹ οὖν αὐτοὺς 23
ἐξένισεν.²

Τῇ δὲ ἐπαύριον³ ὁ Πέτρος ἐξῆλθεν σὺν αὐτοῖς, καὶ τινες
τῶν ἀδελφῶν τῶν ἀπὸ Ἰόππης⁴ συνῆλθον⁵ αὐτῷ. Καὶ 24
τῇ ἐπαύριον³ εἰσῆλθον εἰς τὴν Καισάρειαν.⁶ Ὁ δὲ
Κορνήλιος⁷ ἦν προσδοκῶν⁸ αὐτούς, συγκαλεσάμενος⁹
τοὺς συγγενεῖς¹⁰ αὐτοῦ καὶ τοὺς ἀναγκαίους¹¹ φίλους.¹²
Ὡς δὲ ἐγένετο τοῦ εἰσελθεῖν τὸν Πέτρον, συναντήσας 25
αὐτῷ ὁ Κορνήλιος,⁷ πεσὼν ἐπὶ τοὺς πόδας,
προσεκύνησεν. Ὁ δὲ Πέτρος αὐτὸν ἤγειρεν λέγων, 26
Ἀνάστηθι: καγὼ αὐτὸς ἄνθρωπός εἰμι. Καὶ 27
συνομιλῶν¹⁴ αὐτῷ εἰσῆλθεν, καὶ εὗρίσκει
συνεληλυθότας⁵ πολλοὺς, ἔφη τε πρὸς αὐτούς, Ὑμεῖς 28
ἐπίστασθε¹⁵ ὥς ἀθέμιτόν¹⁶ ἐστὶν ἀνδρὶ Ἰουδαίῳ
κολλᾶσθαι¹⁷ ἢ προσέρχεσθαι ἄλλοφύλῳ:¹⁸ καὶ ἐμοὶ ὁ

¹ εἰσκαλέομαι, invite in, call in. ² ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ³ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ⁴ Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ⁵ συνέρχομαι, come together, come or go with. ⁶ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ⁷ Κορνήλιος, ου, ὁ, Cornelius. ⁸ προσδοκάω, wait for, look for. ⁹ συγκαλέω, call together. ¹⁰ συγγενής, kindred, relative. ¹¹ ἀναγκαῖος, necessary, essential. ¹² φίλος, ου, ὁ, loving, friend. ¹³ συναντάω, meet with, hence to happen. ¹⁴ συνομιλέω, talk, converse with. ¹⁵ ἐπίσταμαι, understand, know. ¹⁶ ἀθέμιτος, unlawful, forbidden. ¹⁷ κολλάω, glue, cleave. ¹⁸ ἄλλοφύλος, alien, foreign.

θεὸς ἔδειξεν¹ μηδένα κοινὸν² ἢ ἀκάθαρτον³ λέγειν
 ἄνθρωπον· διὸ καὶ ἀναντιρρήτως⁴ ἦλθον 29
 μεταπεμφθεῖς.⁵ Πυνθάνομαι⁶ οὖν, τίνι λόγῳ
 μετεπέμψασθέ⁵ με. Καὶ ὁ Κορνήλιος⁷ ἔφη, Ἀπὸ 30
 τετάρτης⁸ ἡμέρας μέχρι⁹ ταύτης τῆς ὥρας ἡμην
 νηστεύων,¹⁰ καὶ τὴν ἐνάτην¹¹ ὥραν προσευχόμενος ἐν
 τῷ οἴκῳ μου· καὶ ἰδοὺ, ἀνὴρ ἕστη ἐνώπιόν μου ἐν
 ἐσθῇ¹² λαμπρᾷ,¹³ καὶ φησιν, Κορνήλιε,⁷ εἰσηκούσθη 31
 σου ἡ προσευχή,¹⁵ καὶ αἱ ἐλεημοσύναι¹⁶ σου
 ἐμνήσθησαν¹⁷ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. Πέμψον οὖν εἰς 32
 Ἰόππην,¹⁸ καὶ μετακάλεσαι¹⁹ Σίμωνα ὃς ἐπικαλεῖται²⁰
 Πέτρος· οὗτος ξενίζεται²¹ ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος βυρσεῶς²²
 παρὰ θάλασσαν· ὃς παραγενόμενος²³ λαλήσει σοι. 33
 Ἐξαυτῆς²⁴ οὖν ἔπεμψα πρὸς σε· σύ τε καλῶς²⁵
 ἐποίησας παραγενόμενος.²³ Νῦν οὖν πάντες ἡμεῖς

¹ δείκνυμι, show, point out. ² κοινός, common, unclean. ³ ἀκάθαρτος, unclean, impure. ⁴ ἀναντιρρήτως, without objection. ⁵ μεταπέμψω, send for, summon. ⁶ πυνθάνομαι, inquire, ask. ⁷ Κορνήλιος, ου, ὁ, Cornelius. ⁸ τέταρτος, fourth. ⁹ μέχρι, until, as far as (gen). ¹⁰ νηστεύω, fast. ¹¹ ἐνατος, ninth. ¹² ἐσθής, ἡτος, ἡ, clothing. ¹³ λαμπρός, bright, shining. ¹⁴ εἰσακούω, listen, hear. ¹⁵ προσευχή, ἡς, ἡ, prayer, place for prayer. ¹⁶ ἐλεημοσύνη, ἡς, ἡ, alms, alms-giving. ¹⁷ μμνήσκομαι, remember, recall. ¹⁸ Ἰόππη, ἡς, ἡ, Joppa. ¹⁹ μετακαλέω, send for. ²⁰ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ²¹ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ²² βυρσεύς, ἑως, ὁ, tanner. ²³ παραγίνομαι, come, arrive. ²⁴ ἔξαυτῆς, at once, forthwith. ²⁵ καλῶς, rightly, well.

ἐνώπιον τοῦ θεοῦ πάρεσμεν¹ ἀκοῦσαι πάντα τὰ
προστεταγμένα² σοι ὑπὸ τοῦ θεοῦ. Ἀνοίξας δὲ Πέτρος 34
τὸ στόμα εἶπεν,

Ἐπ’ ἀληθείας καταλαμβάνομαι³ ὅτι οὐκ ἔστιν
προσωπολήπτης⁴ ὁ θεός· ἀλλ’ ἐν παντὶ ἔθνει ὁ 35
φοβούμενος αὐτὸν καὶ ἐργαζόμενος⁵ δικαιοσύνην,
δεκτός⁶ αὐτῷ ἔστιν. Τὸν λόγον ὃν ἀπέστειλεν τοῖς 36
υἱοῖς Ἰσραὴλ, εὐαγγελιζόμενος εἰρήνην διὰ Ἰησοῦ
χριστοῦ – οὗτός ἐστιν πάντων κύριος – ὑμεῖς οἴδατε, 37
τὸ γινόμενον ῥῆμα καθ’ ὅλης τῆς Ἰουδαίας,⁷
ἀρξάμενον ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, μετὰ τὸ βάπτισμα⁸ ὃ
ἐκήρυξεν Ἰωάννης· Ἰησοῦν τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ,⁹ ὡς 38
ἔχρισεν¹⁰ αὐτὸν ὁ θεὸς πνεύματι ἁγίῳ καὶ δυνάμει, ὃς
διῆλθεν¹¹ εὐεργετῶν¹² καὶ ἰώμενος¹³ πάντας τοὺς
καταδυναστευομένους¹⁴ ὑπὸ τοῦ διαβόλου,¹⁵ ὅτι ὁ θεὸς

¹ πάρεμι, be present, have arrived. ² προστάσσω, command, order. ³ καταλαμβάνω, overtake, apprehend. ⁴ προσωπολήπτης, ου, ὁ, one who shows partiality. ⁵ ἐργάζομαι, work, word. ⁶ δεκτός, acceptable, welcome. ⁷ Ἰουδαία, ας, ἡ, Judea. ⁸ βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ⁹ Ναζαρέτ, ἡ, Nazareth. ¹⁰ χρίω, anoint. ¹¹ διέρχομαι, cross over, pass through. ¹² εὐεργετέω, do good to, do good deeds. ¹³ ἰάομαι, heal. ¹⁴ καταδυναστεύω, oppress, overpower. ¹⁵ διάβολος, ου, ὁ, slanderer, accuser.

ἦν μετ' αὐτοῦ. Καὶ ἡμεῖς ἐσμεν μάρτυρες¹ πάντων ὧν 39

ἐποίησεν ἔν τε τῇ χώρᾳ² τῶν Ἰουδαίων καὶ ἐν

Ἱερουσαλὴμ· ὃν καὶ ἀνείλον³ κρεμάσαντες⁴ ἐπὶ ξύλου.⁵

Τοῦτον ὁ θεὸς ἤγειρεν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, καὶ ἔδωκεν 40

αὐτὸν ἐμφανῆ⁶ γενέσθαι, οὐ παντὶ τῷ λαῷ, ἀλλὰ 41

μάρτυσιν¹ τοῖς προκεχειροτονημένοις⁷ ὑπὸ τοῦ θεοῦ,

ἡμῖν, οἵτινες συνεφάγομεν⁸ καὶ συνεπίομεν⁹ αὐτῷ

μετὰ τὸ ἀναστῆναι αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. Καὶ 42

παρήγγειλεν¹⁰ ἡμῖν κηρύξαι τῷ λαῷ, καὶ

διαμαρτύρασθαι¹¹ ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ ὠρισμένος¹² ὑπὸ

τοῦ θεοῦ κριτῆς¹³ ζώντων καὶ νεκρῶν. Τούτῳ πάντες 43

οἱ προφῆται μαρτυροῦσιν, ἅφεσιν¹⁴ ἁμαρτιῶν λαβεῖν

διὰ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ πάντα τὸν πιστεύοντα εἰς

αὐτόν.

¹ μάρτυς, υρος, ὁ, witness. ² χώρα, ας, ἡ, land, region. ³ ἀναιρέω, take up, kill. ⁴ κρεμάννυμι, hang, hang up. ⁵ ξύλον, ου, τό, wood, tree. ⁶ ἐμφανής, visible, manifest. ⁷ προχειροτονέω, choose beforehand. ⁸ συνεσθίω, eat with. ⁹ συμπίνω, drink with, drink together with. ¹⁰ παραγγέλλω, order, command. ¹¹ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ¹² ὀρίζω, mark off by boundaries, determine. ¹³ κριτής, ου, ὁ, judge. ¹⁴ ἅφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness.

Ἦτι λαλοῦντος τοῦ Πέτρου τὰ ῥήματα ταῦτα, ἐπέπεσεν 44

τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας τὸν

λόγον. Καὶ ἐξέστησαν² οἱ ἐκ περιτομῆς³ πιστοί, ὅσοι 45

συνῆλθον⁴ τῷ Πέτρῳ, ὅτι καὶ ἐπὶ τὰ ἔθνη ἡ δωρεὰ⁵

τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐκκέχυται.⁶ Ἦκουον γὰρ αὐτῶν 46

λαλούντων γλώσσαις, καὶ μεγαλυνόντων⁷ τὸν θεόν.

Τότε ἀπεκρίθη ὁ Πέτρος, Μήτι⁸ τὸ ὕδωρ κωλύσαι⁹ 47

δύναται τις, τοῦ μὴ βαπτισθῆναι τούτους, οἵτινες τὸ

πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔλαβον καθὼς καὶ ἡμεῖς; 48

Προσέταξέν¹⁰ τε αὐτοὺς βαπτισθῆναι ἐν τῷ ὀνόματι

τοῦ κυρίου. Τότε ἠρώτησαν αὐτὸν ἐπιμεῖναι¹¹ ἡμέρας

τινάς.

Ἦκουσαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ οἱ ὄντες κατὰ 11

τὴν Ἰουδαίαν¹² ὅτι καὶ τὰ ἔθνη ἐδέξαντο τὸν λόγον τοῦ

θεοῦ. Καὶ ὅτε ἀνέβη Πέτρος εἰς Ἱεροσόλυμα, 2

¹ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ² ἐξίστημι, amaze, be amazed. ³ περιτομή, ἤς, ἡ, circumcision. ⁴ συνέρχομαι, come together, come or go with. ⁵ δωρεά, ἄς, ἡ, gift, free gift. ⁶ ἐκχέω, pour out, shed. ⁷ μεγαλύνω, make or declare great, enlarge. ⁸ μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ⁹ κωλύω, forbid, hinder. ¹⁰ προστάσσω, command, order. ¹¹ ἐπιμεῖνω, continue, remain. ¹² Ἰουδαία, ἄς, ἡ, Judea.

διεκρίνοντο¹ πρὸς αὐτὸν οἱ ἐκ περιτομῆς,² λέγοντες 3

ὅτι Πρὸς ἄνδρας ἀκροβυστίαν³ ἔχοντας εἰσῆλθες, καὶ

συνέφαγες⁴ αὐτοῖς. Ἀρξάμενος δὲ ὁ Πέτρος ἐξετίθετο⁵ 4

αὐτοῖς καθεξῆς⁶ λέγων, Ἐγὼ ἤμην ἐν πόλει Ἰόππῃ⁷ 5

προσευχόμενος, καὶ εἶδον ἐν ἐκστάσει⁸ ὄραμα,⁹

καταβαῖνον σκεῦός¹⁰ τι, ὡς ὀθόνην¹¹ μεγάλην

τέσσαρσιν¹² ἀρχαῖς καθιεμένην¹³ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ

ἦλθεν ἄχρι¹⁴ ἐμοῦ· εἰς ἣν ἀτενίσας¹⁵ κατενόουν,¹⁶ καὶ 6

εἶδον τὰ τετράποδα¹⁷ τῆς γῆς καὶ τὰ θηρία¹⁸ καὶ τὰ

έρπετά¹⁹ καὶ τὰ πετεινὰ²⁰ τοῦ οὐρανοῦ. Ἦκουσα δὲ 7

φωνῆς λεγούσης μοι, Ἀναστάς, Πέτρε, θύσον²¹ καὶ

φάγε. Εἶπον δέ, Μηδαμῶς,²² κύριε· ὅτι πᾶν κοινὸν²³ ἢ 8

ἀκάθαρτον²⁴ οὐδέποτε²⁵ εἰσῆλθεν εἰς τὸ στόμα μου. 9

Ἀπεκρίθη δέ μοι φωνὴ ἐκ δευτέρου²⁶ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ,

¹ διακρίνω, discriminate, judge. ² περιτομή, ἡς, ἡ, circumcision. ³ ἀκροβυστία, ας, ἡ, uncircumcision, foreskin. ⁴ συνεσθίω, eat with. ⁵ ἐκτίθην, declare, explain. ⁶ καθεξῆς, successively, in order. ⁷ Ἰόππη, ἡς, ἡ, Joppa. ⁸ ἐκστασις, εως, ἡ, bewilderment, ecstasy. ⁹ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ¹⁰ σκεῦος, ους, τό, vessel, goods (plural). ¹¹ ὀθόνη, ἡς, ἡ, linen cloth, sheet. ¹² τέσσαρες, four, 4. ¹³ καθίημι, let down, lower. ¹⁴ ἄχρι, as far as, up to (gen). ¹⁵ ἀτενίζω, gaze, stare. ¹⁶ κατανοέω, observe, understand. ¹⁷ τετράπους, four-footed animal, four-footed. ¹⁸ θηρίον, ου, τό, wild beast, animal. ¹⁹ έρπετόν, οὔ, τό, creeping thing, reptile. ²⁰ πετεινόν, ου, τό, bird. ²¹ θύω, sacrifice, kill. ²² μηδαμῶς, by no means, no. ²³ κοινός, common, unclean. ²⁴ ἀκάθαρτος, unclean, impure. ²⁵ οὐδέποτε, never. ²⁶ δεῦτερος, second.

Ἄ ὁ θεὸς ἐκαθάρισεν,¹ σὺ μὴ κοίνου.² Τοῦτο δὲ 10
 ἐγένετο ἐπὶ τρίς,³ καὶ πάλιν ἀνεσπάσθη⁴ ἅπαντα⁵ εἰς
 τὸν οὐρανόν. Καὶ ἰδοὺ, ἐξαυτῆς⁶ τρεῖς ἄνδρες 11
 ἐπέστησαν⁷ ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐν ἣ ἤμην, ἀπεσταλμένοι
 ἀπὸ Καισαρείας⁸ πρὸς με. Εἶπεν δέ μοι τὸ πνεῦμα 12
 συνελθεῖν⁹ αὐτοῖς, μηδὲν διακρινόμενον.¹⁰ Ἦλθον δὲ
 σὺν ἐμοὶ καὶ οἱ ἕξ¹¹ ἀδελφοὶ οὗτοι, καὶ εἰσῆλθομεν εἰς
 τὸν οἶκον τοῦ ἀνδρός· ἀπήγγειλέν¹² τε ἡμῖν πῶς εἶδεν 13
 τὸν ἄγγελον ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ σταθέντα, καὶ εἰπόντα
 αὐτῷ, Ἀπόστειλον εἰς Ἰόππην¹³ ἄνδρας, καὶ
 μετὰπεμψαι¹⁴ Σίμωνα, τὸν ἐπικαλούμενον¹⁵ Πέτρον, 14
 ὃς λαλήσει ῥήματα πρὸς σε, ἐν οἷς σωθήσῃ σὺ καὶ πᾶς
 ὁ οἶκός σου. Ἐν δὲ τῷ ἄρξασθαί με λαλεῖν, ἐπέπεσεν¹⁶ 15
 τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ' αὐτούς, ὥσπερ¹⁷ καὶ ἐφ' ἡμᾶς
 ἐν ἀρχῇ. Ἐμνήσθην¹⁸ δὲ τοῦ ῥήματος κυρίου, ὡς 16
 ἔλεγεν, Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ

¹ καθαρίζω, cleanse, make clean. ² κοινώω, make common, defile. ³ τρίς, thrice, three times. ⁴ ἀνασπάω, draw up, pull up. ⁵ ἅπας, each, every. ⁶ ἐξαυτῆς, at once, forthwith. ⁷ ἐφίστημι, stand over, come upon. ⁸ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ⁹ συνέρχομαι, come together, come or go with. ¹⁰ διακρίνω, discriminate, judge. ¹¹ ἕξ, six. ¹² ἀπαγγέλλω, announce, report. ¹³ Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ¹⁴ μετὰπέμπω, send for, summon. ¹⁵ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ¹⁶ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ¹⁷ ὥσπερ, just as, even as. ¹⁸ μνησκόμαι, remember, recall.

βαπτισθήσεσθε ἐν πνεύματι ἁγίῳ. Εἰ οὖν τὴν ἴσῃν¹ 17

δωρεάν² ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς ὡς καὶ ἡμῖν,

πιστεύσασιν ἐπὶ τὸν κύριον Ἰησοῦν χριστόν, ἐγὼ δὲ

τίς ἤμην δυνατός³ καλύσαι⁴ τὸν θεόν; Ἀκούσαντες δὲ 18

ταῦτα ἡσύχασαν,⁵ καὶ ἐδόξαζον τὸν θεόν, λέγοντες,

Ἄρα⁶ γε⁷ καὶ τοῖς ἔθνεσιν ὁ θεὸς τὴν μετάνοιαν⁸

ἔδωκεν εἰς ζωήν.

Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες⁹ ἀπὸ τῆς θλίψεως¹⁰ τῆς 19

γενομένης ἐπὶ Στεφάνῳ¹¹ διῆλθον¹² ἕως Φοινίκης¹³ καὶ

Κύπρου¹⁴ καὶ Ἀντιοχείας,¹⁵ μηδενὶ λαλοῦντες τὸν

λόγον εἰ μὴ μόνον Ἰουδαίοις. Ἦσαν δὲ τινες ἐξ αὐτῶν 20

ἄνδρες Κύπριοι¹⁶ καὶ Κυρηναῖοι,¹⁷ οἵτινες εἰσελθόντες

εἰς Ἀντιόχειαν,¹⁵ ἐλάλουν πρὸς τοὺς Ἑλληνιστάς,¹⁸

εὐαγγελιζόμενοι τὸν κύριον Ἰησοῦν. Καὶ ἦν χεὶρ 21

κυρίου μετ' αὐτῶν: πολὺς τε ἀριθμὸς¹⁹ πιστεύσας

¹ ἴσος, equal, identical. ² δωρεά, ἄς, ἡ, gift, free gift. ³ δυνατός, powerful, possible. ⁴ καλύω, forbid, hinder. ⁵ ἡσυχάζω, be still, be silent. ⁶ ἄρα, so, then. ⁷ γέ, indeed, at least. ⁸ μετάνοια, ἄς, ἡ, repentance, change of mind. ⁹ διασπείρω, scatter, scatter like seed. ¹⁰ θλίψις, εὖς, ἡ, tribulation, persecution. ¹¹ στέφανος, οὐ, ὁ, crown, garland. ¹² διέρχομαι, cross over, pass through. ¹³ Φοινίκη, ἡς, ἡ, Phoenicia. ¹⁴ Κύπρος, οὐ, ἡ, Cyprus. ¹⁵ Ἀντιόχεια, ἄς, ἡ, Antioch. ¹⁶ Κύπριος, οὐ, ὁ, Cyprian, Cypriote. ¹⁷ Κυρηναίος, οὐ, ὁ, Cyrenian, belonging to Cyrene. ¹⁸ Ἑλληνιστής, οὐ, ὁ, Hellenist, Greek. ¹⁹ ἀριθμός, οὐ, ὁ, number, total.

ἐπέστρεψεν¹ ἐπὶ τὸν κύριον. Ἦκούσθη δὲ ὁ λόγος εἰς 22
 τὰ ὧτα² τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις περὶ
 αὐτῶν· καὶ ἐξαπέστειλαν³ Βαρνάβαν⁴ διελθεῖν⁵ ἕως
 Ἀντιοχείας·⁶ ὃς παραγενόμενος⁷ καὶ ἰδὼν τὴν χάριν 23
 τοῦ θεοῦ ἐχάρη, καὶ παρεκάλει πάντας τῇ προθέσει⁸
 τῆς καρδίας προσμένειν⁹ τῷ κυρίῳ· ὅτι ἦν ἀνὴρ 24
 ἀγαθὸς καὶ πλήρης¹⁰ πνεύματος ἁγίου καὶ πίστεως·
 καὶ προσετέθη¹¹ ὄχλος ἱκανὸς¹² τῷ κυρίῳ. Ἐξῆλθεν δὲ 25
 εἰς Ταρσὸν¹³ ὁ Βαρνάβας⁴ ἀναζητῆσαι¹⁴ Σαῦλον,¹⁵ καὶ 26
 εὐρὼν ἤγαγεν αὐτὸν εἰς Ἀντιόχειαν.⁶ Ἐγένετο δὲ
 αὐτοὺς ἐνιαυτὸν¹⁶ ὅλον συναχθῆναι τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ
 διδάξαι ὄχλον ἱκανόν,¹² χρηματίσαι¹⁷ τε πρῶτον ἐν
 Ἀντιοχείᾳ⁶ τοὺς μαθητὰς Χριστιανούς.¹⁸

¹ ἐπιστρέφω, turn to, return. ² οὖς, ους, τό, ear. ³ ἐξαποστέλλω, send forth. ⁴ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ⁵ διέρχομαι, cross over, pass through. ⁶ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ⁷ παραγίνομαι, come, arrive. ⁸ πρόθεσις, εως, ἡ, setting forth, purpose. ⁹ προσμένω, wait longer, remain. ¹⁰ πλήρης, full. ¹¹ προστίθιμι, add, add to. ¹² ἱκανός, sufficient, able. ¹³ Ταρσός, οὔ, ἡ, Tarsus. ¹⁴ ἀναίητέω, look, search. ¹⁵ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ¹⁶ ἐνιαυτός, οὔ, ὁ, year. ¹⁷ χρηματίζω, instruct, reveal. ¹⁸ Χριστιανός, οὔ, ὁ, Christian.

Ἐν ταύταις δὲ ταῖς ἡμέραις κατήλθον¹ ἀπὸ 27

Ἱεροσολύμων προφήται εἰς Ἀντιόχειαν.² Ἀναστὰς δὲ 28

εἷς ἐξ αὐτῶν ὀνόματι Ἀγαβος,³ ἐσήμανεν⁴ διὰ τοῦ

πνεύματος λιμὸν⁵ μέγαν μέλλειν ἔσσεσθαι ἐφ' ὅλην

τὴν οἰκουμένην·⁶ ὅστις καὶ ἐγένετο ἐπὶ Κλαυδίου⁷

Καίσαρος.⁸ Τῶν δὲ μαθητῶν καθὼς εὐπορεῖτο⁹ τις, 29

ᾠρίσαν¹⁰ ἕκαστος αὐτῶν εἰς διακονίαν¹¹ πέμψαι τοῖς

κατοικοῦσιν¹² ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ¹³ ἀδελφοῖς· ὁ καὶ 30

ἐποίησαν, ἀποστείλαντες πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους διὰ

χειρὸς Βαρνάβα¹⁴ καὶ Σαύλου.¹⁵

Κατ' ἐκείνον δὲ τὸν καιρὸν ἐπέβαλεν¹⁶ Ἡρώδης¹⁷ ὁ 12

βασιλεὺς τὰς χεῖρας κακῶσαι¹⁸ τινὰς τῶν ἀπὸ τῆς

ἐκκλησίας. Ἀνεῖλεν¹⁹ δὲ Ἰάκωβον²⁰ τὸν ἀδελφὸν 2

Ἰωάννου μαχαίρα.²¹ Καὶ ἰδὼν ὅτι ἀρεστόν²² ἔστιν τοῖς 3

Ἰουδαίοις, προσέθετο²³ συλλαβεῖν²⁴ καὶ Πέτρον –

¹ κατέρχομαι, come down, go down. ² Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ³ Ἀγαβος, ου, ὁ, Agabus. ⁴ σημαίνω, indicate, signify. ⁵ λιμός, οὔ, ὁ, hunger, famine. ⁶ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ⁷ Κλαύδιος, ου, ὁ, Claudius. ⁸ Καῖσαρ, ος, ὁ, Caesar. ⁹ εὐπορέω, have means, am prosperous. ¹⁰ ὀρίζω, mark off by boundaries, determine. ¹¹ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ¹² κατοικέω, inhabit, dwell. ¹³ Ἰουδαία, ας, ἡ, Judea. ¹⁴ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ¹⁵ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ¹⁶ ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ¹⁷ Ἡρώδης, ου, ὁ, Herod. ¹⁸ κακῶς, mistreat, harm. ¹⁹ ἀναιρέω, take up, kill. ²⁰ Ἰάκωβος, James, Jacob. ²¹ μάχαιρα, ης, ἡ, sword. ²² ἀρεστός, pleasing, desirable. ²³ προστίθμι, add, add to. ²⁴ συλλαμβάνω, take, conceive.

ἦσαν δὲ αἱ ἡμέραι τῶν ἄζύμων¹ – ὃν καὶ πιάσας² ἔθετο ⁴
 εἰς φυλακὴν,³ παραδοὺς τέσσαρσιν⁴ τετραδίοις⁵
 στρατιωτῶν⁶ φυλάσσειν⁷ αὐτόν, βουλόμενος⁸ μετὰ τὸ
 Πάσχα⁹ ἀναγαγεῖν¹⁰ αὐτόν τῷ λαῷ. Ὁ μὲν οὖν ⁵
 Πέτρος ἐτηρεῖτο ἐν τῇ φυλακῇ·³ προσευχῇ¹¹ δὲ ἦν
 ἐκτενής¹² γινομένη ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας πρὸς τὸν θεὸν
 ὑπὲρ αὐτοῦ. Ὅτε δὲ ἔμελλεν αὐτὸν προάγειν¹³ ὁ ⁶
 Ἡρώδης,¹⁴ τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ ἦν ὁ Πέτρος κοιμώμενος¹⁵
 μεταξὺ¹⁶ δύο στρατιωτῶν,⁶ δεδεμένος¹⁷ ἀλύσειν¹⁸
 δυσὶν· φύλακές¹⁹ τε πρὸ²⁰ τῆς θύρας²¹ ἐτήρουν τὴν
 φυλακὴν.³ Καὶ ἰδοὺ, ἄγγελος κυρίου ἐπέστη,²² καὶ ⁷
 φῶς ἔλαμψεν²³ ἐν τῷ οἰκήματι·²⁴ πατάξας²⁵ δὲ τὴν
 πλευρὰν²⁶ τοῦ Πέτρου, ἡγειρεν αὐτὸν λέγων, Ἀνάστα
 ἐν τάχει.²⁷ Καὶ ἐξέπεσον²⁸ αὐτοῦ αἱ ἀλύσεις¹⁸ ἐκ τῶν

¹ ἄζυμος, unleavened, paschal feast. ² πιάζω, take, lay hold of. ³ φυλακή, ἡς, ἡ, guard, prison. ⁴ τέσσαρες, four, 4. ⁵ τετράδιον, ου, τό, squad of four soldiers. ⁶ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ⁷ φυλάσσω, guard, keep. ⁸ βούλομαι, wish, will. ⁹ πᾶσχα, τό, passover, passover feast. ¹⁰ ἀνάγω, lead up, restore. ¹¹ προσευχή, ἡς, ἡ, prayer, place for prayer. ¹² ἐκτενής, zealous, earnest. ¹³ προάγω, lead forth, go before. ¹⁴ Ἡρώδης, ου, ὁ, Herod. ¹⁵ κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ¹⁶ μεταξύ, between, after. ¹⁷ δέω, bind, tie. ¹⁸ ἄλυσις, εως, ἡ, chain. ¹⁹ φύλαξ, ακος, ὁ, guard, sentinel. ²⁰ πρὸ, before (gen), before. ²¹ θύρα, ας, ἡ, door, gate. ²² ἐφίστημι, stand over, come upon. ²³ λάμπω, shine. ²⁴ οἶκημα, τος, τό, room, dwelling. ²⁵ πατάσσω, strike, smite. ²⁶ πλευρά, ἄς, ἡ, side, side of the body. ²⁷ τάχος, ους, τό, speed, quickness. ²⁸ ἐκπίπτω, fall away, fall out.

χειρῶν. Εἶπέν τε ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτόν, Περίζωσαι¹ 8

καὶ ὑπόδησαι² τὰ σανδάλιά³ σου. Ἐποίησεν δὲ οὕτως.

Καὶ λέγει αὐτῷ, Περιβαλοῦ⁴ τὸ ἱμάτιόν σου, καὶ

ἀκολουθεῖ μοι. Καὶ ἐξελθὼν ἠκολούθει αὐτῷ· καὶ οὐκ 9

ᾔδει ὅτι ἀληθές⁵ ἐστὶν τὸ γινόμενον διὰ τοῦ ἀγγέλου,

ἐδόκει δὲ ὄραμα⁶ βλέπειν. Διελθόντες⁷ δὲ πρώτην 10

φυλακὴν⁸ καὶ δευτέραν,⁹ ἦλθον ἐπὶ τὴν πύλην¹⁰ τὴν

σιδηρᾶν,¹¹ τὴν φέρουσαν εἰς τὴν πόλιν, ἥτις αὐτομάτη

ἠνοίχθη αὐτοῖς· καὶ ἐξελθόντες προῆλθον¹³ ῥύμην¹⁴

μίαν, καὶ εὐθέως ἀπέστη¹⁵ ὁ ἄγγελος ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ ὁ 11

Πέτρος, γενόμενος ἐν ἑαυτῷ, εἶπεν, Νῦν οἶδα ἀληθῶς

ὅτι ἐξαπέστειλεν¹⁷ κύριος τὸν ἄγγελον αὐτοῦ, καὶ

ἐξεῖλετό¹⁸ με ἐκ χειρὸς Ἡρώδου¹⁹ καὶ πάσης τῆς

προσδοκίας²⁰ τοῦ λαοῦ τῶν Ἰουδαίων. Συνιδῶν²¹ τε 12

ἦλθεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν Μαρίας τῆς μητρὸς Ἰωάννου τοῦ

¹ περιζώννυμι, gird, gird round. ² ὑποδέω, put on my feet. ³ σανδάλιον, ου, τό, sandal. ⁴ περιβάλλω, put around, clothe. ⁵ ἀληθής, true, unconcealed. ⁶ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ⁷ διέρχομαι, cross over, pass through. ⁸ φυλακή, ἡς, ἡ, guard, prison. ⁹ δεύτερος, second. ¹⁰ πύλη, ἡς, ἡ, gate, porch. ¹¹ σιδήρεος, made of iron. ¹² αὐτόματος, by itself, of its own accord. ¹³ προέρχομαι, go in front, precede. ¹⁴ ῥύμη, ἡς, ἡ, narrow street, lane. ¹⁵ ἀφίστημι, withdraw, depart. ¹⁶ ἀληθῶς, truly, really. ¹⁷ ἐξαποστέλλω, send forth. ¹⁸ ἐξαίρέω, take out, deliver. ¹⁹ Ἡρώδης, ου, ὁ, Herod. ²⁰ προσδοκία, ας, ἡ, expectation, waiting. ²¹ σύνοιδα, know, be conscious of.

ἐπικαλουμένου¹ Μάρκου,² οὗ³ ἦσαν ἱκανοί⁴
 συνθηροισμένοι⁵ καὶ προσευχόμενοι. Κρούσαντος⁶ δὲ **13**
 τοῦ Πέτρου τὴν θύραν⁷ τοῦ πυλῶνος,⁸ προσήλθεν
 παιδίσκη⁹ ὑπακοῦσαι,¹⁰ ὀνόματι Ῥόδη.¹¹ Καὶ **14**
 ἐπιγνοῦσα¹² τὴν φωνὴν τοῦ Πέτρου, ἀπὸ τῆς χαρᾶς
 οὐκ ἤνοιξεν τὸν πυλῶνα,⁸ εἰσδραμοῦσα¹³ δὲ
 ἀπήγγειλεν¹⁴ ἐστάναι τὸν Πέτρον πρὸ¹⁵ τοῦ πυλῶνος.⁸
 Οἱ δὲ πρὸς αὐτὴν εἶπον, Μαίνη.¹⁶ Ἡ δὲ διῆσχυρίζετο¹⁷ **15**
 οὕτως ἔχειν. Οἱ δὲ ἔλεγον, Ὁ ἄγγελος αὐτοῦ ἐστίν. Ὁ **16**
 δὲ Πέτρος ἐπέμενεν¹⁸ κρούων·⁶ ἀνοίξαντες δὲ εἶδον
 αὐτόν, καὶ ἐξέστησαν.¹⁹ Κατασείσας²⁰ δὲ αὐτοῖς τῇ **17**
 χειρὶ σιγᾶν,²¹ διηγήσατο²² αὐτοῖς πῶς ὁ κύριος αὐτόν
 ἐξήγαγεν²³ ἐκ τῆς φυλακῆς.²⁴ Εἶπεν δέ, Ἀπαγγείλατε¹⁴
 Ἰακώβῳ²⁵ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς ταῦτα. Καὶ ἐξεληθὼν
 ἐπορεύθη εἰς ἕτερον τόπον. Γενομένης δὲ ἡμέρας, ἦν **18**

¹ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ² Μάρκος, ου, ό, Mark. ³ οὗ, where, when. ⁴ ἱκανός, sufficient, able. ⁵ συναθροίζω, gather, bring together. ⁶ κρούω, knock, strike. ⁷ θύρα, ας, ή, door, gate. ⁸ πυλῶν, ὠνος, ό, vestibule, gateway. ⁹ παιδίσκη, ης, ή, maid, female servant. ¹⁰ ὑπακούω, obey, listen. ¹¹ Ῥόδη, ης, ή, Rhoda. ¹² ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ¹³ εἰστρέχω, run in. ¹⁴ ἀπαγγέλλω, announce, report. ¹⁵ πρὸ, before (gen), before. ¹⁶ μαίνομαι, rage, be furious. ¹⁷ διῆσχυρίζομαι, insist, maintain firmly. ¹⁸ ἐπιμένω, continue, remain. ¹⁹ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ²⁰ κατασεύω, shake, motion. ²¹ σιγάω, be silent, become silent. ²² διηγέομαι, relate fully, relate in full. ²³ ἐξάγω, lead out. ²⁴ φυλακή, ης, ή, guard, prison. ²⁵ Ἰάκωβος, James, Jacob.

τάραχος¹ οὐκ ὀλίγος² ἐν τοῖς στρατιώταις,³ τί ἄρα⁴ ὁ
 Πέτρος ἐγένετο. Ἡρώδης⁵ δὲ ἐπιζητήσας⁶ αὐτὸν καὶ 19
 μὴ εὐρών, ἀνακρίνας⁷ τοὺς φύλακας,⁸ ἐκέλευσεν⁹
 ἀπαχθῆναι.¹⁰ Καὶ κατελθὼν¹¹ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας¹² εἰς
 τὴν Καισάρειαν¹³ διέτριβεν.¹⁴

Ἦν δὲ ὁ Ἡρώδης⁵ θυμομαχῶν¹⁵ Τυρίοις¹⁶ καὶ Σιδωνίοις: 20
 ὁμοθυμαδὸν¹⁸ δὲ παρήσαν¹⁹ πρὸς αὐτόν, καὶ
 πείσαντες Βλάστον²⁰ τὸν ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος²¹ τοῦ
 βασιλέως, ἡτοῦντο εἰρήνην, διὰ τὸ τρέφεσθαι²² αὐτῶν
 τὴν χώραν²³ ἀπὸ τῆς βασιλικῆς.²⁴ Τακτῇ²⁵ δὲ ἡμέρᾳ ὁ 21
 Ἡρώδης⁵ ἐνδυσάμενος²⁶ ἐσθῆτα²⁷ βασιλικήν,²⁴ καὶ
 καθίσας²⁸ ἐπὶ τοῦ βήματος,²⁹ ἐδημηγόρει³⁰ πρὸς
 αὐτούς. Ὁ δὲ δῆμος³¹ ἐπεφώνει,³² Φωνὴ θεοῦ καὶ οὐκ 22

¹ τάραχος, ου, ὁ, disturbance, commotion. ² ὀλίγος, little, few. ³ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ⁴ ἄρα, so? (introduces a question). ⁵ Ἡρώδης, ου, ὁ, Herod. ⁶ ἐπιζητέω, seek for, seek after. ⁷ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ⁸ φύλαξ, ακος, ὁ, guard, sentinel. ⁹ κελεύω, order, command. ¹⁰ ἀπάγω, lead away, lead. ¹¹ κατέρχομαι, come down, go down. ¹² Ἰουδαία, ας, ἡ, Judea. ¹³ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ¹⁴ διατρίβω, continue, tarry. ¹⁵ θυμομαχέω, be very angry. ¹⁶ Τύριος, ου, ὁ, Tyrian, inhabitant of Tyre. ¹⁷ Σιδωνίος, Sidonian. ¹⁸ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ¹⁹ πάρεμι, be present, have arrived. ²⁰ Βλάστος, ου, ὁ, Blastus. ²¹ κοιτῶν, ὄνος, ὁ, bedroom, bedchamber. ²² τρέφω, make to grow, nourish. ²³ χώρα, ας, ἡ, land, region. ²⁴ βασιλικός, royal, connected with a king. ²⁵ τακτός, fixed, appointed. ²⁶ ἐνδύω, put on, clothe. ²⁷ ἐσθής, ἡτος, ἡ, clothing. ²⁸ καθίζω, sit, sit. ²⁹ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ³⁰ δημηγορέω, make a public speech. ³¹ δῆμος, ου, ὁ, popular assembly, crowd. ³² ἐπιφωνέω, cry out, shout.

ἀνθρώπου. Παραχρήμα¹ δὲ ἐπάταξεν² αὐτὸν ἄγγελος 23
 κυρίου, ἀνθ³ ὣν οὐκ ἔδωκεν δόξαν τῷ θεῷ· καὶ
 γενόμενος σκωληκόβρωτος,⁴ ἐξέψυξεν.⁵

Ὁ δὲ λόγος τοῦ θεοῦ ἡϋξανεν⁶ καὶ ἐπληθύνετο.⁷ 24

Βαρνάβας⁸ δὲ καὶ Σαῦλος⁹ ὑπέστρεψαν¹⁰ εἰς 25
 Ἱερουσαλήμ, πληρώσαντες τὴν διακονίαν,¹¹
 συμπααραλαβόντες¹² καὶ Ἰωάννην τὸν ἐπικληθέντα¹³
 Μάρκον.¹⁴

Ἦσαν δὲ τινες ἐν Ἀντιοχείᾳ¹⁵ κατὰ τὴν οὔσαν 13
 ἐκκλησίαν προφῆται καὶ διδάσκαλοι, ὃ τε Βαρνάβας⁸
 καὶ Συμεὼν¹⁶ ὁ καλούμενος Νίγερ,¹⁷ καὶ Λούκιος¹⁸ ὁ
 Κυρηναῖος,¹⁹ Μαναὴν²⁰ τε Ἡρώδου²¹ τοῦ τετράρχου²²
 σύντροφος,²³ καὶ Σαῦλος.⁹ Λειτουργούντων²⁴ δὲ 2

¹ παραχρήμα, immediately, instantly. ² πατάσσω, strike, smite. ³ ἀντί, instead of, in place of. ⁴ σκωληκόβρωτος, eaten by worms. ⁵ ἐκψύχω, expire, breathe one's last. ⁶ αὐξάνω, cause to grow, increase. ⁷ πληθύνω, multiply, increase. ⁸ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ⁹ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ¹⁰ ὑποστρέφω, return, turn back. ¹¹ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ¹² συμπααραλαμβάνω, take along with. ¹³ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ¹⁴ Μάρκος, ου, ὁ, Mark. ¹⁵ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ¹⁶ Συμεὼν, ὁ, Simeon, Simeon. ¹⁷ Νίγερ, ὁ, Niger. ¹⁸ Λούκιος, ου, ὁ, Lucius. ¹⁹ Κυρηναῖος, ου, ὁ, Cyrenian, belonging to Cyrene. ²⁰ Μαναὴν, ὁ, Manaen. ²¹ Ἡρώδης, ου, ὁ, Herod. ²² τετράρχης, ου, ὁ, tetrarch. ²³ σύντροφος, ου, ὁ, one brought up with, foster brother. ²⁴ λειτουργέω, minister, serve.

αὐτῶν τῷ κυρίῳ καὶ νηστεύοντων,¹ εἶπεν τὸ πνεῦμα
τὸ ἅγιον, Ἀφορίσατε² δὴ³ μοι τὸν Βαρνάβαν⁴ καὶ τὸν
Σαῦλον⁵ εἰς τὸ ἔργον ὃ προσκέκλημαι⁶ αὐτούς. Τότε 3
νηστεύσαντες¹ καὶ προσευξάμενοι καὶ ἐπιθέντες⁷ τὰς
χεῖρας αὐτοῖς, ἀπέλυσαν.

Οὗτοι μὲν οὖν, ἐκπεμφθέντες⁸ ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ 4
ἁγίου, κατῆλθον⁹ εἰς τὴν Σελεύκειαν:¹⁰ ἐκεῖθεν¹¹ δὲ
ἀπέπλευσαν¹² εἰς τὴν Κύπρον.¹³ Καὶ γενόμενοι ἐν 5
Σαλαμῖνι,¹⁴ κατήγγελλον¹⁵ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ἐν ταῖς
συναγωγαῖς τῶν Ἰουδαίων: εἶχον δὲ καὶ Ἰωάννην
ὕπηρετήν.¹⁶ Διελθόντες¹⁷ δὲ τὴν νῆσον¹⁸ ἄχρι Πάφου,¹⁹ 6
εὗρόν τινα μάγον²⁰ ψευδοπροφήτην²¹ Ἰουδαῖον, ὃ
ὄνομα Βαρῖησοῦς,²² ὃς ἦν σὺν τῷ ἀνθυπάτῳ²³ Σεργίῳ²⁴ 7
Παύλῳ, ἀνδρὶ συνετῷ.²⁵ Οὗτος προσκαλεσάμενος⁶

¹ νηστεύω, fast. ² ἀφορίζω, separate, set apart. ³ δὴ, also, indeed. ⁴ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ⁵ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ⁶ προσκαλέω, summon. ⁷ ἐπιτίθημι, lay upon, put. ⁸ ἐκπέμπω, send out. ⁹ κατέρχομαι, come down, go down. ¹⁰ Σελεύκεια, ας, ἡ, Seleucia. ¹¹ ἐκεῖθεν, from there, from that place. ¹² ἀποπλέω, sail away. ¹³ Κύπρος, ου, ἡ, Cyprus. ¹⁴ Σαλαμίς, ἱνος, ἡ, Salamis. ¹⁵ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹⁶ ὑπηρετής, ου, ὁ, servant, assistant. ¹⁷ διέρχομαι, cross over, pass through. ¹⁸ νῆσος, ου, ἡ, island. ¹⁹ Πάφος, ου, ἡ, Paphos. ²⁰ μάγος, ου, ὁ, magician, sorcerer. ²¹ ψευδοπροφήτης, ου, ὁ, false prophet. ²² Βαρῖησοῦς, οὔ, ὁ, Bar-Jesus, son of Jesus. ²³ ἀνθύπατος, ου, ὁ, consul, proconsul. ²⁴ Σέργιος, ου, ὁ, Sergius. ²⁵ συνετός, intelligent, clever.

Βαρνάβαν¹ καὶ Σαῦλον² ἐπεζήτησεν³ ἀκοῦσαι τὸν
 λόγον τοῦ θεοῦ. Ἀνθίστατο⁴ δὲ αὐτοῖς Ἑλύμας,⁵ ὁ 8
 μάγος⁶ – οὕτως γὰρ μεθερμηνεύεται⁷ τὸ ὄνομα αὐτοῦ
 – ζητῶν διαστρέψαι⁸ τὸν ἀνθύπατον⁹ ἀπὸ τῆς πίστεως.
 Σαῦλος² δέ, ὁ καὶ Παῦλος, πλησθεὶς¹⁰ πνεύματος 9
 ἁγίου, καὶ ἀτενίσας¹¹ εἰς αὐτὸν εἶπεν, Ὡ¹² πλήρης¹³ 10
 παντὸς δόλου¹⁴ καὶ πάσης ῥαδιουργίας,¹⁵ υἱὲ διαβόλου,
 ἐχθρὲ¹⁷ πάσης δικαιοσύνης, οὐ παύσῃ¹⁸ διαστρέφω⁸
 τὰς ὁδοὺς κυρίου τὰς εὐθείας;¹⁹ Καὶ νῦν ἰδοῦ, χεὶρ 11
 κυρίου ἐπὶ σέ, καὶ ἔσῃ τυφλός, μὴ βλέπων τὸν ἥλιον²⁰
 ἄχρι καιροῦ. Παραχρῆμα²¹ δὲ ἐπέπεσεν²² ἐπ’ αὐτὸν
 ἀχλὺς²³ καὶ σκότος,²⁴ καὶ περιάγων²⁵ ἐζήτει
 χειραγωγούς.²⁶ Τότε ἰδὼν ὁ ἀνθύπατος⁹ τὸ γεγονός 12
 ἐπίστευσεν, ἐκπλησσομένου²⁷ ἐπὶ τῇ διδασκῇ²⁸ τοῦ

¹ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ² Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ³ ἐπιζητέω, seek for, seek after. ⁴ ἀνθίστημι, resist, oppose. ⁵ Ἑλύμας, α, ὁ, Elymas. ⁶ μάγος, ου, ὁ, magician, sorcerer. ⁷ μεθερμηνεύω, translate, interpret. ⁸ διαστρέφω, distort, pervert. ⁹ ἀνθύπατος, ου, ὁ, consul, proconsul. ¹⁰ πληθύνω, fill. ¹¹ ἀτενίζω, gaze, stare. ¹² ὦ, Oh! omega. ¹³ πλήρης, full. ¹⁴ δόλος, ου, ὁ, guile, deceit. ¹⁵ ῥαδιουργία, ας, ἡ, deceit, fraud. ¹⁶ διάβολος, ου, ὁ, slanderer, accuser. ¹⁷ ἐχθρός, hating, enemy (as a noun). ¹⁸ παύω, cause to cease. ¹⁹ εὐθύς, immediately, at once. ²⁰ ἥλιος, ου, ὁ, sun, sunlight. ²¹ παραχρῆμα, immediately, instantly. ²² ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ²³ ἀχλὺς, ὅς, ἡ, mist, mistiness. ²⁴ σκότος, ους, τό, darkness. ²⁵ περιάγω, lead around, go about. ²⁶ χειραγωγός, οὔ, ὁ, leader. ²⁷ ἐκπλήσσω, am thunderstruck, astounded. ²⁸ διδάσκειν, ἡς, ἡ, teaching, instruction.

κυρίου.

Ἀναχθέντες¹ δὲ ἀπὸ τῆς Πάφου² οἱ περὶ τὸν Παῦλον 13

ἦλθον εἰς Πέργην³ τῆς Παμφυλίας.⁴ Ἰωάννης δὲ
ἀποχωρήσας⁵ ἀπ' αὐτῶν ὑπέστρεψεν⁶ εἰς Ἱεροσόλυμα.

Αὐτοὶ δὲ διελθόντες⁷ ἀπὸ τῆς Πέργης,³ παρεγένοντο⁸ 14

εἰς Ἀντιόχειαν⁹ τῆς Πισιδίας,¹⁰ καὶ εἰσελθόντες εἰς τὴν

συναγωγὴν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, ἐκάθισαν.¹¹ 15

Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν¹² τοῦ νόμου καὶ τῶν

προφητῶν, ἀπέστειλαν οἱ ἀρχισυνάγωγοι¹³ πρὸς

αὐτούς, λέγοντες, Ἄνδρες ἀδελφοί, εἰ ἔστιν λόγος ἐν

ὑμῖν παρακλήσεως¹⁴ πρὸς τὸν λαόν, λέγετε. Ἀναστὰς 16

δὲ Παῦλος, καὶ κατασείσας¹⁵ τῇ χειρί, εἶπεν,

¹ ἀνάγω, lead up, restore. ² Πάφος, ου, ἡ, Paphos. ³ Πέργη, ης, ἡ, Perga. ⁴ Παμφυλία, ας, ἡ, Pamphylia. ⁵ ἀποχωρέω, go away, depart. ⁶ ὑποστρέφω, return, turn back. ⁷ διέρχομαι, cross over, pass through. ⁸ παραγίνομαι, come, arrive. ⁹ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ¹⁰ Πισιδία, ας, ἡ, Pisidia. ¹¹ καθίζω, seat, sit. ¹² ἀνάγνωσις, εως, ἡ, reading. ¹³ ἀρχισυνάγωγος, ου, ὁ, ruler of a synagogue. ¹⁴ παρακλήσις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ¹⁵ κατασείω, shake, motion.

Ἄνδρες Ἰσραηλῖται,¹ καὶ οἱ φοβούμενοι τὸν θεόν,
 ἀκούσατε. Ὁ θεὸς τοῦ λαοῦ τούτου ἐξελέξατο² τοὺς 17
 πατέρας ἡμῶν, καὶ τὸν λαὸν ὕψωσεν³ ἐν τῇ παροικίᾳ⁴
 ἐν γῇ Αἰγύπτῳ,⁵ καὶ μετὰ βραχίονος⁶ ὑψηλοῦ⁷
 ἐξήγαγεν⁸ αὐτοὺς ἐξ αὐτῆς. Καὶ ὡς τεσσαρακονταετῇ⁹ 18
 χρόνον ἐτροποφόρησεν¹⁰ αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ.¹¹ Καὶ 19
 καθελὼν¹² ἔθνη ἑπτὰ ἐν γῇ Χαναάν,¹³
 κατεκληρονόμησεν¹⁴ αὐτοῖς τὴν γῆν αὐτῶν. Καὶ μετὰ 20
 ταῦτα, ὡς ἔτεσιν¹⁵ τετρακοσίοις¹⁶ καὶ πενήκοντα,¹⁷
 ἔδωκεν κριτὰς¹⁸ ἕως Σαμουὴλ τοῦ προφήτου. 21
 Κἀκεῖθεν¹⁹ ῥήσαντο βασιλέα, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ
 θεὸς τὸν Σαοὺλ υἱὸν Κίς,²⁰ ἄνδρα ἐκ φυλῆς²¹ Βενιαμίν,
 ἔτη¹⁵ τεσσαράκοντα.²³ Καὶ μεταστήσας²⁴ αὐτόν, 22
 ἡγείρεν αὐτοῖς τὸν Δαυὶδ εἰς βασιλέα, ὃ καὶ εἶπεν
 μαρτυρήσας, Εὗρον Δαυὶδ τὸν τοῦ Ἰεσσαί, ἄνδρα

¹ Ἰσραηλίτης, ου, ὁ, Israelite. ² ἐκλέγομαι, choose, elect. ³ ὑψώω, lift up, exalt. ⁴ παροικία, ας, ἡ, sojourn, stay. ⁵ Αἴγυπτος, ου, ἡ, Egypt. ⁶ βραχίων, ονος, ὁ, arm, strength. ⁷ ὑψηλός, high, lofty. ⁸ ἐξάγω, lead out. ⁹ τεσσαρακονταετής, forty years of age. ¹⁰ τροποφορέω, bear or put up with another's manners. ¹¹ ἐρημος, ου, ἡ, wilderness, desert. ¹² καθαιρέω, take down, pull down. ¹³ Χαναάν, ἡ, Canaan. ¹⁴ κατακληρονομέω, give (over) as rightful possession or inheritance. ¹⁵ ἔτος, ους, τό, year. ¹⁶ τετρακόσιοι, four hundred, 400. ¹⁷ πενήκοντα, fifty, 50. ¹⁸ κριτής, ου, ὁ, judge. ¹⁹ κἀκεῖθεν, and thence, and from there. ²⁰ Κίς, ὁ, Kish. ²¹ φυλή, ἡς, ἡ, tribe, race. ²² Βενιαμίν, ὁ, Benjamin. ²³ τεσσαράκοντα, forty, 40. ²⁴ μεθίστημι, remove, turn away.

κατὰ τὴν καρδίαν μου, ὃς ποιήσει πάντα τὰ θελήματά
μου. Τούτου ὁ θεὸς ἀπὸ τοῦ σπέρματος¹ κατ' 23
ἐπαγγελίαν ἤγαγεν τῷ Ἰσραὴλ σωτηρίαν,² 24
προκηρύξαντος³ Ἰωάννου πρὸ⁴ προσώπου τῆς εἰσόδου
αὐτοῦ βάπτισμα⁶ μετανοίας⁷ τῷ Ἰσραήλ. Ὡς δὲ 25
ἐπλήρου ὁ Ἰωάννης τὸν δρόμον,⁸ ἔλεγεν, Τίνα με
ὑπονοεῖτε⁹ εἶναι; Οὐκ εἰμὶ ἐγώ. Ἀλλ' ἰδοὺ, ἔρχεται
μετ' ἐμέ, οὗ οὐκ εἰμὶ ἄξιος¹⁰ τὸ ὑπόδημα¹¹ τῶν ποδῶν
λύσαι.¹² Ἄνδρες ἀδελφοί, υἱοὶ γένους¹³ Ἀβραάμ, καὶ οἱ 26
ἐν ὑμῖν φοβούμενοι τὸν θεόν, ὑμῖν ὁ λόγος τῆς
σωτηρίας² ταύτης ἀπεστάλη. Οἱ γὰρ κατοικοῦντες¹⁴ 27
ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ οἱ ἄρχοντες¹⁵ αὐτῶν, τοῦτον
ἀγνόησαντες,¹⁶ καὶ τὰς φωνὰς τῶν προφητῶν τὰς
κατὰ πᾶν σάββατον ἀναγινωσκομένας,¹⁷ κρίναντες
ἐπλήρωσαν. Καὶ μηδεμίαν αἰτίαν¹⁸ θανάτου εὐρόντες, 28

¹ σπέρμα, τος, τό, seed, offspring. ² σωτηρία, ας, ή, salvation, deliverance. ³ προκηρύσσω, proclaim publicly, preach beforehand. ⁴ πρὸ, before (gen), before. ⁵ εἰσόδος, ου, ή, entrance, entering. ⁶ βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ⁷ μετάνοια, ας, ή, repentance, change of mind. ⁸ δρόμος, ου, ό, course, race. ⁹ ὑπονοέω, suspect, conjecture. ¹⁰ ἄξιος, worthy, deserving. ¹¹ ὑπόδημα, τος, τό, sandal, shoe. ¹² λύω, untie, loose. ¹³ γένος, ους, τό, race, kind. ¹⁴ κατοικέω, inhabit, dwell. ¹⁵ ἄρχων, οντος, ό, ruler, prince. ¹⁶ ἀγνοέω, not know, be unaware. ¹⁷ ἀναγινώσκω, read. ¹⁸ αἰτία, ας, ή, cause, reason.

ἤτησαντο Πιλάτον ἀναιρεθῆναι¹ αὐτόν. Ὡς δὲ 29
ἐτέλεσαν² πάντα τὰ περὶ αὐτοῦ γεγραμμένα,
καθελόντες³ ἀπὸ τοῦ ξύλου,⁴ ἔθηκαν εἰς μνημεῖον.⁵ Ὁ 30
δὲ θεὸς ἡγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν: ὃς ὤφθη ἐπὶ ἡμέρας 31
πλείους τοῖς συναναβᾶσιν⁶ αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας
εἰς Ἱερουσαλήμ, οἵτινές εἰσιν μάρτυρες⁷ αὐτοῦ πρὸς
τὸν λαόν. Καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς εὐαγγελιζόμεθα τὴν πρὸς 32
τοὺς πατέρας ἐπαγγελίαν γενομένην, ὅτι ταύτην ὁ
θεὸς ἐκπεπλήρωκεν⁸ τοῖς τέκνοις αὐτῶν ἡμῖν,
ἀναστήσας Ἰησοῦν: ὥς καὶ ἐν τῷ ψαλμῷ⁹ τῷ δευτέρῳ 33
γέγραπται, Υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον¹¹ γεγέννηκά
σε. Ὅτι δὲ ἀνέστησεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, μηκέτι¹² 34
μέλλοντα ὑποστρέφειν¹³ εἰς διαφθοράν,¹⁴ οὕτως
εἶρηκεν ὅτι Δώσω ὑμῖν τὰ ὅσια¹⁵ Δαυὶδ τὰ πιστά. Διὸ 35
καὶ ἐν ἐτέρῳ λέγει, Οὐ δώσεις τὸν ὅσιόν¹⁵ σου ἰδεῖν
διαφθοράν:¹⁴ Δαυὶδ μὲν γὰρ ἰδίᾳ γενεᾷ¹⁶ ὑπηρετήσας¹⁷ 36

¹ ἀναιρέω, take up, kill. ² τελέω, finish, fulfill. ³ καθαιρέω, take down, pull down. ⁴ ξύλον, ου, τό, wood, tree. ⁵ μνημεῖον, ου, τό, tomb, monument. ⁶ συναναβαίνω, come or go up with, go up with. ⁷ μάρτυς, υρος, ὁ, witness. ⁸ ἐκπληρόω, fulfill, fill completely. ⁹ ψαλμός, οὔ, ὁ, song of praise, psalm. ¹⁰ δεύτερος, second. ¹¹ σήμερον, today, now. ¹² μηκέτι, no longer. ¹³ ὑποστρέφω, return, turn back. ¹⁴ διαφθορά, ἄς, ἡ, decay, corruption. ¹⁵ ὁσιος, righteous, pious. ¹⁶ γενεά, ἄς, ἡ, generation. ¹⁷ ὑπηρετέω, serve, minister to.

τῇ τοῦ θεοῦ βουλῇ¹ ἐκοιμήθη,² καὶ προσετέθη³ πρὸς
 τοὺς πατέρας αὐτοῦ, καὶ εἶδεν διαφθοράν·⁴ ὃν δὲ ὁ 37
 θεὸς ἤγειρεν, οὐκ εἶδεν διαφθοράν.⁴ Γνωστὸν⁵ οὖν 38
 ἔστω ὑμῖν, ἄνδρες ἀδελφοί, ὅτι διὰ τούτου ὑμῖν
 ἄφεσις⁶ ἁμαρτιῶν καταγγέλλεται·⁷ καὶ ἀπὸ πάντων 39
 ὧν οὐκ ἠδυνήθητε ἐν τῷ νόμῳ Μωϋσέως δικαιωθῆναι,
 ἐν τούτῳ πᾶς ὁ πιστεύων δικαιούται.⁸ Βλέπετε οὖν 40
 μὴ ἐπέλθῃ⁹ ἐφ' ὑμᾶς τὸ εἰρημένον ἐν τοῖς προφήταις, 41
 Ἰδετε, οἱ καταφρονηταί,¹⁰ καὶ θαυμάσατε,¹¹ καὶ
 ἀφανίσθητε·¹² ὅτι ἔργον ἐγὼ ἐργάζομαι¹³ ἐν ταῖς
 ἡμέραις ὑμῶν, ὃ οὐ μὴ πιστεύσητε, ἐάν τις ἐκδιηγῇται
 ὑμῖν.

Ἐξιόντων¹⁵ δὲ ἐκ τῆς συναγωγῆς τῶν Ἰουδαίων, 42
 παρεκάλουν τὰ ἔθνη εἰς τὸ μεταξὺ¹⁶ σάββατον
 λαλῆσθαι αὐτοῖς τὰ ῥήματα. Λυθείσης¹⁷ δὲ τῆς 43

¹ βουλῇ, ἥς, ἡ, counsel, purpose. ² κοιμάμαι, sleep, fall asleep. ³ προστίθῃμι, add, add to. ⁴ διαφθορά, ἀς, ἡ, decay, corruption. ⁵ γνωστός, known, acquaintance. ⁶ ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness. ⁷ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ⁸ δικαιοῶ, justify, pronounce righteous. ⁹ ἐπέρχομαι, come to or upon, approach. ¹⁰ καταφρονήτης, σὺ, ὁ, despiser, scoffer. ¹¹ θαυμάζω, am amazed, marvel at. ¹² ἀφανίζω, destroy, cause to disappear. ¹³ ἐργάζομαι, work, word. ¹⁴ ἐκδιηγέομαι, tell in detail, describe. ¹⁵ ἔξειμι, go away, leave. ¹⁶ μεταξὺ, between, after. ¹⁷ λύω, untie, loose.

συναγωγῆς, ἠκολούθησαν πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων καὶ
 τῶν σεβομένων¹ προσηλύτων² τῷ Παύλῳ καὶ τῷ
 Βαρνάβᾳ·³ οἳτινες προσλαλοῦντες,⁴ ἔπειθον αὐτοὺς
 ἐπιμένειν⁵ τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ.

Τῷ τε ἐρχομένῳ σαββάτῳ σχεδὸν⁶ πᾶσα ἡ πόλις 44
 συνήχθη ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. Ἰδόντες δὲ οἱ 45
 Ἰουδαῖοι τοὺς ὄχλους ἐπλήσθησαν⁷ ζήλου,⁸ καὶ
 ἀντέλεγον⁹ τοῖς ὑπὸ τοῦ Παύλου λεγομένοις,
 ἀντιλέγοντες⁹ καὶ βλασφημοῦντες.¹⁰ 46
 Παρρησιασάμενοι¹¹ δὲ ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας³
 εἶπον, Ὑμῖν ἦν ἀναγκαῖον¹² πρῶτον λαληθῆναι τὸν
 λόγον τοῦ θεοῦ. Ἐπειδὴ¹³ δὲ ἀπωθεῖσθε¹⁴ αὐτόν, καὶ
 οὐκ ἄξιους¹⁵ κρίνετε ἑαυτοὺς τῆς αἰωνίου ζωῆς, ἰδοὺ
 στρεφόμεθα¹⁶ εἰς τὰ ἔθνη. Οὕτως γὰρ ἐντέταλται¹⁷ 47
 ἡμῖν ὁ κύριος, Τέθεικά σε εἰς φῶς ἐθνῶν, τοῦ εἶναί σε

¹ σέβομαι, reverence, worship. ² προσήλυτος, ου, ὁ, proselyte, convert. ³ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ⁴ προσλαλέω, speak to, speak with. ⁵ ἐπιμένω, continue, remain. ⁶ σχεδόν, almost, nearly. ⁷ πλήθω, fill. ⁸ ζήλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ⁹ ἀντιλέγω, speak against, oppose. ¹⁰ βλασφημέω, revile, blaspheme. ¹¹ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ¹² ἀναγκαῖος, necessary, essential. ¹³ ἐπειδὴ, since, because. ¹⁴ ἀπωθέω, push or thrust away, reject. ¹⁵ ἄξιος, worthy, deserving. ¹⁶ στρέφω, turn, am converted. ¹⁷ ἐντέλλομαι, command, give orders.

εἰς σωτηρίαν¹ ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς. Ἀκούοντα δὲ τὰ 48

ἔθνη ἔχαιρεν, καὶ ἐδόξαζον τὸν λόγον τοῦ κυρίου, καὶ

ἐπίστευσαν ὅσοι ἦσαν τεταγμένοι² εἰς ζωὴν αἰώνιον. 49

Διεφέρετο³ δὲ ὁ λόγος τοῦ κυρίου δι' ὅλης τῆς χώρας.⁴ 50

Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι παρώτρυναν⁵ τὰς σεβομένας⁶ γυναῖκας

καὶ τὰς εὐσχήμονας⁷ καὶ τοὺς πρώτους τῆς πόλεως,

καὶ ἐπήγειραν⁸ διωγμὸν⁹ ἐπὶ τὸν Παῦλον καὶ τὸν

Βαρνάβαν,¹⁰ καὶ ἐξέβαλον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ὁρίων¹¹

αὐτῶν. Οἱ δὲ ἐκτιναζάμενοι¹² τὸν κονιορτὸν¹³ τῶν 51

ποδῶν αὐτῶν ἐπ' αὐτούς, ἦλθον εἰς Ἰκόνιον.¹⁴ Οἱ δὲ 52

μαθηταὶ ἐπληροῦντο χαρᾶς καὶ πνεύματος ἁγίου.

Ἐγένετο δὲ ἐν Ἰκονίῳ,¹⁴ κατὰ τὸ αὐτὸ εἰσελθεῖν αὐτοὺς 14

εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων, καὶ λαλῆσαι οὕτως

ὥστε πιστεῦσαι Ἰουδαίων τε καὶ Ἑλλήνων¹⁵ πολὺ

πλῆθος.¹⁶ Οἱ δὲ ἀπειθοῦντες¹⁷ Ἰουδαῖοι ἐπήγειραν⁸ καὶ 2

¹ σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance. ² τάσσω, arrange, appoint. ³ διαφέρω, differ, carry through. ⁴ χώρα, ας, ἡ, land, region. ⁵ παροτρύνω, arouse, incite. ⁶ σέβομαι, reverence, worship. ⁷ εὐσχήμων, honorable. ⁸ ἐπεγείρω, arouse, excite. ⁹ διωγμός, οὐ, ὁ, persecution. ¹⁰ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ¹¹ ὅριον, ου, τό, boundary, region. ¹² ἐκτινάσσω, shake off or out, shake off. ¹³ κονιορτός, οὐ, ὁ, dust. ¹⁴ Ἰκόνιον, ου, τό, Iconium. ¹⁵ Ἑλλήν, ηνος, ὁ, Greek, Hellene. ¹⁶ πλῆθος, ους, τό, multitude. ¹⁷ ἀπειθέω, disbelieve, disobey.

ἐκάκωσαν¹ τὰς ψυχὰς τῶν ἐθνῶν κατὰ τῶν ἀδελφῶν. 3
 Ἰκανὸν² μὲν οὖν χρόνον διέτριψαν³ παρρησιαζόμενοι⁴
 ἐπὶ τῷ κυρίῳ τῷ μαρτυροῦντι τῷ λόγῳ τῆς χάριτος
 αὐτοῦ, διδόντι σημεῖα καὶ τέρατα⁵ γίνεσθαι διὰ τῶν
 χειρῶν αὐτῶν. Ἐσχίσθη⁶ δὲ τὸ πλῆθος⁷ τῆς πόλεως: 4
 καὶ οἱ μὲν ἦσαν σὺν τοῖς Ἰουδαίοις, οἱ δὲ σὺν τοῖς
 ἀποστόλοις. Ὡς δὲ ἐγένετο ὁρμὴ⁸ τῶν ἐθνῶν τε καὶ 5
 Ἰουδαίων σὺν τοῖς ἄρχουσιν⁹ αὐτῶν, ὑβρίσαι¹⁰ καὶ
 λιθοβολῆσαι¹¹ αὐτούς, συνιδόντες¹² κατέφυγον¹³ εἰς 6
 τὰς πόλεις τῆς Λυκαονίας,¹⁴ Λύστραν¹⁵ καὶ Δέρβην,¹⁶
 καὶ τὴν περίχωρον: ¹⁷ κακεῖ¹⁸ ἦσαν εὐαγγελιζόμενοι. 7
 Καί τις ἀνὴρ ἐν Λύστροις¹⁵ ἀδύνατος¹⁹ τοῖς ποσὶν 8
 ἐκάθητο, χωλὸς²⁰ ἐκ κοιλίας²¹ μητρὸς αὐτοῦ ὑπάρχων,
 ὃς οὐδέποτε²² περιπεπατήκει. Οὗτος ἤκουσεν τοῦ 9

¹ κακῶ, mistreat, harm. ² ἱκανός, sufficient, able. ³ διατρίβω, continue, tarry. ⁴ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ⁵ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ⁶ σχίζω, split, separate. ⁷ πλῆθος, ους, τό, multitude. ⁸ ὁρμή, ἥς, ἡ, impulse, inclination. ⁹ ἄρχων, οντος, ό, ruler, prince. ¹⁰ ὑβρίζω, mistreat, insult. ¹¹ λιθοβολέω, pelt with stones, stone. ¹² σύννοια, know, be conscious of. ¹³ καταφεύγω, flee, take refuge. ¹⁴ Λυκαονία, ας, ἡ, Lycaonia. ¹⁵ Λύστρα, ἡ, Lystra, city of Lycaonia. ¹⁶ Δέρβη, ης, ἡ, Derbe. ¹⁷ περίχωρος, ου, ἡ, neighboring. ¹⁸ κακεῖ, and there. ¹⁹ ἀδύνατος, impossible, unable. ²⁰ χωλός, lame, deprived of a foot. ²¹ κοιλία, ας, ἡ, belly, womb. ²² οὐδέποτε, never.

Παύλου λαλοῦντος: ὃς ἀτενίσας¹ αὐτῷ, καὶ ἰδὼν ὅτι
 πίστιν ἔχει τοῦ σωθῆναι, εἶπεν μεγάλη τῇ φωνῇ, 10
 Ἀνάστηθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου ὀρθῶς.² Καὶ ἤλλετο³ καὶ
 περιεπάτει. Οἱ δὲ ὄχλοι, ἰδόντες δ' ἐποίησεν ὁ Παῦλος, 11
 ἐπήραν⁴ τὴν φωνὴν αὐτῶν Λυκαονιστί⁵ λέγοντες, Οἱ
 θεοὶ ὁμοιωθέντες⁶ ἀνθρώποις κατέβησαν πρὸς ἡμᾶς. 12
 Ἐκάλουν τε τὸν μὲν Βαρνάβαν,⁷ Δία:⁸ τὸν δὲ Παῦλον,
 Ἑρμῆν,⁹ ἐπειδὴ¹⁰ αὐτὸς ἦν ὁ ἡγούμενος¹¹ τοῦ λόγου. 13
 Ὁ δὲ ἱερεὺς¹² τοῦ Διὸς⁸ τοῦ ὄντος πρὸ¹³ τῆς πόλεως
 αὐτῶν, ταύρους¹⁴ καὶ στέμματα¹⁵ ἐπὶ τοὺς πυλῶνας¹⁶
 ἐνέγκας, σὺν τοῖς ὄχλοις ἤθελεν θύειν.¹⁷ Ἀκούσαντες 14
 δὲ οἱ ἀπόστολοι Βαρνάβας⁷ καὶ Παῦλος,
 διαρρήξαντες¹⁸ τὰ ἱμάτια αὐτῶν, εἰσεπήδησαν¹⁹ εἰς
 τὸν ὄχλον, κρᾶζοντες καὶ λέγοντες, Ἄνδρες, τί ταῦτα 15
 ποιεῖτε; Καὶ ἡμεῖς ὁμοιοπαθεῖς²⁰ ἐσμεν ὑμῖν ἄνθρωποι,

¹ ἀτενίζω, gaze, stare. ² ὀρθῶς, rightly, correctly. ³ ἤλλομαι, leap, spring up. ⁴ ἐπαίρω, lift up, raise. ⁵ Λυκαονιστί, in (the) Lycaonian (language). ⁶ ὁμοιόω, make like, liken. ⁷ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ⁸ Ζεὺς, ὁ, Zeus, pagan greek God. ⁹ Ἑρμῆς, οὗ, ὁ, Hermes. ¹⁰ ἐπειδὴ, since, because. ¹¹ ἡγέομαι, lead, be chief. ¹² ἱερεὺς, ἑως, ὁ, priest. ¹³ πρὸ, before (gen), before. ¹⁴ ταῦρος, οὗ, ὁ, bull, ox. ¹⁵ στέμμα, τος, τό, wreath or garland of flowers, garland. ¹⁶ πυλῶν, ὦνος, ὁ, vestibule, gateway. ¹⁷ θύω, sacrifice, kill. ¹⁸ διαρρήσσω, tear asunder. ¹⁹ εἰσπηδάω, leap in, rush in. ²⁰ ὁμοιοπαθής, with the same nature.

εὐαγγελιζόμενοι ὑμᾶς ἀπὸ τούτων τῶν ματαίων¹
 ἐπιστρέφειν² ἐπὶ τὸν θεὸν τὸν ζῶντα, ὃς ἐποίησεν τὸν
 οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ
 ἐν αὐτοῖς· ὃς ἐν ταῖς παρωχημέναις³ γενεαῖς⁴ εἶασεν⁵ 16
 πάντα τὰ ἔθνη πορεύεσθαι ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν. Καίτοιγε 17
 οὐκ ἀμάρτυρον⁷ ἑαυτὸν ἀφήκεν ἀγαθοποιῶν,⁸
 οὐρανόθεν⁹ ὑμῖν ὑετοὺς¹⁰ διδοὺς καὶ καιροὺς
 καρποφόρους,¹¹ ἐμπιπλῶν¹² τροφῆς¹³ καὶ εὐφροσύνης
 τὰς καρδίας ἡμῶν. Καὶ ταῦτα λέγοντες, μὀλις¹⁵ 18
 κατέπαυσαν¹⁶ τοὺς ὄχλους τοῦ μὴ θύειν¹⁷ αὐτοῖς.

Ἐπῆλθον¹⁸ δὲ ἀπὸ Ἀντιοχείας¹⁹ καὶ Ἰκονίου²⁰ Ἰουδαῖοι, 19
 καὶ πείσαντες τοὺς ὄχλους, καὶ λιθάσαντες²¹ τὸν
 Παῦλον, ἔσυρον²² ἔξω τῆς πόλεως, νομίσαντες²³
 αὐτὸν τεθνάναι.²⁴ Κυκλωσάντων²⁵ δὲ αὐτὸν τῶν 20

¹ μάταιος, vain, useless. ² ἐπιστρέφω, turn to, return. ³ παροίχομαι, be past, gone. ⁴ γενεά, αἰ, ἡ, generation. ⁵ ἐάω, permit, allow. ⁶ καίτοιγε, and yet, although. ⁷ ἀμάρτυρος, without witness, untestified to. ⁸ ἀγαθοποιέω, do good/right, do what is good/right. ⁹ οὐρανόθεν, from heaven. ¹⁰ ὑετός, ου, ὁ, rain. ¹¹ καρποφόρος, fruitful. ¹² ἐμπίπλημι, fill up, satisfy. ¹³ τροφή, ἡς, ἡ, food, nourishment. ¹⁴ εὐφροσύνη, ἡς, ἡ, gladness, joy. ¹⁵ μὀλις, with difficulty, hardly. ¹⁶ καταπαύω, cause to rest to rest, stop. ¹⁷ θύω, sacrifice, kill. ¹⁸ ἐπέρχομαι, come to or upon, approach. ¹⁹ Ἀντιόχεια, αἰ, ἡ, Antioch. ²⁰ Ἰκόνιον, ου, τό, Iconium. ²¹ λιθάζω, throw stones, stone. ²² σύρω, draw, drag. ²³ νομίζω, suppose, think. ²⁴ θνήσκω, die, am dying. ²⁵ κυκλώω, encircle, surround.

μαθητῶν, ἀναστὰς εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν· καὶ τῇ
 ἐπαύριον¹ ἐξῆλθεν σὺν τῷ Βαρνάβᾳ² εἰς Δέρβην.³ 21
 Εὐαγγελισάμενοί τε τὴν πόλιν ἐκείνην, καὶ
 μαθητεύσαντες⁴ ἱκανούς,⁵ ὑπέστρεψαν⁶ εἰς τὴν
 Λύστραν⁷ καὶ Ἰκόνιον⁸ καὶ Ἀντιόχειαν,⁹ 22
 ἐπιστηρίζοντες¹⁰ τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν,
 παρακαλοῦντες ἐμμένειν¹¹ τῇ πίστει, καὶ ὅτι διὰ
 πολλῶν θλίψεων¹² δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν
 βασιλείαν τοῦ θεοῦ. Χειροτονήσαντες¹³ δὲ αὐτοῖς 23
 πρεσβυτέρους κατ' ἐκκλησίαν, προσευξάμενοι μετὰ
 νηστειῶν,¹⁴ παρέθεντο¹⁵ αὐτοὺς τῷ κυρίῳ εἰς ὃν
 πεπιστεύκεισαν. Καὶ διελθόντες¹⁶ τὴν Πισιδίαν¹⁷ 24
 ἦλθον εἰς Παμφυλίαν.¹⁸ Καὶ λαλήσαντες ἐν Πέργῃ¹⁹ 25
 τὸν λόγον, κατέβησαν εἰς Ἀττάλειαν:²⁰ κακείθεν²¹ 26
 ἀπέπλευσαν²² εἰς Ἀντιόχειαν,⁹ ὅθεν²³ ἦσαν

¹ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ² Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ³ Δέρβη, ἡς, ἡ, Derbe. ⁴ μαθητεύω, be a disciple, make a disciple. ⁵ ἱκανός, sufficient, able. ⁶ ὑποστρέφω, return, turn back. ⁷ Λύστρα, ἡ, Lystra, city of Lycaonia. ⁸ Ἰκόνιον, οὐ, τό, Iconium. ⁹ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ¹⁰ ἐπιστηρίζω, strengthen, prop up. ¹¹ ἐμμένω, persevere, remain (in). ¹² θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ¹³ χειροτονέω, choose, appoint. ¹⁴ νηστεία, ας, ἡ, fasting, fast. ¹⁵ παρατίθηναι, set before, entrust. ¹⁶ διέρχομαι, cross over, pass through. ¹⁷ Πισιδία, ας, ἡ, Pisidia. ¹⁸ Παμφυλία, ας, ἡ, Pamphylia. ¹⁹ Πέργη, ἡς, ἡ, Perga. ²⁰ Ἀττάλεια, ας, ἡ, Attalia. ²¹ κακείθεν, and thence, and from there. ²² ἀποπλέω, sail away. ²³ ὅθεν, from where, from which.

παραδεδομένοι τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ εἰς τὸ ἔργον ὃ
 ἐπλήρωσαν. Παραγενόμενοι¹ δὲ καὶ συναγαγόντες 27
 τὴν ἐκκλησίαν, ἀνήγγειλαν² ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς μετ'
 αὐτῶν, καὶ ὅτι ἤνοιξεν τοῖς ἔθνεσιν θύραν³ πίστεως. 28
 Διέτριβον⁴ δὲ ἐκεῖ χρόνον οὐκ ὀλίγον⁵ σὺν τοῖς
 μαθηταῖς.

Καί τινες κατελθόντες⁶ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας,⁷ ἐδίδασκον 15
 τοὺς ἀδελφοὺς ὅτι Ἐὰν μὴ περιτέμνησθε⁸ τῷ ἔθει⁹
 Μωϋσέως, οὐ δύνασθε σωθῆναι. Γενομένης οὖν 2
 στάσεως¹⁰ καὶ ζητήσεως¹¹ οὐκ ὀλίγης⁵ τῷ Παύλῳ καὶ
 τῷ Βαρνάβᾳ¹² πρὸς αὐτούς, ἔταξαν¹³ ἀναβαίνειν
 Παῦλον καὶ Βαρνάβαν¹² καὶ τινὰς ἄλλους ἐξ αὐτῶν
 πρὸς τοὺς ἀποστόλους καὶ πρεσβυτέρους εἰς
 Ἱερουσαλὴμ περὶ τοῦ ζητήματος¹⁴ τούτου. Οἱ μὲν οὖν, 3
 προπεμφθέντες¹⁵ ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας, διήρχοντο¹⁶ τὴν

¹ παραγίνομαι, come, arrive. ² ἀναγγέλλω, announce, report. ³ θύρα, ας, ἡ, door, gate. ⁴ διατρίβω, continue, tarry. ⁵ ὀλίγος, little, few. ⁶ κατέρχομαι, come down, go down. ⁷ Ἰουδαία, ας, ἡ, Judea. ⁸ περιτέμνω, circumcise, circumcise. ⁹ ἔθος, ος, τό, custom. ¹⁰ στάσις, εως, ἡ, standing, rebellion. ¹¹ ζήτησις, εως, ἡ, debate, controversy. ¹² Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ¹³ τάσσω, arrange, appoint. ¹⁴ ζήτημα, τος, τό, inquiry, question. ¹⁵ προπέμπω, send before, send forth. ¹⁶ διέρχομαι, cross over, pass through.

Φοινίκην¹ καὶ Σαμάρειαν,² ἐκδιηγούμενοι³ τὴν
ἐπιστροφὴν⁴ τῶν ἐθνῶν: καὶ ἐποιοῦν χαρὰν μεγάλην
πᾶσιν τοῖς ἀδελφοῖς. Παραγενόμενοι⁵ δὲ εἰς ⁴
Ἱερουσαλήμ, ἀπεδέχθησαν⁶ ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας καὶ
τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν πρεσβυτέρων, ἀνήγγειλάν⁷
τε ὅσα ὁ θεὸς ἐποίησεν μετ' αὐτῶν. Ἐξανέστησαν⁸ δέ ⁵
τινες τῶν ἀπὸ τῆς αἰρέσεως⁹ τῶν Φαρισαίων
πεπιστευκότες, λέγοντες ὅτι Δεῖ περιτέμνειν¹⁰ αὐτούς,
παραγγέλλειν¹¹ τε τηρεῖν τὸν νόμον Μωϋσέως.

Συνήχθησαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἰδεῖν ⁶
περὶ τοῦ λόγου τούτου. Πολλῆς δὲ συζητήσεως¹² ⁷
γενομένης, ἀναστὰς Πέτρος εἶπεν πρὸς αὐτούς,

Ἄνδρες ἀδελφοί, ὑμεῖς ἐπίστασθε¹³ ὅτι ἀφ' ἡμερῶν
ἀρχαίων¹⁴ ὁ θεὸς ἐν ἡμῖν ἐξελέξατο, ¹⁵ διὰ τοῦ

¹ Φοινίκη, ης, ἡ, Phoenicia. ² Σαμάρεια, ας, ἡ, Samaria. ³ ἐκδιηγέομαι, tell in detail, describe. ⁴ ἐπιστροφή, ἡς, ἡ, attention, conversion. ⁵ παραγίνομαι, come, arrive. ⁶ ἀποδέχομαι, receive gladly, welcome. ⁷ ἀναγγέλλω, announce, report. ⁸ ἐξανίστημι, raise up, rise up. ⁹ αἵρεσις, εως, ἡ, choice, faction. ¹⁰ περιτέμνω, circumcize, circumcise. ¹¹ παραγγέλλω, order, command. ¹² συζητήσεις, εως, ἡ, mutual questioning, disputation. ¹³ ἐπίσταμαι, understand, know. ¹⁴ ἀρχαῖος, old, ancient. ¹⁵ ἐκλέγομαι, choose, elect.

στόματός μου ἀκοῦσαι τὰ ἔθνη τὸν λόγον τοῦ
 εὐαγγελίου, καὶ πιστεῦσαι. Καὶ ὁ καρδιογνώστης¹ 8
 θεὸς ἐμαρτύρησεν αὐτοῖς, δοὺς αὐτοῖς τὸ πνεῦμα τὸ
 ἅγιον, καθὼς καὶ ἡμῖν: καὶ οὐδὲν διέκρινεν² μεταξὺ³ 9
 ἡμῶν τε καὶ αὐτῶν, τῇ πίστει καθαρίσας⁴ τὰς καρδίας
 αὐτῶν. Νῦν οὖν τί πειράζετε⁵ τὸν θεόν, ἐπιθεῖναι⁶ 10
 ζυγὸν⁷ ἐπὶ τὸν τράχηλον⁸ τῶν μαθητῶν, ὃν οὔτε οἱ
 πατέρες ἡμῶν οὔτε ἡμεῖς ἰσχύσαμεν⁹ βαστάσαι;¹⁰ 11
 Ἀλλὰ διὰ τῆς χάριτος τοῦ κυρίου Ἰησοῦ πιστεύομεν
 σωθῆναι, καθ' ὃν τρόπον¹¹ κἀκεῖνοι.¹²

Ἐσίγησεν¹³ δὲ πᾶν τὸ πλῆθος,¹⁴ καὶ ἤκουον Βαρνάβαν¹⁵ 12
 καὶ Παύλου ἐξηγουμένων¹⁶ ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς
 σημεῖα καὶ τέρατα¹⁷ ἐν τοῖς ἔθνεσιν δι' αὐτῶν. Μετὰ 13
 δὲ τὸ σιγῆσαι¹³ αὐτοῦς, ἀπεκρίθη Ἰάκωβος¹⁸ λέγων,

¹ καρδιογνώστης, ου, ὁ, knower of hearts. ² διακρίνω, discriminate, judge. ³ μεταξὺ, between, after. ⁴ καθαρίζω, cleanse, make clean. ⁵ πειράζω, test, tempt. ⁶ ἐπιτίθωμι, lay upon, put. ⁷ ζυγός, οὐ, ὁ, yoke, heavy burden. ⁸ τράχηλος, ου, ὁ, neck. ⁹ ἰσχύω, be strong, able. ¹⁰ βαστάζω, bear, carry. ¹¹ τρόπος, ου, ὁ, manner, way. ¹² κἀκεῖνος, and he, and she. ¹³ σιγᾶω, be silent, become silent. ¹⁴ πλῆθος, ους, τό, multitude. ¹⁵ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ¹⁶ ἐξηγέομαι, explain, describe. ¹⁷ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ¹⁸ Ἰάκωβος, James, Jacob.

Ἄνδρες ἀδελφοί, ἀκούσατέ μου: Συμεὼν¹ ἐξηγήσατο² 14

καθὼς πρῶτον ὁ θεὸς ἐπεσκέψατο³ λαβεῖν ἐξ ἐθνῶν

λαὸν ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. Καὶ τούτῳ συμφωνοῦσιν⁴ 15

οἱ λόγοι τῶν προφητῶν, καθὼς γέγραπται, Μετὰ 16

ταῦτα ἀναστρέψω,⁵ καὶ ἀνοικοδομήσω⁶ τὴν σκηνὴν⁷

Δαυὶδ τὴν πεπτωκυῖαν· καὶ τὰ κατεσκαμμένα⁸ αὐτῆς

ἀνοικοδομήσω,⁶ καὶ ἀνορθώσω⁹ αὐτήν· ὅπως ἂν 17

ἐκζητήσωσιν¹⁰ οἱ κατάλοιποι¹¹ τῶν ἀνθρώπων τὸν

κύριον, καὶ πάντα τὰ ἔθνη, ἐφ' οὓς ἐπικέκληται¹² τὸ

ὄνομά μου ἐπ' αὐτούς, λέγει κύριος ὁ ποιῶν ταῦτα

πάντα. Γνωστὰ¹³ ἅπ' αἰῶνός ἐστιν τῷ θεῷ πάντα τὰ 18

ἔργα αὐτοῦ. Διὸ ἐγὼ κρίνω μὴ παρενοχλεῖν¹⁴ τοῖς ἀπὸ 19

τῶν ἐθνῶν ἐπιστρέφουσιν¹⁵ ἐπὶ τὸν θεόν· ἀλλὰ 20

ἐπιστεῖλαι¹⁶ αὐτοῖς τοῦ ἀπέχεσθαι¹⁷ ἀπὸ τῶν

ἀλισθημάτων¹⁸ τῶν εἰδώλων¹⁹ καὶ τῆς πορνείας²⁰ καὶ

¹ Συμεὼν, ὁ, Simeon, Simeon. ² ἐξηγέομαι, explain, describe. ³ ἐπισκέπτομαι, visit, have a care for. ⁴ συμφωνέω, agree with, agree together. ⁵ ἀναστρέφω, return, live. ⁶ ἀνοικοδομέω, rebuild, build up. ⁷ σκηνή, ἡς, ἡ, tent, tabernacle. ⁸ κατασκάπτω, tear down, demolish. ⁹ ἀνορθόω, restore, strengthen. ¹⁰ ἐκζητέω, seek out, inquire. ¹¹ κατάλοιπος, rest, remaining. ¹² ἐπικαλέω, call upon, invoke. ¹³ γνωστός, known, acquaintance. ¹⁴ παρενοχλέω, trouble, annoy. ¹⁵ ἐπιστρέφω, turn to, return. ¹⁶ ἐπιστέλλω, write, instruct by letter. ¹⁷ ἀπέχω, received, obtain. ¹⁸ ἀλισθημα, τοσ, τό, pollution, defilement. ¹⁹ εἶδωλον, ου, τό, image, idol. ²⁰ πορνεία, ας, ἡ, fornication, idolatry.

τοῦ πνικτοῦ¹ καὶ τοῦ αἵματος. Μωϋσῆς γὰρ ἐκ γενεῶν 21

ἀρχαίων³ κατὰ πόλιν τοὺς κηρύσσοντας αὐτὸν ἔχει,

ἐν ταῖς συναγωγαῖς κατὰ πᾶν σάββατον

ἀναγινωσκόμενος.⁴

Τότε ἔδοξεν τοῖς ἀποστόλοις καὶ τοῖς πρεσβυτέροις σὺν 22

ὅλῃ τῇ ἐκκλησίᾳ, ἐκλεξαμένους⁵ ἄνδρας ἐξ αὐτῶν

πέμψαι εἰς Ἀντιόχειαν⁶ σὺν Παύλῳ καὶ Βαρνάβᾳ,⁷

Ἰούδαν⁸ τὸν ἐπικαλούμενον⁹ Βαρσαββᾶν,¹⁰ καὶ Σίλαν,

ἄνδρας ἡγουμένους¹² ἐν τοῖς ἀδελφοῖς, γράψαντες διὰ 23

χειρὸς αὐτῶν τάδε,¹³ Οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι

καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῖς κατὰ τὴν Ἀντιόχειαν⁶ καὶ Συρίαν

καὶ Κιλικίαν¹⁵ ἀδελφοῖς τοῖς ἐξ ἐθνῶν, χαίρειν: ἐπειδὴ 24

ἠκούσαμεν ὅτι τινὲς ἐξ ἡμῶν ἐξελθόντες ἐτάραξαν¹⁷

ὕμᾱς λόγοις, ἀνασκευάζοντες¹⁸ τὰς ψυχὰς ὑμῶν,

λέγοντες περιτέμνεσθαι¹⁹ καὶ τηρεῖν τὸν νόμον, οἷς οὖ

¹ πνικτός, strangled. ² γενεά, ἄς, ἡ, generation. ³ ἀρχαῖος, old, ancient. ⁴ ἀναγινώσκω, read. ⁵ ἐκλέγομαι, choose, elect.

⁶ Ἀντιόχεια, ἄς, ἡ, Antioch. ⁷ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ⁸ Ἰούδας, α, ὁ, Judas, Judah. ⁹ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ¹⁰

Βαρσαββᾶς, ἄ, ὁ, Barsabbas. ¹¹ Σίλας, ὁ, Silas. ¹² ἡγέομαι, lead, be chief. ¹³ ὅδε, this (here), this here. ¹⁴ Συρία, ἄς, ἡ,

Syria. ¹⁵ Κιλικία, ἄς, ἡ, Cilicia. ¹⁶ ἐπειδὴ, since, because. ¹⁷ ταρασσω, trouble, agitate. ¹⁸ ἀνασκευάζω, upset, unsettle.

¹⁹ περιτέμνω, circumcize, circumcise.

διεσπειλάμεθα:¹ ἔδοξεν ἡμῖν γενομένοις ὁμοθυμαδόν,² 25

ἐκλεξαμένους³ ἄνδρας πέμψαι πρὸς ὑμᾶς, σὺν τοῖς

ἀγαπητοῖς ἡμῶν Βαρνάβᾳ⁴ καὶ Παύλῳ, ἀνθρώποις 26

παραδεδωκόσιν τὰς ψυχὰς αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος

τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ. Ἀπεστάλκαμεν οὖν 27

Ἰούδαν⁵ καὶ Σίλαν,⁶ καὶ αὐτοὺς διὰ λόγου

ἀπαγγέλλοντας⁷ τὰ αὐτά. Ἔδοξεν γὰρ τῷ ἁγίῳ 28

πνεύματι, καὶ ἡμῖν, μηδὲν πλέον ἐπιτίθεσθαι⁸ ὑμῖν

βάρος,⁹ πλὴν¹⁰ τῶν ἐπάναγκες¹¹ τούτων, ἀπέχεσθαι¹² 29

εἰδωλοθύτων¹³ καὶ αἵματος καὶ πνικτοῦ¹⁴ καὶ πορνείας:

ἐξ ὧν διατηροῦντες¹⁶ ἑαυτούς, εὖ¹⁷ πράξετε.¹⁸

Ἐρρωσθε.¹⁹

Οἱ μὲν οὖν ἀπολυθέντες ἦλθον εἰς Ἀντιόχειαν:²⁰ καὶ 30

συναγαγόντες τὸ πλῆθος,²¹ ἐπέδωκαν²² τὴν ἐπιστολήν.

¹ διαστέλλομαι, set apart, fig. to distinguish. ² ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ³ ἐκλέγομαι, choose, elect. ⁴ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ⁵ Ἰούδας, α, ὁ, Judas, Judah. ⁶ Σίλας, ὁ, Silas. ⁷ ἀπαγγέλλω, announce, report. ⁸ ἐπιτίθημι, lay upon, put. ⁹ βάρος, οὗς, τό, burden, weight. ¹⁰ πλὴν, however, but. ¹¹ ἐπάναγκες, of a necessary nature, necessarily. ¹² ἀπέχω, received, obtain. ¹³ εἰδωλόθυτος, sacrificed to idols. ¹⁴ πνικτός, strangled. ¹⁵ πορνεία, ας, ἡ, fornication, idolatry. ¹⁶ διατηρέω, keep free of, keep safe. ¹⁷ εὖ, well, well done. ¹⁸ πράσσω, do, perform. ¹⁹ ῥώννυμι, strengthen, farewell. ²⁰ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ²¹ πλῆθος, οὗς, τό, multitude. ²² ἐπιδίδωμι, give to, hand in. ²³ ἐπιστολή, ἥς, ἡ, letter, dispatch.

Ἀναγνόντες¹ δέ, ἐχάρησαν ἐπὶ τῇ παρακλήσει.² 31

Ἰούδας³ τε καὶ Σίλας,⁴ καὶ αὐτοὶ προφῆται ὄντες, διὰ
λόγου πολλοῦ παρεκάλεσαν τοὺς ἀδελφούς, καὶ
ἐπεστήριζαν.⁵ Ποιήσαντες δὲ χρόνον, ἀπελύθησαν 33
μετ' εἰρήνης ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν πρὸς τοὺς ἀποστόλους.

Παῦλος δὲ καὶ Βαρνάβας⁶ διέτριβον⁷ ἐν Ἀντιοχείᾳ,⁸ 34
διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι, μετὰ καὶ ἐτέρων
πολλῶν, τὸν λόγον τοῦ κυρίου.

Μετὰ δέ τινας ἡμέρας εἶπεν Παῦλος πρὸς Βαρνάβαν,⁶ 36

Ἐπιστρέψαντες⁹ δὴ¹⁰ ἐπισκεψώμεθα¹¹ τοὺς ἀδελφούς
ἡμῶν κατὰ πάσαν πόλιν, ἐν αἷς κατηγγείλαμεν¹² τὸν
λόγον τοῦ κυρίου, πῶς ἔχουσιν. Βαρνάβας⁶ δὲ 37
ἐβουλεύσατο¹³ συμπαραλαβεῖν¹⁴ τὸν Ἰωάννην, τὸν
καλούμενον Μάρκον.¹⁵ Παῦλος δὲ ἤξιου,¹⁶ τὸν 38
ἀποστάντα¹⁷ ἀπ' αὐτῶν ἀπὸ Παμφυλίας,¹⁸ καὶ μὴ

¹ ἀναγινώσκω, read. ² παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ³ Ἰούδας, α, ὁ, Judas, Judah. ⁴ Σίλας, ὁ, Silas. ⁵ ἐπιστήριζω, strengthen, prop up. ⁶ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ⁷ διατρίβω, continue, tarry. ⁸ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ⁹ ἐπιστρέφω, turn to, return. ¹⁰ δὴ, also, indeed. ¹¹ ἐπισκέπτομαι, visit, have a care for. ¹² καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹³ βουλεύω, deliberate, take counsel. ¹⁴ συμπαραλαμβάνω, take along with. ¹⁵ Μάρκος, ου, ὁ, Mark. ¹⁶ ἄξιόω, consider worthy. ¹⁷ ἀφίστημι, withdraw, depart. ¹⁸ Παμφυλία, ας, ἡ, Pamphylia.

συνελθόντα¹ αὐτοῖς εἰς τὸ ἔργον, μὴ συμπαραλαβεῖν²
 τοῦτον. Ἐγένετο οὖν παροξυσμός,³ ὥστε 39
 ἀποχωρισθῆναι⁴ αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, τὸν τε
 Βαρνάβαν⁵ παραλαβόντα⁶ τὸν Μάρκον⁷ ἐκπλεῦσαι⁸
 εἰς Κύπρον·⁹ Παῦλος δὲ ἐπιλεξάμενος¹⁰ Σίλαν¹¹ 40
 ἐξῆλθεν, παραδοθεὶς τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ ὑπὸ τῶν
 ἀδελφῶν. Διήρχετο¹² δὲ τὴν Συρίαν¹³ καὶ Κιλικίαν,¹⁴ 41
 ἐπιστηρίζων¹⁵ τὰς ἐκκλησίας.

Κατήντησεν¹⁶ δὲ εἰς Δέρβην¹⁷ καὶ Λύστραν·¹⁸ καὶ ἰδοὺ, 16
 μαθητὴς τις ἦν ἐκεῖ, ὀνόματι Τιμόθεος,¹⁹ υἱὸς
 γυναικὸς τινος Ἰουδαίας πιστῆς, πατὴρ δὲ Ἑλλήνος·²⁰
 ὃς ἐμαρτυρεῖτο ὑπὸ τῶν ἐν Λύστροις¹⁸ καὶ Ἰκόνιῳ²¹ 2
 ἀδελφῶν. Τοῦτον ἠθέλησεν ὁ Παῦλος σὺν αὐτῷ 3
 ἐξελθεῖν, καὶ λαβὼν περιέτεμεν²² αὐτόν, διὰ τοῦς

¹ συνέρχομαι, come together, come or go with. ² συμπαραλαμβάνω, take along with. ³ παροξυσμός, οὖ, ὁ, stimulation, provocation. ⁴ ἀποχωρίζω, separate, split apart. ⁵ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ⁶ παραλαμβάνω, receive, take. ⁷ Μάρκος, σου, ὁ, Mark. ⁸ ἐκπλέω, sail away, sail out. ⁹ Κύπρος, σου, ἡ, Cyprus. ¹⁰ ἐπιλέγω, call or name, choose. ¹¹ Σίλας, ὁ, Silas. ¹² διέρχομαι, cross over, pass through. ¹³ Συρία, ας, ἡ, Syria. ¹⁴ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ¹⁵ ἐπιστηρίζω, strengthen, prop up. ¹⁶ καταντάω, come to, arrive. ¹⁷ Δέρβη, ης, ἡ, Derbe. ¹⁸ Λύστρα, ἡ, Lystra, city of Lycaonia. ¹⁹ Τιμόθεος, σου, ὁ, Timothy. ²⁰ Ἕλλην, ηνος, ὁ, Greek, Hellene. ²¹ Ἰκόνιον, ου, τό, Iconium. ²² περιτέμνω, circumcize, circumcise.

Ἰουδαίους τοὺς ὄντας ἐν τοῖς τόποις ἐκεῖνοις: ἤδειςαν
 γὰρ ἅπαντες¹ τὸν πατέρα αὐτοῦ, ὅτι Ἑλλήν² ὑπῆρχεν.
 Ὡς δὲ διεπορεύοντο³ τὰς πόλεις, παρεδίδουν αὐτοῖς⁴
 φυλάσσειν⁴ τὰ δόγματα⁵ τὰ κεκριμένα ὑπὸ τῶν
 ἀποστόλων καὶ τῶν πρεσβυτέρων τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ.
 Αἱ μὲν οὖν ἐκκλησίαι ἐστερεοῦντο⁶ τῇ πίστει, καὶ⁵
 ἐπερίσσευν⁷ τῷ ἀριθμῷ⁸ καθ' ἡμέραν.

Διελθόντες⁹ δὲ τὴν Φρυγίαν¹⁰ καὶ τὴν Γαλατικὴν¹¹⁶
 χώραν,¹² κωλυθέντες¹³ ὑπὸ τοῦ ἁγίου πνεύματος
 λαλῆσαι τὸν λόγον ἐν τῇ Ἀσίᾳ,¹⁴ ἐλθόντες κατὰ τὴν⁷
 Μυσίαν¹⁵ ἐπείραζον¹⁶ κατὰ τὴν Βιθυνίαν¹⁷ πορεύεσθαι:
 καὶ οὐκ εἶασεν¹⁸ αὐτοὺς τὸ πνεῦμα: παρελθόντες¹⁹ δὲ⁸
 τὴν Μυσίαν¹⁵ κατέβησαν εἰς Τρωάδα.²⁰ Καὶ ὄραμα²¹⁹
 διὰ τῆς νυκτὸς ὥφθη τῷ Παύλῳ: ἀνὴρ τις ἦν
 Μακεδὼν²² ἐστῶς, παρακαλῶν αὐτὸν καὶ λέγων,

¹ ἅπας, each, every. ² Ἑλλήν, ἦνος, ὁ, Greek, Hellene. ³ διαπορεύομαι, pass across, journey through. ⁴ φυλάσσω, guard, keep. ⁵ δόγμα, τος, τό, a public decree, ordinance. ⁶ στερεόω, make firm, strengthen. ⁷ περισσεύω, abound, be rich. ⁸ ἀριθμός, οὗ, δ, number, total. ⁹ διέρχομαι, cross over, pass through. ¹⁰ Φρυγία, ας, ἡ, Phrygia. ¹¹ Γαλατικός, Galatian. ¹² χώρα, ας, ἡ, land, region. ¹³ κωλύω, forbid, hinder. ¹⁴ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹⁵ Μυσία, ας, ἡ, Mysia. ¹⁶ πειράζω, test, tempt. ¹⁷ Βιθυνία, ας, ἡ, Bithynia. ¹⁸ εἶάω, permit, allow. ¹⁹ παρέρχομαι, pass by, go by. ²⁰ Τρωάς, ἄδος, ἡ, Troas. ²¹ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ²² Μακεδὼν, ὄνος, ὁ, Macedonian.

Διαβάς¹ εἰς Μακεδονίαν,² βοήθησον³ ἡμῖν. Ὡς δὲ τὸ 10

ὄραμα⁴ εἶδεν, εὐθέως ἐζητήσαμεν ἐξελθεῖν εἰς τὴν

Μακεδονίαν,² συμβιβάζοντες⁵ ὅτι προσκέκληται⁶

ἡμᾶς ὁ κύριος εὐαγγελίσασθαι αὐτούς.

Ἀναχθέντες⁷ οὖν ἀπὸ τῆς Τρωάδος,⁸ εὐθυδρομήσαμεν⁹ 11

εἰς Σαμοθράκην,¹⁰ τῇ τε ἐπιούσῃ¹¹ εἰς Νεάπολιν,¹² 12

ἐκεῖθεν¹³ τε εἰς Φιλίππους,¹⁴ ἥτις ἐστὶν πρώτη τῆς

μερίδος¹⁵ τῆς Μακεδονίας² πόλις, κολωνεία¹⁶ ἤμεν δὲ

ἐν αὐτῇ τῇ πόλει διατρίβοντες¹⁷ ἡμέρας τινάς. Τῇ τε 13

ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἐξήλθομεν ἔξω τῆς πόλεως

παρὰ ποταμόν,¹⁸ οὗ¹⁹ ἐνομίζετο²⁰ προσευχῇ²¹ εἶναι, καὶ

καθίσαντες²² ἐλαλοῦμεν ταῖς συνελθούσαις²³ γυναῖξιν.

Καί τις γυνὴ ὀνόματι Λυδία,²⁴ πορφυρόπωλις²⁵ 14

πόλεως Θυατείρων,²⁶ σεβομένην²⁷ τὸν θεόν, ἤκουεν· ἥς

¹ διαβαίνω, go through, cross. ² Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ³ βοηθέω, come to the aid of. ⁴ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ⁵ συμβιβάζω, hold together, instruct. ⁶ προσκαλέω, summon. ⁷ ἀνάγω, lead up, restore. ⁸ Τρωάς, ἄδος, ἡ, Troas. ⁹ εὐθυδρομέω, run a straight course. ¹⁰ Σαμοθράκη, ης, ἡ, Samothrace. ¹¹ ἐπιούσα, ης, ἡ, next day. ¹² Νεάπολις, εως, ἡ, Neapolis. ¹³ ἐκεῖθεν, from there, from that place. ¹⁴ Φίλιπποι, ων, ὁ, Philippi. ¹⁵ μερίς, ἰδος, ἡ, part, portion. ¹⁶ κολωνία, ας, ἡ, colony, garrison city. ¹⁷ διατρίβω, continue, tarry. ¹⁸ ποταμός, οὗ, ὁ, river, stream. ¹⁹ οὗ, where, when. ²⁰ νομίζω, suppose, think. ²¹ προσευχή, ἥς, ἡ, prayer, place for prayer. ²² καθίζω, seat, sit. ²³ συνέρχομαι, come together, come or go with. ²⁴ Λυδία, ας, ἡ, Lydia. ²⁵ πορφυρόπωλις, ἰδος, ἡ, merchant dealing in purple cloth. ²⁶ Θυατείρα, τό, Thyatira. ²⁷ σέβομαι, reverence, worship.

ὁ κύριος διήνοιξεν¹ τὴν καρδίαν, προσέχειν² τοῖς
 λαλουμένοις ὑπὸ τοῦ Παύλου. Ὡς δὲ ἐβαπτίσθη, καὶ 15
 ὁ οἶκος αὐτῆς, παρεκάλεσεν λέγουσα, Εἰ κεκρίκατέ με
 πιστὴν τῷ κυρίῳ εἶναι, εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκόν μου,
 μέίνατε. Καὶ παρεβιάσατο³ ἡμᾶς.

Ἐγένετο δὲ πορευομένων ἡμῶν εἰς προσευχήν,⁴ 16
 παιδίσκην⁵ τινὰ ἔχουσιν πνεῦμα Πύθωνος⁶
 ἀπαντῆσαι⁷ ἡμῖν, ἣτις ἐργασίαν⁸ πολλὴν παρείχεν⁹
 τοῖς κυρίοις αὐτῆς, μαντευομένη.¹⁰ Αὕτη 17
 κατακολουθήσασα¹¹ τῷ Παύλῳ καὶ ἡμῖν, ἔκραζεν
 λέγουσα, Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι δοῦλοι τοῦ θεοῦ τοῦ
 ὑψίστου¹² εἰσὶν, οἵτινες καταγγέλλουσιν¹³ ἡμῖν ὁδὸν
 σωτηρίας.¹⁴ Τοῦτο δὲ ἐποίει ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. 18
 Διαπονηθεὶς¹⁵ δὲ ὁ Παῦλος, καὶ ἐπιστρέψας,¹⁶ τῷ
 πνεύματι εἶπεν, Παραγγέλλω¹⁷ σοι ἐν τῷ ὀνόματι

¹ διανοίγω, open up completely, open fully. ² προσέχω, take head of, attend to. ³ παραβιάζομαι, urge strongly, prevail upon. ⁴ προσευχή, ἡς, ἡ, prayer, place for prayer. ⁵ παιδίσκην, ἡς, ἡ, maid, female servant. ⁶ πύθων, ὠνος, ὁ, spirit of divination, divining spirit. ⁷ ἀπαντάω, meet, encounter. ⁸ ἐργασία, ας, ἡ, profit, business. ⁹ παρέχω, offer, afford. ¹⁰ μαντεύομαι, prophesy, tell fortunes. ¹¹ κατακολουθέω, follow after. ¹² ὑψίστος, highest, most high. ¹³ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹⁴ σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance. ¹⁵ διαπονέομαι, be annoyed, disturbed. ¹⁶ ἐπιστρέφω, turn to, return. ¹⁷ παραγγέλλω, order, command.

Ἰησοῦ χριστοῦ, ἐξελθεῖν ἀπ' αὐτῆς. Καὶ ἐξῆλθεν αὐτῇ
τῇ ὥρᾳ.

Ἰδόντες δὲ οἱ κύριοι αὐτῆς ὅτι ἐξῆλθεν ἡ ἐλπὶς τῆς 19

ἐργασίας¹ αὐτῶν, ἐπιλαβόμενοι² τὸν Παῦλον καὶ τὸν

Σίλαν,³ εἴλκυσαν⁴ εἰς τὴν ἀγορὰν⁵ ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας,⁶ 20

καὶ προσαγαγόντες⁷ αὐτοὺς τοῖς στρατηγοῖς⁸ εἶπον,

Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ἐκταράσσουσιν⁹ ἡμῶν τὴν πόλιν,

Ἰουδαῖοι ὑπάρχοντες, καὶ καταγγέλλουσιν¹⁰ ἔθνη¹¹ ἃ 21

οὐκ ἔξεστιν¹² ἡμῖν παραδέχεσθαι¹³ οὐδὲ ποιεῖν,

Ῥωμαίοις¹⁴ οὖσιν. Καὶ συνεπέστη¹⁵ ὁ ὄχλος κατ' 22

αὐτῶν, καὶ οἱ στρατηγοὶ⁸ περιρρήξαντες¹⁶ αὐτῶν τὰ

ἱμάτια ἐκέλευον¹⁷ ῥαβδίζειν.¹⁸ Πολλὰς τε ἐπιθέντες¹⁹ 23

αὐτοῖς πληγὰς²⁰ ἔβαλον εἰς φυλακὴν,²¹

παραγγεῖλαντες²² τῷ δεσμοφύλακι²³ ἀσφαλῶς²⁴ τηρεῖν

¹ ἐργασία, ας, ἡ, profit, business. ² ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ³ Σίλας, ὁ, Silas. ⁴ ἐλκύω, drag, draw. ⁵ ἀγορά, ἄς, ἡ, marketplace, place of assembly. ⁶ ἄρχων, οντος, ὁ, ruler, prince. ⁷ προσάγω, bring (forward), approach. ⁸ στρατηγός, οῦ, ὁ, commander, general. ⁹ ἐκταράσσω, agitate, throw into confusion. ¹⁰ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹¹ ἔθνος, ους, τό, custom. ¹² ἔξεστιν, it is lawful, it is permitted. ¹³ παραδέχομαι, receive, accept. ¹⁴ Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ¹⁵ συνεπίστημι, rise up together against. ¹⁶ περιρρήγνυμι, tear off. ¹⁷ κελεύω, order, command. ¹⁸ ῥαβδίζω, beat with a rod, beat with rods. ¹⁹ ἐπιτίθημι, lay upon, put. ²⁰ πληγή, ἡς, ἡ, blow, wound. ²¹ φυλακή, ἡς, ἡ, guard, prison. ²² παραγγέλλω, order, command. ²³ δεσμοφύλαξ, ακος, ὁ, prison keeper, jailer. ²⁴ ἀσφαλῶς, safely, securely.

αὐτούς: ὅς, παραγγελίαν¹ τοιαύτην εἰληφώς, ἔβαλεν 24

αὐτούς εἰς τὴν ἐσωτέραν² φυλακὴν,³ καὶ τοὺς πόδας

αὐτῶν ἡσφαλίσατο⁴ εἰς τὸ ξύλον.⁵ Κατὰ δὲ τὸ 25

μεσονύκτιον⁶ Παῦλος καὶ Σίλας⁷ προσευχόμενοι

ὑμνοῦν⁸ τὸν θεόν, ἐπηκροῶντο⁹ δὲ αὐτῶν οἱ δέσμοι·¹⁰ 26

ἄφνω¹¹ δὲ σεισμός¹² ἐγένετο μέγας, ὥστε σαλευθῆναι¹³

τὰ θεμέλια¹⁴ τοῦ δεσμωτηρίου·¹⁵ ἀνέωχθησάν τε

παραχρήμα¹⁶ αἱ θύραι¹⁷ πᾶσαι, καὶ πάντων τὰ δεσμά¹⁸

ἀνέθη·¹⁹ Ἐξυπνος²⁰ δὲ γενόμενος ὁ δεσμοφύλαξ,²¹ καὶ 27

ἰδὼν ἀνεωγμένας τὰς θύρας¹⁷ τῆς φυλακῆς,³

σπασάμενος²² μάχαιραν,²³ ἔμελλεν ἐαυτὸν ἀναιρεῖν,²⁴

νομίζων²⁵ ἐκπεφευγῆναι²⁶ τοὺς δεσμίους·¹⁰ Ἐφώνησεν²⁷ 28

δὲ φωνὴ μεγάλη ὁ Παῦλος λέγων, Μηδὲν πράξης²⁸

σεαυτῷ²⁹ κακόν· ἅπαντες³⁰ γάρ ἐσμεν ἐνθάδε·³¹ 29

¹ παραγγελία, ας, ἡ, instruction, command. ² ἐσώτερος, within, inside (gen). ³ φυλακή, ἡς, ἡ, guard, prison. ⁴ ἀσφαλίζω, make secure, fasten. ⁵ ξύλον, ου, τό, wood, tree. ⁶ μεσονύκτιον, ου, τό, midnight. ⁷ Σίλας, ὁ, Silas. ⁸ ὑμνέω, sing to, praise. ⁹ ἐπακροάομαι, listen to, hear. ¹⁰ δέσμος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ¹¹ ἄφνω, suddenly. ¹² σεισμός, οὔ, ὁ, earthquake, storm. ¹³ σαλεύω, shake, excite. ¹⁴ θεμέλιος, ου, ὁ, foundation. ¹⁵ δεσμωτήριον, ου, τό, prison, jail. ¹⁶ παραχρήμα, immediately, instantly. ¹⁷ θύρα, ας, ἡ, door, gate. ¹⁸ δεσμός, οὔ, ὁ, chain, bond. ¹⁹ ἀνίημι, give up, loosen. ²⁰ ἐξυπνος, awake, aroused. ²¹ δεσμοφύλαξ, ακος, ὁ, prison keeper, jailer. ²² σπάω, draw (as a sword). ²³ μάχαιρα, ης, ἡ, sword. ²⁴ ἀναιρέω, take up, kill. ²⁵ νομίζω, suppose, think. ²⁶ ἐκφεύγω, flee away, flee out. ²⁷ φωνέω, call, crow. ²⁸ πράσσω, do, perform. ²⁹ σεαυτοῦ, yourself, of you. ³⁰ ἅπας, each, every. ³¹ ἐνθάδε, within, here.

Αἰτήσας δὲ φῶτα εἰσεπήδησεν,¹ καὶ ἔντρομος²
γενόμενος προσέπεσεν³ τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σίλῳ,⁴ καὶ 30
προαγαγὼν⁵ αὐτοὺς ἔξω ἔφη, Κύριοι, τί με δεῖ ποιεῖν
ἵνα σωθῶ; Οἱ δὲ εἶπον, Πίστευσον ἐπὶ τὸν κύριον 31
Ἰησοῦν χριστόν, καὶ σωθήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου. Καὶ 32
ἐλάλησαν αὐτῷ τὸν λόγον τοῦ κυρίου, καὶ πᾶσιν τοῖς
ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. Καὶ παραλαβὼν⁶ αὐτοὺς ἐν ἐκείνῃ 33
τῇ ὥρᾳ τῆς νυκτὸς ἔλουσεν⁷ ἀπὸ τῶν πληγῶν,⁸ καὶ
ἐβαπτίσθη αὐτὸς καὶ οἱ αὐτοῦ πάντες παραχρῆμα.⁹ 34
Ἀναγαγὼν¹⁰ τε αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ παρέθηκεν
τράπεζαν,¹² καὶ ἡγαλλιᾶτο¹³ πανοικί¹⁴ πεπιστευκῶς τῷ
θεῷ.

Ἡμέρας δὲ γενομένης, ἀπέστειλαν οἱ στρατηγοὶ¹⁵ τοὺς 35
ράβδούχους¹⁶ λέγοντες, Ἀπόλυσον τοὺς ἀνθρώπους
ἐκείνους. Ἀπήγγειλεν¹⁷ δὲ ὁ δεσμοφύλαξ¹⁸ τοὺς 36

¹ εἰσπηδᾶω, leap in, rush in. ² ἔντρομος, terrified, trembling. ³ προσπίπτω, fall upon, fall down before. ⁴ Σίλας, ὁ, Silas. ⁵ προάγω, lead forth, go before. ⁶ παραλαμβάνω, receive, take. ⁷ λούω, bathe, wash. ⁸ πληγή, ἥς, ἡ, blow, wound. ⁹ παραχρῆμα, immediately, instantly. ¹⁰ ἀνάγω, lead up, restore. ¹¹ παρατίθηναι, set before, entrust. ¹² τράπεζα, ἡς, ἡ, table. ¹³ ἡγαλλιᾶω, rejoice, am full of joy. ¹⁴ πανοικί, with one's whole household or family. ¹⁵ στρατηγός, οὗ, ὁ, commander, general. ¹⁶ ράβδουχος, οὗ, ὁ, constable, police officer. ¹⁷ ἀπαγγέλλω, announce, report. ¹⁸ δεσμοφύλαξ, αὐτός, ὁ, prison keeper, jailer.

λόγους τούτους πρὸς τὸν Παῦλον ὅτι Ἀπεστάλασιν
 οἱ στρατηγοί,¹ ἵνα ἀπολυθῇτε· νῦν οὖν ἐξελθόντες
 πορεύεσθε ἐν εἰρήνῃ. Ὁ δὲ Παῦλος ἔφη πρὸς αὐτούς, 37
 Δείραντες² ἡμᾶς δημοσίᾳ,³ ἀκατακρίτους,⁴
 ἀνθρώπους Ῥωμαίους⁵ ὑπάρχοντας, ἔβαλον εἰς
 φυλακὴν,⁶ καὶ νῦν λάθρα⁷ ἡμᾶς ἐκβάλλουσιν; Οὐ γάρ·
 ἀλλὰ ἐλθόντες αὐτοὶ ἐξαγαγέτωσαν.⁸ Ἀνήγγειλαν⁹ δὲ 38
 τοῖς στρατηγοῖς¹ οἱ ῥαβδούχοι¹⁰ τὰ ῥήματα ταῦτα· καὶ
 ἐφοβήθησαν ἀκούσαντες ὅτι Ῥωμαῖοί⁵ εἰσιν, καὶ 39
 ἐλθόντες παρεκάλεσαν αὐτούς, καὶ ἐξαγαγόντες⁸
 ἡρώτων ἐξελθεῖν τῆς πόλεως. Ἐξελθόντες δὲ ἐκ τῆς 40
 φυλακῆς⁶ εἰσῆλθον πρὸς τὴν Λυδίαν·¹¹ καὶ ἰδόντες
 τοὺς ἀδελφούς, παρεκάλεσαν αὐτούς, καὶ ἐξῆλθον.

¹ στρατηγός, οὗ, ὁ, commander, general. ² δέρω, beat, flay. ³ δημόσιος, public, publicly. ⁴ ἀκατάκριτος, uncondemned, without trial. ⁵ Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ⁶ φυλακή, ἥς, ἡ, guard, prison. ⁷ λάθρα, secretly. ⁸ ἐξάγω, lead out. ⁹ ἀναγγέλλω, announce, report. ¹⁰ ῥαβδούχος, ου, ὁ, constable, police officer. ¹¹ Λυδία, ας, ἡ, Lydia.

Διοδεύσαντες¹ δὲ τὴν Ἀμφίπολιν² καὶ Ἀπολλωνίαν,³ **17**

ἦλθον εἰς Θεσσαλονίκην,⁴ ὅπου ἦν ἡ συναγωγὴ τῶν

Ἰουδαίων· κατὰ δὲ τὸ εἰωθὸς⁵ τῷ Παύλῳ εἰσήλθεν **2**

πρὸς αὐτούς, καὶ ἐπὶ σάββατα τρία διελέξατο⁶ αὐτοῖς

ἀπὸ τῶν γραφῶν, διανοίγων⁷ καὶ παρατιθέμενος,⁸ ὅτι **3**

Τὸν χριστὸν ἔδει παθεῖν⁹ καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν,

καὶ ὅτι Οὗτός ἐστιν ὁ χριστὸς Ἰησοῦς, ὃν ἐγὼ

καταγγέλλω¹⁰ ὑμῖν. Καί τινες ἐξ αὐτῶν ἐπείσθησαν, **4**

καὶ προσεκληρώθησαν¹¹ τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σίλᾳ,¹²

τῶν τε σεβομένων¹³ Ἑλλήνων¹⁴ πολὺ πλῆθος,¹⁵

γυναικῶν τε τῶν πρώτων οὐκ ὀλίγα.¹⁶ **5**

Προσλαβόμενοι¹⁷ δὲ οἱ Ἰουδαῖοι οἱ ἀπειθοῦντες,¹⁸ τῶν

ἀγοραίων¹⁹ τινὰς ἄνδρας πονηροὺς, καὶ

ὀχλοποιήσαντες,²⁰ ἐθορύβουν²¹ τὴν πόλιν· ἐπιστάντες

τε τῇ οἰκίᾳ Ἰάσονος,²³ ἐζήτουν αὐτοὺς ἀγαγεῖν εἰς τὸν

¹ διοδεύω, travel through, go about. ² Ἀμφίπολις, εως, ἡ, Amphipolis. ³ Ἀπολλωνία, ας, ἡ, Apollonia. ⁴ Θεσσαλονίκη, ης, ἡ, Thessalonica. ⁵ εἰωθα, be accustomed, to maintain a custom. ⁶ διαλέγομαι, dispute, reason. ⁷ διανοίγω, open up completely, open fully. ⁸ παρατίθηναι, set before, entrust. ⁹ πάσχω, suffer, am acted upon. ¹⁰ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹¹ προσκληρώω, assign by lot, allot. ¹² Σίλας, ὁ, Silas. ¹³ σεβομαι, reverence, worship. ¹⁴ Ἕλλην, ηνος, ὁ, Greek, Hellenes. ¹⁵ πλῆθος, ους, τό, multitude. ¹⁶ ὀλίγος, little, few. ¹⁷ προσλαμβάνω, take to myself, welcome. ¹⁸ ἀπειθέω, disbelieve, disobey. ¹⁹ ἀγοραῖος, ου, ὁ, marketplace. ²⁰ ὀχλοποιέω, form a mob, gather a crowd. ²¹ θορυβέω, make a commotion, agitate. ²² ἐφίστημι, stand over, come upon. ²³ Ἰάσων, ονος, ὁ, Jason.

δῆμον.¹ Μὴ εὐρόντες δὲ αὐτούς, ἔσυρον² τὸν Ἰάσονα³ 6
 καὶ τινὰς ἀδελφοὺς ἐπὶ τοὺς πολιτάρχας,⁴ βοῶντες⁵
 ὅτι Οἱ τὴν οἰκουμένην⁶ ἀναστατώνσαντες,⁷ οὗτοι καὶ
 ἐνθάδε⁸ πάρεσιν,⁹ οὓς ὑποδέδεκται¹⁰ Ἰάσων·³ καὶ 7
 οὗτοι πάντες ἀπέναντι¹¹ τῶν δογμάτων¹² Καίσαρος¹³
 πράσσουσιν,¹⁴ βασιλέα λέγοντες ἕτερον εἶναι, Ἰησοῦν.
 Ἐτάραξαν¹⁵ δὲ τὸν ὄχλον καὶ τοὺς πολιτάρχας⁴ 8
 ἀκούοντας ταῦτα. Καὶ λαβόντες τὸ ἱκανὸν¹⁶ παρὰ τοῦ 9
 Ἰάσονος³ καὶ τῶν λοιπῶν, ἀπέλυσαν αὐτούς.

Οἱ δὲ ἀδελφοὶ εὐθέως διὰ τῆς νυκτὸς ἐξέπεμψαν¹⁷ τὸν τε 10
 Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν¹⁸ εἰς Βέροian·¹⁹ οἵτινες
 παραγενόμενοι²⁰ εἰς τὴν συναγωγὴν ἀπήεσαν²¹ τῶν
 Ἰουδαίων. Οὗτοι δὲ ἦσαν εὐγενέστεροι²² τῶν ἐν 11
 Θεσσαλονίκη,²³ οἵτινες ἐδέξαντο τὸν λόγον μετὰ
 πάσης προθυμίας,²⁴ τὸ καθ' ἡμέραν ἀνακρίνοντες²⁵

¹ δῆμος, ου, ὁ, popular assembly, crowd. ² σύρω, draw, drag. ³ Ἰάσων, ονος, ὁ, Jason. ⁴ πολιτάρχης, ου, ὁ, city official, ruler of a city. ⁵ βοᾶω, cry aloud, shout. ⁶ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ⁷ ἀναστατόω, stir up, disturb. ⁸ ἐνθάδε, within, here. ⁹ πάρεμι, be present, have arrived. ¹⁰ ὑποδέχομαι, welcome, receive. ¹¹ ἀπέναντι, over against, before. ¹² δόγμα, τος, τό, a public decree, ordinance. ¹³ Καίσαρ, ος, ὁ, Caesar. ¹⁴ πράσσω, do, perform. ¹⁵ ταρασσω, trouble, agitate. ¹⁶ ἱκανός, sufficient, able. ¹⁷ ἐκπέμπω, send out. ¹⁸ Σίλας, ὁ, Silas. ¹⁹ Βέροια, ας, ἡ, Berea. ²⁰ παραγίνομαι, come, arrive. ²¹ ἀπείμι, go away, depart. ²² εὐγενής, noble, high-born. ²³ Θεσσαλονίκη, ης, ἡ, Thessalonica. ²⁴ προθυμία, ας, ἡ, eagerness, readiness. ²⁵ ἀνακρίνω, examine, inquire into.

τὰς γραφάς, εἰ ἔχοι ταῦτα οὕτως. Πολλοὶ μὲν οὖν ἐξ 12

αὐτῶν ἐπίστευσαν, καὶ τῶν Ἑλληνίδων¹ γυναικῶν

τῶν εὐσχημόνων² καὶ ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγοι.³ Ὡς δὲ 13

ἔγνωσαν οἱ ἀπὸ τῆς Θεσσαλονίκης⁴ Ἰουδαῖοι ὅτι καὶ

ἐν τῇ Βεροίᾳ⁵ καταγγέλλ⁶ ὑπὸ τοῦ Παύλου ὁ λόγος

τοῦ θεοῦ, ἤλθον κάκεῖ⁷ σαλεύοντες⁸ τοὺς ὄχλους. 14

Εὐθέως δὲ τότε τὸν Παῦλον ἐξαπέστειλαν⁹ οἱ ἀδελφοὶ

πορεύεσθαι ὡς ἐπὶ τὴν θάλασσαν: ὑπέμενον¹⁰ δὲ ὁ τε

Σίλας¹¹ καὶ ὁ Τιμόθεος¹² ἐκεῖ. Οἱ δὲ καθιστῶντες¹³ τὸν 15

Παῦλον, ἤγαγον αὐτὸν ἕως Ἀθηνῶν:¹⁴ καὶ λαβόντες

ἐντολὴν πρὸς τὸν Σίλαν¹¹ καὶ Τιμόθεον,¹² ἵνα ὡς

τάχιστα¹⁵ ἔλθωσιν πρὸς αὐτόν, ἐξήεσαν.¹⁶

Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις¹⁴ ἐκδεχομένου¹⁷ αὐτοῦ τοῦ Παύλου, 16

παρωξύνετο¹⁸ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, θεωροῦντι

κατείδωλον¹⁹ οὖσαν τὴν πόλιν. Διελέγετο²⁰ μὲν οὖν ἐν 17

¹ Ἑλληνίς, ἴδος, ἡ, Greek, Greek woman. ² εὐσχήμων, honorable. ³ ὀλίγος, little, few. ⁴ Θεσσαλονίκη, ἡς, ἡ, Thessalonica. ⁵ Βέροια, ας, ἡ, Berea. ⁶ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ⁷ κάκεῖ, and there. ⁸ σαλεύω, shake, excite. ⁹ ἐξαποστελλω, send forth. ¹⁰ ὑπομένω, tarry, endure. ¹¹ Σίλας, ὁ, Σίλας. ¹² Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ¹³ καθίστημι, set, constitute. ¹⁴ Ἀθῆναι, ὧν, ἡ, Athens. ¹⁵ τάχιστα, most swiftly. ¹⁶ ἐξείμι, go away, leave. ¹⁷ ἐκδέχομαι, await, expect. ¹⁸ παρωξύνω, provoke, irritate. ¹⁹ κατείδωλος, full of idols. ²⁰ διαλέγομαι, dispute, reason.

τῇ συναγωγῇ τοῖς Ἰουδαίοις καὶ τοῖς σεβομένοις,¹ καὶ
 ἐν τῇ ἀγορᾷ² κατὰ πᾶσαν ἡμέραν πρὸς τοὺς
 παρατυγχάνοντας.³ Τινὲς δὲ καὶ τῶν Ἐπικουρείων⁴ 18
 καὶ τῶν Στοϊκῶν⁵ φιλοσόφων⁶ συνέβαλλον⁷ αὐτῷ.
 Καί τινες ἔλεγον, Τί ἂν θέλοι ὁ σπερμολόγος⁸ οὗτος
 λέγειν; Οἱ δέ, Ξένων⁹ δαιμονίων δοκεῖ καταγγελεὺς¹⁰
 εἶναι: ὅτι τὸν Ἰησοῦν καὶ τὴν ἀνάστασιν¹¹
 εὐηγγελίζετο. Ἐπιλαβόμενοι¹² τε αὐτοῦ, ἐπὶ τὸν 19
 Ἄρειον¹³ πάγον¹³ ἤγαγον λέγοντες, Δυνάμεθα γνῶναι,
 τίς ἡ καινὴ¹⁴ αὕτη ἡ ὑπὸ σοῦ λαλουμένη διδασχὴ;¹⁵ 20
 Ξερίζοντα¹⁶ γὰρ τινα εἰσφέρεις¹⁷ εἰς τὰς ἀκοὰς¹⁸ ἡμῶν:
 βουλόμεθα¹⁹ οὖν γνῶναι, τί ἂν θέλοι ταῦτα εἶναι – 21
 Ἀθηναῖοι²⁰ δὲ πάντες καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες²¹ ξένοι⁹ εἰς
 οὐδὲν ἕτερον εὐκαιρουν,²² ἢ λέγειν τι καὶ ἀκούειν

¹ σέβομαι, reverence, worship. ² ἀγορά, ἄς, ἡ, marketplace, place of assembly. ³ παρατυγχάνω, happen to be present, chance to meet. ⁴ Ἐπικούρειος, ου, ὁ, Epicurean. ⁵ Στοϊκός, Stoic. ⁶ φιλόσοφος, ου, ὁ, philosopher. ⁷ συμβάλλω, discuss, consider. ⁸ σπερμολόγος, ου, ὁ, scavenger (of information), babbler. ⁹ ξένος, strange, stranger. ¹⁰ καταγγελεὺς, ἑως, ὁ, proclaimer, preacher. ¹¹ ἀνάστασις, εως, ἡ, resurrection, rising again. ¹² ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ¹³ πάγος, ὁ, mountain peak, rocky hill. ¹⁴ καινός, new, fresh. ¹⁵ διδασχὴ, ἡς, ἡ, teaching, instruction. ¹⁶ ξερίζω, entertain (a stranger), startle. ¹⁷ εἰσφέρω, carry inward, bring in. ¹⁸ ἀκοή, ἡς, ἡ, hearing, report. ¹⁹ βούλομαι, wish, will. ²⁰ Ἀθηναῖος, Athenian. ²¹ ἐπιδημέω, visit, live in a place. ²² εὐκαιρέω, have opportunity, time.

καινότερον.¹

Σταθείς δὲ ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ τοῦ Ἀρείου² πάγου² ἔφη, 22

Ἄνδρες Ἀθηναῖοι,³ κατὰ πάντα ὥς

δεισιδαιμονεστέρους⁴ ὑμᾶς θεωρῶ. Διερχόμενος⁵ γὰρ 23

καὶ ἀναθεωρῶν⁶ τὰ σεβάσματα⁷ ὑμῶν, εὔρον καὶ

βωμόν⁸ ἐν ᾧ ἐπεγέγραπτο,⁹ Ἀγνώστῳ¹⁰ θεῷ. Ὅν οὖν

ἀγνοοῦντες¹¹ εὐσεβεῖτε,¹² τοῦτον ἐγὼ καταγγέλλω¹³

ὑμῖν. Ὁ θεὸς ὁ ποιήσας τὸν κόσμον καὶ πάντα τὰ ἐν 24

αὐτῷ, οὗτος, οὐρανοῦ καὶ γῆς κύριος ὑπάρχων, οὐκ ἐν

χειροποιήτοις¹⁴ ναοῖς¹⁵ κατοικεῖ,¹⁶ οὐδὲ ὑπὸ χειρῶν 25

ἀνθρώπων θεραπεύεται,¹⁷ προσδεόμενός¹⁸ τινος, αὐτὸς

διδούς πᾶσιν ζωὴν καὶ πνοὴν¹⁹ κατὰ πάντα: ἐποίησέν 26

τε ἐξ ἐνὸς αἵματος πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων, κατοικεῖν¹⁶

ἐπὶ πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς, ὀρίσας²⁰

¹ καινός, new, fresh. ² πάγος, ὁ, mountain peak, rocky hill. ³ Ἀθηναῖος, Athenian. ⁴ δεισιδαίμων, devout, religious. ⁵ διέρχομαι, cross over, pass through. ⁶ ἀναθεωρῶ, observe carefully, examine. ⁷ σεῖβασμα, τος, τό, object of worship. ⁸ βωμός, οὗ, ὁ, altar. ⁹ ἐπιγράφω, write upon, inscribe. ¹⁰ ἄγνωστος, unknown. ¹¹ ἄγνοέω, not know, be unaware. ¹² εὐσεβέω, show piety or profound respect towards. ¹³ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹⁴ χειροποίητος, made by hand, done or made with hands. ¹⁵ ναός, οὗ, ὁ, temple, shrine. ¹⁶ κατοικέω, inhabit, dwell. ¹⁷ θεραπεύω, heal, care for. ¹⁸ προσδέομαι, need, want more. ¹⁹ πνοή, ἥς, ἡ, wind, breath. ²⁰ ὀρίζω, mark off by boundaries, determine.

προστεταγμένους¹ καιρούς καὶ τὰς ὁροθεσίας² τῆς
κατοικίας³ αὐτῶν· ζητεῖν τὸν κύριον, εἰ ἄρα⁴ γε⁵ 27
ψηλαφήσειαν⁶ αὐτὸν καὶ εὗροιεν, καὶ γε⁵ οὐ μακρὰν⁷
ἀπὸ ἐνὸς ἐκάστου ἡμῶν ὑπάρχοντα. Ἐν αὐτῷ γὰρ 28
ζῶμεν καὶ κινούμεθα⁸ καὶ ἐσμεν· ὡς καὶ τινες τῶν καθ'
ὑμᾶς ποιητῶν⁹ εἰρήκασιν, Τοῦ γὰρ καὶ γένος¹⁰ ἐσμέν. 29
Γένος¹⁰ οὖν ὑπάρχοντες τοῦ θεοῦ, οὐκ ὀφείλομεν¹¹
νομίζειν¹² χρυσῷ¹³ ἢ ἀργύρῳ¹⁴ ἢ λίθῳ, χαράγματι¹⁵
τέχνης¹⁶ καὶ ἐνθυμήσεως¹⁷ ἀνθρώπου, τὸ θεῖον¹⁸ εἶναι
ὅμοιον.¹⁹ Τοὺς μὲν οὖν χρόνους τῆς ἀγνοίας²⁰ 30
ὑπεριδὼν²¹ ὁ θεός, τὰ νῦν παραγγέλλει²² τοῖς
ἀνθρώποις πᾶσιν πανταχοῦ²³ μετανοεῖν·²⁴ διότι²⁵ 31
ἔστησεν ἡμέραν, ἐν ᾗ μέλλει κρίνειν τὴν οἰκουμένην²⁶
ἐν δικαιοσύνῃ, ἐν ἀνδρὶ ᾧ ὥρισεν, ²⁷πίστιν παρασχὼν²⁸

¹ προστάσσω, command, order. ² ὁροθεσία, ας, ἡ, limit, fixed boundary. ³ κατοικία, ας, ἡ, dwelling-place, habitation.

⁴ ἄρα, so? (introduces a question). ⁵ γέ, indeed, at least. ⁶ ψηλαφάω, touch, handle. ⁷ μακράν, far away. ⁸ κινέω, move, stir. ⁹ ποιητής, οὐ, ὁ, maker, doer. ¹⁰ γένος, ους, τό, race, kind. ¹¹ ὀφείλω, owe, ought. ¹² νομίζω, suppose, think. ¹³ χρυσός, οὐ, ὁ, gold, anything made of gold. ¹⁴ ἄργυρος, ου, ὁ, silver, silver as a metal. ¹⁵ χάραγμα, τος, τό, stamp, impress. ¹⁶ τέχνη, ης, ἡ, art, craft. ¹⁷ ἐνθύμησις, εως, ἡ, deliberation, thought. ¹⁸ θεῖος, divine. ¹⁹ ὅμοιος, like, similar. ²⁰ ἀγνοία, ας, ἡ, ignorance. ²¹ ὑπερεῖδον, overlook. ²² παραγγέλλω, order, command. ²³ πανταχοῦ, everywhere. ²⁴ μετανοέω, repent, change my mind. ²⁵ διότι, because, on this account. ²⁶ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ²⁷ ὀρίζω, mark off by boundaries, determine. ²⁸ παρέχω, offer, afford.

πᾶσιν, ἀναστήσας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν.

Ἀκούσαντες δὲ ἀνάστασιν¹ νεκρῶν, οἱ μὲν ἐχλεύαζον·² οἱ 32

δὲ εἶπον, Ἀκουσόμεθά σου πάλιν περὶ τούτου. Καὶ 33

οὕτως ὁ Παῦλος ἐξῆλθεν ἐκ μέσου αὐτῶν. Τινὲς δὲ 34

ἄνδρες κολληθέντες³ αὐτῷ, ἐπίστευσαν· ἐν οἷς καὶ

Διονύσιος⁴ ὁ Ἀρεοπαγίτης,⁵ καὶ γυνὴ ὀνόματι

Δάμαρις,⁶ καὶ ἕτεροι σὺν αὐτοῖς.

Μετὰ δὲ ταῦτα χωρισθεῖς⁷ ὁ Παῦλος ἐκ τῶν Ἀθηνῶν⁸ 18

ἦλθεν εἰς Κόρινθον.⁹ Καὶ εὗρών τινα Ἰουδαῖον 2

ὀνόματι Ἀκύλαν,¹⁰ Ποντικὸν¹¹ τῷ γένει,¹² προσφάτως

ἐληλυθότα ἀπὸ τῆς Ἰταλίας,¹⁴ καὶ Πρίσκιλλαν¹⁵

γυναῖκα αὐτοῦ, διὰ τὸ τεταχέναι¹⁶ Κλαύδιον¹⁷

χωρίζεσθαι⁷ πάντας τοὺς Ἰουδαίους ἐκ τῆς Ῥώμης,¹⁸

προσῆλθεν αὐτοῖς· καὶ διὰ τὸ ὁμότεχον¹⁹ εἶναι, 3

¹ ἀνάστασις, εως, ἡ, resurrection, rising again. ² χλευάζω, mock, scoff. ³ κολλάω, glue, cleave. ⁴ Διονύσιος, ου, ὁ, Dionysius. ⁵ Ἀρεοπαγίτης, ου, ὁ, Areopagite. ⁶ Δάμαρις, ιδος, ἡ, Damaris. ⁷ χωρίζω, separate, depart. ⁸ Ἀθῆναι, ὡν, ἡ, Athens. ⁹ Κόρινθος, ου, ἡ, Corinth. ¹⁰ Ἀκύλας, ὁ, Aquila. ¹¹ Ποντικός, from Pontus, belonging to Pontus. ¹² γένος, ους, τό, race, kind. ¹³ προσφάτως, recently. ¹⁴ Ἰταλία, ας, ἡ, Italy. ¹⁵ Πρίσκιλλα, ης, ἡ, Prisca, Priscilla. ¹⁶ τάσσω, arrange, appoint. ¹⁷ Κλαύδιος, ου, ὁ, Claudius. ¹⁸ Ῥώμη, ης, ἡ, Rome, strength. ¹⁹ ὁμότεχνος, of the same trade.

ἔμενον παρ' αὐτοῖς καὶ εἰργάζετο:¹ ἦσαν γὰρ
 σκηνοποιοὶ² τὴν τέχνην.³ Διελέγετο⁴ δὲ ἐν τῇ 4
 συναγωγῇ κατὰ πᾶν σάββατον, ἔπειθ' ἐν τε Ἰουδαίους
 καὶ Ἑλλήνας.⁵

Ὡς δὲ κατήλθον⁶ ἀπὸ τῆς Μακεδονίας⁷ ὁ τε Σίλας⁸ καὶ ὁ 5
 Τιμόθεος,⁹ συνείχετο¹⁰ τῷ πνεύματι ὁ Παῦλος,
 διαμαρτυρούμενος¹¹ τοῖς Ἰουδαίοις τὸν χριστὸν Ἰησοῦν.
 Ἀντιτασσομένων¹² δὲ αὐτῶν καὶ βλασφημούντων,¹³ 6
 ἐκτιναξάμενος¹⁴ τὰ ἱμάτια, εἶπεν πρὸς αὐτούς, Τὸ
 αἷμα ὑμῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ὑμῶν: καθαρὸς¹⁵ ἐγώ:
 ἀπὸ τοῦ νῦν εἰς τὰ ἔθνη πορεύσομαι. Καὶ μεταβὰς¹⁶ 7
 ἐκεῖθεν¹⁷ ἦλθεν εἰς οἰκίαν τινὸς ὀνόματι Ἰούστου,¹⁸
 σεβομένου¹⁹ τὸν θεόν, οὗ ἡ οἰκία ἦν συνομοροῦσα²⁰ τῇ
 συναγωγῇ. Κρίσπος²¹ δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος²² 8

¹ ἐργάζομαι, work, word. ² σκηνοποιός, οὐ, ὁ, tent-maker. ³ τέχνη, ης, ἡ, art, craft. ⁴ διαλέγομαι, dispute, reason. ⁵ Ἑλλήν, ηνος, ὁ, Greek, Hellene. ⁶ κατέρχομαι, come down, go down. ⁷ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ⁸ Σίλας, ὁ, Silas. ⁹ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ¹⁰ συνέχω, hold fast, oppress. ¹¹ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ¹² ἀντιτάσσομαι, range in battle against, oppose. ¹³ βλασφημέω, revile, blaspheme. ¹⁴ ἐκτινάσσω, shake off or out, shake off. ¹⁵ καθαρός, clean, pure. ¹⁶ μεταβαίνω, depart, leave. ¹⁷ ἐκεῖθεν, from there, from that place. ¹⁸ Ἰούστος, ου, ὁ, Justus. ¹⁹ σεβομαι, reverence, worship. ²⁰ συνομορέω, be next door to, am contiguous with. ²¹ Κρίσπος, ου, ὁ, Crispus. ²² ἀρχισυνάγωγος, ου, ὁ, ruler of a synagogue.

ἐπίστευσεν τῷ κυρίῳ σὺν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ· καὶ
πολλοὶ τῶν Κορινθίων¹ ἀκούοντες ἐπίστευον καὶ
ἐβαπτίζοντο. Εἶπεν δὲ ὁ κύριος δι' ὁράματος² ἐν νυκτὶ 9
τῷ Παύλῳ, Μὴ φοβοῦ, ἀλλὰ λάλει καὶ μὴ σιωπήσης·³
διότι⁴ ἐγὼ εἰμι μετὰ σοῦ, καὶ οὐδεὶς ἐπιθήσεται⁵ σοι 10
τοῦ κακῶσαί⁶ σε· διότι⁴ λαός ἐστίν μοι πολὺς ἐν τῇ
πόλει ταύτῃ. Ἐκάθισέν⁷ τε ἐνιαυτὸν⁸ καὶ μῆνας⁹ ἕξ,¹⁰ 11
διδάσκων ἐν αὐτοῖς τὸν λόγον τοῦ θεοῦ.

Γαλλίωνος¹¹ δὲ ἀνθυπατεύοντος¹² τῆς Ἀχαΐας,¹³ 12
κατεπέστησαν¹⁴ ὁμοθυμαδὸν¹⁵ οἱ Ἰουδαῖοι τῷ Παύλῳ,
καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ τὸ βῆμα,¹⁶ λέγοντες ὅτι Παρὰ 13
τὸν νόμον οὗτος ἀναπείθει¹⁷ τοὺς ἀνθρώπους σέβεσθαι
τὸν θεόν. Μέλλοντος δὲ τοῦ Παύλου ἀνοίγειν τὸ 14
στόμα, εἶπεν ὁ Γαλλίων¹¹ πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, Εἰ μὲν
οὖν ἦν ἀδίκημά¹⁹ τι ἢ ῥαδιούργημα²⁰ πονηρόν, ὦ²¹

¹ Κορίνθιος, ου, ὁ, Corinthian. ² ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ³ σιωπάω, be silent, keep silence. ⁴ διότι, because, on this account. ⁵ ἐπιτίθηναι, lay upon, put. ⁶ κακῶω, mistreat, harm. ⁷ καθίζω, seat, sit. ⁸ ἐνιαυτός, οὗ, ὁ, year. ⁹ μῆν, ὁ, month, certainly. ¹⁰ ἕξ, six. ¹¹ Γαλλίων, ωνος, ὁ, Gallio. ¹² ἀνθυπατεύω, act as proconsul, be a deputy. ¹³ Ἀχαΐα, ας, ἡ, Achaia. ¹⁴ κατεφίστημι, rush, assault. ¹⁵ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ¹⁶ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ¹⁷ ἀναπείθω, induce, persuade. ¹⁸ σέβομαι, reverence, worship. ¹⁹ ἀδίκημα, τος, τό, wrong, injury. ²⁰ ῥαδιούργημα, τος, τό, crime, act of villainy. ²¹ ὦ, Oh! omega.

Ἰουδαῖοι, κατὰ λόγον ἂν ἡνεσχόμεν¹ ὑμῶν: εἰ δὲ 15

ζήτημά² ἐστὶν περὶ λόγου καὶ ὀνομάτων καὶ νόμου

τοῦ καθ' ὑμᾶς, ὤψεσθε αὐτοί: κριτῆς³ γὰρ ἐγὼ τούτων

οὐ βούλομαι⁴ εἶναι. Καὶ ἀπήλασεν⁵ αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ 16

βήματος.⁶ Ἐπιλαβόμενοι⁷ δὲ πάντες οἱ Ἑλλήνες⁸ 17

Σωσθένην⁹ τὸν ἀρχισυνάγωγον¹⁰ ἔτυπτον¹¹ ἔμπροσθεν

τοῦ βήματος.⁶ Καὶ οὐδὲν τούτων τῷ Γαλλίῳ¹³

ἔμελλεν.

Ὁ δὲ Παῦλος ἔτι προσμεῖνας¹⁴ ἡμέρας ἱκανάς,¹⁵ τοῖς 18

ἀδελφοῖς ἀποταξάμενος,¹⁶ ἐξέπλει¹⁷ εἰς τὴν Συρίαν,¹⁸

καὶ σὺν αὐτῷ Πρίσκιλλα¹⁹ καὶ Ἀκύλας,²⁰ κειράμενος²¹

τὴν κεφαλὴν ἐν Κεγχρεαῖς:²² εἶχεν γὰρ εὐχήν.²³ 19

Κατήντησεν²⁴ δὲ εἰς Ἔφεσον,²⁵ καὶ ἐκεῖνους κατέλιπεν

αὐτοῦ:²⁷ αὐτὸς δὲ εἰσελθὼν εἰς τὴν συναγωγὴν

¹ ἀνέχομαι, endure, bear with. ² ζήτημα, τος, τό, inquiry, question. ³ κριτῆς, ου, ὁ, judge. ⁴ βούλομαι, wish, will. ⁵ ἀπελάυνω, drive away. ⁶ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ⁷ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ⁸ Ἕλλην, ηνος, ὁ, Greek, Hellene. ⁹ Σωσθένης, ους, ὁ, Sosthenes. ¹⁰ ἀρχισυνάγωγος, ου, ὁ, ruler of a synagogue. ¹¹ τύπτω, smite, beat. ¹² ἔμπροσθεν, in front of, before (gen). ¹³ Γαλλίῳ, υνος, ὁ, Gallio. ¹⁴ προσμένω, wait longer, remain. ¹⁵ ἱκανός, sufficient, able. ¹⁶ ἀποτάσσομαι, set apart, take leave of. ¹⁷ ἐκπλέω, sail away, sail out. ¹⁸ Συρία, ας, ἡ, Syria. ¹⁹ Πρίσκιλλα, ης, ἡ, Prisca, Priscilla. ²⁰ Ἀκύλας, ὁ, Aquila. ²¹ κείρω, shear, cut off. ²² Κεγχρεαί, ὦν, ἡ, Cenchreae. ²³ εὐχή, ἡς, ἡ, prayer, vow. ²⁴ καταντάω, come to, arrive. ²⁵ Ἐφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ²⁶ καταλείπω, leave, leave behind. ²⁷ αὐτοῦ, there, here.

διελέχθη¹ τοῖς Ἰουδαίοις. Ἐρωτώντων δὲ αὐτῶν ἐπὶ 20

πλείονα χρόνον μείναι παρ' αὐτοῖς, οὐκ ἐπένευσεν·² 21

ἀλλ' ἀπετάξατο³ αὐτοῖς εἰπὼν, Δεῖ με πάντως⁴ τὴν

ἐορτὴν⁵ τὴν ἐρχομένην ποιῆσαι εἰς Ἱεροσόλυμα·

πάλιν δὲ ἀνακάμψω⁶ πρὸς ὑμᾶς, τοῦ θεοῦ θέλοντος.

Ἀνήχθη⁷ ἀπὸ τῆς Ἐφέσου,⁸ καὶ κατελθὼν⁹ εἰς 22

Καισάρειαν,¹⁰ ἀναβάς καὶ ἀσπασάμενος τὴν

ἐκκλησίαν, κατέβη εἰς Ἀντιόχειαν.¹¹ Καὶ ποιήσας 23

χρόνον τινὰ ἐξῆλθεν, διερχόμενος¹² καθεξῆς¹³ τὴν

Γαλατικὴν¹⁴ χώραν¹⁵ καὶ Φρυγίαν,¹⁶ ἐπιστηρίζων¹⁷

πάντας τοὺς μαθητάς.

Ἰουδαῖος δέ τις Ἀπολλῶς¹⁸ ὀνόματι, Ἀλεξανδρεὺς¹⁹ τῷ 24

γένει,²⁰ ἀνὴρ λόγιος,²¹ κατήντησεν²² εἰς Ἐφεσον,⁸

δυνατὸς²³ ὢν ἐν ταῖς γραφαῖς. Οὗτος ἦν κατηχημένος 25

¹ διαλέγομαι, dispute, reason. ² ἐπινεύω, give consent (by a nod), nod to. ³ ἀποτάσσομαι, set apart, take leave of. ⁴ πάντως, altogether, by all means. ⁵ ἐορτή, ἡς, ἡ, feast, festival. ⁶ ἀνακάμπτω, turn back, return. ⁷ ἀνάγω, lead up, restore. ⁸ Ἐφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ⁹ κατέρχομαι, come down, go down. ¹⁰ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ¹¹ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ¹² διέρχομαι, cross over, pass through. ¹³ καθεξῆς, successively, in order. ¹⁴ Γαλατικός, Galatian. ¹⁵ χώρα, ας, ἡ, land, region. ¹⁶ Φρυγία, ας, ἡ, Phrygia. ¹⁷ ἐπιστηρίζω, strengthen, prop up. ¹⁸ Ἀπολλῶς, ό, Apollos. ¹⁹ Ἀλεξανδρεὺς, έως, ό, Alexandrian. ²⁰ γένος, ους, τό, race, kind. ²¹ λόγιος, eloquent, learned. ²² καταντάω, come to, arrive. ²³ δυνατός, powerful, possible. ²⁴ κατηχέω, teach by word of mouth.

τὴν ὁδὸν τοῦ κυρίου, καὶ ζέων¹ τῷ πνεύματι ἐλάλει
καὶ ἐδίδασκεν ἀκριβῶς² τὰ περὶ τοῦ κυρίου,
ἐπιστάμενος³ μόνον τὸ βάπτισμα⁴ Ἰωάννου: οὗτός τε 26
ἤρξατο παρρησιάζεσθαι⁵ ἐν τῇ συναγωγῇ.
Ἀκούσαντες δὲ αὐτοῦ Ἀκύλας⁶ καὶ Πρίσκιλλα,⁷
προσελάβοντο⁸ αὐτόν, καὶ ἀκριβέστερον² αὐτῷ
ἐξέθεντο⁹ τὴν τοῦ θεοῦ ὁδόν. Βουλομένου¹⁰ δὲ αὐτοῦ 27
διελθεῖν¹¹ εἰς τὴν Ἀχαΐαν,¹² προτρεψάμενοι¹³ οἱ
ἀδελφοὶ ἔγραψαν τοῖς μαθηταῖς ἀποδέξασθαι¹⁴ αὐτόν:
ὃς παραγενόμενος¹⁵ συνεβάλετο¹⁶ πολὺ τοῖς
πεπιστευκόσιν διὰ τῆς χάριτος: εὐτόνως¹⁷ γὰρ τοῖς 28
Ἰουδαίοις διακατηλέγχετο¹⁸ δημοσίᾳ,¹⁹ ἐπιδεικνὺς²⁰
διὰ τῶν γραφῶν εἶναι τὸν χριστὸν Ἰησοῦν.

¹ ζέω, be fervent, be hot. ² ἀκριβῶς, carefully, accurately. ³ ἐπίσταμαι, understand, know. ⁴ βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ⁵ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ⁶ Ἀκύλας, ό, Aquila. ⁷ Πρίσκιλλα, ης, ή, Prisca, Priscilla. ⁸ προσλαμβάνω, take to myself, welcome. ⁹ ἐκτίθημι, declare, explain. ¹⁰ βούλομαι, wish, will. ¹¹ διέρχομαι, cross over, pass through. ¹² Ἀχαΐα, ας, ή, Achaia. ¹³ προτρέπω, urge (on), encourage. ¹⁴ ἀποδέχομαι, receive gladly, welcome. ¹⁵ παραγίνομαι, come, arrive. ¹⁶ συμβάλλω, discuss, consider. ¹⁷ εὐτόνως, vigorously, vehemently. ¹⁸ διακατελέγχωμαι, refute, overwhelm in argument. ¹⁹ δημόσιος, public, publicly. ²⁰ ἐπιδείκνυμι, show, prove.

Ἐγένετο δέ, ἐν τῷ τὸν Ἀπολλῶ¹ εἶναι ἐν Κορίνθῳ,² **19**

Παῦλον διελθόντα³ τὰ ἀνωτερικά⁴ μέρη⁵ ἐλθεῖν εἰς

Ἐφεσον·⁶ καὶ εὐρών τινας μαθητὰς εἶπεν πρὸς αὐτούς, **2**

Εἰ πνεῦμα ἅγιον ἐλάβετε πιστεύσαντες; Οἱ δὲ εἶπον

πρὸς αὐτόν, Ἄλλ' οὐδὲ εἰ πνεῦμα ἅγιόν ἐστιν,

ἡκούσαμεν. Εἶπέν τε πρὸς αὐτούς, Εἰς τί οὖν **3**

ἐβαπτίσθητε; Οἱ δὲ εἶπον, Εἰς τὸ Ἰωάννου βάπτισμα.⁷

Εἶπεν δὲ Παῦλος, Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν βάπτισμα⁷ ⁴

μετανοίας,⁸ τῷ λαῷ λέγων εἰς τὸν ἐρχόμενον μετ'

αὐτὸν ἵνα πιστεύσωσιν, τοῦτ' ἐστιν, εἰς τὸν χριστὸν

Ἰησοῦν. Ἀκούσαντες δὲ ἐβαπτίσθησαν εἰς τὸ ὄνομα **5**

τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. Καὶ ἐπιθέντος⁹ αὐτοῖς τοῦ Παύλου **6**

τὰς χεῖρας, ἦλθεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ' αὐτούς,

ἐλάλουν τε γλώσσαις καὶ προεφήτευον.¹⁰ Ἦσαν δὲ οἱ **7**

πάντες ἄνδρες ὡσεὶ¹¹ δεκαδύο.¹²

¹ Ἀπολλῶς, ὁ, Apollos. ² Κόρινθος, ου, ἡ, Corinth. ³ διέρχομαι, cross over, pass through. ⁴ ἀνωτερικός, upper, higher-lying. ⁵ μέρος, ους, τό, part, portion. ⁶ Ἐφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ⁷ βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ⁸ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ⁹ ἐπιτίθηναι, lay upon, put. ¹⁰ προφητεύω, prophesy, foretell. ¹¹ ὡσεὶ, like, about. ¹² δεκαδύο, twelve, 12.

Εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν συναγωγὴν ἐπαρρησιάζετο,¹ ἐπὶ 8
 μῆνας² τρεῖς διαλεγόμενος³ καὶ πείθων τὰ περὶ τῆς
 βασιλείας τοῦ θεοῦ. Ὡς δέ τινες ἐσκληρύνοντο⁴ καὶ 9
 ἠπειθούν,⁵ κακολογούντες⁶ τὴν ὁδὸν ἐνώπιον τοῦ
 πλήθους,⁷ ἀποστὰς⁸ ἀπ' αὐτῶν ἀφώρισεν⁹ τοὺς
 μαθητάς, καθ' ἡμέραν διαλεγόμενος³ ἐν τῇ σχολῇ¹⁰
 Τυράννου¹¹ τινός. Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ ἔτη¹² δύο, 10
 ὥστε πάντας τοὺς κατοικοῦντας¹³ τὴν Ἀσίαν¹⁴
 ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, Ἰουδαίους τε
 καὶ Ἑλλήνας.¹⁵ Δυνάμεις τε οὐ τὰς τυχούσας¹⁶ ἐποίει 11
 ὁ θεὸς διὰ τῶν χειρῶν Παύλου, ὥστε καὶ ἐπὶ τοὺς 12
 ἀσθενούντας¹⁷ ἐπιφέρεισθαι¹⁸ ἀπὸ τοῦ χρωτὸς¹⁹ αὐτοῦ
 σουδάρια²⁰ ἢ σιμικίνθια,²¹ καὶ ἀπαλλάσσεσθαι²² ἀπ'
 αὐτῶν τὰς νόσους,²³ τὰ τε πνεύματα τὰ πονηρὰ
 ἐξέρχεσθαι ἀπ' αὐτῶν. Ἐπεχείρησαν²⁴ δέ τινες ἀπὸ 13

¹ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ² μῆν, ὁ, month, certainly. ³ διαλέγομαι, dispute, reason. ⁴ σκληρύνω, harden. ⁵ ἀπειθέω, disbelieve, disobey. ⁶ κακολογέω, speak evil of, revile. ⁷ πλῆθος, οὓς, τό, multitude. ⁸ ἀφίστημι, withdraw, depart. ⁹ ἀφορίζω, separate, set apart. ¹⁰ σχολή, ἥς, ἡ, lecture hall, school. ¹¹ τύραννος, οὗ, ὁ, Tyrannus; tyrant. ¹² ἔτος, οὓς, τό, year. ¹³ κατοικέω, inhabit, dwell. ¹⁴ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹⁵ Ἕλλην, ἡνος, ὁ, Greek, Hellene. ¹⁶ τυγχάνω, obtain, happen. ¹⁷ ἀσθενέω, be weak, sick. ¹⁸ ἐπιφέρω, bring upon, inflict. ¹⁹ χρώς, χρωτός, ὁ, skin. ²⁰ σουδάριον, οὗ, τό, face cloth, handkerchief. ²¹ σιμικίνθιον, οὗ, τό, apron. ²² ἀπαλλάσσω, leave, deliver. ²³ νόσος, οὗ, ἡ, disease, malady. ²⁴ ἐπιχειρέω, endeavor, attempt.

τῶν περιερχομένων¹ Ἰουδαίων ἐξορκιστῶν² ὀνομάζειν³
 ἐπὶ τοὺς ἔχοντας τὰ πνεύματα τὰ πονηρὰ τὸ ὄνομα
 τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, λέγοντες, Ὁρκίζομεν⁴ ὑμᾶς τὸν
 Ἰησοῦν ὃν ὁ Παῦλος κηρύσσει. Ἦσαν δέ τινες υἱοὶ 14
 Σκευᾶ⁵ Ἰουδαίου ἀρχιερέως ἐπὶ τὰ οἱ τοῦτο ποιοῦντες. 15
 Ἀποκριθὲν δὲ τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν εἶπεν, Τὸν
 Ἰησοῦν γινώσκω, καὶ τὸν Παῦλον ἐπίσταμαι·⁶ ὑμεῖς
 δὲ τίνες ἐστέ; Καὶ ἐφαλλόμενος⁷ ἐπ' αὐτοὺς ὁ 16
 ἄνθρωπος ἐν ᾧ ἦν τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν, καὶ
 κατακυριεύσαν⁸ αὐτῶν, ἴσχυσεν⁹ κατ' αὐτῶν, ὥστε
 γυμνοῦς¹⁰ καὶ τετραυματισμένους¹¹ ἐκφυγεῖν¹² ἐκ τοῦ
 οἴκου ἐκεῖνου. Τοῦτο δὲ ἐγένετο γνωστὸν¹³ πᾶσιν 17
 Ἰουδαίοις τε καὶ Ἑλλήσιν¹⁴ τοῖς κατοικοῦσιν¹⁵ τὴν
 Ἔφεσον,¹⁶ καὶ ἐπέπεσεν¹⁷ φόβος¹⁸ ἐπὶ πάντας αὐτούς,
 καὶ ἐμεγαλύνετο¹⁹ τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. 18

¹ περιέρχομαι, go about, go around. ² ἐξορκιστής, οὐ, ὁ, exorcist. ³ ὀνομάζω, name, give a name to. ⁴ ὀρκίζω, adjure, implore. ⁵ Σκευᾶς, ᾱ, ὁ, Sceva. ⁶ ἐπίσταμαι, understand, know. ⁷ ἐφάλλομαι, leap upon. ⁸ κατακυριεύω, exercise dominion over, lord over. ⁹ ἰσχύω, be strong, able. ¹⁰ γυμνός, naked, wearing only under-garments. ¹¹ τραυματίζω, wound. ¹² ἐκφεύγω, flee away, flee out. ¹³ γνωστός, known, acquaintance. ¹⁴ Ἑλλήν, ἡνος, ὁ, Greek, Hellene. ¹⁵ κατοικέω, inhabit, dwell. ¹⁶ Ἐφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ¹⁷ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ¹⁸ φόβος, ου, ὁ, fear, terror. ¹⁹ μεγαλύνω, make or declare great, enlarge.

Πολλοί τε τῶν πεπιστευκότων ἤρχοντο,
 ἐξομολογούμενοι,¹ καὶ ἀναγγέλλοντες² τὰς πράξεις³
 αὐτῶν. Ἰκανοὶ⁴ δὲ τῶν τὰ περίεργα⁵ πραξάντων⁶ 19
 συνενέγκαντες⁷ τὰς βίβλους⁸ κατέκαιον⁹ ἐνώπιον
 πάντων: καὶ συνεψήφισαν¹⁰ τὰς τιμὰς¹¹ αὐτῶν, καὶ
 εὖρον ἀργυρίου¹² μυριάδας¹³ πέντε.¹⁴ Οὕτως κατὰ 20
 κράτος¹⁵ ὁ λόγος τοῦ κυρίου ἡὔξανεν¹⁶ καὶ ἴσχυεν.¹⁷
 Ὡς δὲ ἐπληρώθη ταῦτα, ἔθετο ὁ Παῦλος ἐν τῷ 21
 πνεύματι, διελθὼν¹⁸ τὴν Μακεδονίαν¹⁹ καὶ Ἀχαΐαν,²⁰
 πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλὴμ, εἰπὼν ὅτι Μετὰ τὸ
 γενέσθαι με ἐκεῖ, δεῖ με καὶ Ῥώμην²¹ ἰδεῖν. 22
 Ἀποστείλας δὲ εἰς τὴν Μακεδονίαν¹⁹ δύο τῶν
 διακονούντων²² αὐτῷ, Τιμόθεον²³ καὶ Ἑραστον,²⁴
 αὐτὸς ἐπέσχεν²⁵ χρόνον εἰς τὴν Ἀσίαν.²⁶

¹ ἐξομολογέω, confess, profess. ² ἀναγγέλλω, announce, report. ³ πράξις, εὖς, ἡ, deed, function. ⁴ ἱκανός, sufficient, able. ⁵ περίεργος, ου, ὁ, meddlesome, belonging to magic. ⁶ πράσσω, do, perform. ⁷ συμφέρω, bring together, it is profitable. ⁸ βίβλος, ου, ἡ, book, scroll. ⁹ κατακαίω, burn up, consume entirely. ¹⁰ συμψηφίζω, count up, add up. ¹¹ τιμή, ἡς, ἡ, honor, price. ¹² ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ¹³ μυριάς, ἄδος, ἡ, ten thousand, myriad. ¹⁴ πέντε, five, 5. ¹⁵ κράτος, ους, τό, power, dominion. ¹⁶ αὐξάνω, cause to grow, increase. ¹⁷ ἰσχύω, be strong, able. ¹⁸ διέρχομαι, cross over, pass through. ¹⁹ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ²⁰ Ἀχαΐα, ας, ἡ, Achaia. ²¹ Ῥώμη, ης, ἡ, Rome, strength. ²² διακονέω, serve, minister. ²³ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ²⁴ Ἑραστος, ου, ὁ, Erastus. ²⁵ ἐπέχω, hold fast, hold toward. ²⁶ Ἀσία, ας, ἡ, Asia.

Ἐγένετο δὲ κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον τάραχος¹ οὐκ ὀλίγος 23

περὶ τῆς ὁδοῦ. Δημήτριος³ γάρ τις ὀνόματι, 24

ἄργυροκόπος,⁴ ποιῶν ναοὺς⁵ ἀργυροῦς⁶ Ἀρτέμιδος,⁷

παρείχετο⁸ τοῖς τεχνίταις⁹ ἐργασίαν¹⁰ οὐκ ὀλίγην·² οὗς 25

συναθροίσας,¹¹ καὶ τοὺς περὶ τὰ τοιαῦτα ἐργάτας,¹²

εἶπεν, Ἄνδρες, ἐπίστασθε¹³ ὅτι ἐκ ταύτης τῆς ἐργασίας

ἡ εὐπορία¹⁴ ἡμῶν ἐστίν. Καὶ θεωρεῖτε καὶ ἀκούετε ὅτι 26

οὐ μόνον Ἐφέσου,¹⁵ ἀλλὰ σχεδὸν¹⁶ πάσης τῆς Ἀσίας,¹⁷

ὁ Παῦλος οὗτος πείσας μετέστησεν¹⁸ ἱκανὸν¹⁹ ὄχλον,

λέγων ὅτι οὐκ εἰσὶν θεοὶ οἱ διὰ χειρῶν γινόμενοι. Οὐ 27

μόνον δὲ τοῦτο κινδυνεύει²⁰ ἡμῖν τὸ μέρος²¹ εἰς

ἀπελεγμὸν²² ἔλθεῖν, ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς μεγάλης θεᾶς²³

ἱερὸν Ἀρτέμιδος⁷ εἰς οὐθὲν λογισθῆναι,²⁴ μέλλειν δὲ

καὶ καθαιρεῖσθαι²⁵ τὴν μεγαλειότητα²⁶ αὐτῆς, ἣν ὅλη

¹ τάραχος, ου, ὁ, disturbance, commotion. ² ὀλίγος, little, few. ³ Δημήτριος, ου, ὁ, Demetrius. ⁴ ἀργυροκόπος, ου, ὁ, silversmith. ⁵ ναός, οὔ, ὁ, temple, shrine. ⁶ ἀργυροῦς, silver, made of silver. ⁷ Ἀρτεμις, ἰδος, ἡ, Artemis, Persian or Ephesian Artemis. ⁸ παρέχω, offer, afford. ⁹ τεχνίτης, ου, ὁ, craftsman, artisan. ¹⁰ ἐργασία, ας, ἡ, profit, business. ¹¹ συναθροίζω, gather, bring together. ¹² ἐργάτης, ου, ὁ, workman, laborer. ¹³ ἐπίσταμαι, understand, know. ¹⁴ εὐπορία, ας, ἡ, prosperity, wealth. ¹⁵ Ἐφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ¹⁶ σχεδόν, almost, nearly. ¹⁷ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹⁸ μεθίστημι, remove, turn away. ¹⁹ ἱκανός, sufficient, able. ²⁰ κινδυνεύω, be in danger, am in danger. ²¹ μέρος, ους, τό, part, portion. ²² ἀπελεγμός, οὔ, ὁ, disrepute, discredit. ²³ θεά, ᾶς, ἡ, goddess. ²⁴ λογίζομαι, calculate, consider. ²⁵ καθαιρέω, take down, pull down. ²⁶ μεγαλειότης, ητος, ἡ, splendor, magnificence.

ἡ Ἀσία¹ καὶ ἡ οἰκουμένη² σέβεται.³ Ἀκούσαντες δὲ καὶ 28
 γενόμενοι πλήρεις⁴ θυμοῦ,⁵ ἔκραζον λέγοντες,
 Μεγάλη ἡ Ἄρτεμις⁶ Ἐφεσίων.⁷ Καὶ ἐπλήσθη⁸ ἡ πόλις 29
 ὅλη τῆς συγχύσεως·⁹ ὥρμησάν¹⁰ τε ὁμοθυμαδὸν¹¹ εἰς
 τὸ θέατρον,¹² συναρπάσαντες¹³ Γάϊον¹⁴ καὶ
 Ἀρίσταρχον¹⁵ Μακεδόνας,¹⁶ συνεκδήμους¹⁷ Παύλου. 30
 Τοῦ δὲ Παύλου βουλομένου¹⁸ εἰσελθεῖν εἰς τὸν δῆμον,
 οὐκ εἶων²⁰ αὐτὸν οἱ μαθηταί. Τινὲς δὲ καὶ τῶν 31
 Ἀσιαρχῶν,²¹ ὄντες αὐτῷ φίλοι,²² πέμψαντες πρὸς
 αὐτόν, παρεκάλουν μὴ δοῦναι ἑαυτὸν εἰς τὸ θέατρον.¹²
 Ἄλλοι μὲν οὖν ἄλλο τι ἔκραζον· ἦν γὰρ ἡ ἐκκλησία 32
 συγκεχυμένη,²³ καὶ οἱ πλείους οὐκ ᾔδεισαν τίνος
 ἕνεκεν²⁴ συνεληλύθεισαν.²⁵ Ἐκ δὲ τοῦ ὄχλου 33
 προεβίβασαν²⁶ Ἀλέξανδρον,²⁷ προβαλόντων²⁸ αὐτὸν

¹ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ² οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ³ σέβομαι, reverence, worship. ⁴ πλήρης, full. ⁵ θυμός, ου, ὁ, wrath, outburst of passion. ⁶ Ἄρτεμις, ιδος, ἡ, Artemis, Persian or Ephesian Artemis. ⁷ Ἐφέσιος, Ephesian. ⁸ πλήθω, fill. ⁹ σύγχυσις, εως, ἡ, confusion, tumult. ¹⁰ ὀρμάω, hasten on, rush. ¹¹ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ¹² θέατρον, ου, τό, theater, spectacle. ¹³ συναρπάζω, seize, drag away. ¹⁴ Γάϊος, ου, ὁ, Gaius. ¹⁵ Ἀρίσταρχος, ου, ὁ, Aristarchus. ¹⁶ Μακεδών, ὄνος, ὁ, Macedonian. ¹⁷ συνέκδημος, ου, ὁ, traveling companion, fellow traveler. ¹⁸ βούλομαι, wish, will. ¹⁹ δῆμος, ου, ὁ, popular assembly, crowd. ²⁰ ἐάω, permit, allow. ²¹ Ἀσιάρχης, ου, ὁ, Asiarch. ²² φίλος, ου, ὁ, loving, friend. ²³ συγχέω, confuse, confound. ²⁴ ἕνεκεν, for the sake of, on account of. ²⁵ συνέρχομαι, come together, come or go with. ²⁶ προβιβάζω, cause to come forward, prompt. ²⁷ Ἀλέξανδρος, ου, ὁ, Alexander. ²⁸ προβάλλω, put forward, put out.

τῶν Ἰουδαίων. Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος,¹ κατασείσας² τὴν
 χεῖρα, ἤθελεν ἀπολογεῖσθαι³ τῷ δήμῳ.⁴ Ἐπιγόνοντες⁵ 34
 δὲ ὅτι Ἰουδαῖός ἐστιν, φωνὴ ἐγένετο μία ἐκ πάντων ὡς
 ἐπὶ ὥρας δύο κραζόντων, Μεγάλη ἡ Ἄρτεμις⁶
 Ἐφεσίων.⁷ Καταστείλας⁸ δὲ ὁ γραμματεὺς τὸν ὄχλον 35
 φησὶν, Ἄνδρες Ἐφέσιοι,⁷ τίς γὰρ ἐστὶν ἄνθρωπος ὃς οὐ
 γινώσκει τὴν Ἐφεσίων⁷ πόλιν νεωκόρον⁹ οὔσαν τῆς
 μεγάλης θεᾶς¹⁰ Ἀρτέμιδος⁶ καὶ τοῦ Διοπετοῦς;¹¹ 36
 Ἀναντιρρήτων¹² οὖν ὄντων τούτων, δεόν ἐστὶν ὑμᾶς
 κατεσταλμένους⁸ ὑπάρχειν, καὶ μηδὲν προπετεῖς¹³
 πράσσειν.¹⁴ Ἥγάγετε γὰρ τοὺς ἄνδρας τούτους, οὔτε 37
 ἱεροσύλους¹⁵ οὔτε βλασφημοῦντας¹⁶ τὴν θεὸν ὑμῶν. 38
 Εἰ μὲν οὖν Δημήτριος¹⁷ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ τεχνῖται¹⁸
 ἔχουσιν πρὸς τίνα λόγον, ἀγοραῖοι¹⁹ ἄγονται, καὶ
 ἀνθύπατοί²⁰ εἰσιν: ἐγκαλείτωσαν²¹ ἀλλήλοις. Εἰ δέ τι 39

¹ Ἀλέξανδρος, ου, ὁ, Alexander. ² κατασείω, shake, motion. ³ ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ⁴ δῆμος, ου, ὁ, popular assembly, crowd. ⁵ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ⁶ Ἄρτεμις, ιδος, ἡ, Artemis, Persian or Ephesian Artemis. ⁷ Ἐφέσιος, Ephesian. ⁸ καταστέλλω, restrain, quiet. ⁹ νεωκόρος, ου, ὁ, temple keeper, guardian. ¹⁰ θεά, ἄς, ἡ, goddess. ¹¹ διοπετής, fallen from heaven. ¹² ἀναντιρρήτος, not to be contradicted, undeniable. ¹³ προπετής, rash, reckless. ¹⁴ πράσσω, do, perform. ¹⁵ ἱερόσυλος, ου, ὁ, robber of temples, robbing temples. ¹⁶ βλασφημέω, revile, blaspheme. ¹⁷ Δημήτριος, ου, ὁ, Demetrius. ¹⁸ τεχνίτης, ου, ὁ, craftsman, artisan. ¹⁹ ἀγοραῖος, ου, ὁ, marketplace. ²⁰ ἀνθύπατος, ου, ὁ, consul, proconsul. ²¹ ἐγκαλέω, accuse, bring a charge.

περί ἐτέρων ἐπιζητεῖτε,¹ ἐν τῇ ἐννόμῳ² ἐκκλησίᾳ
ἐπιλυθῇσεται.³ Καὶ γὰρ κινδυνεύομεν⁴ ἐγκαλεῖσθαι⁵ 40
στάσεως⁶ περὶ τῆς σήμερον,⁷ μηδενὸς αἰτίου⁸
υὑάρχοντος περὶ οὗ οὐ δυνησόμεθα δοῦναι λόγον τῆς
συστροφῆς⁹ ταύτης. Καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἀπέλυσεν τὴν 41
ἐκκλησίαν.

Μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι¹⁰ τὸν θόρυβον,¹¹ 20
προσκαλεσάμενος¹² ὁ Παῦλος τοὺς μαθητάς, καὶ
ἀσπασάμενος, ἐξῆλθεν πορευθῆναι εἰς τὴν
Μακεδονίαν.¹³ Διελθὼν¹⁴ δὲ τὰ μέρη¹⁵ ἐκεῖνα, καὶ 2
παρακαλέσας αὐτοὺς λόγῳ πολλῷ, ἦλθεν εἰς τὴν
Ἑλλάδα.¹⁶ Ποιήσας τε μῆνας¹⁷ τρεῖς, γενομένης αὐτῷ 3
ἐπιβουλῆς¹⁸ ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων μέλλοντι ἀνάγεσθαι¹⁹
εἰς τὴν Συρίαν,²⁰ ἐγένετο γνώμη²¹ τοῦ ὑποστρέφειν²²

¹ ἐπιζητέω, seek for, seek after. ² ἐννομος, legal, lawful. ³ ἐπιλύω, explain, settle. ⁴ κινδυνεύω, be in danger, am in danger. ⁵ ἐγκαλέω, accuse, bring a charge. ⁶ στάσις, εως, ἡ, standing, rebellion. ⁷ σήμερον, today, now. ⁸ αἴτιος, ον, ὁ, causative of, responsible for. ⁹ συστροφή, ἡς, ἡ, unruly gathering, conspiracy. ¹⁰ παύω, cause to cease. ¹¹ θόρυβος, ου, ὁ, uproar, riot. ¹² προσκαλέω, summon. ¹³ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ¹⁴ διέρχομαι, cross over, pass through. ¹⁵ μέρος, ος, τό, part, portion. ¹⁶ Ἑλλάς, ἁδος, ἡ, Greece, Hellas. ¹⁷ μῆν, ὁ, month, certainly. ¹⁸ ἐπιβουλή, ἡς, ἡ, plot, plot against. ¹⁹ ἀνάγω, lead up, restore. ²⁰ Συρία, ας, ἡ, Syria. ²¹ γνώμη, ης, ἡ, purpose, opinion. ²² ὑποστρέφω, return, turn back.

διὰ Μακεδονίας.¹ Συνείπετο² δὲ αὐτῷ ἄχρι³ τῆς Ἀσίας ⁴

Σώπατρος⁵ Βεροιαῖος·⁶ Θεσσαλονικέων⁷ δέ,

Ἀρίσταρχος⁸ καὶ Σεκοῦνδος,⁹ καὶ Γάιος¹⁰ Δερβαῖος,¹¹

καὶ Τιμόθεος·¹² Ἀσιανοὶ¹³ δέ, Τυχικός¹⁴ καὶ Τρόφιμος.

Οὗτοι προσελθόντες ἔμενον ἡμᾶς ἐν Τρωάδι.¹⁶ ⁵

Ἡμεῖς δὲ ἐξεπλεύσαμεν¹⁷ μετὰ τὰς ἡμέρας τῶν

ἁζύμων¹⁸ ἀπὸ Φιλίππων,¹⁹ καὶ ἤλθομεν πρὸς αὐτοῦς

εἰς τὴν Τρωάδα¹⁶ ἄχρι³ ἡμερῶν πέντε,²⁰ οὗ²¹

διετρίψαμεν²² ἡμέρας ἑπτά.

Ἐν δὲ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων, συνηγμένων τῶν μαθητῶν ⁷

κλάσαι²³ ἄρτον, ὁ Παῦλος διελέγετο²⁴ αὐτοῖς, μέλλων

ἐξιέναι²⁵ τῇ ἐπαύριον,²⁶ παρέτεινέν²⁷ τε τὸν λόγον

μέχρι²⁸ μεσονυκτίου.²⁹ Ἦσαν δὲ λαμπάδες³⁰ ἱκαναί³¹ ⁸

¹ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ² συνείπομαι, accompany. ³ ἄχρι, as far as, up to (gen). ⁴ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ⁵ Σώπατρος, ου, ὁ, Sopater. ⁶ Βεροιαῖος, Berean, native of Berea. ⁷ Θεσσαλονικεύς, ἑως, ὁ, Thessalonian. ⁸ Ἀρίσταρχος, ου, ὁ, Aristarchus. ⁹ Σεκοῦνδος, ου, ὁ, Secundus. ¹⁰ Γάιος, ου, ὁ, Gaius. ¹¹ Δερβαῖος, from Derbe, belonging to Derbe. ¹² Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ¹³ Ἀσιανός, οὔ, ὁ, Asian. ¹⁴ Τυχικός, οὔ, ὁ, Tychicus. ¹⁵ Τρόφιμος, ου, ὁ, Trophimus. ¹⁶ Τρωάς, ἄδος, ἡ, Troas. ¹⁷ ἐκπλέω, sail away, sail out. ¹⁸ ἄζυμος, unleavened, paschal feast. ¹⁹ Φίλιπποι, ων, ὁ, Philippi. ²⁰ πέντε, five, 5. ²¹ οὔ, where, when. ²² διατρίβω, continue, tarry. ²³ κλάω, break. ²⁴ διαλέγομαι, dispute, reason. ²⁵ ἐξείμι, go away, leave. ²⁶ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ²⁷ παρατείνω, extend, prolong. ²⁸ μέχρι, until, as far as (gen). ²⁹ μεσονύκτιον, ου, τό, midnight. ³⁰ λαμπάς, ἄδος, ἡ, torch, lamp. ³¹ ἱκανός, sufficient, able.

ἐν τῷ ὑπερώῳ¹ οὗ² ἤμεν συνηγμένοι. Καθήμενος δέ³ 9
 τις νεανίας³ ὀνόματι Εὐτυχός⁴ ἐπὶ τῆς θυρίδος,⁵
 καταφερόμενος⁶ ὕπνω⁷ βαθεῖ,⁸ διαλεγόμενου⁹ τοῦ
 Παύλου ἐπὶ πλείον, κατενεχθεὶς⁶ ἀπὸ τοῦ ὕπνου⁷
 ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ τριστέγου¹⁰ κάτω,¹¹ καὶ ἦρθη νεκρός. 10
 Καταβὰς δὲ ὁ Παῦλος ἐπέπεσεν¹² αὐτῷ, καὶ
 συμπεριλαβὼν¹³ εἶπεν, Μὴ θορυβεῖσθε:¹⁴ ἡ γὰρ ψυχὴ
 αὐτοῦ ἐν αὐτῷ ἐστιν. Ἀναβὰς δὲ καὶ κλάσας¹⁵ ἄρτον 11
 καὶ γευσάμενος,¹⁶ ἐφ' ἱκανόν¹⁷ τε ὁμιλήσας¹⁸ ἄχρι¹⁹
 αὐγῆς,²⁰ οὕτως ἐξῆλθεν. Ἦγαγον δὲ τὸν παῖδα²¹ ζῶντα, 12
 καὶ παρεκλήθησαν οὐ μετρίως.²²

Ἡμεῖς δέ, προσελθόντες ἐπὶ τὸ πλοῖον, ἀνήχθημεν²³ εἰς 13
 τὴν Ἄσσον,²⁴ ἐκεῖθεν²⁵ μέλλοντες ἀναλαμβάνειν²⁶ τὸν
 Παῦλον: οὕτως²⁷ γὰρ ἦν διατεταγμένος,²⁸ μέλλων

¹ ὑπερώον, ου, τό, upper story, room upstairs. ² οὗ, where, when. ³ νεανίας, ου, ό, young adult, young man. ⁴ Εὐτυχός, ου, ό, Eutychus. ⁵ θυρίς, ιδος, ή, window, windowsill. ⁶ καταφέρω, bring down, against. ⁷ ὕπνος, ου, ό, sleep. ⁸ βαθύς, deep, early. ⁹ διαλέγομαι, dispute, reason. ¹⁰ τρίστεγος, having three stories, third story. ¹¹ κάτω, down, below. ¹² ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ¹³ συμπεριλαμβάνω, embrace, embrace completely. ¹⁴ θορυβέω, make a commotion, agitate. ¹⁵ κλάω, break. ¹⁶ γεύομαι, taste, experience. ¹⁷ ἱκανός, sufficient, able. ¹⁸ ὁμιλέω, converse, speak. ¹⁹ ἄχρι, as far as, up to (gen). ²⁰ αὐγή, ης, ή, dawn, light of day. ²¹ παῖς, ό, male or female child, servant. ²² μετρίως, moderately, somewhat. ²³ ἀνάγω, lead up, restore. ²⁴ Ἄσσος, ου, ή, Assos. ²⁵ ἐκεῖθεν, from there, from that place. ²⁶ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ²⁷ οὕτως, thus, so. ²⁸ διατάσσω, command, give orders to.

αὐτὸς πεζεύειν.¹ Ὡς δὲ συνέβαλεν² ἡμῖν εἰς τὴν 14

Ἄσσον,³ ἀναλαβόντες⁴ αὐτὸν ἤλθομεν εἰς Μιτυλήνην.⁵

Κάκειθεν⁶ ἀποπλεύσαντες,⁷ τῇ ἐπιούσῃ⁸ 15

κατηντήσαμεν⁹ ἀντικρὺ¹⁰ Χίου:¹¹ τῇ δὲ ἐτέρᾳ

παρεβάλομεν¹² εἰς Σάμον:¹³ καὶ μέιναντες ἐν

Τρωγυλλίᾳ,¹⁴ τῇ ἐχομένη ἤλθομεν εἰς Μίλητον.¹⁵ 16

Ἐκρινεν γὰρ ὁ Παῦλος παραπλεύσαι¹⁶ τὴν Ἐφεσον,¹⁷

ὅπως μὴ γένηται αὐτῷ χρονοτριβῆσαι¹⁸ ἐν τῇ Ἀσίᾳ:¹⁹

ἔσπευδεν²⁰ γάρ, εἰ δυνατόν²¹ ἦν αὐτῷ, τὴν ἡμέραν τῆς

Πεντηκοστῆς²² γενέσθαι εἰς Ἱεροσόλυμα.

Ἀπὸ δὲ τῆς Μιλήτου¹⁵ πέμψας εἰς Ἐφεσον¹⁷ 17

μετεκαλέσατο²³ τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας. 18

Ὡς δὲ παρεγένοντο²⁴ πρὸς αὐτόν, εἶπεν αὐτοῖς,

¹ πεζεύω, travel by land, travel on foot. ² συμβάλλω, discuss, consider. ³ Ἄσσος, ου, ή, Assos. ⁴ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ⁵ Μιτυλήνη, ης, ή, Mitylene. ⁶ κάκειθεν, and thence, and from there. ⁷ ἀποπλέω, sail away. ⁸ ἐπιούσα, ης, ή, next day. ⁹ καταντάω, come to, arrive. ¹⁰ ἀντικρυς, opposite. ¹¹ Χίος, ου, ή, Chios. ¹² παραβάλλω, arrive, cross over. ¹³ Σάμος, ου, ή, Samos. ¹⁴ Τρωγύλλιον, ου, τό, Trogyllium. ¹⁵ Μίλητος, ου, ή, Miletus. ¹⁶ παραπλέω, sail past. ¹⁷ Ἐφεσος, ου, ή, Ephesus. ¹⁸ χρονοτριβέω, spend time, lose time. ¹⁹ Ἀσία, ας, ή, Asia. ²⁰ σπεύδω, hasten, urge on. ²¹ δυνατός, powerful, possible. ²² πεντηκοστή, ής, ή, Pentecost. ²³ μετακαλέω, send for. ²⁴ παραγίνομαι, come, arrive.

Ὑμεῖς ἐπίστασθε,¹ ἀπὸ πρώτης ἡμέρας ἀφ' ἧς ἐπέβην²
 εἰς τὴν Ἀσίαν,³ πῶς μεθ' ὑμῶν τὸν πάντα χρόνον
 ἐγενόμην, δουλεύων⁴ τῷ κυρίῳ μετὰ πάσης 19
 ταπεινοφροσύνης⁵ καὶ πολλῶν δακρύων⁶ καὶ
 πειρασμῶν⁷ τῶν συμβάντων⁸ μοι ἐν ταῖς ἐπιβουλαῖς⁹
 τῶν Ἰουδαίων· ὥς οὐδὲν ὑπεστειλάμην¹⁰ τῶν 20
 συμφερόντων,¹¹ τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι¹² ὑμῖν καὶ διδάξαι
 ὑμᾶς δημοσίᾳ¹³ καὶ κατ' οἴκους, διαμαρτυρόμενος¹⁴ 21
 Ἰουδαίοις τε καὶ Ἑλλήσιν¹⁵ τὴν εἰς τὸν θεὸν μετάνοιαν,
 καὶ πίστιν τὴν εἰς τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν. Καὶ νῦν 22
 ἰδοὺ, ἐγὼ δεδεμένος¹⁷ τῷ πνεύματι πορεύομαι εἰς
 Ἱερουσαλὴμ, τὰ ἐν αὐτῇ συναντήσοντά¹⁸ μοι μὴ εἰδώς,
 πλὴν¹⁹ ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον κατὰ πόλιν 23
 διαμαρτύρεται¹⁴ λέγον ὅτι δεσμά²⁰ με καὶ θλίψεις²¹
 μένουσιν. Ἄλλ' οὐδενὸς λόγον ποιοῦμαι, οὐδὲ ἔχω τὴν 24

¹ ἐπίσταμαι, understand, know. ² ἐπιβαίνω, go aboard, set foot. ³ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ⁴ δουλεύω, serve, am a slave. ⁵ ταπεινοφροσύνη, ης, ἡ, lowliness of mind, humility. ⁶ δάκρυον, ου, τό, teardrop, a tear. ⁷ πειρασμός, οῦ, ὁ, temptation, trial. ⁸ συμβαίνω, come together, come to pass. ⁹ ἐπιβουλὴ, ἧς, ἡ, plot, plot against. ¹⁰ ὑποστέλλω, draw back, withdraw. ¹¹ συμφέρω, bring together, it is profitable. ¹² ἀναγγέλλω, announce, report. ¹³ δημόσιος, public, publicly. ¹⁴ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ¹⁵ Ἑλλήν, ηνος, ὁ, Greek, Hellene. ¹⁶ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ¹⁷ δέω, tie. ¹⁸ συναντάω, meet with, hence to happen. ¹⁹ πλὴν, however, but. ²⁰ δεσμός, οῦ, ὁ, chain, bond. ²¹ θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution.

ψυχὴν μου τιμίαν¹ ἐμαυτῷ,² ὥς τελειῶσαι³ τὸν
 δρόμον⁴ μου μετὰ χαρᾶς, καὶ τὴν διακονίαν⁵ ἣν
 ἔλαβον παρὰ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, διαμαρτύρασθαι⁶ τὸ
 εὐαγγέλιον τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ. Καὶ νῦν ἰδοῦ, ἐγὼ 25
 οἶδα ὅτι οὐκέτι⁷ ὄψεσθε τὸ πρόσωπόν μου ὑμεῖς
 πάντες, ἐν οἷς διήλθον⁸ κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ
 θεοῦ. Διότι⁹ μαρτύρομαι¹⁰ ὑμῖν ἐν τῇ σήμερον¹¹ ἡμέρᾳ, 26
 ὅτι καθαρὸς¹² ἐγὼ ἀπὸ τοῦ αἵματος πάντων. Οὐ γὰρ 27
 ὑπεστειλάμην¹³ τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι¹⁴ ὑμῖν πᾶσαν τὴν
 βουλήν¹⁵ τοῦ θεοῦ. Προσέχετε¹⁶ οὖν ἑαυτοῖς καὶ παντὶ 28
 τῷ ποιμνίῳ,¹⁷ ἐν ᾧ ὑμᾶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔθετο
 ἐπισκόπους,¹⁸ ποιμαίνειν¹⁹ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ κυρίου
 καὶ θεοῦ, ἣν περιποιήσατο²⁰ διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος. 29
 Ἐγὼ γὰρ οἶδα τοῦτο, ὅτι εἰσελεύσονται μετὰ τὴν
 ἄφιξίν²¹ μου λύκοι²² βαρεῖς²³ εἰς ὑμᾶς, μὴ φειδόμενοι²⁴

¹ τίμιος, precious, honorable. ² ἐμαυτοῦ, of myself. ³ τελειῶω, fill, fulfill. ⁴ δρόμος, οὐ, ὁ, course, race. ⁵ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ⁶ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ⁷ οὐκέτι, no longer, no more. ⁸ διέρχομαι, cross over, pass through. ⁹ διότι, because, on this account. ¹⁰ μαρτύρομαι, affirm, testify. ¹¹ σήμερον, today, now. ¹² καθαρὸς, clean, pure. ¹³ ὑποστέλλω, draw back, withdraw. ¹⁴ ἀναγγέλλω, announce, report. ¹⁵ βουλή, ἡς, ἡ, counsel, purpose. ¹⁶ προσέχω, take head of, attend to. ¹⁷ ποῖμνιον, οὐ, τό, flock, little flock. ¹⁸ ἐπίσκοπος, οὐ, ὁ, superintendent, overseer. ¹⁹ ποιμαίνω, shepherd, rule. ²⁰ περιποιέω, acquire, purchase. ²¹ ἄφιξις, εως, ἡ, departure, arrival. ²² λύκος, οὐ, ὁ, wolf, jackal. ²³ βαρὺς, heavy, burdensome. ²⁴ φείδομαι, spare, abstain.

τοῦ ποιμνίου:¹ καὶ ἐξ ὑμῶν αὐτῶν ἀναστήσονται 30
 ἄνδρες λαλοῦντες διεστραμμένα,² τοῦ ἀποσπᾶν³ τοὺς
 μαθητὰς ὀπίσω⁴ αὐτῶν. Διὸ γρηγορεῖτε,⁵ 31
 μνημονεύοντες⁶ ὅτι τριετίαν⁷ νύκτα καὶ ἡμέραν οὐκ
 ἐπαυσάμην⁸ μετὰ δακρύων⁹ νουθετῶν¹⁰ ἕνα ἕκαστον. 32
 Καὶ τὰ νῦν παρατίθεται¹¹ ὑμᾶς, ἀδελφοί, τῷ θεῷ καὶ
 τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ, τῷ δυναμένῳ
 ἐποικοδομῆσαι,¹² καὶ δοῦναι ὑμῖν κληρονομίαν¹³ ἐν
 τοῖς ἡγιασμένοις¹⁴ πάσιν. Ἀργυρίου¹⁵ ἢ χρυσίου¹⁶ ἢ 33
 ἱματισμοῦ¹⁷ οὐδενὸς ἐπεθύμησα.¹⁸ Αὐτοὶ γινώσκετε 34
 ὅτι ταῖς χρεῖαις¹⁹ μου καὶ τοῖς οὖσιν μετ' ἐμοῦ
 ὑπηρέτησαν²⁰ αἱ χεῖρες αὐται. Πάντα ὑπέδειξα²¹ ὑμῖν, 35
 ὅτι οὕτως κοπιῶντας²² δεῖ ἀντιλαμβάνεσθαι²³ τῶν
 ἀσθενούντων,²⁴ μνημονεύειν⁶ τε τῶν λόγων τοῦ

¹ ποιμνιον, ου, τό, flock, little flock. ² διαστρέφω, distort, pervert. ³ ἀποσπάω, draw away, withdraw. ⁴ ὀπίσω, behind, after (gen). ⁵ γρηγορέω, watch, keep watch. ⁶ μνημονεύω, remember, make mention of. ⁷ τριετία, ας, ἡ, three years, space of three years. ⁸ παύω, cause to cease. ⁹ δάκρυον, ου, τό, teardrop, a tear. ¹⁰ νουθετέω, admonish, exhort. ¹¹ παρατίθηναι, set before, entrust. ¹² ἐποικοδομέω, build upon, build upon a foundation. ¹³ κληρονομία, ας, ἡ, inheritance. ¹⁴ ἁγιάζω, make holy, consecrate. ¹⁵ ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ¹⁶ χρυσίον, ου, τό, gold, golden ornament. ¹⁷ ἱματισμός, ος, ὁ, clothing. ¹⁸ ἐπιθυμέω, desire, long for. ¹⁹ χρεία, ας, ἡ, need, necessity. ²⁰ ὑπηρετέω, serve, minister to. ²¹ ὑποδείκνυμι, show, indicate. ²² κοπιάω, toil, labor. ²³ ἀντιλαμβάνομαι, help, take part in. ²⁴ ἀσθενέω, be weak, sick.

κυρίου Ἰησοῦ, ὅτι αὐτὸς εἶπεν, Μακάριόν ἐστιν
μᾶλλον διδόναι ἢ λαμβάνειν.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν, θεὶς τὰ γόνατα¹ αὐτοῦ, σὺν πᾶσιν 36

αὐτοῖς προσήυξατο. Ἰκανὸς² δὲ ἐγένετο κλαυθμὸς³ 37

πάντων· καὶ ἐπιπεσόντες⁴ ἐπὶ τὸν τράχηλον⁵ τοῦ

Παύλου κατεφίλουν⁶ αὐτόν, ὀδυνώμενοι⁷ μάλιστα⁸ 38

ἐπὶ τῷ λόγῳ ᾧ εἰρήκει, ὅτι οὐκέτι⁹ μέλλουσιν τὸ

πρόσωπον αὐτοῦ θεωρεῖν. Προέπεμπον¹⁰ δὲ αὐτὸν εἰς

τὸ πλοῖον.

Ὡς δὲ ἐγένετο ἀναχθῆναι¹¹ ἡμᾶς ἀποσπασθέντας¹² ἀπ' 21

αὐτῶν, εὐθυδρομήσαντες¹³ ἤλθομεν εἰς τὴν Κῶν,¹⁴ τῇ

δὲ ἐξῆς¹⁵ εἰς τὴν Ῥόδον,¹⁶ κάκειθεν¹⁷ εἰς Πάταρα·¹⁸ καὶ 2

εὐρόντες πλοῖον διαπερῶν¹⁹ εἰς Φοινίκην,²⁰ ἐπιβάντες

ἀνήχθημεν.¹¹ Ἀναφανέντες²² δὲ τὴν Κύπρον,²³ καὶ 3

¹ γόνυ, ατος, τό, knee. ² ἰκανός, sufficient, able. ³ κλαυθμός, οὔ, ὁ, weeping, lamentation. ⁴ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ⁵ τράχηλος, ου, ὁ, neck. ⁶ καταφιλέω, kiss fervently, kiss affectionately. ⁷ ὀδυνάω, torment, pain. ⁸ μάλιστα, especially, most of all. ⁹ οὐκέτι, no longer, no more. ¹⁰ προπέμπω, send before, send forth. ¹¹ ἀνάγω, lead up, restore. ¹² ἀποσπάω, draw away, withdraw. ¹³ εὐθυδρομέω, run a straight course. ¹⁴ Κῶς, ἡ, Cos. ¹⁵ ἐξῆς, next, next in order. ¹⁶ Ῥόδος, ου, ἡ, Rhodes. ¹⁷ κάκειθεν, and thence, and from there. ¹⁸ Πάταρα, ων, τό, Patara. ¹⁹ διαπεράω, cross over, pass through. ²⁰ Φοινίκη, ης, ἡ, Phoenicia. ²¹ ἐπιβαίνω, go aboard, set foot. ²² ἀναφαίνω, bring to light, cause to appear. ²³ Κύπρος, ου, ἡ, Cyprus.

καταλιπόντες¹ αὐτὴν εὐώνυμον,² ἐπλέομεν³ εἰς
 Συρίαν,⁴ καὶ κατήχημεν⁵ εἰς Τύρον·⁶ ἐκεῖσε⁷ γὰρ ἦν
 τὸ πλοῖον ἀποφορτιζόμενον⁸ τὸν γόμον.⁹ Καὶ 4
 ἀνευρόντες¹⁰ μαθητάς, ἐπεμείναμεν¹¹ αὐτοῦ¹² ἡμέρας
 ἑπτά· οἵτινες τῷ Παύλῳ ἔλεγον διὰ τοῦ πνεύματος,
 μὴ ἀναβαίνειν εἰς Ἱερουσαλὴμ. Ὅτε δὲ ἐγένετο ἡμᾶς 5
 ἐξαρτίσαι¹³ τὰς ἡμέρας, ἐξελθόντες ἐπορευόμεθα,
 προπεμπόντων¹⁴ ἡμᾶς πάντων σὺν γυναιξὶν καὶ
 τέκνοις ἕως ἔξω τῆς πόλεως· καὶ θέντες τὰ γόνατα¹⁵
 ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν¹⁶ προσηυξάμεθα. Καὶ ἀσπασάμενοι 6
 ἀλλήλους, ἐπέβημεν¹⁷ εἰς τὸ πλοῖον, ἐκεῖνοι δὲ
 ὑπέστρεψαν¹⁸ εἰς τὰ ἴδια.

Ἡμεῖς δέ, τὸν πλοῦν¹⁹ διανύσαντες²⁰ ἀπὸ Τύρου,⁶ 7
 κατηντήσαμεν²¹ εἰς Πτολεμαῖδα,²² καὶ ἀσπασάμενοι
 τοὺς ἀδελφοὺς ἐμείναμεν ἡμέραν μίαν παρ' αὐτοῖς. 8

¹ καταλείπω, leave, leave behind. ² εὐώνυμος, of good name, euph. for left. ³ πλέω, sail. ⁴ Συρία, ας, ἡ, Syria. ⁵ κατὰγω, bring down, lead down. ⁶ Τύρος, ου, ἡ, Tyre. ⁷ ἐκεῖσε, there. ⁸ ἀποφορτίζομαι, unload, discharge. ⁹ γόμος, ου, ὁ, cargo, freight. ¹⁰ ἀνευρίσκω, find out, look for. ¹¹ ἐπιμένω, continue, remain. ¹² αὐτοῦ, there, here. ¹³ ἐξαρτίζω, finish, complete. ¹⁴ προπέμπω, send before, send forth. ¹⁵ γόνυ, ατος, τό, knee. ¹⁶ αἰγιαλός, οῦ, ὁ, seashore, beach. ¹⁷ ἐπιβαίνω, go aboard, set foot. ¹⁸ ὑποστρέφω, return, turn back. ¹⁹ πλόος, ὁ, voyage. ²⁰ διανύω, complete, finish. ²¹ καταντάω, come to, arrive. ²² Πτολεμαῖς, ἡ, Ptolemais.

Τῇ δὲ ἐπαύριον¹ ἐξελθόντες οἱ περὶ τὸν Παῦλον
 ἦλθον εἰς Καισάρειαν·² καὶ εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκον
 Φιλίππου³ τοῦ εὐαγγελιστοῦ,⁴ ὄντος ἐκ τῶν ἐπτά,
 ἐμείναμεν παρ' αὐτῷ. Τούτῳ δὲ ἦσαν θυγατέρες⁵ 9
 παρθένοι⁶ τέσσαρες⁷ προφητεύουσαι.⁸ Ἐπιμενόντων⁹ 10
 δὲ ἡμῶν ἡμέρας πλείους, κατῆλθén¹⁰ τις ἀπὸ τῆς
 Ἰουδαίας¹¹ προφήτης ὀνόματι Ἄγαβος.¹² Καὶ ἐλθὼν 11
 πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἄρας τὴν ζώνην¹³ τοῦ Παύλου, δήσας¹⁴
 τε αὐτοῦ τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας εἶπεν, Τάδε¹⁵
 λέγει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, Τὸν ἄνδρα οὗ ἐστιν ἡ ζώνη
 αὕτη, οὕτως δήσουσιν¹⁴ ἐν Ἱερουσαλὴμ οἱ Ἰουδαῖοι,
 καὶ παραδώσουσιν εἰς χεῖρας ἐθνῶν. Ὡς δὲ ἠκούσαμεν 12
 ταῦτα, παρεκαλοῦμεν ἡμεῖς τε καὶ οἱ ἐντόπιοι,¹⁶ τοῦ
 μὴ ἀναβαίνειν αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ. Ἀπεκρίθη τε ὁ 13
 Παῦλος, Τί ποιεῖτε κλαίοντες¹⁷ καὶ συνθρύπτοντές¹⁸
 μου τὴν καρδίαν; Ἐγὼ γὰρ οὐ μόνον δεθῆναι,¹⁴ ἀλλὰ

¹ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ² Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ³ Φίλιππος, ου, ὁ, Philip. ⁴ εὐαγγελιστής, ου, ὁ, evangelist, bringer of good tidings. ⁵ θυγάτηρ, τρος, ἡ, daughter. ⁶ παρθένος, ου, ἡ, virgin. ⁷ τέσσαρες, four, 4. ⁸ προφητεύω, prophesy, foretell. ⁹ ἐπιμένω, continue, remain. ¹⁰ κατέρχομαι, come down, go down. ¹¹ Ἰουδαία, ας, ἡ, Judea. ¹² Ἄγαβος, ου, ὁ, Agabus. ¹³ ζώνη, ης, ἡ, belt, girdle. ¹⁴ δέω, bind, tie. ¹⁵ ὅδε, this (here), this here. ¹⁶ ἐντόπιος, local, belonging to the place. ¹⁷ κλαίω, weep, weep for. ¹⁸ συνθρύπτω, break in pieces, crush.

καὶ ἀποθανεῖν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐτοίμως¹ ἔχω ὑπὲρ τοῦ
 ὀνόματος τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. Μὴ πειθομένου δὲ αὐτοῦ, 14
 ἡσυχάσαμεν² εἰπόντες, Τὸ θέλημα τοῦ κυρίου
 γενέσθω.

Μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας ἐπισκευασάμενοι 15
 ἀνεβαίνομεν εἰς Ἱερουσαλὴμ. Συνῆλθον³ δὲ καὶ τῶν 16
 μαθητῶν ἀπὸ Καισαρείας⁴ σὺν ἡμῖν, ἄγοντες παρ' ᾧ
 ξενισθῶμεν,⁵ Μνάσωνι⁶ τινι Κυπρίῳ,⁷ ἀρχαίῳ⁸
 μαθητῇ.

Γενομένων δὲ ἡμῶν εἰς Ἱεροσόλυμα, ἀσμένως⁹ ἐδέξαντο 17
 ἡμᾶς οἱ ἀδελφοί. Τῇ δὲ ἐπιούσῃ¹⁰ εἰσῇ¹¹ ὁ Παῦλος 18
 σὺν ἡμῖν πρὸς Ἰάκωβον,¹² πάντες τε παρεγένοντο¹³ οἱ
 πρεσβύτεροι. Καὶ ἀσπασάμενος αὐτούς, ἐξηγείτο¹⁴ 19
 καθ' ἕνα ἕκαστον ὧν ἐποίησεν ὁ θεὸς ἐν τοῖς ἔθνεσιν διὰ
 τῆς διακονίας¹⁵ αὐτοῦ. Οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐδόξαζον 20

¹ ἐτοίμως, readily. ² ἡσυχάζω, be still, be silent. ³ συνέρχομαι, come together, come or go with. ⁴ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ⁵ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ⁶ Μνάσων, ωνος, ὁ, Mnason. ⁷ Κύπριος, ου, ὁ, Cyprian, Cypriote. ⁸ ἀρχαῖος, old, ancient. ⁹ ἀσμένως, gladly, joyfully. ¹⁰ ἐπιούσα, ης, ἡ, next day. ¹¹ εἰσεῖμι, enter, go in. ¹² Ἰάκωβος, James, Jacob. ¹³ παραγίνομαι, come, arrive. ¹⁴ ἐξηγέομαι, explain, describe. ¹⁵ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service.

τὸν κύριον, εἰπόντες αὐτῷ, Θεωρεῖς, ἀδελφέ, πόσαι¹
 μυριάδες² εἰσὶν Ἰουδαίων τῶν πεπιστευκότων· καὶ
 πάντες ζηλωταὶ³ τοῦ νόμου ὑπάρχουσιν· 21
 κατηχήθησαν⁴ δὲ περὶ σοῦ, ὅτι ἀποστασίαν⁵ διδάσκεις
 ἀπὸ Μωϋσέως τοὺς κατὰ τὰ ἔθνη πάντας Ἰουδαίους,
 λέγων μὴ περιτέμνειν⁶ αὐτοὺς τὰ τέκνα, μηδὲ τοῖς
 ἔθουσιν⁷ περιπατεῖν. Τί οὖν ἐστίν; Πάντως⁸ δεῖ πλῆθος 22
 συνελθεῖν·¹⁰ ἀκούσονται γὰρ ὅτι ἐλήλυθας. Τοῦτο οὖν 23
 ποιήσον ὃ σοι λέγομεν· εἰσὶν ἡμῖν ἄνδρες τέσσαρες¹¹
 εὐχὴν¹² ἔχοντες ἐφ' ἑαυτῶν· τούτους παραλαβὼν¹³ 24
 ἀγνίσθητι¹⁴ σὺν αὐτοῖς, καὶ δαπάνησον¹⁵ ἐπ' αὐτοῖς,
 ἵνα ξυρήσωνται¹⁶ τὴν κεφαλὴν, καὶ γνῶσιν πάντες ὅτι
 ὧν κατήχηνται⁴ περὶ σοῦ οὐδέν ἐστιν, ἀλλὰ στοιχεῖς¹⁷
 καὶ αὐτὸς τὸν νόμον φυλάσσων.¹⁸ Περὶ δὲ τῶν 25
 πεπιστευκότων ἐθνῶν ἡμεῖς ἐπεστείλαμεν,¹⁹

¹ πόσος, how many? how great? ² μυριάς, ἄδος, ἡ, ten thousand, myriad. ³ ζηλωτής, οὐ, ὁ, Zealot, zealot. ⁴ κατηχέω, teach by word of mouth. ⁵ ἀποστασία, ας, ἡ, apostasy, abandonment. ⁶ περιτέμνω, circumcize, circumcise. ⁷ ἔθος, οὐς, τό, custom. ⁸ πάντως, altogether, by all means. ⁹ πλῆθος, οὐς, τό, multitude. ¹⁰ συνέρχομαι, come together, come or go with. ¹¹ τέσσαρες, four, 4. ¹² εὐχή, ἡς, ἡ, prayer, vow. ¹³ παραλαμβάνω, receive, take. ¹⁴ ἀγνίζω, purify, cleanse. ¹⁵ δαπανάω, spend, spend freely. ¹⁶ ξυράω, shave. ¹⁷ στοιχέω, walk orderly, follow. ¹⁸ φυλάσσω, guard, keep. ¹⁹ ἐπιστέλλω, write, instruct by letter.

κρίναντες μηδὲν τοιοῦτον τηρεῖν αὐτούς, εἰ μὴ
φυλάσσεσθαι¹ αὐτοὺς τό τε εἰδωλόθυτον² καὶ τὸ αἷμα
καὶ πνικτὸν³ καὶ πορνείαν.⁴ Τότε ὁ Παῦλος 26
παραλαβὼν⁵ τοὺς ἄνδρας, τῇ ἐχομένῃ ἡμέρᾳ σὺν
αὐτοῖς ἀγνισθεῖς⁶ εἰσῆει⁷ εἰς τὸ ἱερόν, διαγγέλλων⁸ τὴν
ἐκπλήρωσιν⁹ τῶν ἡμερῶν τοῦ ἀγνισμοῦ,¹⁰ ἕως οὗ
προσηνέχθη¹¹ ὑπὲρ ἑνὸς ἐκάστου αὐτῶν ἢ προσφορά.¹²

Ὡς δὲ ἔμελλον αἱ ἐπτὰ ἡμέραι συντελεῖσθαι,¹³ οἱ ἀπὸ 27
τῆς Ἀσίας¹⁴ Ἰουδαῖοι, θεασάμενοι¹⁵ αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ,
συνέχεον¹⁶ πάντα τὸν ὄχλον, καὶ ἐπέβαλον¹⁷ τὰς
χεῖρας ἐπ' αὐτόν, κρίζοντες, Ἄνδρες Ἰσραηλῖται,¹⁸ 28
βοηθεῖτε.¹⁹ Οὗτός ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ κατὰ τοῦ λαοῦ
καὶ τοῦ νόμου καὶ τοῦ τόπου τούτου πάντα
πανταχοῦ²⁰ διδάσκων: ἔτι τε καὶ Ἑλληνας²¹ εἰσήγαγεν

¹ φυλάσσω, guard, keep. ² εἰδωλόθυτος, sacrificed to idols. ³ πνικτός, strangled. ⁴ πορνεία, ας, ἡ, fornication, idolatry. ⁵ παραλαμβάνω, receive, take. ⁶ ἀγνίζω, purify, cleanse. ⁷ εἰσεμι, enter, go in. ⁸ διαγγέλλω, publish abroad, proclaim. ⁹ ἐκπλήρωσις, εως, ἡ, completion, fulfillment. ¹⁰ ἀγνισμός, οὐ, ὁ, purification. ¹¹ προσφέρω, bring to, offer. ¹² προσφορά, ἄς, ἡ, offering, sacrifice. ¹³ συντελέω, complete, accomplish. ¹⁴ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹⁵ θεάομαι, look at, behold. ¹⁶ συγχέω, confuse, confound. ¹⁷ ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ¹⁸ Ἰσραηλίτης, συ, ὁ, Israelite. ¹⁹ βοηθέω, come to the aid of. ²⁰ πανταχοῦ, everywhere. ²¹ Ἑλλήν, ηνος, ὁ, Greek, Hellene. ²² εἰσάγω, lead in, bring in.

εἰς τὸ ἱερόν, καὶ κεκοίνωκεν¹ τὸν ἅγιον τόπον τοῦτον. 29

Ἦσαν γὰρ ἑωρακότες Τρόφιμον² τὸν Ἐφέσιον³ ἐν τῇ
 πόλει σὺν αὐτῷ, ὃν ἐνόμιζον⁴ ὅτι εἰς τὸ ἱερόν
 εἰσῆγαγεν⁵ ὁ Παῦλος. Ἐκινήθη⁶ τε ἡ πόλις ὅλη, καὶ 30
 ἐγένετο συνδρομὴ⁷ τοῦ λαοῦ· καὶ ἐπιλαβόμενοι⁸ τοῦ
 Παύλου εἶλκον⁹ αὐτὸν ἕξω τοῦ ἱεροῦ· καὶ εὐθέως
 ἐκλείσθησαν¹⁰ αἱ θύραι.¹¹ Ζητούντων δὲ αὐτὸν 31
 ἀποκτείνειν, ἀνέβη φάσις¹² τῷ χιλιάρχῳ¹³ τῆς σπείρης,¹⁴
 ὅτι ὅλη συγκέχυται¹⁵ Ἱερουσαλήμ· ὃς ἐξαυτῆς¹⁶ 32
 παραλαβὼν¹⁷ στρατιώτας¹⁸ καὶ ἑκατοντάρχους,¹⁹
 κατέδραμεν²⁰ ἐπ' αὐτούς· οἱ δέ, ἰδόντες τὸν χιλιάρχον¹³
 καὶ τοὺς στρατιώτας,¹⁸ ἐπαύσαντο²¹ τύπτοντες²² τὸν
 Παῦλον. Ἐγγίσας²³ δὲ ὁ χιλιάρχος¹³ ἐπελάβετο⁸ αὐτοῦ, 33
 καὶ ἐκέλευσεν²⁴ δεθῆναι²⁵ ἀλύσεσιν²⁶ δυσίν· καὶ
 ἐπυνθάνετο²⁷ τίς ἂν εἴη, καὶ τί ἐστὶν πεπονηκώς. 34

¹ κοινῶ, make common, defile. ² Τρόφιμος, ου, ὁ, Trophimus. ³ Ἐφέσιος, Ephesian. ⁴ νομίζω, suppose, think. ⁵ εἰσάγω, lead in, bring in. ⁶ κινέω, move, stir. ⁷ συνδρομή, ἥς, ἡ, running together. ⁸ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ⁹ ἐλκύω, drag, draw. ¹⁰ κλείω, shut, shut up. ¹¹ θύρα, ας, ἡ, door, gate. ¹² φάσις, εως, ἡ, report, announcement. ¹³ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ¹⁴ σπείρα, ης, ἡ, cohort. ¹⁵ συγχέω, confuse, confound. ¹⁶ ἐξαυτῆς, at once, forthwith. ¹⁷ παραλαμβάνω, receive, take. ¹⁸ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ¹⁹ ἑκατοντάρχης, centurion. ²⁰ κατατρέχω, run down. ²¹ παύω, cause to cease. ²² τύπτω, smite, beat. ²³ ἐγγίζω, come near, approach. ²⁴ κελεύω, order, command. ²⁵ δέω, bind, tie. ²⁶ ἄλυσις, εως, ἡ, chain. ²⁷ πυνθάνομαι, inquire, ask.

Ἄλλοι δὲ ἄλλο τι ἐβόων¹ ἐν τῷ ὄχλῳ· μὴ δυνάμενος δὲ
 γινῶναι τὸ ἀσφαλὲς² διὰ τὸν θόρυβον,³ ἐκέλευσεν⁴
 ἄγεσθαι αὐτὸν εἰς τὴν παρεμβολήν.⁵ Ὅτε δὲ ἐγένετο 35
 ἐπὶ τοὺς ἀναβαθμούς,⁶ συνέβη⁷ βαστάζεσθαι⁸ αὐτὸν
 ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν⁹ διὰ τὴν βίαν¹⁰ τοῦ ὄχλου. 36
 Ἦκολούθει γὰρ τὸ πλῆθος¹¹ τοῦ λαοῦ κρᾶζον, Αἶρε
 αὐτόν.

Μέλλων τε εἰσάγεσθαι¹² εἰς τὴν παρεμβολήν⁵ ὁ Παῦλος 37
 λέγει τῷ χιλιάρχῳ,¹³ Εἰ ἐξεστίν¹⁴ μοι εἰπεῖν πρὸς σε;
 Ὁ δὲ ἔφη, Ἑλληνιστί¹⁵ γινώσκεις; Οὐκ ἄρα¹⁶ σὺ εἶ ὁ 38
 Αἰγύπτιος¹⁷ ὁ πρὸ¹⁸ τούτων τῶν ἡμερῶν ἀναστατώσας
 καὶ ἐξαγαγὼν²⁰ εἰς τὴν ἔρημον²¹ τοὺς τετρακισχιλίους
 ἄνδρας τῶν σικαρίων;²³ Εἶπεν δὲ ὁ Παῦλος, Ἐγὼ 39
 ἄνθρωπος μὲν εἰμι Ἰουδαῖος, Ταρσεὺς²⁴ τῆς Κιλικίας,²⁵

¹ βοᾶω, cry aloud, shout. ² ἀσφαλής, certain, definite. ³ θόρυβος, ου, ὁ, uproar, riot. ⁴ κελεύω, order, command. ⁵ παρεμβολή, ἡς, ἡ, camp, army. ⁶ ἀναβαθμός, οὗ, ὁ, step, stairway. ⁷ συμβαίνειν, come together, come to pass. ⁸ βαστάζω, bear, carry. ⁹ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ¹⁰ βία, ας, ἡ, strength, force. ¹¹ πλῆθος, ους, τό, multitude. ¹² εἰσάγω, lead in, bring in. ¹³ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ¹⁴ ἐξεστίν, it is lawful, it is permitted. ¹⁵ Ἑλληνιστί, Greek language, in the Greek language. ¹⁶ ἄρα, so? (introduces a question). ¹⁷ Αἰγύπτιος, Egyptian. ¹⁸ πρὸ, before (gen), before. ¹⁹ ἀναστατώω, stir up, disturb. ²⁰ ἐξάγω, lead out. ²¹ ἔρημος, ου, ἡ, wilderness, desert. ²² τετρακισχιλιοι, four thousand, 4000. ²³ σικάριος, ου, ὁ, dagger man, assassin. ²⁴ Ταρσεύς, ἑως, ὁ, Tarsian, belonging to Tarsus. ²⁵ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia.

οὐκ ἀσήμου¹ πόλεως πολίτης·² δέομαι³ δέ σου,
ἐπιτρέψόν⁴ μοι λαλήσαι πρὸς τὸν λαόν. 40

Ἐπιτρέψαντος⁴ δὲ αὐτοῦ, ὁ Παῦλος ἐστῶς ἐπὶ τῶν
ἀναβαθμῶν⁵ κατέσεισεν⁶ τῇ χειρὶ τῷ λαῷ· πολλῆς δὲ
σιγῆς⁷ γενομένης, προσεφώνει⁸ τῇ Ἑβραϊδὶ⁹ διαλέκτῳ
λέγων,

Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατέ μου τῆς πρὸς 22

ὑμᾶς νυνὶ¹¹ ἀπολογίας.¹²

Ἀκούσαντες δὲ ὅτι τῇ Ἑβραϊδὶ⁹ διαλέκτῳ¹⁰ προσεφώνει⁸ 2

αὐτοῖς, μᾶλλον παρέσχον¹³ ἡσυχίαν.¹⁴ Καί φησιν,

Ἐγὼ μὲν εἰμι ἀνὴρ Ἰουδαῖος, γεγεννημένος ἐν Ταρσῷ¹⁵ 3

τῆς Κιλικίας,¹⁶ ἀνατεθραμμένος¹⁷ δὲ ἐν τῇ πόλει

ταύτῃ παρὰ τοὺς πόδας Γαμαλιήλ,¹⁸ πεπαιδευμένος¹⁹

¹ ἀσημος, insignificant, undistinguished. ² πολίτης, ου, ὁ, citizen. ³ δέομαι, ask, request. ⁴ ἐπιτρέπω, permit, allow. ⁵ ἀναβαθμός, οὐ, ὁ, step, stairway. ⁶ κατασειώ, shake, motion. ⁷ σιγή, ἤς, ἡ, silence, quiet. ⁸ προσφωνέω, call to, summon. ⁹ Ἑβραῖς, ἴδος, ἡ, Hebrew language, Aramaic. ¹⁰ διάλεκτος, ου, ἡ, speech, language. ¹¹ νυνί, now, already. ¹² ἀπολογία, ας, ἡ, speech in defense, verbal defense. ¹³ παρέχω, offer, afford. ¹⁴ ἡσυχία, ας, ἡ, stillness, silence. ¹⁵ Ταρσός, οὔ, ἡ, Tarsus. ¹⁶ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ¹⁷ ἀνατρέφω, nurture, care for. ¹⁸ Γαμαλιήλ, ὁ, Gamaliel. ¹⁹ παιδεύω, teach, educate.

κατὰ ἀκρίβειαν¹ τοῦ πατρῶου² νόμου, ζηλωτῆς³
 ὑπάρχων τοῦ θεοῦ, καθὼς πάντες ὑμεῖς ἐστε σήμερον:⁴
 ὃς ταύτην τὴν ὁδὸν ἐδίωξα⁵ ἄχρι θανάτου, δεσμεύων⁶ 4
 καὶ παραδιδούς εἰς φυλακὰς⁷ ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας. 5
 Ὡς καὶ ὁ ἀρχιερεὺς μαρτυρεῖ μοι, καὶ πᾶν τὸ
 πρεσβυτέριον:⁸ παρ' ὧν καὶ ἐπιστολὰς⁹ δεξάμενος
 πρὸς τοὺς ἀδελφούς, εἰς Δαμασκὸν¹⁰ ἐπορευόμην,
 ἄξων καὶ τοὺς ἐκεῖσε¹¹ ὄντας δεδεμένους¹² εἰς
 Ἱερουσαλὴμ, ἵνα τιμωρηθῶσιν.¹³ Ἐγένετο δέ μοι 6
 πορευομένῳ καὶ ἐγγίζοντι¹⁴ τῇ Δαμασκῳ,¹⁰ περὶ
 μεσημβρίαν,¹⁵ ἐξαίφνης¹⁶ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
 περιαστράψαι¹⁷ φῶς ἱκανὸν¹⁸ περὶ ἐμέ. Ἐπεσά τε εἰς 7
 τὸ ἔδαφος,¹⁹ καὶ ἤκουσα φωνῆς λεγούσης μοι, Σαούλ,
 Σαούλ, τί με διώκεις;⁵ Ἐγὼ δὲ ἀπεκρίθην, Τίς εἶ, 8
 κύριε; Εἶπέν τε πρὸς με, Ἐγὼ εἰμι Ἰησοῦς ὁ

¹ ἀκρίβεια, ας, ἡ, exactness, precision. ² πατρῶος, paternal, received from one's father. ³ ζηλωτής, οὔ, ὁ, Zealot, zealot. ⁴ σήμερον, today, now. ⁵ διώκω, pursue, persecute. ⁶ δεσμεύω, bind together, tie into a bundle. ⁷ φυλακή, ἡς, ἡ, guard, prison. ⁸ πρεσβυτέριον, οὐ, τό, body of elders, assembly of elders. ⁹ ἐπιστολή, ἡς, ἡ, letter, dispatch. ¹⁰ Δαμασκός, οὔ, ἡ, Damascus. ¹¹ ἐκεῖσε, there. ¹² δέω, bind, tie. ¹³ τιμάρω, punish. ¹⁴ ἐγγίζω, come near, approach. ¹⁵ μεσημβρία, ας, ἡ, midday, noon. ¹⁶ ἐξαίφνης, suddenly, unexpectedly. ¹⁷ περιαστράπτω, shine around, flash around. ¹⁸ ἱκανός, sufficient, able. ¹⁹ ἔδαφος, οὐς, τό, ground, base.

Ναζωραῖος¹ ὃν σὺ διώκεις.² Οἱ δὲ σὺν ἐμοὶ ὄντες τὸ 9
 μὲν φῶς ἐθεάσαντο,³ καὶ ἔμφοβοι⁴ ἐγένοντο: τὴν δὲ
 φωνὴν οὐκ ἤκουσαν τοῦ λαλοῦντός μοι. Εἶπον δέ, Τί 10
 ποιήσω, κύριε; Ὁ δὲ κύριος εἶπεν πρὸς με, Ἀναστὰς
 πορεύου εἰς Δαμασκόν:⁵ κάκει⁶ σοι λαληθήσεται περὶ
 πάντων ὧν τέτακται⁷ σοι ποιῆσαι. Ὡς δὲ οὐκ 11
 ἐνέβλεπον⁸ ἀπὸ τῆς δόξης τοῦ φωτὸς ἐκείνου,
 χειραγωγούμενος⁹ ὑπὸ τῶν συνόντων¹⁰ μοι, ἦλθον εἰς
 Δαμασκόν.⁵ Ἀνανίας¹¹ δέ τις, ἀνὴρ εὐσεβὴς¹² κατὰ 12
 τὸν νόμον, μαρτυρούμενος ὑπὸ πάντων τῶν
 κατοικούντων¹³ Ἰουδαίων, ἔλθων πρὸς με καὶ ἐπιστὰς 13
 εἶπέν μοι, Σαοὺλ ἀδελφέ, ἀνάβλεψον.¹⁵ Καγὼ αὐτῇ τῇ
 ὥρᾳ ἀνέβλεψα¹⁵ εἰς αὐτόν. Ὁ δὲ εἶπεν, Ὁ θεὸς τῶν 14
 πατέρων ἡμῶν προεχειρίσατό¹⁶ σε γινῶναι τὸ θέλημα
 αὐτοῦ, καὶ ἰδεῖν τὸν δίκαιον, καὶ ἀκοῦσαι φωνὴν ἐκ
 τοῦ στόματος αὐτοῦ. Ὅτι ἔση μάρτυς¹⁷ αὐτῷ πρὸς 15

¹ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ² διώκω, pursue, persecute. ³ θεάομαι, look at, behold. ⁴ ἔμφοβος, terrified, frightened. ⁵ Δαμασκός, οὐ, ἡ, Damascus. ⁶ κάκει, and there. ⁷ τάσσω, arrange, appoint. ⁸ ἐμβλέπω, look at, look into. ⁹ χειραγωγέω, lead by the hand. ¹⁰ σύνειμι, be with, come together. ¹¹ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ¹² εὐσεβής, pious, devout. ¹³ κατοικέω, inhabit, dwell. ¹⁴ ἐφίστημι, stand over, come upon. ¹⁵ ἀναβλέπω, look up, receive sight. ¹⁶ προχειρίζομαι, determine, appoint. ¹⁷ μάρτυς, υρος, ὁ, witness.

πάντας ἀνθρώπους ὧν ἐώρακας καὶ ἤκουσας. Καὶ νῦν 16

τί μέλλεις; Ἀναστὰς βάπτισαι καὶ ἀπόλουσαι¹ τὰς

ἁμαρτίας σου, ἐπικαλεσάμενος² τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου. 17

Ἐγένετο δέ μοι ὑποστρέψαντι³ εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ

προσευχομένου μου ἐν τῷ ἱερῷ, γενέσθαι με ἐν

ἐκστάσει,⁴ καὶ ἰδεῖν αὐτὸν λέγοντά μοι, Σπεῦσον⁵ καὶ 18

ἐξελθε ἐν τάχει⁶ ἐξ Ἱερουσαλήμ· διότι⁷ οὐ

παραδέξονται⁸ σου τὴν μαρτυρίαν⁹ περὶ ἐμοῦ. Κἀγὼ 19

εἶπον, Κύριε, αὐτοὶ ἐπίστανται¹⁰ ὅτι ἐγὼ ἤμην

φυλακίζων¹¹ καὶ δέρων¹² κατὰ τὰς συναγωγὰς τοὺς

πιστεύοντας ἐπὶ σέ· καὶ ὅτε ἐξεχεῖτο¹³ τὸ αἷμα 20

Στεφάνου¹⁴ τοῦ μάρτυρός¹⁵ σου, καὶ αὐτὸς ἤμην

ἐφεστώς¹⁶ καὶ συνευδοκῶν¹⁷ τῇ ἀναιρέσει¹⁸ αὐτοῦ,

φυλάσσω¹⁹ τὰ ἱμάτια τῶν ἀναιρούντων²⁰ αὐτόν. Καὶ 21

εἶπεν πρὸς με, Πορεύου, ὅτι ἐγὼ εἰς ἔθνη μακρὰν²¹

¹ ἀπολούω, wash off, wash away. ² ἐπικαλέω, call upon, invoke. ³ ὑποστρέφω, return, turn back. ⁴ ἐκστασις, εως, ή, bewilderment, ecstasy. ⁵ σπεύδω, hasten, urge on. ⁶ τάχος, ους, τό, speed, quickness. ⁷ διότι, because, on this account. ⁸ παραδέχομαι, receive, accept. ⁹ μαρτυρία, ας, ή, testimony, witness. ¹⁰ ἐπίσταμαι, understand, know. ¹¹ φυλακίζω, take into custody, imprison. ¹² δέρω, beat, flay. ¹³ ἐκχέω, pour out, shed. ¹⁴ στέφανος, ου, ό, crown, garland. ¹⁵ μάρτυς, υρος, ό, witness. ¹⁶ ἐφίστημι, stand over, come upon. ¹⁷ συνευδοκέω, consent, approve. ¹⁸ ἀναιρέσις, εως, ή, murder, killing. ¹⁹ φυλάσσω, guard, keep. ²⁰ ἀναιρέω, take up, kill. ²¹ μακράν, far away.

ἐξαποστελῶ¹ σε.

Ἦκουον δὲ αὐτοῦ ἄχρι τούτου τοῦ λόγου, καὶ ἐπῆραν² 22

τὴν φωνὴν αὐτῶν λέγοντες, Αἶρε ἀπὸ τῆς γῆς τὸν

τοιούτον· οὐ γὰρ καθήκεν³ αὐτὸν ζῆν. Κραζόντων δὲ 23

αὐτῶν, καὶ ῥιπτούντων⁴ τὰ ἱμάτια, καὶ κονιορτὸν⁵

βαλλόντων εἰς τὸν ἀέρα,⁶ ἐκέλευσεν⁷ αὐτὸν ὁ 24

χιλίαρχος⁸ ἄγεσθαι εἰς τὴν παρεμβολήν,⁹ εἰπὼν

μάστιξιν¹⁰ ἀνετάζεσθαι¹¹ αὐτόν, ἵνα ἐπιγνῶ¹² δι' ἣν

αἰτίαν¹³ οὕτως ἐπεφώνουν¹⁴ αὐτῷ. Ὡς δὲ προέτεινεν¹⁵ 25

αὐτὸν τοῖς ἱμάσιν,¹⁶ εἶπεν πρὸς τὸν ἐστῶτα

ἐκατόνταρχον¹⁷ ὁ Παῦλος, Εἰ ἄνθρωπον Ῥωμαῖον¹⁸

καὶ ἀκατάκριτον¹⁹ ἔξεστιν²⁰ ὑμῖν μαστίζειν;²¹ 26

Ἀκούσας δὲ ὁ ἐκατόνταρχος,¹⁷ προσελθὼν ἀπήγγειλεν

τῷ χιλιάρχῳ⁸ λέγων, Ὅρα τί μέλλεις ποιεῖν· ὁ γὰρ

¹ ἐξαποστελῶ, send forth. ² ἐπαίρω, lift up, raise. ³ καθήκω, be proper or fitting, it is fitting. ⁴ ῥιπτέω, throw away.

⁵ κονιορτός, σὺ, ὁ, dust. ⁶ ἀήρ, αὐ, ὁ, air. ⁷ κελεύω, order, command. ⁸ χιλιάρχος, οὐ, ὁ, military tribune, captain. ⁹

παρεμβολή, ἡς, ἡ, camp, army. ¹⁰ μάστιξ, ἰγος, ἡ, whip, scourge. ¹¹ ἀνετάζω, examine judicially. ¹² ἐπιγινώσκω,

recognise, come to know. ¹³ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ¹⁴ ἐπιφωνέω, cry out, shout. ¹⁵ προτείνω, stretch out,

spread out. ¹⁶ ἱμάς, ἄντος, ὁ, thong, strap. ¹⁷ ἐκατοντάρχης, centurion. ¹⁸ Ῥωμαῖος, οὐ, ὁ, Roman, Roman citizen. ¹⁹

ἀκατάκριτος, uncondemned, without trial. ²⁰ ἔξεστιν, it is lawful, it is permitted. ²¹ μαστίζω, whip, scourge. ²²

ἀπαγγέλλω, announce, report.

ἄνθρωπος οὗτος Ῥωμαῖός¹ ἐστιν. Προσελθὼν δὲ ὁ 27
 χιλιάρχος² εἶπεν αὐτῷ, Λέγε μοι, εἰ σὺ Ῥωμαῖός¹ εἶ; Ὁ
 δὲ ἔφη, Ναί.³ Ἀπεκρίθη τε ὁ χιλιάρχος,² Ἐγὼ πολλοῦ 28
 κεφαλαίου⁴ τὴν πολιτείαν⁵ ταύτην ἐκτησάμην.⁶ Ὁ δὲ
 Παῦλος ἔφη, Ἐγὼ δὲ καὶ γεγέννημαι. Εὐθέως οὖν 29
 ἀπέστησαν⁷ ἀπ' αὐτοῦ οἱ μέλλοντες αὐτὸν ἀνετάζειν.⁸
 Καὶ ὁ χιλιάρχος² δὲ ἐφοβήθη, ἐπιγινούς⁹ ὅτι Ῥωμαῖός¹
 ἐστιν, καὶ ὅτι ἦν αὐτὸν δεδεκώς.¹⁰

Τῇ δὲ ἐπαύριον¹¹ βουλόμενος¹² γινῶναι τὸ ἀσφαλές,¹³ τὸ 30
 τί κατηγορεῖται¹⁴ παρὰ τῶν Ἰουδαίων, ἔλυσεν¹⁵ αὐτὸν
 ἀπὸ τῶν δεσμῶν,¹⁶ καὶ ἐκέλευσεν¹⁷ ἐλθεῖν τοὺς
 ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον τὸ συνέδριον¹⁸ αὐτῶν, καὶ
 καταγαγὼν¹⁹ τὸν Παῦλον ἔστησεν εἰς αὐτούς.

¹ Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ² χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ³ ναί, yes, truly. ⁴ κεφάλαιον, ου, τό, main thing, main point. ⁵ πολιτεία, ας, ἡ, citizenship, citizen body. ⁶ κτάομαι, acquire, win. ⁷ ἀφίστημι, withdraw, depart. ⁸ ἀνετάζω, examine judicially. ⁹ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ¹⁰ δέω, bind, tie. ¹¹ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ¹² βούλομαι, wish, will. ¹³ ἀσφαλής, certain, definite. ¹⁴ κατηγορέω, accuse, charge. ¹⁵ λύω, untie, loose. ¹⁶ δεσμός, οὔ, ὁ, chain, bond. ¹⁷ κελεύω, order, command. ¹⁸ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ¹⁹ κατάγω, bring down, lead down.

Ἀτενίσας¹ δὲ ὁ Παῦλος τῷ συνεδρίῳ² εἶπεν, Ἄνδρες **23**

ἀδελφοί, ἐγὼ πάσῃ συνειδήσει³ ἀγαθῇ πεπολίτευμαι⁴

τῷ θεῷ ἄχρι⁵ ταύτης τῆς ἡμέρας. Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς **2**

Ἀνανίας⁶ ἐπέταξεν⁷ τοῖς παρεστώσιν⁸ αὐτῷ τύπτειν⁹

αὐτοῦ τὸ στόμα. Τότε ὁ Παῦλος πρὸς αὐτὸν εἶπεν, **3**

Τύπτειν⁹ σε μέλλει ὁ θεός, τοῖχε¹⁰ κεκονιαμένε·¹¹ καὶ

σὺ κáθη κρίνων με κατὰ τὸν νόμον, καὶ παρανομῶν¹²

κελεύεις¹³ με τύπτεσθαι;⁹ Οἱ δὲ παρεστώτες⁸ εἶπον, **4**

Τὸν ἀρχιερέα τοῦ θεοῦ λοιδορεῖς;¹⁴ Ἔφη τε ὁ Παῦλος, **5**

Οὐκ ᾔδην, ἀδελφοί, ὅτι ἐστὶν ἀρχιερεὺς· γέγραπται

γάρ, Ἄρχοντα¹⁵ τοῦ λαοῦ σου οὐκ ἐρεῖς κακῶς.¹⁶ Γνοὺς **6**

δὲ ὁ Παῦλος ὅτι τὸ ἐν μέρος¹⁷ ἐστὶν Σαδδουκαίων,¹⁸

τὸ δὲ ἕτερον Φαρισαίων, ἔκραξεν ἐν τῷ συνεδρίῳ,²

Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ Φαρισαῖός εἰμι, υἱὸς Φαρισαίου:

περὶ ἐλπίδος καὶ ἀναστάσεως¹⁹ νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι. **7**

¹ ἀτενίζω, gaze, stare. ² συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ³ συνείδησις, εως, ή, conscience. ⁴ πολιτεύομαι, live one's life, live as a citizen. ⁵ ἄχρι, as far as, up to (gen). ⁶ Ἀνανίας, ου, ό, Ananias. ⁷ ἐπιτάσσω, command, give order. ⁸ παρίστημι, be present, stand by. ⁹ τύπτω, smite, beat. ¹⁰ τοῖχος, ου, ό, wall. ¹¹ κονιάω, whitewash. ¹² παρανομέω, break the law. ¹³ κελεύω, order, command. ¹⁴ λοιδορέω, abuse, revile. ¹⁵ ἄρχων, οντος, ό, ruler, prince. ¹⁶ κακῶς, badly, evilly. ¹⁷ μέρος, ους, τό, part, portion. ¹⁸ Σαδδουκαῖος, ου, ό, Sadducee. ¹⁹ ἀνάστασις, εως, ή, resurrection, rising again.

Τοῦτο δὲ αὐτοῦ λαλήσαντος, ἐγένετο στάσις¹ τῶν
 Φαρισαίων, καὶ ἐσχίσθη² τὸ πλῆθος.³ Σαδδουκαῖοι⁴ 8
 μὲν γὰρ λέγουσιν μὴ εἶναι ἀνάστασιν,⁵ μηδὲ ἄγγελον,
 μήτε⁶ πνεῦμα: Φαρισαῖοι δὲ ὁμολογοῦσιν⁷ τὰ
 ἀμφότερα.⁸ Ἐγένετο δὲ κραυγὴ⁹ μεγάλη: καὶ 9
 ἀναστάντες οἱ γραμματεῖς τοῦ μέρους¹⁰ τῶν
 Φαρισαίων διεμάχοντο¹¹ λέγοντες, Οὐδὲν κακὸν
 εὐρίσκομεν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ: εἰ δὲ πνεῦμα
 ἐλάλησεν αὐτῷ ἢ ἄγγελος, μὴ θεομαχῶμεν.¹² Πολλῆς 10
 δὲ γενομένης στάσεως,¹ εὐλαβηθεῖς¹³ ὁ χιλιάρχος¹⁴ μὴ
 διασπασθῇ¹⁵ ὁ Παῦλος ὑπ' αὐτῶν, ἐκέλευσεν¹⁶ τὸ
 στράτευμα¹⁷ καταβῆναι καὶ ἀρπάσαι¹⁸ αὐτὸν ἐκ μέσου
 αὐτῶν, ἄγειν τε εἰς τὴν παρεμβολήν.¹⁹

¹ στάσις, εως, ἡ, standing, rebellion. ² σχίζω, split, separate. ³ πλῆθος, ους, τό, multitude. ⁴ Σαδδουκαῖος, ου, ὁ, Sadducee. ⁵ ἀνάστασις, εως, ἡ, resurrection, rising again. ⁶ μήτε, neither, nor. ⁷ ὁμολογέω, confess, profess. ⁸ ἀμφότεροι, both, both of two. ⁹ κραυγὴ, ἡς, ἡ, outcry, crying. ¹⁰ μέρος, ους, τό, part, portion. ¹¹ διαμάχομαι, contend sharply, strive greatly. ¹² θεομαχέω, fight against God. ¹³ εὐλαβέομαι, reverence, respect. ¹⁴ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ¹⁵ διασπάω, tear apart, burst. ¹⁶ κελεύω, order, command. ¹⁷ στράτευμα, τος, τό, expedition, army. ¹⁸ ἀρπάζω, seize, snatch. ¹⁹ παρεμβολή, ἡς, ἡ, camp, army.

Τῇ δὲ ἐπιούσῃ¹ νυκτὶ ἐπιστὰς² αὐτῷ ὁ κύριος εἶπεν, 11

Θάρσει³ Παῦλε· ὡς γὰρ διεμαρτύρω⁴ τὰ περὶ ἐμοῦ εἰς

Ἱερουσαλήμ, οὕτως σε δεῖ καὶ εἰς Ῥώμην⁵ μαρτυρῆσαι.

Γενομένης δὲ ἡμέρας, ποιήσαντές τινες τῶν Ἰουδαίων 12

συστροφὴν,⁶ ἀνεθεμάτισαν⁷ ἑαυτούς, λέγοντες μήτε⁸

φαγεῖν μήτε⁸ πιεῖν ἕως οὗ ἀποκτείνωσιν τὸν Παῦλον. 13

Ἦσαν δὲ πλείους τεσσαράκοντα⁹ οἱ ταύτην τὴν

συνωμοσίαν¹⁰ πεποιηκότες· οἵτινες προσελθόντες τοῖς 14

ἀρχιερεῦσιν καὶ τοῖς πρεσβυτέροις εἶπον, Ἀναθέματι¹¹

ἀνεθεματίσαμεν⁷ ἑαυτούς, μηδενὸς γεύσασθαι¹² ἕως

οὗ ἀποκτείνωμεν τὸν Παῦλον. Νῦν οὖν ὑμεῖς 15

ἐμφανίσατε¹³ τῷ χιλιάρχῳ¹⁴ σὺν τῷ συνεδρίῳ,¹⁵ ὅπως

αὔριον¹⁶ αὐτὸν καταγάγῃ¹⁷ πρὸς ὑμᾶς, ὡς μέλλοντας

διαγινώσκειν¹⁸ ἀκριβέστερον¹⁹ τὰ περὶ αὐτοῦ· ἡμεῖς δέ,

¹ ἐπιούσα, ης, ἡ, next day. ² ἐφίστημι, stand over, come upon. ³ θαρσέω, of good courage, of good cheer. ⁴ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ⁵ ῥώμη, ης, ἡ, Rome, strength. ⁶ συστροφὴ, ἡς, ἡ, unruly gathering, conspiracy. ⁷ ἀναθεματίζω, curse, put under an oath or curse. ⁸ μήτε, neither, nor. ⁹ τεσσαράκοντα, forty, 40. ¹⁰ συνωμοσία, ας, ἡ, conspiracy, plot. ¹¹ ἀνάθεμα, τος, τό, accursed, curse. ¹² γεύομαι, taste, experience. ¹³ ἐμφανίζω, manifest, disclose. ¹⁴ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ¹⁵ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ¹⁶ αὔριον, tomorrow. ¹⁷ κατάγω, bring down, lead down. ¹⁸ διαγινώσκω, distinguish, decide. ¹⁹ ἀκριβῶς, carefully, accurately.

πρὸ¹ τοῦ ἐγγίσαι² αὐτόν, ἕτοιμοί³ ἔσμεν τοῦ ἀνελεῖν⁴
 αὐτόν. Ἀκούσας δὲ ὁ υἱὸς τῆς ἀδελφῆς⁵ Παύλου τὸ 16
 ἔνεδρον,⁶ παραγενόμενος⁷ καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν
 παρεμβολήν,⁸ ἀπήγγειλεν⁹ τῷ Παύλῳ. 17
 Προσκαλεσάμενος¹⁰ δὲ ὁ Παῦλος ἕνα τῶν
 ἑκατοντάρχων¹¹ ἔφη, Τὸν νεανίαν¹² τοῦτον ἀπάγαγε¹³
 πρὸς τὸν χιλιάρχον·¹⁴ ἔχει γάρ τι ἀπαγγεῖλαι⁹ αὐτῷ. Ὁ 18
 μὲν οὖν παραλαβὼν¹⁵ αὐτὸν ἤγαγεν πρὸς τὸν
 χιλιάρχον,¹⁴ καὶ φησιν, Ὁ δέσμιος¹⁶ Παῦλος
 προσκαλεσάμενός¹⁰ με ἠρώτησεν τοῦτον τὸν νεανίαν¹²
 ἀγαγεῖν πρὸς σε, ἔχοντά τι λαλήσαι σοι. 19
 Ἐπιλαβόμενος¹⁷ δὲ τῆς χειρὸς αὐτοῦ ὁ χιλιάρχος,¹⁴ καὶ
 ἀναχωρήσας¹⁸ κατ' ἰδίαν ἐπυνθάνετο,¹⁹ Τί ἐστίν ὃ
 ἔχεις ἀπαγγεῖλαι⁹ μοι; Εἶπεν δὲ ὅτι Οἱ Ἰουδαῖοι 20
 συνέθεντο²⁰ τοῦ ἐρωτήσαι σε, ὅπως αὔριον²¹ εἰς τὸ

¹ πρὸ, before (gen), before. ² ἐγγίζω, come near, approach. ³ ἕτοιμος, ready, prepared. ⁴ ἀναιρέω, take up, kill. ⁵ ἀδελφή, ἥς, ἡ, sister. ⁶ ἔνεδρον, ου, τό, ambush. ⁷ παραγίνομαι, come, arrive. ⁸ παρεμβολή, ἥς, ἡ, camp, army. ⁹ ἀπαγγέλλω, announce, report. ¹⁰ προσκαλέω, summon. ¹¹ ἑκατοντάρχης, centurion. ¹² νεανίας, ου, ὁ, young adult, young man. ¹³ ἀπάγω, lead away, lead. ¹⁴ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ¹⁵ παραλαμβάνω, receive, take. ¹⁶ δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ¹⁷ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ¹⁸ ἀναχωρέω, depart, withdraw. ¹⁹ ἐπυνθάνομαι, inquire, ask. ²⁰ συντίθημι, agree, make an agreement. ²¹ αὔριον, tomorrow.

συνέδριον¹ καταγάγῃς² τὸν Παῦλον, ὡς μέλλοντά τι
 ἀκριβέστερον³ πυνθάνεσθαι⁴ περὶ αὐτοῦ. Σὺ οὖν μὴ 21
 πεισθῇς αὐτοῖς: ἐνεδρεύουσιν⁵ γὰρ αὐτὸν ἐξ αὐτῶν
 ἄνδρες πλείους τεσσαράκοντα,⁶ οἵτινες ἀνεθεμάτισαν⁷
 ἑαυτοὺς μήτε⁸ φαγεῖν μήτε⁸ πιεῖν ἕως οὗ ἀνέλωσιν⁹
 αὐτόν: καὶ νῦν ἑτοιμοί¹⁰ εἰσιν προσδεχόμενοι¹¹ τὴν
 ἀπὸ σοῦ ἐπαγγελίαν. Ὁ μὲν οὖν χιλιάρχος¹² ἀπέλυσεν 22
 τὸν νεανίαν,¹³ παραγγείλας¹⁴ Μηδενὶ ἐκλαλῆσαι¹⁵ ὅτι
 ταῦτα ἐνεφάνισας¹⁶ πρὸς με. Καὶ προσκαλεσάμενος¹⁷ 23
 δύο τινὰς τῶν ἑκατοντάρχων¹⁸ εἶπεν, Ἑτοιμάσατε¹⁹
 στρατιώτας²⁰ διακοσίους²¹ ὅπως πορευθῶσιν ἕως
 Καισαρείας,²² καὶ ἵππεῖς²³ ἑβδομήκοντα,²⁴ καὶ
 δεξιολάβους²⁵ διακοσίους,²¹ ἀπὸ τρίτης ὥρας τῆς
 νυκτός: κτήνη²⁶ τε παραστήσαι, ²⁷ ἵνα ἐπιβιβάσαντες²⁸ 24

¹ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ² κατὰγω, bring down, lead down. ³ ἀκριβῶς, carefully, accurately. ⁴ πυνθάνομαι, inquire, ask. ⁵ ἐνεδρεύω, lie in wait, plot. ⁶ τεσσαράκοντα, forty, 40. ⁷ ἀναθεματίζω, curse, put under an oath or curse. ⁸ μήτε, neither, nor. ⁹ ἀναιρέω, take up, kill. ¹⁰ ἑτοιμος, ready, prepared. ¹¹ προσδέχομαι, receive, wait for. ¹² χιλιάρχος, ου, ό, military tribune, captain. ¹³ νεανίας, ου, ό, young adult, young man. ¹⁴ παραγγέλλω, order, command. ¹⁵ ἐκλαλέω, tell, speak out. ¹⁶ ἐμφανίζω, manifest, disclose. ¹⁷ προσκαλέω, summon. ¹⁸ ἑκατοντάρχης, centurion. ¹⁹ ἐτοιμάζω, prepare, make ready. ²⁰ στρατιώτης, ου, ό, soldier. ²¹ διακοσίοι, two hundred, 200. ²² Καισαρεία, ας, ή, Caesarea. ²³ ἵππεύς, έως, ό, horseman, cavalryman. ²⁴ ἑβδομήκοντα, seventy, 70. ²⁵ δεξιόλαβος, ου, ό, one posted on the right hand. ²⁶ κτήνος, ους, τό, beast of burden. ²⁷ παρίστημι, be present, stand by. ²⁸ ἐπιβιβάζω, put on, place upon.

τὸν Παῦλον διασώσωσιν¹ πρὸς Φήλικα² τὸν ἡγεμόνα·³

γράψας ἐπιστολὴν⁴ περιέχουσαν⁵ τὸν τύπον⁶ τοῦτον: 25

Κλαύδιος⁷ Λυσίας⁸ τῷ κρατίστῳ⁹ ἡγεμόνι³ Φήλικι² 26

χαίρειν. Τὸν ἄνδρα τοῦτον συλληφθέντα¹⁰ ὑπὸ τῶν 27

Ἰουδαίων, καὶ μέλλοντα ἀναιρεῖσθαι¹¹ ὑπ' αὐτῶν,

ἐπιστὰς¹² σὺν τῷ στρατεύματι¹³ ἐξειλόμην¹⁴ αὐτόν,

μαθὼν¹⁵ ὅτι Ῥωμαῖός¹⁶ ἐστίν. Βουλόμενος¹⁷ δὲ γνῶναι 28

τὴν αἰτίαν¹⁸ δι' ἣν ἐνεκάλουν¹⁹ αὐτῷ, κατήγαγον²⁰

αὐτὸν εἰς τὸ συνέδριον²¹ αὐτῶν: ὃν εὗρον 29

ἐγκαλούμενον¹⁹ περὶ ζητημάτων²² τοῦ νόμου αὐτῶν,

μηδὲν ἄξιον²³ θανάτου ἢ δεσμῶν²⁴ ἔγκλημα²⁵ ἔχοντα. 30

Μηνυθείσης²⁶ δέ μοι ἐπιβουλῆς²⁷ εἰς τὸν ἄνδρα

μέλλειν ἔσεσθαι ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, ἐξαυτῆς²⁸ ἔπεμψα

¹ διασώζω, save, bring safely to. ² Φήλιξ, ἱκος, ό, Felix. ³ ἡγεμῶν, όνος, ό, governor, leader. ⁴ ἐπιστολή, ἥς, ή, letter, dispatch. ⁵ περιέχω, surround, seize. ⁶ τύπος, ου, ό, mark, example. ⁷ Κλαύδιος, ου, ό, Claudius. ⁸ Λυσίας, ου, ό, Lysias, Claudius Lysias. ⁹ κράτιστος, most noble, most excellent. ¹⁰ συλλαμβάνω, take, conceive. ¹¹ ἀναιρέω, take up, kill. ¹² ἐφίστημι, stand over, come upon. ¹³ στρατεύμα, τος, τό, expedition, army. ¹⁴ ἐξαιρέω, take out, deliver. ¹⁵ μανθάνω, learn, ascertain. ¹⁶ Ῥωμαῖος, ου, ό, Roman, Roman citizen. ¹⁷ βούλομαι, wish, will. ¹⁸ αἰτία, ας, ή, cause, reason. ¹⁹ ἐγκαλέω, accuse, bring a charge. ²⁰ κατάγω, bring down, lead down. ²¹ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ²² ζήτημα, τος, τό, inquiry, question. ²³ ἄξιος, worthy, deserving. ²⁴ δεσμός, ος, ό, chain, bond. ²⁵ ἔγκλημα, τος, τό, accusation, charge. ²⁶ μηνύω, make known, report. ²⁷ ἐπιβουλή, ἥς, ή, plot, plot against. ²⁸ ἐξαυτῆς, at once, forthwith.

πρός σε, παραγγείλας¹ καὶ τοῖς κατηγοροῖς² λέγειν τὰ
πρὸς αὐτὸν ἐπὶ σοῦ. Ἔρρωσο.³

Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται,⁴ κατὰ τὸ διατεταγμένον⁵ αὐτοῖς, 31

ἀναλαβόντες⁶ τὸν Παῦλον, ἤγαγον διὰ τῆς νυκτὸς εἰς
τὴν Ἀντιπατρίδα.⁷ Τῇ δὲ ἐπαύριον⁸ ἔασαντες⁹ τοὺς 32

ἵππεῖς¹⁰ πορεύεσθαι σὺν αὐτῷ, ὑπέστρεψαν¹¹ εἰς τὴν
παρεμβολήν:¹² οἵτινες εἰσελθόντες εἰς τὴν Καισάρειαν, 33

καὶ ἀναδόντες¹⁴ τὴν ἐπιστολήν¹⁵ τῷ ἡγεμόνι,¹⁶
παρέστησαν¹⁷ καὶ τὸν Παῦλον αὐτῷ. Ἀναγνούς¹⁸ δὲ ὁ 34

ἡγεμών,¹⁶ καὶ ἐπερωτήσας ἐκ ποίας¹⁹ ἐπαρχίας²⁰ ἐστίν,
καὶ πυθόμενος²¹ ὅτι ἀπὸ Κιλικίας,²² Διακούσομαι²³ 35

σου, ἔφη, ὅταν καὶ οἱ κατήγοροί² σου παραγένωνται.²⁴

Ἐκέλευσέν²⁵ τε αὐτὸν ἐν τῷ πραιτωρίῳ²⁶ Ἡρώδου²⁷

¹ παραγγέλλω, order, command. ² κατήγορος, ου, ὁ, accuser, prosecutor. ³ ῥώννυμι, strengthen, farewell. ⁴ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ⁵ διατάσσω, command, give orders to. ⁶ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ⁷ Ἀντιπατρίς, ἰδος, ἡ, Antipatris. ⁸ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ⁹ ἔάω, permit, allow. ¹⁰ ἵππεύς, έως, ὁ, horseman, cavalryman. ¹¹ ὑποστρέφω, return, turn back. ¹² παρεμβολή, ἡς, ἡ, camp, army. ¹³ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ¹⁴ ἀναδίδωμι, deliver, hand over. ¹⁵ ἐπιστολή, ἡς, ἡ, letter, dispatch. ¹⁶ ἡγεμών, ὄνος, ὁ, governor, leader. ¹⁷ παρίστημι, be present, stand by. ¹⁸ ἀναγινώσκω, read. ¹⁹ ποῖος, what sort of? what? of what sort. ²⁰ ἐπαρχία, ας, ἡ, sphere of duty, province. ²¹ πυθάνομαι, inquire, ask. ²² Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ²³ διακούω, give a hearing, hear throughout. ²⁴ παραγίνομαι, come, arrive. ²⁵ κελεύω, order, command. ²⁶ πραιτώριον, ου, τό, palace (of the governor). ²⁷ Ἡρώδης, ου, ὁ, Herod.

φυλάσσεσθαι.¹

Μετὰ δὲ πέντε² ἡμέρας κατέβη ὁ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας³ 24

μετὰ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ῥήτορος⁴ Τερτύλλου⁵

τινός, οἵτινες ἐνεφάνισαν⁶ τῷ ἡγεμόνι⁷ κατὰ τοῦ

Παύλου. Κληθέντος δὲ αὐτοῦ, ἤρξατο κατηγορεῖν⁸ ὁ 2

Τέρτυλλος⁵ λέγων,

Πολλῆς εἰρήνης τυγχάνοντες⁹ διὰ σοῦ, καὶ

κατορθωμάτων¹⁰ γινομένων τῷ ἔθνει τούτῳ διὰ τῆς

σῆς¹¹ προνοίας,¹² πάντη¹³ τε καὶ πανταχοῦ¹⁴ 3

ἀποδεχόμεθα,¹⁵ κράτιστε¹⁶ Φῆλιξ,¹⁷ μετὰ πάσης

εὐχαριστίας.¹⁸ Ἵνα δὲ μὴ ἐπὶ πλεῖόν σε ἐγκόπτω,¹⁹ 4

παρακαλῶ ἀκοῦσαί σε ἡμῶν συντόμῳ²⁰ τῇ σῇ¹¹

ἐπιεικείᾳ.²¹ Εὐρόντες γὰρ τὸν ἄνδρα τοῦτον λοιμόν,²² 5

καὶ κινοῦντα²³ στάσιν²⁴ πᾶσιν τοῖς Ἰουδαίοις τοῖς κατὰ

¹ φυλάσσω, guard, keep. ² πέντε, five, 5. ³ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ⁴ ῥήτωρ, ορος, ὁ, advocate, attorney. ⁵ Τέρτυλλος, ου, ὁ, Tertullus. ⁶ ἐμφανίζω, manifest, disclose. ⁷ ἡγεμῶν, ὄνος, ὁ, governor, leader. ⁸ κατηγορέω, accuse, charge. ⁹ τυγχάνω, obtain, happen. ¹⁰ κατόρθωμα, anything happily and successfully accomplished. ¹¹ σός, your, yours. ¹² πρόνοια, ας, ἡ, forethought, foresight. ¹³ πάντη, in every way. ¹⁴ πανταχοῦ, everywhere. ¹⁵ ἀποδέχομαι, receive gladly, welcome. ¹⁶ κράτιστος, most noble, most excellent. ¹⁷ Φῆλιξ, ικος, ὁ, Felix. ¹⁸ εὐχαριστία, ας, ἡ, thanksgiving, thankfulness. ¹⁹ ἐγκόπτω, impede, detain. ²⁰ συντόμῳ, briefly, concisely. ²¹ ἐπιεικεία, ας, ἡ, kindness, gentleness. ²² λοιμός, οὔ, ὁ, pestilence, plague. ²³ κινέω, move, stir. ²⁴ στάσις, εως, ἡ, standing, rebellion.

τὴν οἰκουμένην,¹ πρωτοστάτην² τε τῆς τῶν
 Ναζωραίων³ αἵρέσεως·⁴ ὃς καὶ τὸ ἱερὸν ἐπείρασεν⁵ 6
 βεβηλῶσαι·⁶ ὃν καὶ ἐκρατήσαμεν·⁷ παρ' οὗ δυνήσῃ, 7
 αὐτὸς ἀνακρίνας,⁸ περὶ πάντων τούτων ἐπιγινῶναι⁹ ὧν
 ἡμεῖς κατηγοροῦμεν¹⁰ αὐτοῦ. Συνεπέθεντο δὲ καὶ οἱ 9
 Ἰουδαῖοι, φάσκοντες¹¹ ταῦτα οὕτως¹² ἔχειν.

Ἀπεκρίθη δὲ ὁ Παῦλος, νεύσαντος¹³ αὐτῷ τοῦ ἡγεμόνος 10
 λέγειν,

Ἐκ πολλῶν ἐτῶν¹⁵ ὄντα σε κριτὴν¹⁶ τῷ ἔθνει τούτῳ
 ἐπιστάμενος,¹⁷ εὐθυμότερον¹⁸ τὰ περὶ ἐμαυτοῦ¹⁹
 ἀπολογοῦμαι,²⁰ δυναμένου σου γινῶναι ὅτι οὐ πλείους 11
 εἰσὶν μοι ἡμέραι δεκαδύο,²¹ ἀφ' ἧς ἀνέβην
 προσκυνήσων ἐν Ἱερουσαλὴμ· καὶ οὔτε ἐν τῷ ἱερῷ 12
 εὐρόν με πρὸς τινα διαλεγόμενον²² ἢ ἐπισύστασιν²³

¹ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ² πρωτοστάτης, ου, ὁ, leader, ringleader. ³ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ⁴ αἵρεσις, εως, ἡ, choice, faction. ⁵ πειράζω, test, tempt. ⁶ βεβηλῶ, profane, desecrate. ⁷ κρατέω, grasp, lay hold of. ⁸ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ⁹ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ¹⁰ κατηγορέω, accuse, charge. ¹¹ φάσκω, affirm, assert. ¹² οὕτως, thus, so. ¹³ νεύω, nod, beckon (as a sign). ¹⁴ ἡγεμὼν, ὄνος, ὁ, governor, leader. ¹⁵ ἔτος, ους, τό, year. ¹⁶ κριτής, ου, ὁ, judge. ¹⁷ ἐπίσταμαι, understand, know. ¹⁸ εὐθυμος, cheerful, encouraged. ¹⁹ ἐμαυτοῦ, of myself. ²⁰ ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ²¹ δεκαδύο, twelve, 12. ²² διαλέγομαι, dispute, reason. ²³ ἐπισύστασις, εως, ἡ, gathering, concourse.

ποιούντα ὄχλου, οὔτε ἐν ταῖς συναγωγαῖς, οὔτε κατὰ
 τὴν πόλιν. Οὔτε παραστήσαι¹ με δύνανται περὶ ὧν 13
 νῦν κατηγοροῦσίν² μου. Ὁμολογῶ³ δὲ τοῦτό σοι, ὅτι 14
 κατὰ τὴν ὁδὸν ἣν λέγουσιν αἵρεσιν,⁴ οὕτως λατρεύω⁵
 τῷ πατρὶ⁶ θεῷ, πιστεύων πᾶσιν τοῖς κατὰ τὸν
 νόμον καὶ τοῖς προφήταις γεγραμμένοις: ἐλπίδα ἔχων 15
 εἰς τὸν θεόν, ἣν καὶ αὐτοὶ οὗτοι προσδέχονται,⁷
 ἀνάστασιν⁸ μέλλειν ἔσεσθαι νεκρῶν, δικαίων τε καὶ
 ἀδίκων.⁹ Ἐν τούτῳ δὲ αὐτὸς ἀσκά,¹⁰ ἀπρόσκοπον¹¹ 16
 συνείδησιν¹² ἔχων πρὸς τὸν θεὸν καὶ τοὺς ἀνθρώπους
 διὰ παντός. Δι' ἐτῶν¹³ δὲ πλειόνων παρεγενόμην¹⁴ 17
 ἐλεημοσύνας¹⁵ ποιήσων εἰς τὸ ἔθνος μου καὶ
 προσφοράς:¹⁶ ἐν οἷς εὗρόν με ἡγνισμένον¹⁷ ἐν τῷ ἱερῷ, 18
 οὐ μετὰ ὄχλου οὐδὲ μετὰ θορύβου,¹⁸ τινὲς ἀπὸ τῆς
 Ἀσίας¹⁹ Ἰουδαῖοι: οὓς δεῖ ἐπὶ σοῦ παρεῖναι²⁰ καὶ 19

¹ παρίστημι, be present, stand by. ² κατηγορέω, accuse, charge. ³ ὁμολογέω, confess, profess. ⁴ αἵρεσις, εἰς, ἡ, choice, faction. ⁵ λατρεύω, serve, worship. ⁶ πατρὶς, paternal, received from one's father. ⁷ προσδέχομαι, receive, wait for. ⁸ ἀνάστασις, εἰς, ἡ, resurrection, rising again. ⁹ ἀδικος, unjust, unrighteous. ¹⁰ ἀσκέω, practice, engage in. ¹¹ ἀπρόσκοπος, blameless, giving no offense. ¹² συνείδησις, εἰς, ἡ, conscience. ¹³ ἔτος, οὗς, τό, year. ¹⁴ παραγίνομαι, come, arrive. ¹⁵ ἐλεημοσύνη, ἡς, ἡ, alms, alms-giving. ¹⁶ προσφορά, ἡς, ἡ, offering, sacrifice. ¹⁷ ἀγνίζω, purify, cleanse. ¹⁸ θόρυβος, οὗ, ὁ, uproar, riot. ¹⁹ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ²⁰ παρίειμι, be present, have arrived.

κατηγορεῖν¹ εἴ τι ἔχοιεν πρὸς με. Ὡς αὐτοὶ οὗτοι 20

εἰπάτωσαν, τί εὔρον ἐν ἐμοὶ ἀδίκημα,² στάντος μου

ἐπὶ τοῦ συνεδρίου,³ ἢ περὶ μιᾶς ταύτης φωνῆς, ἥς 21

ἔκραξα ἐστὼς ἐν αὐτοῖς, ὅτι Περὶ ἀναστάσεως⁴

νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι σήμερον⁵ ὑφ' ὑμῶν.

Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Φῆλιξ⁶ ἀνεβάλετο⁷ αὐτούς, 22

ἀκριβέστερον⁸ εἰδὼς τὰ περὶ τῆς ὁδοῦ, εἰπὼν, Ὅταν

Λυσίας⁹ ὁ χιλιάρχος¹⁰ καταβῇ, διαγνώσομαι¹¹ τὰ καθ'

ὑμᾶς· διαταξάμενός¹² τε τῷ ἑκατοντάρχῃ¹³ τηρεῖσθαι 23

τὸν Παῦλον, ἔχειν τε ἄνεσιν,¹⁴ καὶ μηδένα κωλύειν¹⁵

τῶν ιδίων αὐτοῦ ὑπηρετεῖν¹⁶ ἢ προσέρχεσθαι αὐτῷ.

Μετὰ δὲ ἡμέρας τινάς, παραγενόμενος¹⁷ ὁ Φῆλιξ⁶ σὺν 24

Δρουσίλλῃ¹⁸ τῇ γυναικὶ οὖσῃ Ἰουδαία, μετεπέμψατο¹⁹

τὸν Παῦλον, καὶ ἤκουσεν αὐτοῦ περὶ τῆς εἰς χριστὸν

¹ κατηγορέω, accuse, charge. ² ἀδίκημα, τος, τό, wrong, injury. ³ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ⁴ ἀνάστασις, εως, ἡ, resurrection, rising again. ⁵ σήμερον, today, now. ⁶ Φῆλιξ, ικος, ὁ, Felix. ⁷ ἀναβάλλω, postpone, defer. ⁸ ἀκριβῶς, carefully, accurately. ⁹ Λυσίας, ου, ὁ, Lysias, Claudius Lysias. ¹⁰ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ¹¹ διαγινώσκω, distinguish, decide. ¹² διατάσσω, command, give orders to. ¹³ ἑκατοντάρχης, centurion. ¹⁴ ἄνεσις, εως, ἡ, loosening, relaxation. ¹⁵ κωλύω, forbid, hinder. ¹⁶ ὑπηρετέω, serve, minister to. ¹⁷ παραγίνομαι, come, arrive. ¹⁸ Δρουσίλλα, ης, ἡ, Drusilla. ¹⁹ μεταπέμπω, send for, summon.

πίστεως. Διαλεγόμενου¹ δὲ αὐτοῦ περὶ δικαιοσύνης 25

καὶ ἐγκρατείας² καὶ τοῦ κρίματος³ τοῦ μέλλοντος

ἔσεσθαι, ἔμβορος⁴ γενόμενος ὁ Φῆλιξ⁵ ἀπεκρίθη, Τὸ

νῦν ἔχον πορεύου· καιρὸν δὲ μεταλαβὼν⁶

μετακαλέσομαι⁷ σε· ἅμα⁸ καὶ ἐλπίζων⁹ ὅτι χρήματα¹⁰ 26

δοθήσεται αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Παύλου, ὅπως λύσῃ¹¹ αὐτόν·

διὸ καὶ πυκνότερον¹² αὐτὸν μεταπεμπόμενος¹³ ὠμίλει

αὐτῷ. Διετίας¹⁵ δὲ πληρωθείσης, ἔλαβεν διάδοχον¹⁶ ὁ 27

Φῆλιξ⁵ Πόρκιον¹⁷ Φῆστον·¹⁸ θέλων τε χάριτας

καταθέσθαι¹⁹ τοῖς Ἰουδαίοις ὁ Φῆλιξ⁵ κατέλιπεν²⁰ τὸν

Παῦλον δεδεμένον.²¹

Φῆστος¹⁸ οὖν ἐπιβὰς²² τῇ ἐπαρχίᾳ,²³ μετὰ τρεῖς ἡμέρας 25

ἀνέβη εἰς Ἱεροσόλυμα ἀπὸ Καισαρείας.²⁴ Ἐνεφάνισαν 2

δὲ αὐτῷ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ πρῶτοι τῶν Ἰουδαίων κατὰ

¹ διαλέγομαι, dispute, reason. ² ἐγκράτεια, ας, ἡ, mastery, self-control. ³ κρίμα, ος, τό, judgment, verdict. ⁴ ἔμβορος, terrified, frightened. ⁵ Φῆλιξ, ικος, ὁ, Felix. ⁶ μεταλαμβάνω, partake of, share. ⁷ μετακαλέω, send for. ⁸ ἅμα, at the same time. ⁹ ἐλπίζω, hope, hope for. ¹⁰ χρήμα, τος, τό, wealth, money. ¹¹ λύω, untie, loose. ¹² πυκνός, frequent, numerous. ¹³ μεταπέμπω, send for, summon. ¹⁴ ὠμίλέω, converse, speak. ¹⁵ διετία, ας, ἡ, space of two years, two years. ¹⁶ διάδοχος, ου, ὁ, successor. ¹⁷ Πόρκιος, ου, ὁ, Porcius. ¹⁸ Φῆστος, ου, ὁ, Festus. ¹⁹ κατατίθηναι, lay (down), place. ²⁰ καταλείπω, leave, leave behind. ²¹ δέω, bind, tie. ²² ἐπιβαίνω, go aboard, set foot. ²³ ἐπαρχία, ας, ἡ, sphere of duty, province. ²⁴ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ²⁵ ἐμφανίζω, manifest, disclose.

τοῦ Παύλου, καὶ παρεκάλουν αὐτόν, αἰτούμενοι 3
 χάριν κατ' αὐτοῦ, ὅπως μεταπέμψῃται¹ αὐτὸν εἰς
 Ἱερουσαλήμ, ἐνέδραν² ποιοῦντες ἀνελεῖν³ αὐτὸν κατὰ
 τὴν ὁδόν. Ὁ μὲν οὖν Φῆστος⁴ ἀπεκρίθη, τηρεῖσθαι 4
 τὸν Παῦλον ἐν Καισαρείᾳ,⁵ ἑαυτὸν δὲ μέλλειν ἐν
 τάχει⁶ ἐκπορεύεσθαι.⁷ Οἱ οὖν δυνατοὶ⁸ ἐν ὑμῖν, φησὶν, 5
 συγκαταβάντες,⁹ εἴ τι ἐστὶν ἐν τῷ ἀνδρὶ τούτῳ,
 κατηγορεῖτωσαν¹⁰ αὐτοῦ.

Διατρίψας¹¹ δὲ ἐν αὐτοῖς ἡμέρας πλείους ἢ δέκα,¹² 6
 καταβὰς εἰς Καισάρειαν,⁵ τῇ ἐπαύριον¹³ καθίσας¹⁴ ἐπὶ
 τοῦ βήματος¹⁵ ἐκέλευσεν¹⁶ τὸν Παῦλον ἀχθῆναι. 7
 Παραγενομένου¹⁷ δὲ αὐτοῦ, περιέστησαν¹⁸ οἱ ἀπὸ
 Ἱεροσολύμων καταβεβηκότες Ἰουδαῖοι, πολλὰ καὶ
 βαρέα¹⁹ αἰτιώματα²⁰ φέροντες κατὰ τοῦ Παύλου, ἃ
 οὐκ ἴσχυον²¹ ἀποδείξαι,²² ἀπολογουμένου²³ αὐτοῦ ὅτι 8

¹ μεταπέμπω, send for, summon. ² ἐνέδρα, ας, ἡ, ambush, plot. ³ ἀναιρέω, take up, kill. ⁴ Φῆστος, ου, ὁ, Festus. ⁵ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ⁶ τάχος, ους, τό, speed, quickness. ⁷ ἐκπορεύομαι, go out, come out. ⁸ δυνατός, powerful, possible. ⁹ συγκαταβαίνω, go down with someone, go down with. ¹⁰ κατηγορέω, accuse, charge. ¹¹ διατρίβω, continue, tarry. ¹² δέκα, ten, 10. ¹³ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ¹⁴ καθίζω, seat, sit. ¹⁵ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ¹⁶ κελεύω, order, command. ¹⁷ παραγίνομαι, come, arrive. ¹⁸ περιῆσθαι, stand around, avoid. ¹⁹ βαρὺς, heavy, burdensome. ²⁰ αἰτίωμα, τος, τό, charge, complaint. ²¹ ἰσχύω, be strong, able. ²² ἀποδείκνυμι, exhibit, display. ²³ ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense.

Οὔτε εἰς τὸν νόμον τῶν Ἰουδαίων, οὔτε εἰς τὸ ἱερόν,
 οὔτε εἰς Καίσαρά¹ τι ἥμαρτον.² Ὁ Φῆστος³ δὲ τοῖς ⁹
 Ἰουδαίοις θέλων χάριν καταθέσθαι,⁴ ἀποκριθεὶς τῷ
 Παύλῳ εἶπεν, Θέλεις εἰς Ἱεροσόλυμα ἀναβάς, ἐκεῖ
 περὶ τούτων κρίνεσθαι ἐπ' ἐμοῦ; Εἶπεν δὲ ὁ Παῦλος, ¹⁰
 Ἐπὶ τοῦ βήματος⁵ Καίσαρος¹ ἐστῶς εἰμι, οὗ⁶ με δεῖ
 κρίνεσθαι: Ἰουδαίους οὐδὲν ἡδίκησα,⁷ ὥς καὶ σὺ
 κάλλιον⁸ ἐπιγινώσκεις.⁹ Εἰ μὲν γὰρ ἀδικῶ⁷ καὶ ἄξιον¹⁰ ¹¹
 θανάτου πέπραχά¹¹ τι, οὐ παραιτοῦμαι¹² τὸ ἀποθανεῖν:
 εἰ δὲ οὐδέν ἐστιν ὧν οὗτοι κατηγοροῦσίν¹³ μου, οὐδεὶς
 με δύναται αὐτοῖς χαρίσασθαι.¹⁴ Καίσαρα¹
 ἐπικαλοῦμαι.¹⁵ Τότε ὁ Φῆστος³ συλλαλήσας¹⁶ μετὰ ¹²
 τοῦ συμβουλίου¹⁷ ἀπεκρίθη, Καίσαρα¹ ἐπικέκλησαι;¹⁵
 Ἐπὶ Καίσαρα¹ πορεύσῃ.

¹ Καίσαρ, ος, ὁ, Caesar. ² ἡμαρτάνω, I sinned. ³ Φῆστος, ου, ὁ, Festus. ⁴ κατατίθηναι, lay (down), place. ⁵ βῆμα, τοσ, τό, judgment seat. ⁶ οὔ, where, when. ⁷ ἀδικέω, do wrong, harm. ⁸ κάλλιον, very well. ⁹ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ¹⁰ ἄξιος, worthy, deserving. ¹¹ πράσσω, do, perform. ¹² παραιτέομαι, make excuse, refuse. ¹³ κατηγορέω, accuse, charge. ¹⁴ χαρίζομαι, give freely, forgive. ¹⁵ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ¹⁶ συλλαλέω, talk with, discuss. ¹⁷ συμβούλιον, ου, τό, counsel, council.

Ἡμερῶν δὲ διαγενομένων¹ τινῶν, Ἀγρίππας² ὁ 13

βασιλεὺς καὶ Βερνίκη³ κατήντησαν⁴ εἰς Καισάρειαν,⁵

ἀσπασάμενοι τὸν Φῆστον.⁶ Ὡς δὲ πλείους ἡμέρας 14

διέτριβεν⁷ ἐκεῖ, ὁ Φῆστος⁶ τῷ βασιλεῖ ἀνέθετο⁸ τὰ

κατὰ τὸν Παῦλον, λέγων, Ἄνὴρ τίς ἐστιν

καταλελειμμένος⁹ ὑπὸ Φήλικος¹⁰ δέσμιος,¹¹ περὶ οὗ, 15

γενομένου μου εἰς Ἱεροσόλυμα, ἐνεφάνισαν¹² οἱ

ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῶν Ἰουδαίων,

αἰτούμενοι κατ' αὐτοῦ δίκην.¹³ Πρὸς οὓς ἀπεκρίθην, 16

ὅτι οὐκ ἔστιν ἔθος¹⁴ Ῥωμαίοις¹⁵ χαρίζεσθαι¹⁶ τινα

ἄνθρωπον εἰς ἀπώλειαν,¹⁷ πρὶν¹⁸ ἢ ὁ κατηγορούμενος¹⁹

κατὰ πρόσωπον ἔχοι τοὺς κατηγοροῦς,²⁰ τόπον τε

ἀπολογίας²¹ λάβοι περὶ τοῦ ἐγκλήματος.²² 17

Συνελθόντων²³ οὖν αὐτῶν ἐνθάδε,²⁴ ἀναβολὴν²⁵

¹ διαγίνομαι, go through, pass. ² Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ³ Βερνίκη, ης, ἡ, Bernice. ⁴ καταντάω, come to, arrive. ⁵ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ⁶ Φῆστος, ου, ὁ, Festus. ⁷ διατρίβω, continue, tarry. ⁸ ἀνατίθηναι, set forth, declare. ⁹ καταλείπω, leave, leave behind. ¹⁰ Φήλιξ, ικος, ὁ, Felix. ¹¹ δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ¹² ἐμφανίζω, manifest, disclose. ¹³ δίκη, ης, ἡ, penalty, punishment. ¹⁴ ἔθος, ους, τό, custom. ¹⁵ Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ¹⁶ χαρίζομαι, give freely, forgive. ¹⁷ ἀπώλεια, ας, ἡ, destruction, ruin. ¹⁸ πρὶν, before, formerly. ¹⁹ κατηγορέω, accuse, charge. ²⁰ κατηγορός, ου, ὁ, accuser, prosecutor. ²¹ ἀπολογία, ας, ἡ, speech in defense, verbal defense. ²² ἐγκλημα, τος, τό, accusation, charge. ²³ συνέρχομαι, come together, come or go with. ²⁴ ἐνθάδε, within, here. ²⁵ ἀναβολή, ης, ἡ, postponement, delay.

μηδεμίαν ποιησάμενος, τῇ ἐξῆς¹ καθίσας² ἐπὶ τοῦ
βήματος,³ ἐκέλευσα⁴ ἀχθῆναι τὸν ἄνδρα· περὶ οὗ 18
σταθέντες οἱ κατήγοροί⁵ οὐδεμίαν αἰτίαν⁶ ἐπέφερον⁷
ὧν ὑπενόουν⁸ ἐγώ, ζητήματα⁹ δέ τινα περὶ τῆς ἰδίας 19
δαισιδαιμονίας¹⁰ εἶχον πρὸς αὐτόν, καὶ περὶ τινος
Ἰησοῦ τεθνηκότος,¹¹ ὃν ἔφασκεν¹² ὁ Παῦλος ζῆν. 20
Ἀπορούμενος¹³ δὲ ἐγὼ τὴν περὶ τούτου ζήτησιν,¹⁴
ἔλεγον, εἰ βούλοιτο¹⁵ πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλήμ,
κάκει¹⁶ κρίνεσθαι περὶ τούτων. Τοῦ δὲ Παύλου 21
ἐπικαλεσαμένου¹⁷ τηρηθῆναι αὐτόν εἰς τὴν τοῦ
Σεβαστοῦ¹⁸ διάγνωσιν,¹⁹ ἐκέλευσα⁴ τηρεῖσθαι αὐτόν,
ἕως οὗ πέμψω αὐτόν πρὸς Καίσαρα.²⁰ Ἀγρίππας²¹ δὲ 22
πρὸς τὸν Φῆστον²² ἔφη, Ἐβουλόμην¹⁵ καὶ αὐτὸς τοῦ
ἀνθρώπου ἀκοῦσαι. Ὁ δέ, Αὔριον,²³ φησὶν, ἀκούσῃ
αὐτοῦ.

¹ ἐξῆς, next, next in order. ² καθίζω, seat, sit. ³ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ⁴ κελεύω, order, command. ⁵ κατήγορος, ου, ὁ, accuser, prosecutor. ⁶ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ⁷ ἐπιφέρω, bring upon, inflict. ⁸ ὑπονοέω, suspect, conjecture. ⁹ ζήτημα, τος, τό, inquiry, question. ¹⁰ δαισιδαιμονία, ας, ἡ, religion, religion in general. ¹¹ θνήσκω, die, am dying. ¹² φάσκω, affirm, assert. ¹³ ἀπορέω, be at a loss, be perplexed. ¹⁴ ζήτησις, εως, ἡ, debate, controversy. ¹⁵ βούλωμαι, wish, will. ¹⁶ κάκει, and there. ¹⁷ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ¹⁸ σεβαστός, revered, august. ¹⁹ διάγνωσις, εως, ἡ, decision, judicial examination. ²⁰ Καίσαρ, ος, ὁ, Caesar. ²¹ Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ²² Φῆστος, ου, ὁ, Festus. ²³ αὔριον, tomorrow.

Τῇ οὖν ἐπαύριον,¹ ἐλθόντος τοῦ Ἀγρίππα² καὶ τῆς 23

Βερνίκης³ μετὰ πολλῆς φαντασίας,⁴ καὶ εἰσελθόντων

εἰς τὸ ἀκροατήριον,⁵ σὺν τε τοῖς χιλιάρχοις⁶ καὶ

ἀνδράσιν τοῖς κατ' ἐξοχὴν⁷ οὖσιν τῆς πόλεως, καὶ

κελεύσαντος⁸ τοῦ Φῆστοις,⁹ ἤχθη ὁ Παῦλος. Καί 24

φησιν ὁ Φῆστος,⁹ Ἀγρίππα² βασιλεῦ, καὶ πάντες οἱ

συμπαρόντες¹⁰ ἡμῖν ἄνδρες, θεωρεῖτε τοῦτον περὶ οὗ

πᾶν τὸ πλῆθος¹¹ τῶν Ἰουδαίων ἐνέτυχόν¹² μοι ἔν τε

Ἱεροσολύμοις καὶ ἐνθάδε,¹³ ἐπιβοῶντες¹⁴ μὴ δεῖν ζῆν

αὐτὸν μηκέτι.¹⁵ Ἐγὼ δὲ καταλαβόμενος¹⁶ μηδὲν ἄξιον 25

θανάτου αὐτὸν πεπραχέναι,¹⁸ καὶ αὐτοῦ δὲ τούτου

ἐπικαλεσαμένου¹⁹ τὸν Σεβαστόν,²⁰ ἔκρινα πέμπειν

αὐτόν. Περὶ οὗ ἀσφαλές²¹ τι γράψαι τῷ κυρίῳ οὐκ ἔχω. 26

Διὸ προήγαγον²² αὐτὸν ἐφ' ὑμῶν, καὶ μάλιστα²³ ἐπὶ

σοῦ, βασιλεῦ Ἀγρίππα,² ὅπως τῆς ἀνακρίσεως²⁴

¹ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ² Ἀγρίππας, α, δ, Agrippa. ³ Βερνίκη, ης, ἡ, Bernice. ⁴ φαντασία, ας, ἡ, pomp, pageantry. ⁵ ἀκροατήριον, ου, τό, auditorium, audience hall. ⁶ χιλιάρχος, ου, ό, military tribune, captain. ⁷ ἐξοχή, ἡς, ἡ, prominence, eminence. ⁸ κελεύω, order, command. ⁹ Φῆστος, ου, ό, Festus. ¹⁰ συμπάρεμι, be together, be present with. ¹¹ πλῆθος, ους, τό, multitude. ¹² ἐντυχάνω, entreat, intercede. ¹³ ἐνθάδε, within, here. ¹⁴ ἐπιβοάω, cry out to or against. ¹⁵ μηκέτι, no longer. ¹⁶ καταλαμβάνω, overtake, apprehend. ¹⁷ ἄξιος, worthy, deserving. ¹⁸ πράσσω, do, perform. ¹⁹ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ²⁰ σεβαστός, revered, august. ²¹ ἀσφαλής, certain, definite. ²² προάγω, lead forth, go before. ²³ μάλιστα, especially, most of all. ²⁴ ἀνάκρισις, εως, ἡ, investigation, examination.

γενομένης σχῶ τι γράψαι. Ἄλογον¹ γάρ μοι δοκεῖ, 27
πέμποντα δέσμιον,² μὴ καὶ τὰς κατ' αὐτοῦ αἰτίας³
σημαίνει.⁴

Ἀγρίππας⁵ δὲ πρὸς τὸν Παῦλον ἔφη, Ἐπιτρέπεται⁶ σοι 26
ὕπὲρ σεαυτοῦ⁷ λέγειν. Τότε ὁ Παῦλος ἀπελογεῖτο,⁸
ἐκτείνας⁹ τὴν χεῖρα,

Περὶ πάντων ὧν ἐγκαλοῦμαι¹⁰ ὑπὸ Ἰουδαίων, βασιλεῦ 2
Ἀγρίππα,⁵ ἡγημαι¹¹ ἑμαυτὸν¹² μακάριον ἐπὶ σοῦ
μέλλων ἀπολογεῖσθαι⁸ σήμερον: ¹³ μάλιστα¹⁴ γνώστην 3
ὄντα σὲ πάντων τῶν κατὰ Ἰουδαίους ἡθῶν¹⁶ τε καὶ
ζητημάτων: ¹⁷ διὸ δέομαι¹⁸ σου, μακροθύμως¹⁹ ἀκοῦσαί
μου. Τὴν μὲν οὖν βίωσίν²⁰ μου τὴν ἐκ νεότητος, ²¹ τὴν 4
ἀπ' ἀρχῆς γενομένην ἐν τῷ ἔθνει μου ἐν Ἱεροσολύμοις,
ἴσασιν πάντες οἱ Ἰουδαῖοι, προγινώσκοντές²² με 5

¹ ἄλογος, without reason, absurd. ² δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ³ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ⁴ σημαίνω, indicate, signify. ⁵ Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ⁶ ἐπιτρέπω, permit, allow. ⁷ σεαυτοῦ, yourself, of you. ⁸ ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ⁹ ἐκτείνω, stretch forth, stretch out. ¹⁰ ἐγκαλέω, accuse, bring a charge. ¹¹ ἡγέομαι, lead, be chief. ¹² ἑμαυτοῦ, of myself. ¹³ σήμερον, today, now. ¹⁴ μάλιστα, especially, most of all. ¹⁵ γνώστης, ου, ὁ, expert, one who knows. ¹⁶ ἥθος, ους, τό, custom, habit. ¹⁷ ζήτημα, τος, τό, inquiry, question. ¹⁸ δέομαι, ask, request. ¹⁹ μακροθύμως, patiently. ²⁰ βίωσις, εως, ἡ, manner of life. ²¹ νεότης, ητος, ἡ, youth, youthfulness. ²² προγινώσκω, know beforehand.

ἄνωθεν,¹ ἐὰν θέλωσιν μαρτυρεῖν, ὅτι κατὰ τὴν
 ἀκριβεστάτην² αἵρεσιν³ τῆς ἡμετέρας⁴ θρησκείας⁵
 ἔζησα Φαρισαῖος. Καὶ νῦν ἐπ' ἐλπίδι τῆς πρὸς τοὺς ⁶
 πατέρας ἐπαγγελίας γενομένης ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἔστηκα
 κρινόμενος, εἰς ἣν τὸ δωδεκάφυλον⁶ ἡμῶν ἐν ἐκτενείᾳ⁷ ⁷
 νύκτα καὶ ἡμέραν λατρεῦον⁸ ἐλπίζει⁹ καταντῆσαι:¹⁰
 περὶ ἧς ἐλπίδος ἐγκαλοῦμαι,¹¹ βασιλεῦ Ἀγρίππα,¹²
 ὑπὸ Ἰουδαίων. Τί ἄπιστον¹³ κρίνεται παρ' ὑμῖν, εἰ ὁ ⁸
 θεὸς νεκροὺς ἐγείρει; Ἐγὼ μὲν οὖν ἔδοξα ἐμαυτῷ¹⁴ ⁹
 πρὸς τὸ ὄνομα Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου¹⁵ δεῖν πολλὰ
 ἐναντία¹⁶ πράξαι:¹⁷ ὃ καὶ ἐποίησα ἐν Ἱεροσολύμοις, καὶ ¹⁰
 πολλοὺς τῶν ἁγίων ἐγὼ φυλακαῖς¹⁸ κατέκλεισα,¹⁹ ¹¹
 τὴν
 παρὰ τῶν ἀρχιερέων ἐξουσίαν λαβὼν, ἀναιρουμένων
 τε αὐτῶν κατήνεγκα²¹ ψῆφον.²² Καὶ κατὰ πάσας τὰς ¹¹
 συναγωγὰς πολλάκις²³ τιμωρῶν²⁴ αὐτούς, ἠνάγκαζον²⁵

¹ ἄνωθεν, from above, again. ² ἀκριβῶς, carefully, accurately. ³ αἵρεσις, εὖως, ἡ, choice, faction. ⁴ ἡμετέρος, our, our own. ⁵ θρησκεία, ας, ἡ, religion, worship. ⁶ δωδεκάφυλον, οὐ, τό, twelve tribes. ⁷ ἐκτενεία, ας, ἡ, perseverance, earnestness. ⁸ λατρεῖω, ας, ἡ, serve, worship. ⁹ ἐλπίζω, hope, hope for. ¹⁰ καταντάω, come to, arrive. ¹¹ ἐγκαλέω, accuse, bring a charge. ¹² Ἀγρίππα, α, ὁ, Agrippa. ¹³ ἄπιστος, unbelieving, faithless. ¹⁴ ἐμαυτοῦ, of myself. ¹⁵ Ναζωραῖος, οὐ, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ¹⁶ ἐναντίος, opposite, hostile. ¹⁷ πράσσω, do, perform. ¹⁸ φυλακή, ἡς, ἡ, guard, prison. ¹⁹ κατακλείω, shut up, lock up. ²⁰ ἀναιρέω, take up, kill. ²¹ καταφέρω, bring down, against. ²² ψῆφος, οὐ, ἡ, small smooth stone, voting pebble. ²³ πολλάκις, often, many times. ²⁴ τιμωρέω, punish. ²⁵ ἀναγκάζω, force, compel.

βλασφημεῖν:¹ περισσῶς² τε ἐμμαινόμενος³ αὐτοῖς,
 ἐδίωκον⁴ ἕως καὶ εἰς τὰς ἔξω πόλεις. Ἐν οἷς καὶ 12
 πορευόμενος εἰς τὴν Δαμασκὸν⁵ μετ' ἐξουσίας καὶ
 ἐπιτροπῆς⁶ τῆς παρὰ τῶν ἀρχιερέων, ἡμέρας μέσης, 13
 κατὰ τὴν ὁδὸν εἶδον, βασιλεῦ, οὐρανόθεν⁷ ὑπὲρ τὴν
 λαμπρότητα⁸ τοῦ ἡλίου,⁹ περιλάμψαν¹⁰ με φῶς καὶ
 τοὺς σὺν ἐμοὶ πορευομένους. Πάντων δὲ 14
 καταπεσόντων¹¹ ἡμῶν εἰς τὴν γῆν, ἤκουσα φωνὴν
 λαλοῦσαν πρὸς με καὶ λέγουσαν τῇ Ἑβραϊδὶ¹²
 διαλέκτῳ,¹³ Σαούλ, Σαούλ, τί με διώκεις;⁴ Σκληρόν¹⁴
 σοι πρὸς κέντρα¹⁵ λακτίζειν.¹⁶ Ἐγὼ δὲ εἶπον, Τίς εἰ, 15
 κύριε; Ὁ δὲ εἶπεν, Ἐγὼ εἰμι Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις.⁴ 16
 Ἀλλὰ ἀνάστηθι, καὶ στῆθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου: εἰς
 τοῦτο γὰρ ὤφθην σοι, προχειρίσασθαι¹⁷ σε ὑπηρέτην¹⁸
 καὶ μάρτυρα¹⁹ ὧν τε εἶδες ὧν τε ὀφθήσομαί σοι, 17

¹ βλασφημέω, revile, blaspheme. ² περισσῶς, abundantly, exceedingly. ³ ἐμμαινόμεαι, be enraged, am madly enraged with. ⁴ διώκω, pursue, persecute. ⁵ Δαμασκός, οὐ, ἡ, Damascus. ⁶ ἐπιτροπή, ἡς, ἡ, permission, commission. ⁷ οὐρανόθεν, from heaven. ⁸ λαμπρότης, ἡτος, ἡ, shining, brilliance. ⁹ ἥλιος, ου, ὁ, sun, sunlight. ¹⁰ περιλάμπω, shine around. ¹¹ καταπίπτω, fall, fall down. ¹² Ἑβραῖς, ἴδος, ἡ, Hebrew language, Aramaic. ¹³ διάλεκτος, ου, ἡ, speech, language. ¹⁴ σκληρός, hard, rough. ¹⁵ κέντρον, ου, τό, sharp point, sting. ¹⁶ λακτίζω, kick. ¹⁷ προχειρίζομαι, determine, appoint. ¹⁸ ὑπηρέτης, ου, ὁ, servant, assistant. ¹⁹ μάρτυς, υρος, ὁ, witness.

ἐξαιρούμενός¹ σε ἐκ τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἐθνῶν, εἰς οὓς
 ἐγὼ σε ἀποστέλλω, ἀνοίξαι ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, τοῦ 18
 ὑποστρέψαι² ἀπὸ σκοτοῦς³ εἰς φῶς καὶ τῆς ἐξουσίας
 τοῦ Σατανᾶ⁴ ἐπὶ τὸν θεόν, τοῦ λαβεῖν αὐτοὺς ἄφεσιν⁵
 ἁμαρτιῶν, καὶ κλῆρον⁶ ἐν τοῖς ἡγιασμένοις⁷ πίστει τῇ
 εἰς ἐμέ. Ὅθεν,⁸ βασιλεῦ Ἀγρίππα,⁹ οὐκ ἐγενόμην 19
 ἀπειθής¹⁰ τῇ οὐρανίῳ¹¹ ὁπτασίᾳ,¹² ἀλλὰ τοῖς ἐν 20
 Δαμασκῷ¹³ πρῶτον καὶ Ἱεροσολύμοις, εἰς πᾶσάν τε
 τὴν χώραν¹⁴ τῆς Ἰουδαίας,¹⁵ καὶ τοῖς ἔθνεσιν,
 ἀπαγγέλλων¹⁶ μετανοεῖν,¹⁷ καὶ ἐπιστρέφειν¹⁸ ἐπὶ τὸν
 θεόν, ἄξια¹⁹ τῆς μετανοίας²⁰ ἔργα πράσσοντας.²¹ 21
 Ἔνεκα²² τούτων οἱ Ἰουδαῖοί με συλλαβόμενοι²³ ἐν τῷ
 ἱερῷ ἐπειρώντο²⁴ διαχειρίσασθαι.²⁵ Ἐπικουρίας²⁶ οὖν 22
 τυχῶν²⁷ τῆς παρὰ τοῦ θεοῦ, ἄχρι²⁸ τῆς ἡμέρας ταύτης

¹ ἐξαιρέω, take out, deliver. ² ὑποστρέφω, return, turn back. ³ σκοτός, οὐς, τό, darkness. ⁴ Σατανᾶς, ἁ, ὁ, Satan, adversary. ⁵ ἄφεσις, εὖς, ἡ, release, forgiveness. ⁶ κλῆρος, οὐ, ὁ, lot, portion. ⁷ ἁγιάζω, make holy, consecrate. ⁸ ὅθεν, from where, from which. ⁹ Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ¹⁰ ἀπειθής, disobedient, unbelieving. ¹¹ οὐράνιος, heavenly, in heaven. ¹² ὁπτασία, ας, ἡ, vision, supernatural appearance. ¹³ Δαμασκός, οὔ, ἡ, Damascus. ¹⁴ χώρα, ας, ἡ, land, region. ¹⁵ Ἰουδαία, ας, ἡ, Judea. ¹⁶ ἀπαγγέλλω, announce, report. ¹⁷ μετανοέω, repent, change my mind. ¹⁸ ἐπιστρέφω, turn to, return. ¹⁹ ἄξιος, worthy, deserving. ²⁰ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ²¹ πράσσω, do, perform. ²² ἔνεκεν, for the sake of, on account of. ²³ συλλαμβάνω, take, conceive. ²⁴ πειράω, try, attempt. ²⁵ διαχειρίζομαι, lay violent hands on, put to death. ²⁶ ἐπικουρία, ας, ἡ, help, aid. ²⁷ τυγχάνω, obtain, happen. ²⁸ ἄχρι, as far as, up to (gen).

ἔστηκα μαρτυρόμενος¹ μικρῶ² τε καὶ μεγάλῳ, οὐδὲν
 ἐκτός³ λέγων ὧν τε οἱ προφήται ἐλάλησαν μελλόντων
 γίνεσθαι καὶ Μωϋσῆς, εἰ παθητὸς⁴ ὁ χριστός, εἰ 23
 πρῶτος ἐξ ἀναστάσεως⁵ νεκρῶν φῶς μέλλει
 καταγγέλλειν⁶ τῷ λαῷ καὶ τοῖς ἔθνεσιν.

Ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἀπολογουμένου,⁷ ὁ Φῆστος⁸ μεγάλη τῇ 24
 φωνῇ ἔφη, Μαῖνι,⁹ Παῦλε: τὰ πολλά σε γράμματα¹⁰
 εἰς μανίαν¹¹ περιτρέπει. ¹² Ὁ δέ, Οὐ μαίνομαι,⁹ φησίν, 25
 κράτιστε¹³ Φῆστε,⁸ ἀλλὰ ἀληθείας καὶ σωφροσύνης¹⁴
 ῥήματα ἀποφθέγγομαι.¹⁵ Ἐπίσταται¹⁶ γὰρ περὶ 26
 τούτων ὁ βασιλεύς, πρὸς ὃν καὶ παρρησιαζόμενος¹⁷
 λαλῶ: λανθάνειν¹⁸ γὰρ αὐτόν τι τούτων οὐ πείθομαι
 οὐδέν: οὐ γὰρ ἐν γωνίᾳ¹⁹ πεπραγμένον²⁰ τοῦτο. 27
 Πιστεύεις, βασιλεῦ Ἀγρίππα,²¹ τοῖς προφήταις; Οἶδα

¹ μαρτύρομαι, affirm, testify. ² μικρός, small, little. ³ ἐκτός, aside from, besides. ⁴ παθητός, subject to suffering. ⁵ ἀνάστασις, εως, ἡ, resurrection, rising again. ⁶ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ⁷ ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ⁸ Φῆστος, ου, ὁ, Festus. ⁹ μαίνομαι, rage, be furious. ¹⁰ γράμμα, τος, τό, letter, writings. ¹¹ μανία, ας, ἡ, madness, frenzy. ¹² περιτρέπω, turn about, drive insane. ¹³ κράτιστος, most noble, most excellent. ¹⁴ σωφροσύνη, ης, ἡ, self control, moderation. ¹⁵ ἀποφθέγγομαι, declare, utter. ¹⁶ ἐπίσταμαι, understand, know. ¹⁷ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ¹⁸ λανθάνω, escape notice, am hidden. ¹⁹ γωνία, ας, ἡ, angle, corner. ²⁰ πράσσω, do, perform. ²¹ Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa.

ὅτι πιστεύεις. Ὁ δὲ Ἀγρίππας¹ πρὸς τὸν Παῦλον ἔφη, 28

Ἐν ὀλίγῳ² με πείθεις Χριστιανὸν³ γενέσθαι. Ὁ δὲ 29

Παῦλος εἶπεν, Εὐξαίμην⁴ ἂν τῷ θεῷ, καὶ ἐν ὀλίγῳ² καὶ

ἐν πολλῷ οὐ μόνον σε, ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς

ἀκούοντάς μου σήμερον,⁵ γενέσθαι τοιούτους ὅποῖος⁶

καγὼ εἰμι, παρεκτὸς⁷ τῶν δεσμῶν⁸ τούτων.

Καὶ ταῦτα εἰπόντος αὐτοῦ, ἀνέστη ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ 30

ἡγεμὼν,⁹ ἥ τε Βερνίκη,¹⁰ καὶ οἱ συγκαθήμενοι¹¹ αὐτοῖς:

καὶ ἀναχωρήσαντες¹² ἐλάλουν πρὸς ἀλλήλους, 31

λέγοντες ὅτι Οὐδὲν θανάτου ἄξιον¹³ ἢ δεσμῶν⁸

πράσσει¹⁴ ὁ ἄνθρωπος οὗτος. Ἀγρίππας¹ δὲ τῷ Φῆστῳ 32

ἔφη, Ἀπολεύσθαι ἐδύνατο ὁ ἄνθρωπος οὗτος, εἰ μὴ

ἐπεκέκλητο¹⁶ Καίσαρα.¹⁷

¹ Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ² ὀλίγος, little, few. ³ Χριστιανός, οὐ, ὁ, Christian. ⁴ εὐχομαι, pray, wish. ⁵ σήμερον, today, now. ⁶ ὅποῖος, what sort of, what kind of. ⁷ παρεκτός, except for, apart from. ⁸ δεσμός, οὐ, ὁ, chain, bond. ⁹ ἡγεμὼν, ὄνος, ὁ, governor, leader. ¹⁰ Βερνίκη, ης, ἡ, Bernice. ¹¹ συγκαθήμεναι, sit with. ¹² ἀναχωρέω, depart, withdraw. ¹³ ἄξιος, worthy, deserving. ¹⁴ πράσσω, do, perform. ¹⁵ Φῆστος, ου, ὁ, Festus. ¹⁶ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ¹⁷ Καίσαρ, ος, ὁ, Caesar.

Ὡς δὲ ἐκρίθη τοῦ ἀποπλεῖν¹ ἡμᾶς εἰς τὴν Ἰταλίαν,² 27

παρεδίδουν τόν τε Παῦλον καί τινας ἐτέρους

δεσμώτας³ ἑκατοντάρχη,⁴ ὀνόματι Ἰουλίῳ,⁵ σπείρης⁶

Σεβαστῆς.⁷ Ἐπιβάντες⁸ δὲ πλοίῳ Ἀδραμυττηνῶ,⁹ 2

μέλλοντες πλεῖν¹⁰ τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν¹¹ τόπους,

ἀνήχθημεν,¹² ὄντος σὺν ἡμῖν Ἀριστάρχου¹³

Μακεδόνο¹⁴ Θεσσαλονικέως.¹⁵ Τῇ τε ἐτέρᾳ 3

κατήχθημεν¹⁶ εἰς Σιδῶνα:¹⁷ φιλανθρώπως¹⁸ τε ὁ

Ἰούλιος⁵ τῷ Παύλῳ χρησάμενος¹⁹ ἐπέτρεψεν²⁰ πρὸς

τοὺς φίλους²¹ πορευθέντα ἐπιμελείας²² τυχεῖν.²³ 4

Κἀκεῖθεν²⁴ ἀναχθέντες¹² ὑπεπλεύσαμεν²⁵ τὴν Κύπρον,

διὰ τὸ τοὺς ἀνέμους²⁷ εἶναι ἐναντίους.²⁸ Τό τε πέλαγος 5

τὸ κατὰ τὴν Κιλικίαν³⁰ καὶ Παμφυλίαν³¹

διαπλεύσαντες,³² κατήλθομεν³³ εἰς Μύρα³⁴ τῆς

¹ ἀποπλέω, sail away. ² Ἰταλία, ας, ἡ, Italy. ³ δεσμώτης, ου, ὁ, prisoner, captive. ⁴ ἑκατοντάρχης, centurion. ⁵ Ἰούλιος, ου, ὁ, Julius. ⁶ σπεῖρα, ης, ἡ, cohort. ⁷ σεβαστός, revered, august. ⁸ ἐπιβαίνω, go aboard, set foot. ⁹ Ἀδραμυττηνός, of Adramyttium. ¹⁰ πλέω, sail. ¹¹ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹² ἀνάγω, lead up, restore. ¹³ Ἀρίσταρχος, ου, ὁ, Aristarchus. ¹⁴ Μακεδόν, ὄνος, ὁ, Macedonian. ¹⁵ Θεσσαλονικεύς, έως, ὁ, Thessalonian. ¹⁶ κατὰγω, bring down, lead down. ¹⁷ Σιδών, ὄνος, ἡ, Sidon. ¹⁸ φιλανθρώπως, benevolently, kindly. ¹⁹ χρᾶμαι, use, make use of. ²⁰ ἐπιτρέπω, permit, allow. ²¹ φίλος, ου, ὁ, loving, friend. ²² ἐπιμέλεια, ας, ἡ, care, attention. ²³ τυγχάνω, obtain, happen. ²⁴ κἀκεῖθεν, and thence, and from there. ²⁵ ὑποπλέω, sail under the shelter of, sail under. ²⁶ Κύπρος, ου, ἡ, Cyprus. ²⁷ ἄνεμος, ου, ὁ, wind. ²⁸ ἐναντίος, opposite, hostile. ²⁹ πέλαγος, ους, τό, open sea, depths of the sea. ³⁰ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ³¹ Παμφυλία, ας, ἡ, Pamphylia. ³² διαπλέω, sail through, sail over. ³³ κατέρχομαι, come down, go down. ³⁴ Μύρα, ων, τό, Myra.

Λυκίας.¹ Κάκει² εὐρών ὁ ἐκατόνταρχος³ πλοῖον ⁶

Ἀλεξανδρίνον⁴ πλέον⁵ εἰς τὴν Ἰταλίαν,⁶ ἐνεβίβασεν⁷

ἡμᾶς εἰς αὐτό. Ἐν ἱκαναῖς⁸ δὲ ἡμέραις ⁷

βραδυπλοοῦντες,⁹ καὶ μόλις¹⁰ γενόμενοι κατὰ τὴν

Κνίδον,¹¹ μὴ προσεῶντος¹² ἡμᾶς τοῦ ἀνέμου,¹³

ὑπεπλεύσαμεν¹⁴ τὴν Κρήτην¹⁵ κατὰ Σαλμώνην:¹⁶ ⁸

μόλις¹⁰ τε παραλεγόμενοι¹⁷ αὐτὴν ἤλθομεν εἰς τόπον

τινὰ καλούμενον Καλοῦς Λιμένας,¹⁸ ὃ ἐγγὺς¹⁹ ἦν

πόλις Λασαία.²⁰

Ἰκανοῦ⁸ δὲ χρόνου διαγενομένου,²¹ καὶ ὄντος ἤδη ⁹

ἐπισφαλοῦς²² τοῦ πλοός,²³ διὰ τὸ καὶ τὴν νηστείαν²⁴

ἤδη παρεληλυθέναι,²⁵ παρήγει²⁶ ὁ Παῦλος λέγων ¹⁰

αὐτοῖς, Ἄνδρες, θεωρῶ ὅτι μετὰ ὕβρεως²⁷ καὶ πολλῆς

ζημίας,²⁸ οὐ μόνον τοῦ φορτίου²⁹ καὶ τοῦ πλοίου ἀλλὰ

¹ Λυκία, ας, ἡ, Lycia. ² κάκει, and there. ³ ἐκατοντάρχης, centurion. ⁴ Ἀλεξανδρίνος, Alexandrian. ⁵ πλέον, sail. ⁶ Ἰταλία, ας, ἡ, Italy. ⁷ ἐμβιβάζω, put aboard, embark. ⁸ ἱκανός, sufficient, able. ⁹ βραδυπλοέω, sail slowly. ¹⁰ μόλις, with difficulty, hardly. ¹¹ Κνίδος, ου, ἡ, Cnidus. ¹² προσεάω, permit to go farther. ¹³ ἄνεμος, ου, ὁ, wind. ¹⁴ ὑποπλέω, sail under the shelter of, sail under. ¹⁵ Κρήτη, ης, ἡ, Crete. ¹⁶ Σαλμώνη, ης, ἡ, Salmone. ¹⁷ παραλέγομαι, coast or sail along, sail past. ¹⁸ λιμήν, ἐνος, ὁ, harbor, haven. ¹⁹ ἐγγύς, near. ²⁰ Λασαία, ας, ἡ, Lasea. ²¹ διαγίνομαι, go through, pass. ²² ἐπισφαλής, unsafe, dangerous. ²³ πλός, ὁ, voyage. ²⁴ νηστεία, ας, ἡ, fasting, fast. ²⁵ παρέρχομαι, pass by, go by. ²⁶ παραινέω, recommend, urge. ²⁷ ὕβρις, εως, ἡ, damage, insult. ²⁸ ζημία, ας, ἡ, damage, loss. ²⁹ φορτίον, ου, τό, burden, load.

καὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν, μέλλειν ἔσεσθαι τὸν πλοῦν.¹ Ὁ 11

δὲ ἑκατοντάρχης² τῷ κυβερνήτῃ³ καὶ τῷ ναυκλήρῳ⁴

ἐπείθετο μᾶλλον ἢ τοῖς ὑπὸ τοῦ Παύλου λεγομένοις. 12

Ἀνευθέτου⁵ δὲ τοῦ λιμένος⁶ ὑπάρχοντος πρὸς

παραχειμασίαν,⁷ οἱ πλείους ἔθεντο βουλήν⁸ ἀναχθῆναι

κάκειθεν,¹⁰ εἴ πως δύναιτο καταντήσαντες¹¹ εἰς

Φοῖνικα¹² παραχειμάσαι,¹³ λιμένα⁶ τῆς Κρήτης¹⁴

βλέποντα κατὰ λίβα¹⁵ καὶ κατὰ χῶρον.¹⁶ 13

Ὑποπνεύσαντος¹⁷ δὲ νότου,¹⁸ δόξαντες τῆς προθέσεως

κεκρατηκέναι,²⁰ ἄραντες ἄσσον²¹ παρελέγοντο²² τὴν

Κρήτην.¹⁴ Μετ' οὐ πολὺ δὲ ἔβαλεν κατ' αὐτῆς ἄνεμος 14

τυφωνικός,²⁴ ὁ καλούμενος Εὐροκλύδων.²⁵ 15

συναρπασθέντος²⁶ δὲ τοῦ πλοίου, καὶ μὴ δυναμένου

ἀντοφθαλμεῖν²⁷ τῷ ἀνέμῳ,²³ ἐπιδόντες²⁸ ἐφερόμεθα. 16

¹ πλός, ὁ, voyage. ² ἑκατοντάρχης, centurion. ³ κυβερνήτης, ου, ὁ, shipmaster, pilot. ⁴ ναύκληρος, ου, ὁ, ship captain, master of a ship. ⁵ ἀνεύθετος, unsuitable, poor. ⁶ λιμὴν, ἔνος, ὁ, harbor, haven. ⁷ παραχειμασία, ας, ἡ, wintering. ⁸ βουλή, ἡς, ἡ, counsel, purpose. ⁹ ἀνάγω, lead up, restore. ¹⁰ κάκειθεν, and thence. ¹¹ καταντάω, come to, arrive. ¹² φοῖνιξ, ὁ, palm tree, palm branch. ¹³ παραχειμάζω, winter, pass the winter. ¹⁴ Κρήτη, ης, ἡ, Crete. ¹⁵ λίψ, ὁ, south-west, south-west wind. ¹⁶ χῶρος, ου, ὁ, northwest wind. ¹⁷ ὑποπνέω, blow gently. ¹⁸ νότος, ου, ὁ, south wind, south. ¹⁹ πρόθεσις, εως, ἡ, setting forth, purpose. ²⁰ κρατέω, grasp, lay hold of. ²¹ ἄσσον, nearer, close by. ²² παραλέγομαι, coast or sail along, sail past. ²³ ἄνεμος, ου, ὁ, wind. ²⁴ τυφωνικός, like a whirlwind, violent. ²⁵ Εὐροκλύδων, ὁ, east-north-east wind. ²⁶ συναρπάζω, seize, drag away. ²⁷ ἀντοφθαλμέω, look directly at, face. ²⁸ ἐπιδίδωμι, give to, hand in.

Νησίον¹ δέ τι ὑποδραμόντες² καλούμενον Κλαύδην³
 μόλις⁴ ἰσχύσαμεν⁵ περικρατεῖς⁶ γενέσθαι τῆς σκάφης⁷
 ἣν ἄραντες, βοηθείαις⁸ ἐχρώντο,⁹ ὑποζωννύντες¹⁰ τὸ 17
 πλοῖον· φοβούμενοί τε μὴ εἰς τὴν Σύρτην¹¹ ἐκπέσωσιν,
 χαλάσαντες¹³ τὸ σκεῦος,¹⁴ οὕτως ἐφέροντο. Σφοδρῶς 18
 δὲ χειμαζομένων¹⁶ ἡμῶν, τῇ ἐξῆς¹⁷ ἐκβολὴν¹⁸
 ἐποιοῦντο· καὶ τῇ τρίτῃ αὐτόχειρες¹⁹ τὴν σκευὴν²⁰ τοῦ 19
 πλοίου ἐρρίψαμεν.²¹ Μήτε²² δὲ ἡλίου²³ μήτε²² ἄστρον 20
 ἐπιφαινόντων²⁵ ἐπὶ πλείονας ἡμέρας, χειμῶνός²⁶ τε
 οὐκ ὀλίγου²⁷ ἐπικειμένου,²⁸ λοιπὸν περιηρεῖτο²⁹ πᾶσα
 ἐλπίς τοῦ σῶζεσθαι ἡμᾶς. Πολλῆς δὲ ἀσιτίας³⁰ 21
 ὑπαρχούσης, τότε σταθεῖς ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ αὐτῶν
 εἶπεν, Ὡς³¹ ἄνδρες, πειθαρχήσαντάς³² μοι μὴ
 ἀνάγεσθαι³³ ἀπὸ τῆς Κρήτης,³⁴ κερδήσαι³⁵ τε τὴν

¹ νησίον, ου, τό, small island, little island. ² ὑποτρέχω, run under the shelter of. ³ Κλαῦδη, ης, ἡ, Cauda, Claudia. ⁴ μόλις, with difficulty, hardly. ⁵ ἰσχύω, be strong, able. ⁶ περικρατής, having power, having full command of. ⁷ σκάφη, ης, ἡ, dish, small boat. ⁸ βοήθεια, ας, ἡ, help, assistance. ⁹ χρᾶμαι, use, make use of. ¹⁰ ὑποζώννυμι, undergird, brace. ¹¹ Σύρτις, εως, ἡ, Syrtis, quicksand. ¹² ἐκπίπτω, fall away, fall out. ¹³ χαλάω, slacken, let down. ¹⁴ σκεῦος, ους, τό, vessel, goods (plural). ¹⁵ σφοδρῶς, exceedingly, greatly. ¹⁶ χειμάζομαι, toss in a storm, distress. ¹⁷ ἐξῆς, next, next in order. ¹⁸ ἐκβολή, ης, ἡ, jettisoning, throwing out. ¹⁹ αὐτόχειρ, with one's own hand. ²⁰ σκευή, ης, ἡ, equipment, tackle. ²¹ ρίπτω, throw, cast. ²² μήτε, neither, nor. ²³ ἥλιος, ου, ὁ, sun, sunlight. ²⁴ ἄστρον, ου, τό, star. ²⁵ ἐπιφαίνω, appear, shine. ²⁶ χειμῶν, ὦνος, ὁ, winter, storm. ²⁷ ὀλίγος, little, few. ²⁸ ἐπικειμαι, lie on, lie upon. ²⁹ περιαιρέω, cast off, take away. ³⁰ ἀσιτία, ας, ἡ, lack of appetite, abstinence. ³¹ ὦ, Oh! omega. ³² πειθαρχέω, obey authority, obey one in authority. ³³ ἀνάγω, lead up, restore. ³⁴ Κρήτη, ης, ἡ, Crete. ³⁵ κερδαίνω, gain, win.

ὑβριν¹ ταύτην καὶ τὴν ζημίαν.² Καὶ τὰ νῦν παραινῶ³ 22

ὑμᾶς εὐθυμεῖν·⁴ ἀποβολή⁵ γὰρ ψυχῆς οὐδεμία ἔσται ἐξ

ὑμῶν, πλὴν⁶ τοῦ πλοίου. Παρέστη⁷ γάρ μοι ταύτῃ τῇ 23

νυκτὶ ἄγγελος τοῦ θεοῦ, οὗ εἰμι, ᾧ καὶ λατρεύω,⁸ 24

λέγων, Μὴ φοβοῦ, Παῦλε· Καίσαρι⁹ σε δεῖ

παραστήναι·⁷ καὶ ἰδοὺ, κεχάρισται¹⁰ σοι ὁ θεὸς πάντας

τοὺς πλέοντας¹¹ μετὰ σοῦ. Διὸ εὐθυμεῖτε⁴ ἄνδρες· 25

πιστεύω γὰρ τῷ θεῷ ὅτι οὕτως ἔσται καθ' ὃν τρόπον¹²

λελάληταί μοι. Εἰς νῆσον¹³ δέ τινα δεῖ ἡμᾶς ἐκπεσεῖν.¹⁴ 26

Ὡς δὲ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ¹⁵ νυξ ἐγένετο, διαφορομένων 27

ἡμῶν ἐν τῷ Ἀδρία,¹⁷ κατὰ μέσον τῆς νυκτὸς ὑπενόου

οἱ ναῦται¹⁹ προσάγειν²⁰ τινὰ αὐτοῖς χώραν·²¹ καὶ 28

βολίσαντες²² εὗρον ὀργυιάς²³ εἴκοσι·²⁴ βραχὺ²⁵ δὲ

¹ ὑβρις, εως, ἡ, damage, insult. ² ζημία, ας, ἡ, damage, loss. ³ παραινέω, recommend, urge. ⁴ εὐθυμέω, be cheerful, am cheerful. ⁵ ἀποβολή, ἥς, ἡ, rejection, loss. ⁶ πλὴν, however, but. ⁷ παρίστημι, be present, stand by. ⁸ λατρεύω, serve, worship. ⁹ Καίσαρ, ος, ὁ, Caesar. ¹⁰ χαρίζομαι, give freely, forgive. ¹¹ πλέω, sail. ¹² τρόπος, ου, ὁ, manner, way. ¹³ νῆσος, ου, ἡ, island. ¹⁴ ἐκπίπτω, fall away, fall out. ¹⁵ τεσσαρεσκαίδεκατος, fourteenth. ¹⁶ διαφέρω, differ, carry through. ¹⁷ Ἀδρία, ου, ὁ, Adriatic Sea. ¹⁸ ὑπονοέω, suspect, conjecture. ¹⁹ ναύτης, ου, ὁ, sailor, seaman. ²⁰ προσάγω, bring (forward), approach. ²¹ χώρα, ας, ἡ, land, region. ²² βολίζω, take soundings. ²³ ὀργυιά, ᾤς, ἡ, fathom, about five or six feet. ²⁴ εἴκοσι, twenty. ²⁵ βραχὺς, short, little.

διαστήσαντες,¹ καὶ πάλιν βολίσαντες,² εὗρον ὀργυιάς³
 δεκαπέντε·⁴ φοβούμενοί τε μήπως⁵ εἰς τραχεῖς⁶ τόπους 29
 ἐκπέσωμεν,⁷ ἐκ πρύμνης⁸ ρίψαντες⁹ ἀγκύρας¹⁰
 τέσσαρας,¹¹ ἤϋχοντο¹² ἡμέραν γενέσθαι. Τῶν δὲ 30
 ναυτῶν¹³ ζητούντων φυγεῖν¹⁴ ἐκ τοῦ πλοίου, καὶ
 χαλασάντων¹⁵ τὴν σκάφην¹⁶ εἰς τὴν θάλασσαν,
 προφάσει¹⁷ ὡς ἐκ πῶρας¹⁸ μελλόντων ἀγκύρας¹⁰
 ἐκτείνειν,¹⁹ εἶπεν ὁ Παῦλος τῷ ἑκατοντάρχη²⁰ καὶ τοῖς 31
 στρατιώταις,²¹ Ἐὰν μὴ οὗτοι μείνωσιν ἐν τῷ πλοίῳ,
 ὑμεῖς σωθῆναι οὐ δύνασθε. Τότε οἱ στρατιῶται²¹ 32
 ἀπέκοψαν²² τὰ σχοινία²³ τῆς σκάφης,¹⁶ καὶ εἴασαν²⁴
 αὐτὴν ἐκπεσεῖν.⁷ Ἄχρι δὲ οὗ ἡμελλεν ἡμέρα γίνεσθαι, 33
 παρεκάλει ὁ Παῦλος ἅπαντας²⁵ μεταλαβεῖν²⁶ τροφῆς,²⁷
 λέγων, Τεσσαρεσκαίδεκάτην²⁸ σήμερον²⁹ ἡμέραν

¹ διῆσθαι, pass, part. ² βολίζω, take soundings. ³ ὀργυιά, ἄς, ἦ, fathom, about five or six feet. ⁴ δεκαπέντε, fifteen, 15.
⁵ μήπως, lest in any way, lest perhaps. ⁶ τραχὺς, rough, uneven. ⁷ ἐκπίπτω, fall away, fall out. ⁸ πρύμνα, ἡς, ἦ, stern (of a ship). ⁹ ρίπτω, throw, cast. ¹⁰ ἀγκυρα, ἄς, ἦ, anchor. ¹¹ τέσσαρες, four, 4. ¹² εὐχομαι, pray, wish. ¹³ ναύτης, ου, ὁ, sailor, seaman. ¹⁴ φεύγω, flee, escape. ¹⁵ χαλάω, slacken, let down. ¹⁶ σκάφη, ἡς, ἦ, dish, small boat. ¹⁷ πρόφασις, εως, ἦ, pretense, pretext. ¹⁸ πῶρα, ἄς, ἦ, prow of a ship. ¹⁹ ἐκτείνω, stretch forth, stretch out. ²⁰ ἑκατοντάρχης, centurion. ²¹ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ²² ἀποκόπτω, cut off, smite. ²³ σχοινίον, ου, τό, rope, cord. ²⁴ εἴω, permit, allow. ²⁵ ἅπας, each, every. ²⁶ μεταλαμβάνω, partake of, share. ²⁷ τροφή, ἧς, ἦ, food, nourishment. ²⁸ τεσσαρεσκαίδεκατος, fourteenth. ²⁹ σήμερον, today, now.

προσδοκῶντες¹ ἄσιτοι² διατελεῖτε,³ μηδὲν
 προσλαβόμενοι.⁴ Διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς προσλαβεῖν⁴ 34
 τροφῆς⁵ τοῦτο γὰρ πρὸς τῆς ὑμετέρας⁶ σωτηρίας⁷
 ὑπάρχει· οὐδενὸς γὰρ ὑμῶν θρίξ⁸ ἐκ τῆς κεφαλῆς
 πεσεῖται. Εἰπὼν δὲ ταῦτα, καὶ λαβὼν ἄρτον, 35
 εὐχαρίστησεν⁹ τῷ θεῷ ἐνώπιον πάντων· καὶ κλάσας¹⁰
 ἥρξατο ἐσθίειν. Εὐθυμοὶ¹¹ δὲ γενόμενοι πάντες καὶ 36
 αὐτοὶ προσελάβοντο⁴ τροφῆς.⁵ Ἦμεν δὲ ἐν τῷ πλοίῳ 37
 αἱ πᾶσαι ψυχαί, διακόσται¹² ἐβδομήκοντα¹³ ἕξ.¹⁴ 38
 Κορεσθέντες¹⁵ δὲ τῆς τροφῆς⁵ ἐκούφιζον¹⁶ τὸ πλοῖον,
 ἐκβαλλόμενοι τὸν σῖτον¹⁷ εἰς τὴν θάλασσαν. Ὅτε δὲ 39
 ἡμέρα ἐγένετο, τὴν γῆν οὐκ ἐπεγίνωσκον¹⁸· κόλπον¹⁹
 δὲ τινα κατενόουν²⁰ ἔχοντα αἰγιαλόν,²¹ εἰς ὃν
 ἐβουλεύσαντο,²² εἰ δυνατόν,²³ ἐξῶσαι²⁴ τὸ πλοῖον. Καὶ 40
 τὰς ἀγκύρας²⁵ περιελόντες²⁶ εἶων²⁷ εἰς τὴν θάλασσαν,

¹ προσδοκάω, wait for, look for. ² ἄσιτος, without eating, fasting. ³ διατελέω, continue, remain. ⁴ προσλαμβάνω, take to myself, welcome. ⁵ τροφή, ἥς, ἡ, food, nourishment. ⁶ ὑμέτερος, your. ⁷ σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance. ⁸ θρίξ, τριχός, ἡ, hair. ⁹ εὐχαριστέω, give thanks, thank. ¹⁰ κλάω, break. ¹¹ εὐθυμος, cheerful, encouraged. ¹² διακόσται, two hundred, 200. ¹³ ἐβδομήκοντα, seventy, 70. ¹⁴ ἕξ, six, 6. ¹⁵ κορέννυμι, satiate, fill. ¹⁶ κουφίζω, make light, lighten. ¹⁷ σῖτος, ου, ὁ, wheat, grain. ¹⁸ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ¹⁹ κόλπος, ου, ὁ, bosom, breast. ²⁰ κατανοέω, observe, understand. ²¹ αἰγιαλός, οὔ, ὁ, seashore, beach. ²² βουλεύω, deliberate, take counsel. ²³ δυνατός, powerful, possible. ²⁴ ἐξωθέω, drive out, run aground. ²⁵ ἄγκυρα, ας, ἡ, anchor. ²⁶ περιαιρέω, cast off, take away. ²⁷ ἐάω, permit, allow.

ἅμα¹ ἀνέντες² τὰς ζευκτηρίας³ τῶν πηδαλίων·⁴ καὶ
 ἐπάραντες⁵ τὸν ἀρτέμονα⁶ τῇ πνεούσῃ⁷ κατεῖχον⁸ εἰς
 τὸν αἰγιαλόν.⁹ Περιπεσόντες¹⁰ δὲ εἰς τόπον 41
 διθάλασσον¹¹ ἐπώκειλαν¹² τὴν ναῦν·¹³ καὶ ἡ μὲν
 πρῶρα¹⁴ ἐρείσασα¹⁵ ἔμεινεν ἀσάλευτος,¹⁶ ἡ δὲ πρύμνα¹⁷
 ἐλύετο¹⁸ ὑπὸ τῆς βίας¹⁹ τῶν κυμάτων.²⁰ Τῶν δὲ 42
 στρατιωτῶν²¹ βουλή²² ἐγένετο ἵνα τοὺς δεσμώτας²³
 ἀποκτείνωσιν, μή τις ἐκκολυμβήσας²⁴ διαφύγῃ.²⁵ Ὁ 43
 δὲ ἐκατόνταρχος,²⁶ βουλόμενος²⁷ διασῶσαι²⁸ τὸν
 Παῦλον, ἐκώλυσεν²⁹ αὐτοὺς τοῦ βουλήματος,³⁰
 ἐκέλευσέν³¹ τε τοὺς δυναμένους κολυμβᾶν³²
 ἀπορρίψαντας³³ πρώτους ἐπὶ τὴν γῆν ἐξιέναι·³⁴ καὶ 44
 τοὺς λοιπούς, οὓς μὲν ἐπὶ σανίσιν,³⁵ οὓς δὲ ἐπὶ τινων

¹ ἅμα, at the same time. ² ἀνίημι, give up, loosen. ³ ζευκτηρία, ας, ἡ, band, rope. ⁴ πηδάλιον, ου, τό, rudder, rudder of a ship. ⁵ ἐπαίρω, lift up, raise. ⁶ ἀρτέμων, ωνος, ό, foresail, set on the bow. ⁷ πνέω, blow. ⁸ κατέχω, hold back, hold fast. ⁹ αἰγιαλός, οῦ, ό, seashore, beach. ¹⁰ περιπίπτω, fall in with, strike. ¹¹ διθάλασσο, ας, ἡ, prow of a ship. ¹² ἐρείδω, stick fast, fix firmly. ¹³ ναῦς, ἡ, ship, vessel. ¹⁴ πρῶρα, ας, ἡ, stern (of a ship). ¹⁵ ἐρείδω, stick fast, fix firmly. ¹⁶ ἀσάλευτος, immovable, unshakable. ¹⁷ πρύμνα, ης, ἡ, stern (of a ship). ¹⁸ λύω, untie, loose. ¹⁹ βία, ας, ἡ, strength, force. ²⁰ κύμα, τος, τό, wave. ²¹ στρατιώτης, ου, ό, soldier. ²² βουλή, ἡς, ἡ, counsel, purpose. ²³ δεσμώτης, ου, ό, prisoner, captive. ²⁴ ἐκκολυμβάω, swim away, swim out. ²⁵ διαφεύγω, escape, escape by flight. ²⁶ ἐκατοντάρχης, centurion. ²⁷ βούλομαι, wish, will. ²⁸ διασώζω, save, bring safely to. ²⁹ κωλύω, forbid, hinder. ³⁰ βούλημα, τος, τό, purpose, will. ³¹ κελεύω, order, command. ³² κολυμβάω, swim up and down, swim. ³³ ἀπορρίπτω, throw away from, throw overboard. ³⁴ ἐξείμι, go away, leave. ³⁵ σανίς, ιδος, ἡ, board, plank.

τῶν ἀπὸ τοῦ πλοίου. Καὶ οὕτως ἐγένετο πάντα
διασωθῆναι¹ ἐπὶ τὴν γῆν.

Καὶ διασωθέντες,¹ τότε ἐπέγνωσαν² ὅτι Μελίτη³ ἡ νῆσος **28**

καλεῖται. Οἱ δὲ βάρβαροι⁵ παρεῖχον⁶ οὐ τὴν **2**
τυχοῦσαν⁷ φιланθρωπίαν⁸ ἡμῖν: ἀνάψαντες⁹ γὰρ
πυράν,¹⁰ προσελάβοντο¹¹ πάντας ἡμᾶς, διὰ τὸν ὕετὸν¹²
τὸν ἐφεστῶτα,¹³ καὶ διὰ τὸ ψύχος.¹⁴ Συστρέψαντος¹⁵ **3**
δὲ τοῦ Παύλου φρυγάνων¹⁶ πλῆθος,¹⁷ καὶ ἐπιθέντος¹⁸
ἐπὶ τὴν πυράν,¹⁰ ἔχιδνα¹⁹ ἐκ τῆς θερμῆς²⁰ διεξελοῦσα
κατήψεν²¹ τῆς χειρὸς αὐτοῦ. Ὡς δὲ εἶδον οἱ βάρβαροι⁵ **4**
κρεμάμενον²² τὸ θηρίον²³ ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, ἔλεγον
πρὸς ἀλλήλους, Πάντως²⁴ φονεύς²⁵ ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος
οὗτος, ὃν διασωθέντα¹ ἐκ τῆς θαλάσσης ἡ Δίκη²⁶ ζῆν
οὐκ εἶασεν.²⁷ Ὁ μὲν οὖν, ἀποτινάξας²⁸ τὸ θηρίον²³ εἰς **5**

¹ διασώζω, save, bring safely to. ² ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ³ Μελίτη, ης, ἡ, Malta, Melita. ⁴ νῆσος, ου, ἡ, island. ⁵ βάρβαρος, barbarous, barbarian. ⁶ παρέχω, offer, afford. ⁷ τυγχάνω, obtain, happen. ⁸ φιλανθρωπία, ας, ἡ, (loving) kindness, love for mankind. ⁹ ἀνάπτω, kindle, set on fire. ¹⁰ πυρά, ᾱς, ἡ, fire. ¹¹ προσλαμβάνω, take to myself, welcome. ¹² ὕετός, ου, ὁ, rain. ¹³ ἐφίστημι, stand over, come upon. ¹⁴ ψύχος, ους, τό, cold. ¹⁵ συστρέφω, gather up, bring together. ¹⁶ φρύγανον, ου, τό, bush, shrub. ¹⁷ πλῆθος, ους, τό, multitude. ¹⁸ ἐπιτίθωμι, lay upon, put. ¹⁹ ἐχιδνα, ης, ἡ, viper, serpent. ²⁰ θερμή, ης, ἡ, heat. ²¹ καθάπτω, take hold of, seize. ²² κρεμάννυμι, hang, hang up. ²³ θηρίον, ου, τό, wild beast, animal. ²⁴ πάντως, altogether, by all means. ²⁵ φονεύς, έως, ὁ, murderer. ²⁶ δίκη, ης, ἡ, penalty, punishment. ²⁷ ἐάω, permit, allow. ²⁸ ἀποτινάσσω, shake off.

τὸ πῦρ, ἔπαθεν¹ οὐδὲν κακόν. Οἱ δὲ προσεδόκων² 6
 αὐτὸν μέλλειν πίμπρασθαι³ ἢ καταπίπτειν⁴ ἄφνω⁵
 νεκρόν· ἐπὶ πολὺ δὲ αὐτῶν προσδοκόντων,² καὶ
 θεωρούντων μηδὲν ἄτοπον⁶ εἰς αὐτὸν γινόμενον,
 μεταβαλλόμενοι⁷ ἔλεγον θεὸν αὐτὸν εἶναι.

Ἐν δὲ τοῖς περὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον ὑπῆρχεν χωρία⁸ τῷ 7
 πρώτῳ τῆς νήσου,⁹ ὀνόματι Ποπλίῳ,¹⁰ ὃς
 ἀναδεξάμενος¹¹ ἡμᾶς τρεῖς ἡμέρας φιλοφρόνως¹²
 ἐξένισεν.¹³ Ἐγένετο δὲ τὸν πατέρα τοῦ Ποπλίου¹⁰ 8
 πυρετοῖς¹⁴ καὶ δυσεντερίᾳ¹⁵ συνεχόμενον¹⁶
 κατακεῖσθαι·¹⁷ πρὸς δὲ ὁ Παῦλος εἰσελθὼν, καὶ
 προσευξάμενος, ἐπιθεῖς¹⁸ τὰς χεῖρας αὐτῷ, ἰάσατο¹⁹
 αὐτόν. Τούτου οὖν γενομένου, καὶ οἱ λοιποὶ οἱ ἔχοντες 9
 ἀσθενείας²⁰ ἐν τῇ νήσῳ⁹ προσήρχοντο καὶ
 ἐθεραπεύοντο·²¹ οἳ καὶ πολλαῖς τιμαῖς²² ἐτίμησαν²³ 10

¹ πάσχω, suffer, am acted upon. ² προσδοκάω, wait for, look for. ³ πίμπρημι, burn with fever, swell up. ⁴ καταπίπτω, fall, fall down. ⁵ ἄφνω, suddenly. ⁶ ἄτοπος, out of place, unusual. ⁷ μεταβάλλω, change, change my mind. ⁸ χωρίον, οὐ, τό, place, field. ⁹ νήσος, οὐ, ἡ, island. ¹⁰ Πόπλιος, οὐ, ὁ, Publius. ¹¹ ἀναδέχομαι, undertake, receive. ¹² φιλοφρόνως, courteously, hospitably. ¹³ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ¹⁴ πυρετός, οὐ, ὁ, fever. ¹⁵ δυσεντερία, ας, ἡ, dysentery. ¹⁶ συνέχω, hold fast, oppress. ¹⁷ κατὰκειμαι, lie down, lie sick. ¹⁸ ἐπιτίθημι, lay upon, put. ¹⁹ ἰάομαι, heal. ²⁰ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ²¹ θεραπεύω, heal, care for. ²² τιμή, ἥς, ἡ, honor, price. ²³ τιμάω, honor, value at a price.

ἡμᾶς, καὶ ἀναγομένοις¹ ἐπέθεντο² τὰ πρὸς τὴν χρείαν.³

Μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας⁴ ἤχθημεν ἐν πλοίῳ 11

παρακεχειμακότες⁵ ἐν τῇ νήσῳ,⁶ Ἀλεξανδρίνῳ,⁷

παρασήμῳ⁸ Διοσκούροις.⁹ Καὶ καταχθέντες¹⁰ εἰς 12

Συρακούσας¹¹ ἐπεμείναμεν¹² ἡμέρας τρεῖς· ὅθεν¹³ 13

περιελθόντες¹⁴ κατηντήσαμεν¹⁵ εἰς Ῥήγιον,¹⁶ καὶ μετὰ

μίαν ἡμέραν ἐπιγενομένου¹⁷ νότου,¹⁸ δευτεραῖοι¹⁹

ἤλθομεν εἰς Ποτιόλους·²⁰ οὗ²¹ εὐρόντες ἀδελφούς, 14

παρεκλήθημεν ἐπ' αὐτοῖς ἐπιμεῖναι¹² ἡμέρας ἑπτὰ·

καὶ οὕτως²² εἰς τὴν Ῥώμην²³ ἤλθομεν. Κακεῖθεν²⁴ οἱ 15

ἀδελφοὶ ἀκούσαντες τὰ περὶ ἡμῶν, ἐξῆλθον εἰς

ἀπάντησιν²⁵ ἡμῖν ἄχρι²⁶ Ἀππίου²⁷ Φόρου²⁸ καὶ Τριῶν

¹ ἀνάγω, lead up, restore. ² ἐπιτίθηναι, lay upon, put. ³ χρεία, ας, ἡ, need, necessity. ⁴ μὴν, ὁ, month, certainly. ⁵ παρακεχειμάζω, winter, pass the winter. ⁶ νῆσος, ου, ἡ, island. ⁷ Ἀλεξανδρίνος, Alexandrian. ⁸ παράσημος, peculiar, marked (with a figurehead). ⁹ Διόσκουροι, ων, ὁ, Dioscuri, Castor and Pollux. ¹⁰ κατάγω, bring down, lead down. ¹¹ Συράκουσαι, ων, ἡ, Syracuse. ¹² ἐπιμένω, continue, remain. ¹³ ὅθεν, from where, from which. ¹⁴ περιέρχομαι, go about, go around. ¹⁵ καταντάω, come to, arrive. ¹⁶ Ῥήγιον, ου, τό, Rhegium. ¹⁷ ἐπιγίνομαι, come to pass, arise. ¹⁸ νότος, ου, ὁ, south wind, south. ¹⁹ δευτεραῖος, on the second day, on the next day. ²⁰ Ποτιόλοι, ων, ὁ, Puteoli. ²¹ οὗ, where, when. ²² οὕτως, thus, so. ²³ Ῥώμη, ης, ἡ, Rome, strength. ²⁴ κακεῖθεν, and thence, and from there. ²⁵ ἀπάντησις, εως, ἡ, meeting, act of meeting. ²⁶ ἄχρι, as far as, up to (gen). ²⁷ Ἀππίος, ου, ὁ, Appius. ²⁸ Φόρον, ου, τό, market, forum.

Ταβερνῶν:¹ οὓς ἰδὼν ὁ Παῦλος, εὐχαριστήσας² τῷ

θεῷ, ἔλαβεν θάρσος.³

Ὅτε δὲ ἤλθομεν εἰς Ῥώμην,⁴ ὁ ἑκατόνταρχος⁵ 16

παρέδωκεν τοὺς δεσμίους⁶ τῷ στρατοπεδάρχῃ:⁷ τῷ δὲ

Παύλῳ ἐπετράπη⁸ μένειν καθ' ἑαυτόν, σὺν τῷ

φυλάσσοντι⁹ αὐτὸν στρατιώτῃ.¹⁰

Ἐγένετο δὲ μετὰ ἡμέρας τρεῖς συγκαλέσασθαι¹¹ τὸν 17

Παῦλον τοὺς ὄντας τῶν Ἰουδαίων πρώτους:

συνελθόντων¹² δὲ αὐτῶν, ἔλεγεν πρὸς αὐτούς, Ἄνδρες

ἀδελφοί, ἐγὼ οὐδὲν ἐναντίον¹³ ποιήσας τῷ λαῷ ἢ τοῖς

ἔθεσιν¹⁴ τοῖς πατρώοις,¹⁵ δέσμιος⁶ ἐξ Ἱεροσολύμων

παρεδόθην εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ῥωμαίων:¹⁶ οἵτινες 18

ἀνακρίναντές¹⁷ με ἐβούλοντο¹⁸ ἀπολῦσαι, διὰ τὸ

μηδεμίαν αἰτίαν¹⁹ θανάτου ὑπάρχειν ἐν ἐμοί. 19

¹ ταβέρναι, ὦν, ἡ, taverns. ² εὐχαριστέω, give thanks, thank. ³ θάρσος, οὐς, τό, courage. ⁴ Ῥώμη, ἡς, ἡ, Rome, strength.

⁵ ἑκατοντάρχη, centurion. ⁶ δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ⁷ στρατοπεδάρχης, ου, ὁ, military commander. ⁸

ἐπιτρέπω, permit, allow. ⁹ φυλάσσω, guard, keep. ¹⁰ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ¹¹ συγκαλέω, call together. ¹²

συνέρχεται, come together, come or go with. ¹³ ἐναντίος, opposite, hostile. ¹⁴ ἔθος, οὐς, τό, custom. ¹⁵ πατρώος, paternal, received from one's father. ¹⁶ Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ¹⁷ ἀνακρίνω, examine, inquire into.

¹⁸ βούλομαι, wish, will. ¹⁹ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason.

Ἀντιλεγόντων¹ δὲ τῶν Ἰουδαίων, ἠναγκάσθη²
ἐπικαλέσασθαι³ Καίσαρα,⁴ οὐχ ὡς τοῦ ἔθνους μου
ἔχων τι κατηγορῆσαι.⁵ Διὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν⁶ 20
παρεκάλεσα ὑμᾶς ἰδεῖν καὶ προσλαλῆσαι:⁷ ἔνεκεν⁸
γὰρ τῆς ἐλπίδος τοῦ Ἰσραὴλ τὴν ἄλυσιν⁹ ταύτην
περίκειμαι.¹⁰ Οἱ δὲ πρὸς αὐτὸν εἶπον, Ἡμεῖς οὐτε 21
γράμματα¹¹ περὶ σοῦ ἐδεξάμεθα ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας,¹²
οὐτε παραγενόμενός¹³ τις τῶν ἀδελφῶν ἀπήγγειλεν¹⁴ ἢ
ἐλάλησέν τι περὶ σοῦ πονηρόν. Ἀξιούμεν¹⁵ δὲ παρὰ 22
σοῦ ἀκοῦσαι ἃ φρονεῖς:¹⁶ περὶ μὲν γὰρ τῆς αἵρέσεως¹⁷
ταύτης γνωστόν¹⁸ ἔστιν ἡμῖν ὅτι πανταχοῦ¹⁹
ἀντιλέγεται.¹

Τάξάμενοι²⁰ δὲ αὐτῷ ἡμέραν, ἦκον²¹ πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν 23
ξενίαν²² πλείονες: οἷς ἐξετίθετο²³ διαμαρτυρόμενος²⁴

¹ ἀντιλέγω, speak against, oppose. ² ἀναγκάζω, force, compel. ³ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ⁴ Καίσαρ, ὁ, Caesar. ⁵ κατηγορέω, accuse, charge. ⁶ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ⁷ προσλαλέω, speak to, speak with. ⁸ ἔνεκεν, for the sake of, on account of. ⁹ ἄλυσις, εως, ἡ, chain. ¹⁰ περίκειμαι, be around, surround. ¹¹ γράμμα, τος, τό, letter, writings. ¹² Ἰουδαία, ας, ἡ, Judea. ¹³ παραγίνομαι, come, arrive. ¹⁴ ἀπαγγέλλω, announce, report. ¹⁵ ἀξιόω, consider worthy. ¹⁶ φρονέω, think, judge. ¹⁷ αἵρεσις, εως, ἡ, choice, faction. ¹⁸ γνωστός, known, acquaintance. ¹⁹ πανταχοῦ, everywhere. ²⁰ τάσσω, arrange, appoint. ²¹ ἦκω, have come, am present. ²² ξενία, ας, ἡ, hospitality, lodging place. ²³ ἐκτίθημι, declare, explain. ²⁴ διαμαρτύρομαι, testify solemnly.

τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, πείθων τε αὐτοὺς τὰ περὶ τοῦ
 Ἰησοῦ, ἀπὸ τε τοῦ νόμου Μωϋσέως καὶ τῶν
 προφητῶν, ἀπὸ πρωῒ¹ ἕως ἑσπέρας.² Καὶ οἱ μὲν 24
 ἐπείθοντο τοῖς λεγομένοις, οἱ δὲ ἠπίστουν.³ 25
 Ἀσύμφωνοι⁴ δὲ ὄντες πρὸς ἀλλήλους ἀπελύοντο,
 εἰπόντος τοῦ Παύλου ῥῆμα ἕν, ὅτι Καλῶς⁵ τὸ πνεῦμα
 τὸ ἅγιον ἐλάλησεν διὰ Ἡσαΐου⁶ τοῦ προφήτου πρὸς
 τοὺς πατέρας ἡμῶν, λέγον, Πορεύθητι πρὸς τὸν λαὸν 26
 τοῦτον καὶ εἰπόν, Ἀκοῇ⁷ ἀκούσετε, καὶ οὐ μὴ συνῆτε:⁸
 καὶ βλέποντες βλέψετε, καὶ οὐ μὴ ἴδητε. Ἐπαχύνθη⁹ 27
 γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶν¹⁰ βαρέως
 ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν:¹²
 μήποτε¹³ ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ τοῖς ὠσὶν¹⁰
 ἀκούσωσιν, καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσιν,⁸ καὶ
 ἐπιστρέψωσιν,¹⁴ καὶ ἰάσομαι¹⁵ αὐτούς. Γνωστὸν¹⁶ οὖν 28
 ἔστω ὑμῖν ὅτι τοῖς ἔθνεσιν ἀπεστάλη τὸ σωτήριον¹⁷

¹ πρωῒ, early in the morning, at dawn. ² ἑσπέρα, ας, ἡ, evening. ³ ἀπιστέω, disbelieve, be faithless. ⁴ ἀσύμφωνος, discordant, in disagreement. ⁵ καλῶς, rightly, well. ⁶ Ἡσαΐας, ου, ὁ, Isaiah. ⁷ ἀκοή, ἡς, ἡ, hearing, report. ⁸ συνίημι, understand, consider. ⁹ παχύνω, fatten. ¹⁰ οὖς, ους, τό, ear. ¹¹ βαρέως, with difficulty, heavily. ¹² καμμύω, close (the eyes), close. ¹³ μήποτε, never, lest perchance. ¹⁴ ἐπιστρέφω, turn to, return. ¹⁵ ἰάομαι, heal. ¹⁶ γνωστός, known, acquaintance. ¹⁷ σωτήριος, saving, bringing salvation.

τοῦ θεοῦ, αὐτοὶ καὶ ἀκούσονται. Καὶ ταῦτα αὐτοῦ 29
εἰπόντος, ἀπῆλθον οἱ Ἰουδαῖοι, πολλὴν ἔχοντες ἐν
ἐαυτοῖς συζήτησιν.¹

Ἐμείνεν δὲ ὁ Παῦλος διετίαν² ὅλην ἐν ἰδίῳ μισθώματι,³ 30
καὶ ἀπεδέχετο⁴ πάντας τοὺς εἰσπορευομένους⁵ πρὸς
αὐτόν, κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, καὶ 31
διδάσκων τὰ περὶ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ, μετὰ
πάσης παρρησίας,⁶ ἀκωλύτως.⁷

¹ συζήτησις, εως, ἡ, mutual questioning, disputation. ² διετία, ας, ἡ, space of two years, two years. ³ μίσθωμα, τος, τό, what is rented, rented house. ⁴ ἀποδέχομαι, receive gladly, welcome. ⁵ εἰσπορεύομαι, enter, journey into. ⁶ παρρησία, ας, ἡ, boldness, confidence. ⁷ ἀκωλύτως, without hindrance, freely.